Št. 22 (2024) Leto XXXIX
NOVO MESTO četrtek, 2. junija 1988
Cena: 600 din
13. februarja 1975 je bil list odlikovan z redom ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

DOLENJSKI LIST

YU ISSN 0416-2242

Kontrarevolucija je delitev

Član P CK ZKJ Franc Šetinc je govoril političnemu aktivu Posavje

KRŠKO — »Najvišja jugoslovanska telesa morajo biti kolektivna in demokratična. Na površje morajo priti najsposobnejši, in to ne glede na to, ali so v vodstvu ZK ali ne. To je načelno vprašanje našega časa,« je dejal Franc Šetinc, član predsedstva CK ZKJ na razgovoru s posavskim političnim aktivom, ki je bil pretekli petek v Krškem.

V nadaljevanju pa je Šetinc govoril tudi o tem, kako gledajo na nas v svetu, o prizadevanjih slovenske ZK za demokratizacijo in pa seveda o tajnih sejah predsedstva CK ZK Jugoslavije in govoricah o državnem uradu. Zlasti slednje vprašanje je med prisotnimi vzbudilo največ zanimanja, pa tudi prizadetih vprašanj, kako je mogoče tako ocenjevati razmere v Sloveniji.

• Zdenko Picelj, predsednik OK ZK Krško: »Mislim, da je največja kontrarevolucija delitev države na 6:2. Vsa sovražna emigracija in pisanje mladinskega tiska nista naredila toliko škode, kot jo je naredila ta delitev. Ne morem sprejeti tudi ocene o pojavih nacizma v Sloveniji, kajti mi, zlasti tisti, ki smo ga občutili na svoji koži, dobro vemo, kaj je nacizem. Po vsem tem se vidi, kako daleč smo prišli pri nas. Če bi bil jaz predsednik predsedstva, ki je tudi bil prisoten na seji skupščine, bi stopil kot najodgovornejši človek na govorniški oder in take reakcije zavrnil.«

Šetinc je navajal tudi nekatere poglede Brzezinskega, nekdanjega ameriškega sekretarja za državno varnost, ki da govori, kako so se v Jugoslaviji nekdaj radi hvalili z uspehi, sedaj pa so ubrali povsem druge strune in govore, da je vse zanič. Brzezinski je tudi dejal, da je v Jugoslaviji vse polno razlogov za nezadovoljstvo, toda hkrati tudi vse polno ventilov, ki preprečujejo večje izbruhe. Po mnenju tega strokovnjaka za vzhodna vprašanja v Jugoslaviji ne bodo dovolj samo spremembe gospodarskega sistema, ampak bodo potrebne tudi politične. Jugoslaviji je zato potrebna injekcija uspeha, politika zategovanja pasu pa naj ne bi trajala dolgo, ker sicer ljudje tega pritiska ne bodo zdržali. Podobno je menila tudi britanska predsednica Margaret Thatcher.

Šetinc je govoril tudi o zavzemanju slovenske partije za pravico do manjšine, poudaril je še, da ni ustvarjalnega procesa, če ni stalnega pretoka idej in pogledov. Pri tem naj ima pomembno vlogo zlasti SZDL, s katero je treba čim manj manipulirati in jo uporabljati za transmisijo partijskih idej in pogledov.

»Na konferenci ZK Slovenije smo dokazali našo enotnost, zato seveda ni prav, da se govori o Sloveniji kot najšibkejšem členu, da je pri nas največja nevarnost pisanje Mladine, da se je začela kontrarevolucija in podobno. Vendar pa vam lahko zagotovim, da na dveh sejah predsedstva, ki sta trajali po 12 ali 14 ur in sta bili tajni, ni bilo govora o državnem udaru. Zato pa smo se razlikovali v ocenah stanja. Na eni strani se je govorilo, da je pri nas kontrarevolucija, na drugi pa vztrajno dopovedovanje, da je ni. Sicer pa se strinjam, da posebna skupščinska komisija razišče, kaj se je dogajalo,« je dejal Šetinc in menil, da so bile živčne reakcije na take ocene upravičene.

J. S.

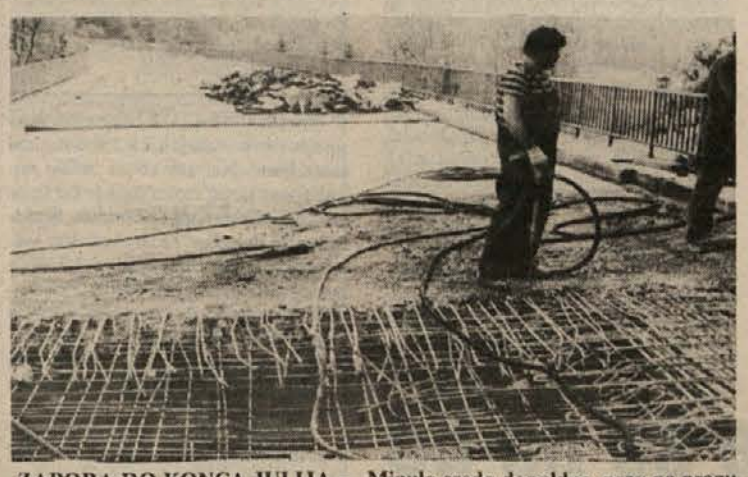

ZAPORA DO KONCA JULIJA — Minulo sredo dopoldne, prav na pragu poletne turistične sezone, je pričela veljati popolna zapora prometa na delu ene najbolj obremenjenih evropskih cest — dolenjski magistrali med Ljubljano in Zagrebom. Krivec za zaporo je dotrajan in močno načet most pri Ponikvah, ki je že resno ogrožal varnost voznikov in to so potrdila tudi že prva opravljena dela. Pravi čudež je, da skozi raztrgano armaturno mrežo in razpokani asfalt ni že zgrmelo kakšno vozilo. Dela na mostu naj bi ob ugodnem vremenu trajala vsaj 45 dni, najbolj realna pa so pričakovanja, da bo magistralka vnovič odprta za promet šele konec julija. Vse dotlej bo promet potekal po obvoznici med Dolenjo Nemško vasjo in Trebnjem. Več o zapori na 16. strani. (Foto: B. Budja)

Referendum uspel

Najbolje v KS Sveti Gregor in KS Loški potok

RIBNICA — V vseh šestih krajevnih skupnostih ribniške občine so volilci v nedeljo, 29. maja, glasovali o uvedbi novega samoprispevka in v vseh je referendum uspel. Najbolj tesno je šlo v Dolenji vasi, kjer je glasovalo ZA 50,3 odstotke vpisanih volilcev, medtem ko je v krajevni skupnosti Sveti Gregor glasovalo ZA kar 87,74 odstotka vpisanih volilcev. V ostalih KS je bilo glasov ZA v Ribnici 56,7 odstotka, Sodražica 62,2 odstotka, Velike Poljane 68,5 odstotka in v KS Loški potok 82,14 odstotka vpisanih volilcev.

Samoprispevek bo znašal 2 odstotka, plačevali pa ga bodo pet let.

PRIZNANJI NOVOMEŠČANKAMA

LJUBLJANA — Tukaj so pred dnevi podelili vsakoletna priznanja ZSMS in zlato ptico, ki jo Zveza socialistične mladine podeljuje mladim ustvarjalcem skupaj z »Mladino«. Poleg treh plaket ZSMS in štirih zlatih znakov ZSMS mentor so izročili devetim mladincem znak mladega aktivista. Med drugim sta ti priznanji na predlog OK ZSMS Novo mesto prejeli Novomeščanki Nevenka Kulovec in Mojca Novak.

16. SEJEM CIVILNE ZAŠČITE
KRANJ
7. — 10. 6. 88

BERITE DANES!

na 2. strani:
• Proste carinske cone še ne bo
na 3. strani:
• Zmagal je krški sauvignon
na 4. strani:
• Sprejemajo samo »svoje« Rome
na 8. strani:
• Pogrebi so metliška sramota
na 9. strani:
• Borci 43 let po vojni
na 10. strani:
• Pamet v živalskih glavah?
na 16. strani:
• Z nožem nad sojetnika
na 24. strani:
• Roke, ki oživljajo davnino

Praznik Krškega

Mnoge kulturne prireditve, otvoritev poslopja UNZ

KRŠKO — Letošnji program praznovanja občine Krško, ki ga v tej občini praznujejo 6. junija v spomin na izgnance iz Posavja, bo skromen, tako, kot je bilo v navadi v zadnjih letih. Največ bo kulturnih prireditev.

Prireditve se bodo začele že v soboto, 4. junija, ko bo na Senovem slavnostni koncert delavskega pihalnega orkestra Svoboda Senovo. Pihalni orkester letos praznuje 60-letnico delovanja in se bo ob jubileju predstavil v Domu 14. divizije ob 19. uri zvečer. V nedeljo, 5. junija, bo ob 11. uri slavnostna otvoritev lovske koče LD Raka ob njeni 40-letnici. Popoldne ob 15. uri bo speedway dirka za zlati znak občine Krško. V torek, 7. junija, bodo ob 13. uri odprli novo poslopje UNZ Krško in občinskega štaba TO, ob 18. uri pa bo slavnostna seja vseh treh zborov občinske skupščine. Na njej bodo podelili priznanja najbolj zaslužnim občanom. Ob 19. uri bodo odprli Kare Dalmatinova ulica v prenovljenem starem mestnem jedru, ob 20. uri pa bo koncert v prenovljeni glasbeni šoli.

PREDSTAVLJALI SLOVENIJO

KOČEVJE — Desest učencev osnovne šole Zbora odposlancev iz Kočevja je zastopalo vse slovenske pionirje na nedavnih Jugoslovanskih pionirskih igrah v Prizrenu. Kočevski pionirji, ki sta jih vodila učitelja Ive Stanič in Dragica Gornik, so s kratkim kulturnim programom predstavili ostalim pionirjem Slovenijo. Domačini so jim razkazali Prizren. Seveda so kočevski pionirji navezali tudi več prijateljskih stikov s pionirji drugih narodov in narodnosti, kar je pomembno za bodoče medsebojno razumevanje.

Grajali so prakso zaupnih sej

Trebanjski komunisti zahtevali objavo razprav s seje P CK ZKJ

TREBNJE — Na ponedeljkovi seji občinskega komiteja ZK v Trebnjem, kjer naj bi razpravljali o nalogah po konferenci slovenskih komunistov, je Stane Peček kot prvi razpravljalec poskrbel, da je temperatura marsikomu precej poskočila, kajti dotaknil se je govoric o poskusu državnega udara, ki naj bi zaustavil »slovensko pomlad«.

Peček se je vroče teme dotaknil v luči odprtega pisma, ki so ga nekateri slovenski izobraženci naslovili na CK ZKJ in delegatom konference ZKJ. V njem zahtevajo, da se objavijo gradiva, ki potrjujejo ali zanikajo govorice v zvezi z navodilom vojaškega sveta, da se objavi stenogram razprav na seji P CK ZKJ z dne 29. marca letos itd. Peček se je strinjal, da gre za usodna vprašanja za slehernega posameznika, ne pa za notranjo zadevo nekaterih organov, zato je nujno, če hočemo povrniti zaupanje ljudem, da s takih listin in sestankov odstranimo tančico stroge zaupnosti. Tudi ostali člani OK ZK so kritizirali prakso zaupnih sej, ki si jih še zlasti organi ZK ne bi smeli privoščiti.

P. P.

SLOVENIJA V KOČEVJU

KOČEVJE — Jutri, 3. junija, bodo v Kočevju 20. športne igre učencev osnovnih šol s prilagojenim programom iz vse Slovenije. Pričakujejo udeležbo okoli 220 šolarjev. Zaradi pomanjkanja denarja bodo letos prvič igre le en dan.

JAVNA TRIBUNA V METROPOLU

NOVO MESTO — Danes ob 18. uri bo v konferenčni dvorani hotela Metropol v Novem mestu javna tribuna »Gospodarska politika po meri ljudi«. Organizator, predsedstvo OK ZKS Novo mesto, je povabil k sodelovanju znana družbenopolitična delavca in dobra poznavalca družbenoekonomskih razmer Vlada Klemenčiča, člana predsedstva CK ZKS, in Uroša Slavinca, člana izvršnega sveta SR Slovenije in predsednika republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo.

Krompirja ne bodo kar odpisali

S 16. srečanja pridelovalcev krompirja v Kolinski na Mirni — Lani tovarna dobila le 23 odstotkov pogodbenih količin — Letos 4500 ton?

MIRNA — 16. srečanje pridelovalcev krompirja 27. maja v Kolinski na Mirni je minilo sorazmerno mirno. Kmetje so se jezili predvsem na predstavnike Jugoinšpekta, ker naj bi bili pri prevzemu zavračali ne le manj kakovosten, ampak tudi predebel krompir.

Predstavniki Kolinske so na te pripombe odvrnili, da je začela kakovost krompirja zelo padati, v letu 1986 se je spet popravila. Jugoinšpekt, kot je zatrdila inž. Marinak Česen, predebelega krompirja ni izvrgel, pač pa le predrobnega. Glede prevzema krompirja so pojasnili, da je pač treba upoštevati, da imajo ob ponedeljkih, sredah in petkih prednost pridelovalci krompirja iz trebanjske kmetijske zadruge, ki prispevajo tudi največje količine.

Kar zadeva količine, je direktorica Kolinske na Mirni inž. Marinka Škufca potem, ko je nanizala vzroke za izgubo tovarne (samo pri krompirjevi moki so »pridelali« nad 500 milijonov din izgube ali 92 odstotkov vse izkazane izgube), povedala, da so jeseni 1987 pridobili krompir zelo dobre kvalitete, vendar komaj 23 odstotkov dogovorjenih količin!

Podrobneje je razgrnil razloge za takšno oddajo krompirja inž. Jože Babnik. Dejal je, da je bil mnogo manjši pridelek v južnih predelih Jugoslavije, kjer je bilo manj posajenega krompirja, svoje pa je naredila še suša. Kolinska je imela sklenjenih pogodb za 6000 ton krompirja, zaradi cenovnih neskladij pa je do srede oktobra dotok skoraj usahnil. Še najbolj redoljubno so pogodbo upoštevali Gorenjci, ki so od 300 pogodbenih ton oddali 145 ton krompirja. Trebanjci so od 3900 ton oddali 23 odstotkov pogodbenih količin, niti kilograma krompirja pa ni dobila Kolinska od KZ Stična in M-KK Sevnica. Babnik je še dejal, da je siva trgovina s krompirjem zelo razširjena. Zaradi vsega tega bodo letos zmanjšali pogodbene količine na 4500 ton, zožili pa bodo tudi krog dobaviteljev.

P. PERC

• Marinka Česen, ki je v Kolinski zadolžena za tehnologijo in razvoj, je govorila o programih, ki so kratkoročno in tudi dolgoročno zanimivi za tovarno na Mirni, uvedli pa bi jih lahko brez večjih naložb. Prej ko slej pa v Kolinski ne razmišljajo, da bi opustili program krompirja, je zagotovil generalni direktor Kolinske Lojze Deželak, ki je še povedal, da so ukinili tozde (tudi na Mirni in v Črnomlju), da bi bili poslovno uspešnejši in prodornejši. Sisom v teh občinah bodo plačali tisto, kar jim gre, kljub temu, da ni več tozdov je rekel Deželak.

PRIZNANJA OB 80-LETNICI KOLINSKE — Letos praznuje Kolinska 80-letnico obstoja in ob tej priložnosti so na petkovem že 16. zboru pridelovalcev krompirja v Kolinski na Mirni podelili priznanja 11 kmetom — kooperantom, med njimi 6 iz KZ Trebnje. Dobili so jih Anton Fortuna, Janez Slak, Alojz Novak, Alfonz Jaki, Franc Novak in Pavel Gabriel ter vodja pospeševalne službe KZ Trebnje inž. Alojz Metelko. Na sliki: posnetek z zbora. (Foto: P. Perc)

V NEDELJO PRIČETEK »SUHE KRAJINE«

ŽUŽEMBERK — V nedeljo, 5. junija, bodo ob 17. uri v Žužemberku v brigadirskem naselju slovesno pričeli 14. zvezno mladinsko delovno akcijo Suha krajina 1988. Slavnostni govornik ob tej priložnosti bo predstavnik občine Kočevje, kulturni program pa bodo izvedli učenci žužemberške osnovne šole in brigadirji 1. izmene.

VREME

V drugi polovici tedna bo sončno in toplo vreme, v nedeljo pa se bo poslabšalo.

ZVOKI ENAJSTIH GODB — Pihalni orkestri iz Šentjerneja, Novega mesta, Črnomlja, Ribnice, Kamanja, Trebnjega, Metlike, Kočevja in Straže ter godbi iz Doberdoba in Loč pri Dobovi (kot gostji) so se minulo soboto udeležili tradicionalnega, letos že 11. srečanja pihalnih orkestrov Dolenjske in Bele krajine v Straži. S to prireditvijo so se končali tudi kulturni dnevi Straža 88. Na posnetku: med nastopom pri gasilskem domu v Straži. (Foto: Marko Klinc)

Velika spovednica

Na prvi pogled se zdi pravkar končana konferenca ZK Jugoslavije kot ena sama velika spovednica. Do besede je prišlo najmanj pol vseh udeležencev konference, to pa je več kot 300 govorov, pogledov in mnenj o aktualnih problemih Jugoslavije. Osnovna tema, ki se je lotevajo govorniki, je kriza — politična, gospodarska, moralna. Iz silne množice govorov je domala nemogoče izluščiti bistvo. Vsakdo namreč gleda na krizo s svojimi očmi in zanjo išče tudi svoje odgovore. Nekaj pa je vendarle skupnega vsem tem ljudem, ki so prišli v Beograd. Dosti se jih boji, da konferenca sama ne more pokazati poti iz številnih zagat. Slišati je upravičene obtožbe na račun zveznih in republiških državnih in partijskih vodstev, zahteve, da se ta vodstva umaknejo, če v najkrajšem času ne bomo vsaj malo napredovali. Za sedaj so te zahteve še vedno brez imen, toda vsi vemo, za koga gre in kje sedi. Spoznali smo, da dosedanji način dela, ko smo vsi za vse odgovorni in na koncu nihče, ne pelje nikamor. Vsaj tu so se očitno »prijele« ideje slovenske ZK, ki v teh težkih časih kliče na pomoč vse ljudi dobre volje, ne glede na njihovo svetovnonazorsko opredelitev. Zdaj namreč ne gre več za obstoj sistema, ampak za obstoj države, za ljudi. Toda pot do popolnega soglasja ne bo niti kratka niti lahka, kajti dogmatizma je še vedno več kot preveč, prinesli pa so ga delegati na konferenco iz svojih okolij, kjer je partija še vedno prvorazredna sila, SZDL pa je potisnjena na rob dogajanja.

J. SIMČIČ

Perestrojka med papirničarji

V Krškem so se sestali strokovnjaki papirne industrije iz držav SEV in Jugoslavije — Hitrejši pretok znanja in znanstveno-tehnoloških dosežkov

KRŠKO — Tu je bil od 24. do 27. maja 17. zasedanje sveta pooblaščenih, to je sveta za koordiniranje in sodelovanje na področju razvojno raziskovalne dejavnosti v okviru sodelovanja med državami SEV (Svet za vzajemno gospodarsko pomoč vzhodnoevropskih držav). Tega strokovnega srečanja se je udeležilo 24 strokovnjakov celulozno-papirne industrije iz Bolgarije, Madžarske, DR Nemčije, Poljske, Kube, ČSSR in Jugoslavije, ki se teh zasedanj udeležuje kot opazovalka.

Vodja jugoslovanske delegacije inž. Janez Hočevar je povedal, da so bili udeleženci sestanka zelo zadovoljni z organizacijo, ki jo je imela v rokah Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj, pokrovitelj srečanja pa je bilo splošno združenje pri Gospodarski zbornici Jugoslavije. Na sestanku so se dogovorili, kako bodo skupno usmerjali razvojno-raziskovalno dejavnost, pomembno pa je tudi, da so se odločili za svoboden pretok informacij. Sedaj sodelovanje ne bo več potekalo samo na meddržavni ravni. Svoje Sodelovanje namerava vzpostaviti tudi TCP Djuro Salaj z inštituom v Leningradu, kjer na tem področju deluje 3000 znanstvenikov, ki razpolagajo z vso potrebno opremo in je sestavni del njihove ponudbe inženiring, projektiva itd. Tak način sodelovanja pa je že plod perestrojke v Sovjetski zvezi. Poudarek je seveda na hitrejšem in učinkovitejšem uvajanju znanstveno-tehnoloških novosti v proizvodnjo.

Svet pooblaščenih je obravnaval okvirni program sodelovanja do leta 2000, ki ga je ob sodelovanju članic pripravila sovjetska delegacija. Med pomembnejše projekte so vključili razvoj tehnologije pridobivanja celuloze na osnovi oksidativnih metod razklopa, pridobivanja celuloze z uporabo organskih topil, možnosti pridobivanja vlaknin z biološkim razklopom lesa, beljenje celuloze brez uporabe klora, tehnologije pridobivanja lesovine po tehnomehanskih postopkih, razvoj nekaterih

Janez Hočevar: Perestrojka bo vplivala na hitrejšo izmenjavo znanstveno-tehnoloških informacij med državami SEV in Jugoslavijo.

novih vrst papirjev z uporabo keramičnih in drugih vlaken itd. Jugoslovanska delegacija se je zanimala predvsem za sodelovanje pri projektu tehnologije lesovine po termomehanskih postopkih. Ta tehnologija je za Jugoslavijo zelo privlačna, saj bi pomenila prihranek lesne mase. Jugoslavija pa pričakuje tudi sodelovanje na področju izdelave specialnih papirjev za informacijske sisteme.

J. S.

• »V okviru 17. zasedanja sveta pooblaščencev smo si ogledali tudi tovarniške naprave v TCP Djuro Salaj in nasploh je bila soglasna ocena vseh, da je bilo srečanje dobro pripravljeno in odlično izvedeno, zato vsi udeleženci odhajajo od nas z najboljšimi vtisi,« je povedal Hočevar in dodal, da bo 18. zasedanje sveta prihodnje leto na Kubi.

SREČANJE SOCIOLOGOV

NOVA GORICA — Od danes do sobote bo v Novi Gorici v izobraževalnem središču Iskre Delte v organizaciji Slovenskega sociološkega društva srečanje sociologov, ki se ga bosta udeležila poleg družboslovcev iz Slovenije in iz drugih republik tudi prof. J. H. Goldhorpe iz Oxforda in K. Slomczynski iz Varšave. Delovno srečanje sociologov, na katerem bodo obravnavali družbeno neenakost in slojevitost, so naslovili: Stratifikacijske analize sodobnih družb.

IMV ADRIA ČLANICA EVROPSKE PRIKOLIŠKE FEDERACIJE

BLED — Evropsko združenje proizvajalcev prikolic (ECF) je bilo ustanovljeno pred 25 leti in vključuje vse evropske proizvajalce mobilnih prikoliških enot, proizvajalce opreme za kampiranje, dilerje, lastnike kampingov itd., ki se združujejo po posameznih državah v nacionalne zveze, le-te pa so članice ECF. Maja lani je bila na konferenci v Londonu v to združenje sprejeta tudi novomeška IMV—Adria, ki je na ta sprejem čakala vrsto let. Prav IMV je bila soorganizatorica in gostiteljica letošnje jubilejne konference, ki je bila od 26. do 27. 5. na Bledu. Predstavnike ECF in IMV je ob tej priložnosti sprejel tudi predsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj. Predstavniki vseh evropskih držav so se na konferenci dogovorili, kako bi ECF postal v prihodnjih letih še prodornejši in še več prispeval k sodelovanju in izmenjavi izkušenj pri izdelavi in prodaji prikolic.

J. Š.

Proste carinske cone še ne bo

Na posvetovanju MGZD le malo interesentov — Za začetek cona v Ljubljani

NOVO MESTO — V Novem mestu tudi sedaj ni dovolj zanimanja za resna razmišljanja o lastni prosti carinski coni. Taka je bila ugotovitev na razgovorih o možnostih za njeno ustanovitev, ki jih je na pobudo Novoteksa prejšnjo sredo organizirala Medobčinska gospodarska zbornica (MGZ) za Dolenjsko.

Že leta 1985 je odbor za integralni transport pri MGZ pričel s pripravami. Tedaj je anketa pokazala, da je od 17 anketiranih delovnih organizacij le pet zainteresiranih, zatao so to vprašanje preložili na poznejši čas. Tudi sedaj se je pokazalo, da je zanimanje bolj medlo, tako vsaj je pokazala udeležba, saj so se od delovnih organizacij udeležili razgovorov le predstavniki Beti, Laboda, Novoteksa, Iskre, Belta in Novotehne. Kljub temu so ugotovili, da ne kaže takoj vreči puško v koruzo. Leta 1985 je izšel zvezni zakon o carinskih conah in o prometu preko njih, zaživele pa so že tudi prve cone, za katere so ponekod pokazali veliko zanimanje. Za dolenjsko regijo je zanimiva zlasti ljubljanska, v katero bi se lahko vključevale tudi nekatere dolenjske delovne organizacije. Predstavnik Blagovnotransportnega centra v Ljubljani, ki je investitor in upravljalec te cone, je nakazal možnosti za tako vključevanje. V coni je možnost skladiščenja, pretovarjanja oziroma prepakiranja, preetikiranja blaga itd. Prav zato je presenetljiv naravnost mačehovski odnos države do teh con, saj prevladuje pri tem še vedno državnopridobitniški pogled.

Ustanovitev cone ni povezana le s potrebnimi listinami in dovoljenji. To za Novo mesto niti ne bi bilo problem, saj je Blagovno transportni center za Dolenjsko med 56 v Jugoslaviji registriran za tako dejavnost. Tudi dolenjsko gospodarstvo, ki je močno izvozno usmerjeno — zanimivo je, da ima večji izvoz kot vsa Črna gora — bi cono nedvomno potrebovalo. Problem je v tem, da taka cona zahteva precej velike površine z vso potrebno infrastrukturo in velike začetne investicije v izgradnjo objektov. Na Dolenjskem pa bi težko našli takega investitorja.

T. J.

• Da bi iniciativa nekaterih najbolj zainteresiranih le ne padla čisto v pozabo — rečeno je bilo celo, da bi lahko naredili tak spodrsljaj, kot smo ga pred leti s plinovodom — naj bi ustanovili delovni odbor, ki bo skrbel za evidentiranje možnosti za vključevanje dolenjskih delovnih organizacij v ljubljansko brezcarinsko cono, hkrati pa pripravljal teren za ustanovitev lastne. V tem primeru bi poiskali prostor za Blagovnotransportni center, okvirno je že določen ob industrijskem tiru v Češči vasi.

Ljubljansko pismo

Silimo v izvoz za vsako ceno

Iz najnovejše analize ekonomskega inštituta

LJUBLJANA — Najnovejša analiza ljubljanskega inštituta za ekonomske raziskave pri pravni fakulteti je pokazala, da je sestava našega izvoza v posamezne države EGS mnogo bolj neugodna, kot je razvidno iz podatkov. Analiza politike cen v blagovni menjavi z ZRN, Veliko Britanijo, Francijo in Nizozemsko namreč govori, da je jugoslovansko blago lahko konkurenčno samo zaradi nizkih cen. Naši proizvodi se nahajajo v najnižjih cenovnih razredih, tam, kjer so izdelki vzhodnoevropskih držav, Kitajske in Albanije. Še bolj neugoden pa je podatek, da se politika nizkih cen nadaljuje z negativnim trendom. Naše gospodarstvo je leta 1980 lahko ponudilo vsaj četrtino svojih proizvodov nad povprečnim cenovnim razredom, pet let kasneje pa le še 15%, zato je povečanje našega izvoza v glavnem posledica izvoza za vsako ceno. To pa je v primerjavi z ekonomskimi gibanji v Evropski gospodarski skupnosti povsem neperspektivno.

Jugoslovansko gospodarstvo se je najuspešneje prilagajalo strukturalnim spremembam v EGS prav v tistih panogah, ki jih klasična industrija že zapušča (tekstil, usnje, pohištvo...). Zaskrbljujoč je tudi podatek, da je sodelovanje med Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo manjše, kot je bilo v začetku sedemdesetih let. Naša »udarna sila« na zahodnonemškem tržišču so še vedno tekstilci.

Pomembna so tudi opozorila ljubljanskih ekonomistov, da se sestava jugoslovanskega izvoza na osnovi nizkih cen odslikava tudi v podobni sestavi našega uvoza (narašča delež proizvodov nižje vrednosti). To pa onemogoča tehnološki razvoj.

Podobno kot naši izvozniki se tudi naše gospodarske organizacije v tujini (1192) z lanskimi dosežki ne morejo pohvaliti. Po podatkih SDK so bile njihove izgube od januarja do septembra 1987 trikrat večje kot leto dni predtem. Izguba je za 160 milijard večja od dobička, ki so ga te organizacije prinesle v Jugoslavijo.

Da bi podobo našega slabega gospodarjenja do konca zbistrili, si oglejmo še vlogo izvoznih spodbud, ki jih v državi zbiramo z obdavčevanjem dohodka tistega dela gospodarstva, ki se še drži nad vodo.

Izvozne spodbude pri nas ne obračunavamo glede na proizvod, temveč glede na državo ,kamor izvažamo. Zato so izdelki nižje stopnje predelave lahko znatno bolje stimulirani od izvoza vrhunske tehnologije. Linearna in avtomatska izvozna spodbuda, ki ne upošteva izvoza, ampak le državo izvoza, je povsem nesmiselna. Nesmiselno je najbrž tudi spodbujanje izvoza takšnih izdelkov, ki ne prinašajo vsaj takega dohodka kot na domačem trgu.

Ali bi bilo torej treba bolj spodbujati izvoz znanja in izdelkov visoke tehnologije ali pa so naši izdelki, ki jih izvažamo, tehnološko že dovolj napredni, da bi zanje lahko dosegli dobro izvozno ceno? Odgovor je za večino neugoden, saj na tujih trgih ne priznavajo našega neznanja, slabe organiziranosti in druge ter neučinkovite proizvodnje.

Neugoden je tudi odgovor na vprašanje, ali so izvozne spodbude dolgoročno spodbuden element. Spodbude so le ena najprimitivnejših tehnik pospeševanje razvoja; temelje namreč na domnevi, da je vsak izvoz dober. Dolgoročno pa izvoz pod ceno pomeni le razprodajo novoustvarjene vrednosti, kar nas ne vodi iz težav.

V. BLATNIK

Čez sedem let premog iz Globokega

Raziskave pospešiti ali upočasniti?

GLOBOKO — Za zdaj vse kaže, da bodo rudnik lignita odprli šele čez nekaj let. Poraba premoga v Sloveniji se je ustalila in ne naraste niti za 2 odt. letno. Potrebe po večjih količinah se bodo pokazale šele po letu 1995 za načrtovane termoenergetske objekte v Trbovljah, na Dolskem, v Ljubljani in Mariboru. Slovenskega premoga ne bo dovolj za vse in ga bodo morali dobavljati iz drugih republik ali uvažati iz tujine.

Tedaj se bo ponudila priložnost za odkopavanje globoških zalog. Začeli bodo z letno proizvodnjo 120 tisoč ton in jo zadržali na tej ravni do preloma stoletja, po letu 2000 pa bodo izkop povečali na 200 tisoč ton.

Če bo slovenska skupščina sprejela tak časovni odmik, potem pričakujejo nekaj časa manjša vlaganja v premogovništvo, kar pomeni za Globoko upočasnitev ali celo prekinitev raziskav. Projektni svet za odpiranje rudnika napoveduje, da bodo napravili predinvesticijski program za odpiranje rudnika, ne oziraje se na tako ali drugačno odločitev. Svet obenem zagotavlja, da bodo v njem upoštevali vse dosedanje podatke o nahajališču in posledice vplivov na površino nad odkopnimi polji. Program bo uradno obveljal samo v primeru, če ga bodo sprejeli pristojni skupščinski organi SRS.

• V letih 1984 — 1987 so raziskovali severni rob nahajališča zahodno od stare jame. Naletali so na veliko nagubanost sloja, razen tega je bil ta za strojno izkopavanje pretanek. Spodnja meja debeline za širokočelno mehanizirano odkopavanje je 1,7 m, a lignitni sloj je tam celo tanjši. Poizkusi so pokazali, da bi premog lahko kopali brez nevarnosti, ker je odvodnjavanje vodonosnih peskov nad lignitnim slojem potekalo zelo uspešno.

Z raziskavami so se letos obrnili še v drugo smer, in proti vzhodu jih je čakalo manj neprijetnih presenečenj. Prebili so se do nahajališča brez tektonskih premikov, kjer se giblje debelina premogovega sloja med 2 in 2,5 m. Progo vzhodno od tektonske cone še podaljšujejo.

Preden se bodo v Sloveniji dokončno odločili za odprtje rudnika v Globokem, bo steklo poskusno odkopavanje, raziskave v smereh proti vzhodu in na jug pa bodo raširili tudi v večje globine.

J. TEPPEY

OBLETNICA SLOVENSKEGA ZDRAVNIŠKEGA DRUŠTVA

LJUBLJANA — V ljubljanskem Cankarjevem domu je bil od 26. do 28. maja 7. kongres Zveze zdravniških društev Slovenskega zdravniškega društva, na katerem so na dan otvoritve s slavnostno akademijo počastili 125-letnico Slovenskega zdravniškega društva. Ob tej priložnosti so izročili dr. Miroslavu Kališniku priznanje dr. Marka Gerbca, ki ga podeljuje Zveza zdravniških društev vsaka štiri leta za požrtvovalno življenjsko delo. Častni člani Slovenskega zdravniškega društva so postali dr. Ivan Cibic, dr. Bogdan Leskovic, dr. Čedomir Ravnik in dr. Hubert Puppis. Slovensko zdravniško društvo je podelilo še 8 listin — priznanj Slovenskega zdravniškega društva in posebna priznanja šestim dosedanjim predsednikom in sedanji predsednici društva. V dneh kongresa so še razpravljali o »preventivi v medicini«, pregledali dosedanje delo in izvolili novo vodstvo.

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 105 z dne 30. maja 1988

			za devize, efektivo, čeke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
država	valuta	tečaj velja za	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	1551,46	1553,79	1556,12
Avstrija	šiling	100	15934,52	15958,46	15982,40
Kanada	dolar	1	1555,72	1558,06	1560,40
Danska	krona	100	29467,12	29511,39	29555,66
Finska	marka	100	47499,40	47570,76	47642,12
Francija	frank	100	33408,82	33459,01	33509,20
ZR Nemčija	marka	100	112036,00	112204,31	112372,62
Grčija	drahma	100	1402,02	1404,13	1406,24
Irska	funt	1	3000,51	3005,02	3009,53
Italija	lira	100	151,25	151,48	151,71
Japonska	jen	100	1542,53	1544,85	1547,17
Kuvajt	kv. dinar	1	7004,49	7015,01	7025,53
Nizozemska	gulden	100	100092,16	100242,52	100392,88
Norveška	krona	100	30934,80	30981,27	31027,74
Portugalska	escudo	100	1374,54	1376,60	1378,66
Švedska	krona	100	32378,71	32427,35	32475,99
Švica	frank	100	134108,19	134309,65	134511,11
V. Britanija	funt	1	3571,92	3577,29	3582,66
ZDA	dolar	1	1931,39	1934,29	1937,19

Naša anketa

Predstava je končana

Velika predstava ob dnevu mladosti v Beogradu je mimo in mimo so tudi ugibanja o tem, kakšna bo in kdo vse se je bo udeležil. Sedaj to vemo in po mnenju velike večine jo lahko mirno, kot to radi pravijo naši politiki, vržemo v zgodovinsko ropotarnico, kamor je odšlo že precej stvari pred njo. Ostajajo pa po stari jugoslovanski navadi ugibanja, koliko je vsa stvar stala, saj malokdo verjame, da so navedeni podatki točni in ponekod ostajajo še apetiti in iluzije za naprej, nekakšne sanje o spektaklu svetovnega formata. Ostaja tudi grenak okus, da marsikje še niso dojeli resnosti gospodarskega položaja, v katerem je Jugoslavija in da se veselica mora enkrat končati in pričeti delo, da bomo lahko vse, kar smo v preteklosti lahkomiselno zapravili, našim upnikom tudi plačali. Scenarij za to drugo predstavo pa piše mednarodni denarni sklad.

JANEZ REŠEK, komercialist v TCP Djuro Salaj, Krško: »Zadnje prireditve ob dnevu mladosti nisem gledal, ker sem bil v tujini, tam pa se za take prireditve ne zmenijo niti malo, kaj šele, da bi jih prenašali po TV. Sicer pa lahko rečem, da je to bil vedno spektakel, ki si ga ljudje sicer radi ogledajo, vprašanje pa je, kakšen smisel ima. Po mojem je to zapravljanje denarja na socialistični način in da je tak spektakel preživela oblika, ki je bila morda v določenem obdobju smiselna, sedaj pa ni več.«

JOŽE TOMC, predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Brežice: »S predstave v Beogradu sem 25. maja videl samo prizor z baklami, iz pripomb tistih, ki so jo spremljali od začetka do konca, pa sklepam, da niso bili zadovoljni. Osebno menim, da je bila ta predstava bolj primerna za gledališče. Slovenskih mladincev za neudeležbo niti ne hvalim niti ne grajam. Odločili so se po svoji presoji. So pač mislili, da v tako zamišljenem scenariju ne morejo sodelovati.«

ROMAN TOMŠIČ, vodja servisa gradbenih strojev v GIP Pionir Novo mesto: »Takšni načini druženja mladih Jugoslavije so že zdavnaj preživeli in v ničemer ne prispevajo k izhodu iz krize, zato je prav, da slovenske mladine v sredo zvečer ni bilo na stadionu. Mladi se zavedajo, da jim kolo in pesmi ne zagotavljajo lepše bodočnosti. Najti bo treba druge oblike druženja. Mislim, da bodo slovenski mladini pritegnili tudi mladi iz drugih republik.«

MARJANA BAJT, trgovka v Nami v Kočevju: »Prireditev sem gledala na televiziji, pa mi ni bila všeč. Vse je bilo preveč mračno, kot je mračna naša sedanjost. Menim, da to sploh ni bila mladinska prireditev. In ko so pokazali glavo baletke od blizu, mi je otrok rekel: ‚Mama, glej jo, čarovnico!' Slovenska mladina je imela prav, da se prireditve ni udeležila. Škoda je tudi denarja za tako prireditev. Verjetno bo s tem spet nekdo zaslužil.«

ANDREJ AMBROŽIČ, dijak kovinarske šole iz Ribnice: »Slovenski mladinci so imeli prav, da se niso udeležili prireditve v Beogradu. Zanjo je spet šlo precej denarja, ki bi se ga dalo koristneje uporabiti: za pomoč nerazvitim, za popravilo cest, ki so pri nas skoraj uničene, ali za kaj drugega. Vprašljivo je tudi, da za tak spektakel lahko uvozimo razne naprave, hkrati pa ima z uvozom velike težave naše gospodarstvo, ki marsikaj nujno potrebuje za svoj razvoj.«

DUŠAN JANKOVIČ, sekretar OK ZSMS Črnomelj: »Taka prireditev je preživela in ni več primerna času, potrebam in zahtevam mladih. To se vidi tudi po zanimanju za ogled v Beogradu: iz črnomaljske občine ni niti en sam mladinec izrazil željo, da bi šel v Beograd. To je jasen protest proti takim prireditvam, ki ogromno stanejo, prav nič pa ne pomagajo reševati velikih problemov mladih. Ti bi gotovo bili bolj zadovoljni, če bi za ta denar zgradili šolo kjerkoli v Jugoslaviji.«

SILVO ŠTUBLJAR, sekretar OK ZSMS Metlika: »Že prej so bili mladi iz metliške občine proti zaključni prireditvi v Beogradu, ko so videli prenos pa so še toliko bolj. To je zapravljanje denarja, in to v teh časih! Kaže, da bo tako kot za štafeto tudi za to prireditev treba dve leti, da bodo po vsej Jugoslaviji spoznali, da je odveč in neprimerna. Gotovo je za dan mladosti več drugih, času in potrebam mladih primernih oblik.«

TONE KRANJC, predsednik sevniškega radiokluba YU 3 DHP: »Vse to, kar počnejo nekateri, ki imajo očitno precej moči, okrog praznovanja dneva mladosti, je prav žalostno. Prav taka je bila po mojem tudi zadnja prireditev na stadionu JLA v Beogradu. Prepričan sem, da tudi takih velespektaklov, četudi jih nekateri opravičujejo z visoko umetniško sporočilnostjo, ne potrebujemo. Ali pa je treba vsaj drugače poskrbeti za njihovo financiranje.«

TOMAŽ KAŠIČ, delavec Kolinske na Mirni: »Prav škoda se mi zdi tistih 54 milijard starih dinarjev, ki so šle za dolgočasno prireditev za dan mladosti v Beogradu. Jugoslovani gotovo nismo tako turobni po značaju, kot bi se morda dalo razumeti iz letošnje prireditve, kljub temu da smo se pogreznili v globoko krizo. K sreči je bil tisti večer na drugem kanalu tudi dober evropski nogomet in kolikor vem, je precej gledalcev obrnilo gumb na sprejemniku.«

kmetijstvo

Kmečki turizem — utopija?

V brežiški občini se nikamor ne premakne

Napovedovanje kmečkega turizma sega desetletje in več nazaj, napredka pa ni nobenega. To dopolnilno zvrst dejavnosti na kmetijah bi potemtakem lahko mirno izpustili iz srednjeročnih in drugih načrtov, dokler zanjo ne bo nujno potrebnega dinarja. Tudi reklama je odveč, saj zavaja ljudi, ki bi radi vpeljali nekaj novega, da bi bolje živeli.

Pod normalnimi kreditnimi pogoji brez olajšev ni mogoče sprejeti posojila, čeprav bi ga ta ali ona delovna organizacija omogočila. In tako se kmečki turizem že na začetku sprevrača v nekaj, kar z njim nima nobene zveze. Večina sploh nima sob za oddajanje, kredita pa tudi ne dobijo.

V brežiški občini je kljub temu nekaj ljudi, ki se želijo ukvarjati s pravim kmečkim turizmom. Interesenti so na obeh straneh Save; na Veliki Dolini, v Cerkljah, Globokem, Sromljah in na Bizeljskem. Kredit je do zdaj dobil samo bizeljski kandidat, in to od Slovanov.

Vseh pet interesentov je občinska turistična zveza lani povabila v zgornjo Savinjsko dolino, kjer so si po dogovoru s kmetijsko zadrugo v Mozirju ogledali po eno nižinsko in višinsko turistično domačijo. Sodelovala je tudi Agraria, medtem ko se turistične organizacije niso odzvale. Nikjer namreč ne piše, da so za kmečki turizem odgovorni samo kmetijci. Za velike gostinsko-turistične organizacije je domačnost na kmetijah lahko prijetna sprememba, ki jo občasno privoščijo svojim gostom. Pri tem je pomembno, da na kmetiji živijo kmetje, ne da jo oskrbujejo gostinci s kupljenimi živili in je obljudena le občasno.

J. TEPPEY

Zmagovalec je krški sauvignon

Sauvignon izbor, ki so ga pridelali na Sremiču, je dobil oceno 19,4

KRŠKO — Vinogradniki in vinarji krškega M — Agrokombinata so ponovno dokazali, da so mojstri svojega posla. Na sončnih pobočjih Sremiča so namreč pridelali sauvignon, ki je dobil na nedavnem ocenjevanju lanskega letnika posavsko-podravskega okoliša v Mariboru oceno 19,4. S tem so Posavci dokazali, da je mogoče tudi v njihovem rajonu pridelati vrhunska vina, kar je bilo doslej domena Štajercev.

»Vedno smo bili prepričani, da je pri nas mogoče pridelovati vrhunska vina, seveda z drugačno tehnologijo kot v masovni proizvodnji,« pripoveduje inž. Darko Marjetič, direktor tozda vinogradništvo — kleti Krško. »Na roke pa nam je šlo seveda tudi vreme, ki je bilo lani izjemno naklonjeno sauvignonu. Seveda pa vreme ni bilo odločilno, že spomladi smo se namreč odločili, da bomo poskušali dobiti vsaj pozno trgatev, pa nam je potem uspelo, da smo imeli celo izbor. Ko smo 14. novembra lani trgali grozdje, je imelo 106 enot sladkorja na liter. To nam je že dalo vedeti, da imamo v rokah izjemen pridelek. S selekcionirano kvasnico in tehnologijo hladnega vrenja smo potem dobili vino tako rekoč za bogove. Napolnili smo 3000 steklenic po 3,5 decilitra, vino pa bo moralo vsaj tri leta zoreti v arhivi, ko bo pokazalo svojo pravo kakovost in vrednost. Že sedaj pa je bilo očitno, da je ta sauvignon senenega tipa (obstaja tudi bezgov tip) izjemno harmoničen. Seveda imajo zasluge za ta dosežek vinogradniki s Tonetom Cerjakom na čelu in pa enologa Zdravko Mastnak ter Zoran Hotko.«

Na ocenjevanju letnika v Mariboru so krški vinogradniki sodelovali tudi z modro frankinjo, sremičanom in cvičkom. Cviček je med rdečkastimi vini dosegel oceno 16,8, na ocenjevanje pa so poslali vzorec iz cistern s 30.000 litri. V Krškem namreč nočejo nobenega priznanja, ki bi bilo plod posebej pripravljene proizvodnje. Hoteli so dobiti oceno vina, ki ga sicer prodajajo na trgu. Na ta način naj bi potrošnik-kupec dobil kar se le da točno informacijo, kaj lahko od določenega vina pričakuje. Svoje vzorce so poslali tudi na novosadski kmetijski sejem in dobili za sauvignon veliko zlato medaljo z veliko diplomo, laški rizling trgatve letnika 86 je dobil zlato medaljo z veliko diplomo, sremičan in cviček pa srebrno medaljo.

Velik uspeh so krška vina dosegla tudi v Ormožu, kjer so ocenjevali samo 30 vzorcev. Poleg sauvignona se je dobro odrezala modra frankinja, ki je med rdečimi vini zmagala s 17,7 točke.

»Ti uspehi, ki smo jih dosegli z načrtnim delom, bodo seveda veliko pripomogli k ugledu kleti, bržkone pa tudi k hitrejšemu izvajanju načrtov na tem področju, saj se naše delo začne že spomladi pri obdelavi zemlje in nadaljuje pri rezanju trte jeseni. S takim načinom dela bomo prispevali tudi h komercialnemu uspehu konzumnih vin, da ne govorim o novih znanjih in sposobnostih, ki si jih vsi skupaj pridobivamo,« meni Marjetič. Žal pa lahko tako visoko kakovost dosežejo samo v družbeni proizvodnji, medtem ko se pridelava v kooperaciji ne more in ne more znebiti težav.

Uspešno strokovno delo pa očitno ni dovolj v naših posebnih gospodarskih razmerah, saj se ta temeljna organizacija ubada s hudimi likvidnostnimi težavami, kajti zamrznitev cen je naredila svoje. V Krškem so pri vsakem litru vina pridelali za 700 dinarjev izgube, a v takem položaju so bili vsi slovenski vinarji. Zato so uspehi lahko samo blagodejen obliž za težave.

J. SIMČIČ

• Sauvignon izbor bo kot vino izjemne kakovosti imelo tudi izjemno ceno, saj bo steklenička 3,5 dcl veljala okoli 50.000 din. Vprašanje pa je, če bo na voljo tudi po tej ceni, kajti do prodaje na trgu morajo preteči vsaj še tri leta, ker vino sedaj ni naprodaj.

• Vsi zares veliki ljudje, ki sem jih poznal, so bili zelo marljivi in so vztrajno delali. *ENGELS*

• Kadar se malo dela, se zelo veliko teoretizira. *BALZAC*

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so prodajali češnje po 3.000 do 4.000 din kilo, jagode po 3.000 do 4.500 in jabolka po 2.500 do 3.000 din. Kilogram špinače je stal 2.000, mladega radiča 3.000, paradižnika 4.000 in solate 1.500 do 2.000 din. Šopek mlade čebule je prodajalec ponujal za 400 din, medtem ko je za kilo krompirja računal 500 din. Fižol so prodajali po 2.000 din kilo. Kilogram skute je veljal 4.000 in 5.000 din, medtem ko je bil lonček smetane 2.000 do 3.000 din. Za kilo gob je bilo treba odšteti 10.000 din. Iz obilice cvetnih sadik naj omenimo vodenke po 1.500, pelargonije po 2.000, petunije po 600 do 700, »tepih« za pokopališče po 500 in »pajkovke« po 400 din. Šopek zeljnih sadik je veljal 500 din. Na stalnih stojnicah so med drugim prodajali letošnji krompir po 2.000 din kilo.

Živorumena majska polja oljne ogrščice

Poljščina, ki se vse bolj uveljavlja

NOVO MESTO — Že nekaj let nudijo polja v dolini Krke, v Vavti vasi, v bližini Soteske in Šentjerneja pogled, ki ga je popotnikovo oko bolj vajeno videti na poljih severne Evrope: čudovite živorumene površine oljne ogrščice. V Kmetijski zadrugi Novo mesto, tozd Brazda, imajo letos v obratu Zalog posejanih 74 ha, v obratu Draškovec pa 72 ha kmetijskih površin s to industrijsko kulturo. Tudi nekaj zasebnih pridelovalcev v okolici Šentjerneja se je že odločilo zanjo. Oljno ogrščico sejejo v kooperaciji z oljarno »Zvjezda« iz Zagreba, tozd Ilirska Bistrica, ki tudi dobavlja seme in odkupuje celoten pridelek. Oljno ogrščico sejejo v triletnem kolobarjenju s pšenico in koruzo, koristna pa je za zemljo, saj jo njeno veliko in močno koreninje dobro rahlja, zatira plevel, močno steblovje pa je moč podorati kot gnojilo. Iz žita oljarna pridobiva olje, tropine pa so uporabne za živinsko krmo. Tudi čebelarji imajo od oljne ogrščice koristi, saj že v prvi polovici maja močno medi, bogata pa je tudi s cvetnim prahom, kar je prav v tem času pomembno za krepitev čebeljih družin, čeprav med ni najboljše kvalitete. Največji sovražnik oljne repice je zajedalec sijajnik, ki ga zatirajo s škropljenjem že pred cvetenjem.

OGRŠČICA LEPO KAŽE — Milan Kelšin iz obrata Zalog je zadovoljen z ogrščico, ki je na njivi v Vavti vasi pravkar odcvetela. Pravi, da v naših krajih daje celo boljši pridelek kot v severni Evropi, kjer je bolj običajna.

Oljno ogrščico sejejo konec avgusta in v začetku septembra, žetev pa je kakih deset dni pred žetvijo pšenice. Za žetev je potrebno kombajn nekoliko prilagoditi. Pridelek je od 30 do 35 stotov na hektar, odkupna cena pa je od 1,6- do 2-krat večja od pšenične. Ker bi odkupovalec rad pridobil za sodelovanje čimveč kmetovalcev, prireja vsako leto strokovne dneve oljne ogrščice. Letos bo to 14. junija na kmetijski šoli Grm.

T. J.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 163 do 3 mesece starih prašičev in 65 starejših. Prvih so prodali 97, in to po 3.000 din kilogram žive teže, drugih 17, in sicer po 1.900 din kilogram žive teže.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Predstavljamo pokrovitelja tedna cvička

KZ Krka prvič tesneje sodeluje z društvom vinogradnikov

Letošnji pokrovitelj Tedna dolenjskega cvička, ki bo od 10. do 12. junija, je Kmetijska zadruga Krka iz Novega mesta skupaj s Srednjo kmetijsko šolo. Zadruga zajema osrednji del Dolenjske, to je celotno občino Novo mesto, ki meri 1500 ha vinogradov v znanih ožjih vinorodnih okoliših, kot so Vinji vrh, Mevce, Zagradska gora, Trška gora, Grčevje, Knežija, Sončnik, Tičnica, Vinski dol, Pleterski hrib, Hribi, Ljuben, Straška gora in drugi.

Na tem območju deluje 5 podružnic Društva vinogrodnikov Dolenjske, in to Šentjernej, Škocjan, Trška gora, Podgorje, Straža, v katerih je včlanjeno 700 vinogradnikov. Ti v eni ali drugi obliki kot kooperanti in stranke sodelujejo z zadrugo in v trgovinah zadruge nabavljajo reprodukcijski material, ki ga rabijo v vinogradih.

S sodelovanjem na letošnjem Tednu dolenjskega cvička je vodstvo zadruge pokazalo, da se želi še tesneje povezati z društvom, in to zlasti s posameznimi podružnicami na celotnem obširnem območju zadruge. Vinogradniki, člani društva, odločitev pozdravljamo in pričakujemo od sodelovanja obojestrasko korist.

Dosedanje delo zadruge pri pospeševanju vinogradništva

Kljub dosedanji bolj slabi povezavi med društvom in zadrugo je zadruga pri pospeševanju vinogradništva le nekaj naredila. O tem poroča pospeševalec vinogradništva pri zadrugi Janez Bratkovič. Zadruga je v zadnjih letih v okviru vinogradniških skupnosti (od leta 1977 do danes) v 12 primerih v Grčevju, Kobetih, Razborah, Škocjanu, Knežiji, Šentjerneju, Škocjanu in Novem mestu obnovila 58 ha vinogradov s pomočjo družbenih sredstev. Obžalujemo le, da pri tem ni tesneje sodelovala z društvom, saj so družbena sredstva, dana za obnovo vinogradov, namenjena vinogradnikom, katere zastopa Društvo vinogradnikov Dolenjske.

Nadaljnje delo

Zadruga si je zastavila za cilj, da v naslednjih letih obnovi vsaj 100 ha vinogradov z letnim načrtom 15 ha. Člani društva želimo, da pri podrobni razčlembi te obnove po temeljnih zadružnih organizacijah sodelujemo, saj bo to sodelovanje v obojestransko korist.

Po ukinitvi Trgovskega podjetja Hmeljnik zadruga v svoji sestavi na območju občine nima lastne vinske kleti, zato ne more odkupovati ne vina ne grozdja. Grozdje odkupuje le s sodelovanjem Vinske kleti KZ Metlika. Med kmetijsko zadrugo Novo msto in Metliko obstaja dogovor, da le-ta prevzame pridelke grozdja z območja Novega mesta. Pridelke vina pa Vinska klet pri KZ Metlika ne odkupuje čeprav bi po tradiciji starih kletarskih zadrug to morala biti ena izmed osnovnih dejavnosti zadružne vinske kleti.

Kmetijska zadruga Novo mesto je v okvir svoje dejavnosti pri TZO Šentjernej vključila kot kooperante nekdanje trsničarje Trgovskega podjetja Hmeljnik. Ti letno pridelajo od 150.000 do 200.000 kvalitetnih trsnih cepljenk, ki so na voljo vinogradnikom pri obnovi vinogradov. V okviru trsničarske dejavnosti zadruga nadaljuje 25-letno strokovno delo selekcije trt za potrebe trsničarjev. Selekcija je namreč temelj za pridelovanje kakovostnih trt trsnega izbora našega vinorodnega območja, opisanega v Dolenjskem listu in Biltenu prireditve.

Kljub slabemu položaju vinogradništva si društvo vinogradnikov in zadruga prizadevata, da bi se vinogradništvo v bodoče obdržalo vasj v dosedanjih okvirih, z nenehno strokovno izboljšavo sortimenta, oskrbe in kletarjenja. Vinograde moramo obdržati na absolutnih vinograških legah, kjer ni mogoče s pridom pridelovati drugih kmetijskih rastlin in jih lahko gospodarsko izkoriščamo le z gojenjem vinske trte.

Kmetijski nasveti

Do goveda brez rogov

Divjim živalim služijo rogovi kot učinkovito orožje v boju za obstanek, za preživetje, udomačene pa ga ne potrebujejo več. Govedo brez rogov je zato bolj miroljubno in bolj primerno za rejo. V čredi živali brez rogov ni značilnih poškodb kože, trebušne stene in vimena. Te prednosti so pripomogle k vzgoji pasem goveda, ki nimajo rogov, rogove pa je mogoče tudi učinkovito odstraniti, o čemer iz Kmečkega glasu povzemamo strokovna navodila magistra veterine Tomaža Zadnika. Odstranjevanje rogov ali razroževanje je tudi eden od ukrepov pri pripravi goveda za pašo.

Zasnovo roga pri teletu je treba uničiti najkasneje do petega tedna starosti. V ta namen uporabljajo različna sredstva, v prvih dveh tednih življenja jedke snovi, kasneje pa razbeljeno železo. V ta namen lahko uporabljamo električni termokavter ali približno 40 cm dolgo železno palico z lesenim ali plastičnim ročajem. Železna palica naj ima en konec zadebeljen, na koncu zadebeline pa kot prstna blazinica veliko jamico.

• Zadebeljeni konec palice segrejemo na žerjavici, dokler ne postane češnjevo rdeč. Podobno segrejemo tudi termokavter, ki je dovolj vroč, brž ko osmodi kos lesa. Žareče železo ali segret termokavter je treba pristisniti na zasnovo roga na teletovi glavi ter nekaj sekund vžigati ob rahlem premikanju naprave levo in desno. Živali je treba seveda poprej glavo trdno fiksirati.

V primerjavi s tem dokaj primitivnim postopkom ima kirurška odstranitev zasnov rogov precejšnjo prednost, saj je varna in docela zanesljiva. V ta namen se uporablja poseben Robertsov instrument in postopek, ki večinoma ne potrebuje anestezije, vendar je dobrodošla, saj ob tem žival manj trpi, delo pa je lažje. Krvavitve, ki nastanejo pri tem posegu, so večinoma neznatne, če pa so intenzivnejše, jih lahko ustavimo s termokaverjem. Enak poseg je mogoče izpeljati kar s skalpelom ali ostrimi kovaškimi kleščami, v vsakem primeru pa je treba rano na koži posuti z antibiotičnim ali sulfamidskim praškom.

Kmetje sami v boju z divjadjo

Gozd in divjad v Suhi krajini vse bliže naseljem — Tudi po dva meseca brez spanca na nočni straži — Lovci pridejo jeseni, ko je čas za lov

ŽUŽEMBERK — Stalež divjadi v bližini suhokranjskih vasi in na ajdovski planoti se stalno veča in tudi škoda, ki jo povzroča, je čedalje večja. Tako trdijo kmetje in njihova ogorčenost tudi narašča.

Z lovci iz Žužemberka in Novega mesta, ki imajo svoje revirje v tem območju, se nikakor ne morejo sporazumeti. Odškodnine, ki jih dobijo za povzročeno škodo, so blažev žegen za ves trud in ogromne stroške, ki jih zahteva sodobno kmetijstvo. Zaščita, pa naj bodo to lesene ograde ali električni pastirji, je neučinkovita, saj je v zadnjem času opaziti mnočan porast velike divjadi, zlasti divjih prašičev in jelenjadi, pa tudi medved se kdaj pa kdaj prikaže. Ta divjad z lahkoto premaguje ovire in napravi ogromno škode. Tako kmetom preostane le to, da v času največje nevarnosti preživijo večji del noči na stalnih obhodih svojih polj.

»Ti si na enem koncu njive, divjad pa ti vdre na drugem,« pravi Edvard Jerše, kmet iz Velikega Lipovca v bližini Brezove rebri, ki ima sodobno kmetijo, usmerjeno v pridelavo mleka in vzrejo bikcev.« Jeseni dva meseca prespim tako rekoč na njivi, vse dokler koruze ne pospravimo. Divjad pa napravi veliko škode tudi spomladi. Pšenica je vsa popasena in pomendrana. Že trideset let opozarjam na škodo, ki jo povzroča divjad, pa se stvari niso nič spremenile. Stanje je sedaj nevzdržno. Lovci se poleti le poredko pokažejo, navadno takrat, ko jih kličemo zaradi škode, pa še takrat prepozno. Jeseni, ko se prične lov, pa so obronki polni njihovih avtomobilov. Oni naj organizirajo čuvajsko službo, pa bodo videli, kako je to!«

V kmetijski zadrugi, kjer se kmetje s svojimi pritožbami najpogosteje oglašajo, se strinjajo, da je prav divjad sedaj najbolj resna ovira pri oživljanju kmetijstva v tem predelu. Kmetovanje na tej skopi zemlji je že tako povezano z velikimi stroški, še tistim, ki bi se s tem radi ukvarjali, pa neprestana borba z divjadjo jemlje moralo. Na razpolago imajo zadnje kartografske posnetke vasi in zaselkov v Suhi krajini, kjer je jasno razvidno veliko zaraščanje kmetijskih površin. Gozd sili v vas, z njo pa tudi divjad, ki jo lovci s krmljenjem navajajo na uživanje kmetijskih pridelkov. Tako je s teh posnetkov jasno videti, da je v vaseh Žvirče in Ratje, kjer se je število gospodinjstev zmanjšalo skoraj na tretjino, gozd prodrl skoraj do naselij. Zato ni čudno, da se je divjad preselila celo na vrtove in sadovnjake. Menijo, da bi bilo treba, če hočemo ljudi obdržati tudi v teh odmaknjenih krajih, nujno zmanjšati stalež divjadi na znosno mero in z lovci skleniti pošten dogovor, ki bo kmetu res, pravočasno in v polni meri povrnil povzročeno škodo, predvsem pa jim omogočil nemoteno kmetovanje.

T. JAKŠE

OBRAMBNI BUNKER — Kmetje so v jesenskem času v stalni borbi z divjadjo. Edvard Jerše iz Velikega Lipovca dva meseca prenočuje v starem kombiju na njivi, iz njega pa ima napeljane vrvice do zvoncev na različnih koncih njive. Vsaki dve uri vstane in pozvoni. Družbo mu delajo tudi psi čuvaji. (Foto: T. Jakše)

URBANIZACIJA

TRŽIŠČE — Delegacija krajevne skupnosti Tržišče je na zadnji seji sevniške občinske skupščine zastavila vprašanje, kaj je z urbanizacijo Tržišča po Šentjurskem hribu vse do Valanta. Že 9. maja so na občino poslali urgenco, a še niso prejeli nobenega odgovora. Na omenjeni skupščini je namestnik predsednika komiteja za gospodarsko upravne zadeve in razvoj Jože Kolar pojasnil, da ni pričakovati, da bi bilo možno pričeti s pozidavo prej kot v letu 1989. Ni še namreč karte 1:1000, ki je potrebna za izdelavo zazidalnega načrta.

Nesorazmerje koplje grob vinogradništvu

Čudna igra cen

Vino se je v vsem lanskem letu podražilo le za okrog 50 odstotkov, medtem ko se je reprodukcijski material podražil za več kot 100, zaščitna sredstva za nad 200, naprava novih nasadov pa za več kot 170 odstotkov. To v nebo kričeče nesorazmerje koplje grob vinogradništvu. Vino se je zadnjič podražilo oktobra lani, kmalu zatem pa so bile cene zamrznjene. Vse to je nakopalo vinogradništvu velike izgube, tolikšne, da pridelovalci vina ne bi zlezli na zeleno vejo niti v primeru, če v enem letu ne bi imeli nobenih stroškov in tudi če bi se trgovina odpovedala svojemu deležu pri prodaji vina. Ali drugače: pri vsaki prodani steklenici kakovostnega vina zgubi sedaj slovenski vinogradnik 1.400 din, pri buteljski vrhunskega vina pa celo 1.800 din. Krvavimo pri veliki prodaji vin, komentirajo vinarji in vinogradniki sedanjo nakupovalno mrzlico, ki izhaja iz pričakovanja, da se bodo v kratkem vina podražila za 50 do 100 odstotkov. (Kmečki glas)

Sprejmejo samo »svoje« Rome

Z javnega razgovora v Škocjanu — Pri reševanju romskega vprašanja naj bodo sogovorniki samoupravljalci — Suh vodovod in prašne regionalne ceste

ŠKOCJAN — Krajevna skupnost Škocjan je prejšnji teden povabila na razgovor predstavnike novomeške občine in jih seznanila s svojo problematiko. Po pričakovanju je padlo precej besed na račun Romov v dobruški gmajni, čeprav so se v pahljači škocjanskih zadreg znašli tudi oslabeli vodovod, pokopališče, prašne ali dotrajane ceste, neurejena kanalizacija in še kaj.

Domačini so obtožbam na račun Romov, češ da le-ti kradejo in celo ogrožajo prebivalstvo, pridali poziv pristojnim ustanovam, da je treba romsko vprašanje na območju Škocjana reševati le ob soglasju in s sodelovanjem KS Škocjan, kajti v nasprotnem primeru bodo organi krajevne samouprave zaradi občutka, da so odveč, sprožili politični problem. Nikoli pa ni bila KS Škocjan proti socializaciji Romov, so menili v razpravi. Kaže pa, da so nasprotovali večini potez pristojnih ustanov in služb, češ da so te reševale probleme samovoljno. Proti osnutku zazidalnega načrta romskega naselja na dobruški gmajni, po katerem naj bi na 10 hektarih zemljišča dodali trem obstoječim objektom še osem individualnih stanovanjskih hiš in večnamenski objekt za delo socialno-patronažne službe, krajani skupaj z zadrugo navajajo zlasti štiri pomisleke. Koncentracija Romov na enem mestu ne omogoča njihove socializacije, pač pa prej ogroža okoliško prebivalstvo; pozidavi namenjeno zemljišče je last KZ Krka; na gmajni so že izvedli melioracijska dela, poleg vsega pa naj ne bi posegali z naseljevanjem Romov na kmetijska zemljišča prvega območja. Dodati velja, da v Škocjanu ne nasprotujejo »svojim« Romom, tj. tistim, ki so se tam naselili pred letom 1979.

Glede vodovoda, ki ga imajo povsod v KS razen v Jelendolu in Segonjah, so se krajani na dobro pripravljeni predstavitvi svojih skupnih težav pritoževali zlasti na račun dotrajanih cevovodov in slabega pritiska vode. Menili so, da bi bilo vendarle bolje, če bi lokalno omrežje prepustili Komunali. Očitno pa jih še bolj kot prazne cevi pekli, da imajo premajhno pokopališče, denarja za njegovo širitev pa ne. Premorejo pa skoraj 60 km neurejenih lokalnih cest in nekaj odsekov neasfaltiranih regionalnih cest, temu podatku pa so v razpravi dodali upanje in zahtevo po pomoči novomeškega Cestnega podjetja in republiške skupnosti za ceste.

M. LUZAR

IZVRŠNI SVET O UKREPIH

NOVO MESTO — Prejšnji petek so se na seji novomeškega občinskega izvršnega sveta — običajno sklicuje ta organ seje ob torkih — seznanili s predvidenimi ukrepi ekonomske politike po 15. maju in s potrebnimi aktivnostmi v Sloveniji. Pri tem so poleg predsednika občinskega IS nekateri predstavniki združenega dela opozorili na zaskrbljujoče razmere. Menili so, da gospodarstva ni več mogoče obremenjevati in da bi spričo pomanjkanja investicijskega denarja morali razmišljati o skupnih vlaganjih ozdov in zasebnikov. Poudarili so, da bi morali odpreti vrata tržnim odnosom. V zvezi s prispevki gospodarstva so opozorili, da je po obremenitvah iz bruto osebnega dohodka občina Novo mesto v republiškem vrhu.

VABILO

NOVO MESTO — Slovesna otvoritev mostu v Ragov log bo v soboto, 4. junija, ob 10. uri. Skupnost krajevnih skupnosti in vseh 11 krajevnih skupnosti, ki so bile tudi soinvestitorice pri gradnji te za Novomeščane tako željene povezave mesta z Ragovim logom, vabijo krajane na otvoritev.

Veliko vasi, veliko težav

Predsednik KS Žužemberk Janko Skube o mnogih problemih in načrtih krajevne skupnosti

ŽUŽEMBERK — Krajevna skupnost Žužemberk je s svojimi 4100 prebivalci, 22 vasmi in zaselki in nekaj manj kot 20 km od enega konca do drugega ena od največjih v novomeški občini. Vendar Janko Skube, predsednik sveta te KS, ne poudarja velikosti zato, da bi se z njo hvalil, ampak zato, da bi poudaril, da je v veliki krajevni skupnosti potrebnih pač več cest, več metrov vodovoda, telefonskih kablov in da je zato tudi več vseh problemov. Ne strinja pa se s tem, da bi bilo z razcepitvijo KS v dve — in take pobude je tudi že slišati — manj problemov. Res je, da bi bilo odločanje mogoče lažje, vendar je treba pomisliti tudi na to, da je v sedanji organiziranosti moč bolje načrtovati, in kar je tudi zelo važno, solidarnost v velikih enotah bolj pride do veljave.

Janko Skube

Kar se tiče uresničevanja referendumskega programa so v KS Žužemberk lahko zelo zadovoljni glede cest in vodovoda, saj so uresničili celo več, kot so načrtovali. Letos ali najkasneje v prihodnjem letu upajo, da bo na novo telefonsko centralo, ki jo imajo sedaj v načrtu, priključen še zadnji telefonski naročnik. S telefoni imajo v Žužemberku že dolgo težave, saj je zmogljivot stare centrale do konca izkoriščena, kar močno ovira telefonske pogovore. Sedaj so v teku dogovori s PTT podjetjem za nakup močnejše centrale, hkrati pa bo treba položiti še 5200 m zmogljivejšega kabla od dvora do Žužemberka. Teče tudi akcija za napeljavo telefonskega omrežja na ajdovsko planoto, kjer je Brezova reber ka 12 km oddaljena od centrale. Tudi krajani iz Šmihelskega konca se že dogovarjajo za napeljavo telefona. Tako bi bila pokrita celotna KS — seveda z ogromnimi prispevki v denarju in delu krajanov samih — nekaj pomoči naj bi dobili od delovnih organizacij, nekaj iz solidarnostnih sredstev, pri polaganju kabla Dvor — Žužemberk pa bodo sodelovale tudi mladinske delovne brigade.

V naslednjem referendumskem obdobju se bodo morali v KS soprijeti z napeljavo kanalizacije in gradnjo čistilnih naprav, za kar je idejni projekt že naročen, kanalizacija pa bo omogočila tudi gradnjo nove šole, kar je že dolgoletna želja krajanov.

»V kraju bi se dalo še veliko storiti za poživitev kulturnega življenja, saj je še tisto, kar ga je nekoč bilo, počasi zamrlo, zlasti pa bi našo lepo dolino lahko bolj odprli turizmu, kar bi pospešilo tudi druge dejavnosti,« pravi Janko Skube. »Nekaj načrtov v tej smeri že imamo. Tako bi se dalo grad v Žužemberku preurediti v letno prizorišče za različne prireditve, zadruga bo odprla letni gostinski objekt na Loki, kjer razmišljamo tudi o kampingu, na Dvoru pa bi staro Javornikovo žago spremenili v penzion. Za vse te načrte bi bilo potrebno pridobiti interes delovnih organizacij, vsekakor pa je treba podpirati tudi pobude posameznikov.«

T. JAKŠE

Zaposlovanje stalna skrb

Občinski sindikalni svet o nezaposlenosti v občini

NOVO MESTO — Pred časom so na seji občinskega sindikalnega sveta posebno točko dnevnega reda namenili zaposlovanju, bolje rečeno, napovedim o porastu brezposelnosti. Zato so dolgo razpravo sukali okrog ugotovitve, da »postaja problematika zaposlovanja in pojav tehnoloških oz. ekonomskih presežkov delavcev v dolenjski regiji vse bolj zaskrbljujoča.«

Presežke naj bi po številnih mnenjih iz razprave posrkale manjše proizvodne enote drobnega gospodarstva, za katere so se na seji zavzeli precej odločno. Podobno so zato predlagali, naj bi imeli občani možnost vlagati sredstva v ozde. Smiselno je namreč le zaposlovanje, in to produktivno, ni pa prav, če morajo delavci prejemati različne oblike socialne pomoči ali če ostanejo brez dela. Zlasti šolanih mladih ne sme doleteti ta usoda; sicer pa je na seji izrečena napoved, da bodo npr. v Novoteksu zaposlovali pripravnike, nekoliko ublažila dejstvo, da je več kot polovica brezposelnih mlajša od 26 let. Ničesar dokončnega niso na seji rekli o novih delovnih mestih na račun upokojevanja, čeprav so tehtali, ali pospešeno upokojevanje starejših ozdom več prinese ali več odnese. Pri tem so nekateri opozarjali, da bi morebitna večletna brezposelnost skorajda onemogočila mladim učinkovito zaposlitev. Po ocenah s seje napovedujeta boljše čase osnutka obrtnega zakona in zakona o davkih občanov.

L. M.

PRAZNIK ŽABJE VASI

NOVO MESTO — V soboto, 28. maja, popoldne so prebivalci Žabje vasi s priložnostno slovesnostjo, ki se je nadaljevala z družabnim srečanjem, počastili krajevni praznik. Ob tej priložnosti so podelili priznanji skupščine KS Žabja vas, ki sta ju prejela predsednik sveta te krajevne skupnosti Milan Dragišič in krajevna organizacija ZRVS Žabja vas. Podelili so tudi bronasta priznanja OF in sicer Marjani Kastelic za delo v Rdečem križu, Igorju Kralju za delo v krajevni organizaciji ZRVS in Emilu Purebru za delo v narodni zaščiti. Na proslavi je obiskovalcem govoril Karel Vardijan, v priložnostnem kulturnem programu pa so nastopili recitatorji in ritmična skupina. Na veselici je igral Spomin.

- *Bogat ali reven, močan ali slaboten, vsak brezposelni meščan je lopov.*

ROUSSEAU

- *Denar je šesti čut, brez katerega ne moremo uporabljati preostalih petih.*

MAUGHAM

- *Nikogar še niso obesili s srebrniki v žepu.*

Ruski pregovor

- *Lastnina je past: tisto, kar mislimo, da imamo, ima nas.*

KARR

- *Bogastvo je eden od načinov, da srečno živimo; ljudje pa so iz tega napravili edini namen življenja.*

A. FRANCE

- *Mladost je čudovita stvar. Kakšen zločin, da jo dajemo otrokom, ki jo zapravljajo.*

G. B. SHAW

Vera ne ograjuje od družbe!

Novo mesto: tradicionalni sprejem za predstavnike verskih skupnosti potrdil obojestransko spoštovanje in koristno sodelovanje — Tudi pravoslavci

NOVO MESTO — »Vse bolj očitno je, da vernost ni nekaj nesprejemljivega, ampak eden od avtentičnih interesov ljudi, ki v ničemer ne ovira, prej spodbuja ak aktivnemu in ustvarjalnemu poseganju v družbo,« je dejal Boris Dular, predsednik občinske konference SZDL Novo mesto in predsednik koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi. Besede so bile izrečene na tradicionalnem majskem srečanju predstavnikov verskih skupnosti in družbenopolitične skupnosti, ki je bilo 24. maja v Dolenjski galeriji v Novem mestu.

Dular je poudaril, da tekoče in uspešno razreševanje številnih zadev, od obnove in širitve pokopališč, cerkva do skupne skrbi za našo kulturno dediščino, kaže na uresničevanje načelnih stališč v praksi. V Novem mestu si ta čas prizadevamo za javno predstavitev bogate frančiškanske knjižnice in muzeja sakralne umetnosti v frančiškanskem samostanu. Potrebno bo precej dela, vendar bodo to neprecenljive pridobitve. Prav je, da dokazujemo, da je mogoče vsa vprašanja razreševati v skupnem interesu vernih in nevernih in utrdimo vrednote medsebojnega spoštovanja ter preprečimo zlorabe, ki bi se pojavljale. Človeške vrednote so tiste, ki ljudi delajo velike, in to moramo vsi ceniti, spodbujati in spoštovati. Dular je končal nagovor z mislijo, da nam bo uspelo tudi v praksi spodbuditi k vse bolj popolnemu uresničevanju zapisanih ustavnih verskih svoboščin.

V imenu predstavnikov rimskokatoliške verske skupnosti se je oglasil dekan Adolf Mežan, ki je poudaril, da se uspešno sodelovanje kaže predvsem na umetnostnem področju. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto in umetnostni svet ljubljanske nadškofije iščeta primerne skupne rešitve v okviru novomeške občine pa tudi izven nje, kar je gotovo hvalevredno in vsestransko koristno. Omenjeni zavod je pripravil program bližnjih posegov za občine Novo mesto, Brežice, Črnomelj, Metlika in Trebnje. Na tej osnovi se bo lahko načrtno naredilo veliko lepega, kar bo imelo trajno vrednost. Mežan je navedel, da je bilo v minulem letu dokončano župnišče na Kamencah, letos bo dograjeno župnišče v Mirni peči, te dni je bil blagoslovljen konvikt v frančiškanskem samostanu. Na proštiji v Novem mestu so v teku večja obnovitvena dela, vse je pripravljeno za gradnjo cerkve v Ajdovcu. Končal je z ugotovitvijo, da od lanskega sprejema na novomeškem območju med oblastjo in Cerkvijo ni bilo omembe vrednih zapletov in nesporazumov.

Zanimivo je, da se je srečanja letos prvič udeležil tudi predstavnik pravoslavne verske skupnosti. Bratom rimokatolikom se je zahvalil za gostoljubje, ki ga pravoslavci uživajo v kapeli na ločenskem pokopališču. Od predstavnikov civilnih oblasti so se letošnjega srečanja, ki se je končalo z ogledom tovarne Novoteks, udeležili tudi predsednik občinske skupščine Franc Šali, predsednik izvršnega sveta Ivo Longar ter dva člana izvršnega sveta.

M. B.

PREVEČ OTROK ALI PREMALO PROSTORA?

ŠENTJERNEJ — V tukajšnjem otroškem vrtcu so prejeli do konca razpisnega roka 92 prošenj, medtem ko imajo na razpolago 34 prostih mest v vrtcu in 3 v družinskih varstvih. Največ preglavic jim povzroča pomanjkanje prostora za mlajše otroke do 4 let starosti. Spričo sedanje utesnjenosti, ob kateri so sicer preskrbljeni s kadri, nekaj tudi na račun prek študentskega servisa zaposlenih vzgojiteljic, bi radi v vrtcu otrokom zagotovili več prostora. Vendar v glavah pristojnih, bodisi da je to šentjernejska krajevna skupnost, bodisi kdo drug, očitno še ni dozorela odločitev o gradnji dodatnih zmogljivosti

Veliko dela, malo denarja

Kljub dobremu delu v Kometu skromni rezultati

METLIKA — Kljub temu da so v metliškem Kometu tudi v letošnjem prvem trimesečju dobro in veliko delali in veliko izvozili, so njihovi finančni rezultati dokaj skromni. Izgube resda nimajo, vendar je ostanek čistega dohodka zelo majhen, vsega 40 milijonov dinarjev. Napolnili so rezervni sklad in za drugo ni ostalo nič.

Ob zadnji zamrznitvi cen so se morali v Kometu vrniti na tiste cene, ki so veljale oktobra lani, kar je glavni razlog, da njihovi rezultati niso boljši, kajti nekaj manj kot polovico celotnega prihodka so ustvarili s prodajo na domačem trgu, dobro polovico pa z izvozom, in to izključno na konvertibilno tržišče. Za izvoz dela blizu 70 odst. Kometovih proizvodnih zmogljivosti. Uvoz kar sedemkratno pokrivajo z izvozom. Na tujih trgih je že tako izredno težko doseči tako ceno kot doma, izvozne stimulacije pa nimajo več skorajda nikakršnega učinka. Še tisto malo, kar je ostalo od nekdanjih izvoznih stimulacij, dobijo z veliko zamudo in zato od inflacije dodobra okleščeno.

Osebne dohodke so sicer povečevali po 5 odst. na mesec, vendar taka rast nikakor ne dohaja rasti življenjskih stroškov. Povprečni osebni dohodek v Kometu je v prvih treh letošnjih mesecih znašal 358.000 dinarjev. Tudi od novih ukrepov po 15. maju ta kolektiv ne pričakuje nič dobrega.

A. B.

Več naredili, manj zaslužili

Rezultati metliškega gospodarstva zaostajajo za regijskimi in republiškimi — Najsvetlejša stran je izvoz — Kritično stanje v kmetijstvu

METLIKA — Največ pozornosti so na zadnji seji občinskega komiteja ZKS Metlika posvetili poslovanju gospodarstva te belokranjske občine v prvem četrtletju. Beseda pa je tekla še o nalogah komunistov pri uresničevanju stališč in usmeritev nedavne konference Zveze komunistov Slovenije.

Čeprav so rezultati poslovanja zaradi spremenjenega obračunskega sistema težko ali sploh neprimerljivi, pa drugi kazalci kažejo, da metliško gospodarstvo zaostaja v primerjavi z dosežki v regiji in republiki. Rast celotnega prihodka in dohodka zaostaja za regijsko oz. republiško, izguba pa se povečuje. Zlasti zaskrbljujoče je, da sta se močno zmanjšali akumulacija in reproduktivna sposobnost. Res pa je tudi, da se je obseg proizvodnje v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečal za 4,5 odst., več pa je metliško gospodarstvo naredilo celo z manj zaposlenimi, medtem ko se je proizvodnja v republiki zmanjšala. Vendar ostali rezultati zaradi strukturnih značilnosti metliškega gospodarstva — prevladuje tekstil, kjer je dohodek praviloma nižji — ne morejo slediti večjemu obsegu proizvodnje.

Čeprav so se osebni dohodki v primerjavi z lanskim prvim trimesečjem povečali za 135 odst. in so v prvem četrtletju znašali povprečno 383.833 dinarjev, so v resnici padli, saj so se življenjski stroški v tem obdobju povečali za skoraj 168 odst. Še največ je metliško gospodarstvo doseglo na področju izvoza.

Seveda je razprava potekala v senci najnovejših ukrepov zvezne vlade. Po eni strani se tudi v Metliki dobro zavedajo, da je rešitev za vse le bolje in več delati ter več izvažati, hkrati pa se boje, kako bodo to dosegli, ko tisti, ki več izvaža, dosega slabše finančne rezultate.

Poleg tega življenjski standard delavcev pada, osebni dohodki se realno zmanjšujejo, ljudje pa naj bi ob tem še več delali. »Kako bo delavec več delal, če je ogrožen?«, je vprašal eden od razpravljalcev. »Res pa je, da na ukrepe v združenem delu nismo imeli nobenih vplivov. Tu so, prilagoditi se jim moramo, hkrati pa se pripraviti tudi na socialne pretrese.« Zelo kritično pa so se obregnili ob nekatere »gasilske« ukrepe zvezne vlade. »Vlada je sprostila blagovne rezerve mesa, češ da imajo proizvajalci velike zaloge, ki pa jih iz špekulantskih razlogov držijo. Kje ti ljudje živijo? Hlevi in farme so prazni!«

A. BARTELJ

• Nasploh je kmetijstvo v izredno hudih težavah in v metliški občini sta imela v prvem četrtletju izgubo le obe temeljni organizaciji Kmetijske zadruge. Nespametno bi se bilo slepiti, da je to le sezonskega značaja, saj kmetijci ne vidijo izgledov za izboljšanje, vse kaže, da bo še slabše. Če so vzroki in krivci za izredno težak položaj kmetijstva zunaj te panoge, je nerealno pričakovati, da ga bodo rešili z ukrepi znotraj kmetijstva. Zato tudi sklep, naj komunisti v Kmetijski zadrugi analizirajo stanje in poiščejo možnosti za odpravo motenj, ne more prinesti nič drugega, kot da bodo kmetijci še enkrat apatično ugotavljali, kako so nemočni.

- *Najboljši delovni del človeškega telesa so komolci.*

R. SIRL

- *Ljubite življenje kot ženo: lepo je, čeprav je neumno.*

G. LAUB

Novomeška kronika

JAGODE — V ponedeljek se je na tržnici pojavil možak s svežimi jagodami. Kilogram je prodajal po 3000 din, kar glede na dejstvo, da so bile jagode tako rekoč še včeraj po 20.000 din, niti ni veliko. Kupčija je kar cvetela, morda je malo pripomogel viden napis »reklamna prodaja«. Med kupci jagod je bil tudi občan, ki ima to smolo, da sta njegova dva otroka nora na jagode. Kupovati jih je moral že v časih, ko je bilo treba za četrt kile odšteti 5.000 din. Zdaj si je seveda privoščil kilogram. Branjevec mu jih je lepo zavil, naš možak mu je v zameno dal pettisočaka. In glej ga, čudež! Nazaj je dobil 17.000 din, čeprav bi jih moral samo 2.000. Prodajalec je očitno mislil, da mu je kupec dal 20.000 din, ljubitelj jagod pa je bil modro tiho, spomnil se je vseh tistih četrtkilogramskih zavitkov jagod. Sicer pa je na pultu pisalo »reklamna prodaja«. Enkrat je bila res.

ŠKROPLJENJE — V okolici Novega mesta živi lastnik sadovnjaka, ki pred vsakim škropljenjem z insekticidi in herbicidi kurnik in kure v njem na tesno ovije s polivinilom. Boji se namreč, da bi jih njegovo natančno in obilno škropljenje pomorilo. Ob tej nežni skrbi za živalski svet in svojo lastnino pa je nekoliko nerodno, da skrbneža med škropljenjem prav nič ne zanima nekoliko širša okolica. Recimo malenkost, da v sosedovem vrtu mirno spi in diha sosedov dojenček.

MESO — Kot vsi vemo, v zadnjem času ni mesa. To so spoznali tudi psi oziroma njihovi lastniki, ki tem izrazito mesojedim ljubljencem lahko le občasno ponudijo kakšno kost, o pravem mesu pa psi le sanjajo. »Pa kaj zato,« je zadevo komentiral meščan, ki nima psa, »naj tudi psi spoznajo, kaj je samoupravni socializem«.

Ena gospa je rekla, da se ženske komajda še upajo v Adamičevo ulico. Delavci, ki grade Hrastovo upravno poslopje, namreč lepšega spola ne obmetavajo le z besedami, ampak tudi s kamenjem.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 19. 5. do 25. 5. 1988 so rodile: Alojzija Jerman z Velikega Slatnika — Bernarda, Anica Tomšič iz Dolenjega Vrhpolja — Nastjo, Mateja Cimermančič iz Sevnega — Mitja, Irena Hostnik iz Brezovice — Mitja, Andreja Radešček iz Jurke vasi — Urško, Marjana Duh iz Straže pri Raki — Tadejo, Marija Florjančič iz Gornjega Karteljevega — Denisa, Antonija Grubar iz Sajevc — Saro, Jožica Revinšek iz Šentjanža — Francija, Ksenija Bregar iz Šentjerneja — Urško, Jožica Plak iz Brestanice — Igorja, Vesna Krapež iz Jablanic — Sandro, Alenka Gramc iz Jablanic — Matejo, Zdenka Mežan iz Mirne peči — Anamarijo, Darinka Gliha iz Žužemberka — Petra, Jožica Kastelic s Krke — Jureta, Martina Fricelj iz Črnomlja — Roka, Marija Matkovič iz Kvasice — Majo, Valerija Kranjc z Rake — Jaka, Štefka Tomažin iz Šentjakoba — Marka, Silva Potokar iz Semiča — Darjo, Bernarda Zorc iz Črnomlja — Jerneja, Sonja Kapš z Uršnih sel — dečka, Đula Šarlohar iz Dolenjskih Toplic — dečka, Vesna Popovič iz Metlike — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Zora Ignjatič iz Kristanove 2 — Nenada in Amira Zagrljača z Ragovske 16 — Ajšo.

Čestitamo!

Sprehod po Metliki

PRAZNOVANJA, FEŠTE, OHCETI: 18. junija bodo v gostišču Goga (SRH) praznovale 10-letnico mature dekleta, ki so pred desetletjem maturirale na dislociranem oddelku kranjske tekstilne šole — izobraževanje odraslih. Tehnice se bodo veselile pozno v noč. Preteklo soboto pa je imel fantovščino samozvani županski kandidat Janez Vraničar — Luigi, in sicer na Vinomeru. Usodni »da« bo dahnil 4. junija. Izvoljenka sliši na ime Milena, počasi pa se jo že prijemlje vzdevek »mati županja«.

OSNOVNA ORGANIZACIJA ZSMS METLIKA je opustila bogato dejavnost v nekdanji kino dvorani. Njen blagajnik prejema le še račune za najemnino, elektriko in vse drugo. Predsednik Tone Šturm bi se rad znebil svoje funkcije, vendar ni in ni sestanka, na katerem bi se to zgodilo.

PO STUDIU D je slišati zadnje čase vse več Metličanov: Marjetka Žele je govorila o srednji šoli tekstilne usmeritve, Janko Guštin in Gorazd Stanič o boksarskih podvigih, Marija Nemanič o svojem pisateljevanju, Stanko Križ o folklori, tamburaših in godbi, Andreja Brancelj o Belokranjskem in gasilskem muzeju ter o Ganglovem razstavišču, Jože Mozetič pa o kolesarstvu v Sloveniji, na Dolenjskem in v Beli krajini. Pred mikrofon jih je pripeljal Toni Gašperič.

NAJVEČ PRIPOMB NA LETOŠNJO VINSKO vigred leti: na kičaste stojnice, ki bi jih bilo treba zriniti s prireditvenega prostora, na to, da je bilo premalo belokranjskih folklornih skupin, Drašičani pa so prepričani, da so imeli v bližini svojega šanka zelo slabo glasbo. Pogrešali so harmoniko. Lahko bi se znašli: poklicali bi Edija Maceleta, ki ima bife Rajmer v neposredni bližini, pa bi jim raztegnil meh.

Črnomaljski drobir

PRAVNA POMOČ — Že več let nudi brezplačno pravno pomoč pri občinskem sindikalnem svetu Ivan Žunič. Doslej je bilo moč dobiti pravno pomoč ob sredah popoldne, po novem pa ob ponedeljkih od pol treh do štirih popoldne v istih prostorih v hiši, kjer domujejo črnomaljske družbenopolitične organizacije. Opomba: med pravne nasvete ne sodi odgovor na vprašanje, kje in kako dobiti denar za kilogram govedine po novih cenah.

KNJIGARNA — Črnomaljsko knjigarno Državne založbe so končno začeli preurejati. Ta lokal v središču Črnomlja je bil do sedaj tak kot pred vojno, sedaj pa je ljubljanska centrala le našla toliko denarja, da ga bodo vsaj za silo preuredili. Začeli so od zadaj in najprej povečali prostore za skladišče, sedaj pa bodo uredili še samo prodajalno. Zaradi tega bo knjigarna kakšen teden zaprta.

Drobne iz Kočevja

NOVI MLADINCI — Na svečanosti v Šeškovem domu v Kočevju je bilo na sam dan mladosti sprejetih v mladinsko organizacijo 246 pionirjev iz mestnih šol. Nove mladince so nato pogostili v avli osnovne šole, nato pa je bil zanje še ples v mladinskem klubu Škorc. Zvečer je bila v Šeškovem domu še zaključna prireditev učencev osnovne šole Zbora odposlancev — »Naša beseda«, na kateri so razglasili najboljše učence v tem šolskem letu na posameznih področjih, pripravili pa so še razstavo izdelkov učencev.

Z LETALOM V PULJ — V okviru naravoslovnega dne je polovica učencev osmih razredov osnovne šole Kočevje odpotovala iz Brnika z letalom v Pulj. Za veliko večino je bil to prvi polet z letalom. Preostali učenci 8. razredov pa tudi učenci od 4. do 6. razreda so imeli isti dan (25. maja) razne športne igre, učenci od 1. do 3. razreda igre v naravi, cicibani pa so risali na ploščadi sredi mesta.

DALEČ JE MORJE — V mnogih kočevskih delovnih kolektivih ugotavljajo, da bo letos manj zanimanja za letovanje na morju, ker so cene zasoljene, sindikalne organizacije pa marsikje nimajo denarja, da bi vsaj del stroškov letovanja regresirale. Desetdnevni najem prikolice bi tako marsikje veljal kar okoli 330.000 din. Zaradi slabega zanimanja za morje so ponekod sklenili, da bodo prikolice pripeljali domov.

Ribniški zobotrebci

OTVORITEV KASNI — Otvoritev mladinskega centra v prostorih bivše delavske univerze v Ribnici, ki je bila načrtovana za dan mladosti, se je zavlekla. Mladinci so sicer s prostovoljnim delom uredili, kar so sami znali in zmogli, zdaj pa opravlja strokovna dela še ekipa Zidarja iz Kočevja. Mladinci računajo, da bo otvoritev še ta mesec.

180 NOVIH — Za dan mladosti so na svečanosti v ribniškem gradu sprejeli v mladinsko organizacijo 180 učencev sedmih razredov iz vseh šol v občini. V kulturnem programu ob tej priložnosti je sodelovala plesna skupina KUD Gallus, učenci potoške in učenci ribniške šole. Za ples pa je nato igral ansambel Don Juan.

VODOPIVEC V RIBNICI — Razstavo del akademskega kiparja Luja Vodopivca so odprli v petek, 27. maja, v Galeriji v Miklovi hiši v Ribnici. Odprta bo še do 15. junija, in sicer vsak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

PREDZAKONSKI NASVETI — V Ribnici deluje predzakonska svetovalnica. Njenih programov svetovanja se je lani udeležilo 118 kandidatov za zakon, z nekaterimi pa so bili opravljeni posamični razgovori. Pari se odločajo za obisk svetovalnice šele tik pred poroko, vendar doslej ni bilo opaziti kakšnega večjega zanimanja za sodelovanje s predavatelji.

Trebanjske iveri

OBVESTILA — Maj, mesec mladosti, je nepreklicno za nami. Da je to res, bodo trebanjski mladinci in tisti, ki bi slučajno iskali sekretarja občinske mladinske organizacije v njegovi pisarni, lahko zvedeli tudi po enem izmed 16 listov papirja, ki jih ima tovariš sekretar za vsak slučaj nalepljene na notranji strani vrat. Z njimi redoljubno obvešča: »Sem na malici, sem na občini, SDK«, itd.

TRAVA — Nogometaši mirenskega NK Vejer, ki bo v kratkem dobil spoznorja in novo ime, so se zelo poklapani vrnili s pomembne prvenstvene tekme. Proti neposrednemu tekmecu za vrh lestvice medobčinske ljubljanske zveze Dragomerju so namreč izgubili. Sicer ne z 2:6, marveč le z 1:2, in še to po izdatni vlogi sodniške kuhinje. Sodnika Piška sploh ni motila visoka trava na igrišču niti to, da na tekmo ni prišel eden njegovih pomočnikov. Tega si je izbral kar med domačimi navijači, zato ni čudno, da je ta stranski sodnik neprestano mahal z zastavico kot zelo zaposlen zavirač na železnici, kadar bi utegnil Mirenčani ogroziti vrata domačega moštva. Glavni sodnik je pridno upošteval signaliziranje tega svojega pomočnika in možnosti mirenskih nogometašev zoper tako silo na igrišču so bile zelo piškave. Pač pa bodo skušali kaj več doseči za zeleno mizo, saj so se po tekmi takoj pritožili zavoljo pristranskega sojenja in omenjenih stvari, ki mečejo zelo čudno luč na regularnost te tekme in prvenstva.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

TURISTIČNI BIRO — Hišo sredi Črnomja pri gradu, ki jo poznajo kot Žuničevo hišo, so potem, ko je več let prazna propadala, končno začeli urejati. Novi lastnik je Integralov tozd Promet in delavnice, ki bo v tej hiši uredil turistični biro. Če se bodo izvajalci (Obrtna zadruga) držali rokov, bo otvoritev novega turističnega biroja že konec prihodnjega tedna.

Molčeči delegati

Nič kritizirali, nič vprašali, nič predlagali

KOČEVJE — Delegati zbora združenega dela občinske skupščine Kočevje na zadnji seji tega zbora, ki je bila 24. maja, tako rekč niso odprli ust. Vse predloženo so sprejeli brez pripomb. Nekoliko bolj zgovrni so bili delegati zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora.

Poročila o delu Elektra, PTT, Hydrovoda in Komunale so sprejeli delegati vseh zborov. Pripomba je bila le, naj bi prihodnjič o njih najprej zavzel stališča občinski izvršni svet in o tem obvestil delegate in občane. Predlagali so tudi, naj bi prihodnjič priključili tem poročilom še poročilo kočevskega tozda Cestnega podjetja Novo mesto.

Sprejeta so bila tudi poročila sodišča, tožilstva, sodnika za prekrške, družbenega pravobranilca samoupravljanja, sodišča združenega dela in občinskega javnega pravobranilstva. Predstavnik občinske skupščine je le dodal, da se že pojavljajo težave s financiranjem vseh organov, ki dobivajo sredstva iz občinskega proračuna. Vprašljivo je, kako jim bo v bodoče uspevalo vse to reševati.

Pohvaljeno je bilo delo postaje milice, ki je lani raziskala več zadev in je po raziskanih zadevah na prvem mestu v regiji. Delegati zbora KS pa so predlagali, naj bi predvsem med turistično sezono poostrili nadzor nad prometom v Kočevju, še posebno nad mopedisti.

Sprejeli so predlog odloka o razglasitvi Šeškovega doma za kulturni in zgodovinski spomenik. Delegatom je bilo pojasnjeno, da bo dvorana tega doma preurejena tako, da bo njen videz kot ob zasedanju Kočevskega zbora, vendar se bo to zgodilo šele, ko bo na voljo denar in ko bo Kočevje dobilo za prireditve drugo primerno dvorano.

J. P.

V Goku niso čakali na štrajk

Če ne bo dela, tudi višje cene ne bodo pomagale

ČRNOMELJ — Gok, delovna organizacija za gradbeništvo, obrt in komunalo, je s 530 zaposlenimi med večjimi v črnomaljski občini. Že lansko leto za gradbeništvo nikakor ni bilo ugodno, stanje se tudi letos ni popravilo in prvo četrtletje je Gok zaključil z izgubo v višini 166 milijonov dinarjev. Z izgubo so poslovali vsi štirje Gokovi tozdi.

Čeprav je za gradbeništvo prvo četrtletje zaradi neugodnih razmer za delo vedno slabše obdobje, za izgubo ni kriv le ta nesezonski značaj zimskega obdobja. Res pa je, da je bilo gradbeištvo v prejšnjih letih v praviloma poslovno slabšem prvem četrtletju prav zaradi te gradbene mrtve sezone izvzeto iz omejitev, ki so veljale za ostale izgubarje, letos pa tudi tega ni več. Zaradi zmanjšane gradnje nasploh so se v tozdu IGM v Kanižarici nabrale precejšnje zaloge, svoje so prinesle tudi zamrznjene cene, kar velja tudi za tozd Komunala. Osebne dohodke, ki so dokaj visoka postavka, pa so, kolikor se je le dalo, sproti usklajevali z rastjo življenjskih stroškov in niso čakali, da bi to morali narediti pod pritiskom štrajkov. Seveda višji osebni dohodki potegnejo za seboj tudi višje družbene dajatve. Vse to pa bi prenesli, če bi bilo dovolj dela in s tem tudi zaslužka. Letošnja zima bi sicer dovoljevala delo v gradbeništvu, vendar dela za vse Gokove zmogljivosti ni bilo dovolj.

Do polletja računajo, da se bo prodaja izdelkov IGM povečala, povečale se bodo cene v tozdu Komunala, od notranjih ukrepov pa največ pričakujejo od zmanjšanja stroškov. Vsekakor pa se zavedajo, da bo tudi v gradbeni sezoni manj dela kot prejšnja leta. Gok gradi največ v domači občini ter v sosednjih hrvaških občinah Duga Resa in Ozalj.

A. B.

Slovenija
Moja dežela.

MLADI ZASE IN RIBNICO

RIBNICA — Ribniški izvršni svet zadnja leta prispeva k pokritju stroškov, ki jih imajo študentje visokih šol s svojimi diplomskimi nalogami. Pogoj pa je, da so te naloge zanimive za razvoj občine in da jih študentje tudi dajo občinski skupščini na razpolago. Pred kratkim so tako pridobili diplomsko nalogo absolventke ekonomske fakultete Darje Majer, že iz prejšnjih let pa imajo še naloge, ki obravnavajo področje urbanizacije Ribnice, kadrovskega razvoja občine, lesarstva itd. Nekatere naloge, na primer s področja urbanizacije Ribnice, so že uporabili pri praktičnih rešitvah.

Denarja ne bo niti za plače

Črnomaljska zdravstvena skupnost v velikih težavah — Do junija že porabili dovoljeno polletno kvoto — Veliki računi iz Ljubljane

ČRNOMELJ — Če črnomaljska zdravstvena skupnost prvega letošnjega trimesečja ne bi zaključila z izgubo, bi lahko recept, po katerem bi ji to uspelo, drago prodali ostalim dolenjskim pa tudi številnim drugim zdravstvenim skupnostim. Tako pa bi bili sami pripravljeni kupiti tak »recept«. Izguba črnomaljske zdravstvene skupnosti v prvem letošnjem četrtletju znaša 200 milijonov dinarjev, izgubo pa imajo tudi vsi njihovi izvajalci od črnomaljskega zdravstvenega doma do novomeške bolnice.

Še težje stanje pričakujejo ob polletju. Do konca maja so namreč že porabili ves denar, ki jim ga intervencijski zakon odmerja za prvo polletje, in tako za junij ne bo za črnomaljsko zdravstvo niti dinarja. Seveda se resno zastavlja tudi vprašanje osebnih dohodkov v črnomaljskem zdravstvenem domu in v novomeški bolnici. Denar iz prispevne stopnje za zdravstveno skupnost se bo sicer nabral, vendar bo blokiran. Že za maj so zaradi tega za polovico zmanjšali prispevno stopnjo, a učinki tega ukrepa se bodo pokazali proti koncu tega meseca, ko iz osebnih dohodkov za maj odvajajo denar za interesne skupnosti.

V prvem četrtletju je imela zdravstvena skupnost skupaj blokiranih 285 milijonov dinarjev, vendar se je ta denar v maju sprostil, tako da sedaj vsaj blokiranih sredstev ni več. Pa tudi drugih, žal, ne. Do izgube je prišlo zato, ker so bili računi in druge obveznosti, ki jih je morala skupnost poravnati, večji od dovoljene porabe. Še posebej so porasli računi tistih izvajalcev, s katerimi skupnost ne sklepa sporazuma, najbolj od ljubljanskega Kliničnega centra. Lani so Kliničnemu centru za celo leto plačali 370 milijonov dinarjev, v letošnjih treh mesecih pa samo za en primer 70 milijonov dinarjev. Dva taka nenačrtovana primera lahko tako majhni rizični skupnosti, kot je črnomaljska, povzročita velike težave. Dodatne stroške in s tem dodatne skrbi ima ta skupnost sedaj še z domom počitka v Črnomlju, kjer mora za vsakega oskrbovanca plačevati zdravstveni del oskrbe, kar znese za vsakega najmanj 200 tisočakov na mesec.

A. BARTELJ

• V Črnomlju so že pred časom pripravili ukrepe za ublažitev izredno težkega stanja, vendar so jih lahko izvajali samo v okviru sedaj veljavnih zakonskih omejitev. Tako so ukinili neprekinjeno dežurstvo v črnomaljski lekarni, kjer je sedaj moč dobiti zdravila le do desete ure zvečer, ne pa več tudi ponoči. V Črnomlju sedaj čakajo na sprejem ukrepov za celo republiko, zlasti kar se tiče krčenja pravic zavarovancev.

varujmo naše okolje pred požari

SODRAŽICA PRAZNOVALA

SODRAŽICA — Vsako leto 25. maja slavi Sodražica praznik. Na ta dan leta 1942 je bila Sodražica prvič osvobojena italijanskih okupatorjev, v partizane pa je takrat odšla prva večja skupina domačinov.

V počastitev praznika je bila v domu TVD Partizan proslava, na kateri je govoril predsednik skupščine KS Janez Mihelič, v kulturnem programu pa so nastopili učenci glasbene šole, pevci in tamburaši. Ob tej priložnosti so bila podeljena bronasta priznanja OF, ki so jih prejeli Franjo Zajc, Stanko Kovačič, Tone Tanko, Franc Lesar in Alojz Zabukovec. Hkrati je bilo podeljeno občinsko priznanje Urbanova nagrada. Dobil ga je moški pevski zbor KUD Svoboda.

M. G.

Vodstvo ima vso podporo

Mojca Drčar-Murko je sodelovala na okrogli mizi o najaktualnejših družbenih problemih

KOČEVJE — Okroglo mizo z znano novinarko Mojco Drčar-Murko je organizirala ob dnevu mladosti kočevska mladina. Gostja je najprej govorila o današnjem položaju Slovencev v Jugoslaviji in Evropi, nato pa odgovarjala na vprašanja poslušalcev, med katerimi je bilo več odraslih kot mladine. Nekaj misli iz razgovora, ki je trajal dobre tri ure:

Slovenci (pre)pogosto prilagajamo svoja stališča drugim narodom, ostali narodi pa niso tako uvidevni in nam napadalno vsiljujejo svoje zahteve. Odločneje je treba braniti stališča, ki so bistvena in lahko celo usodna za naš narod... Politično vodstvo Slovenije ima veliko zaslombo v svojem narodu.

Če želimo še ujti vlak za 21. stoletje, se bomo morali odločno upreti nekaterim nesprejemljivim stališčem, ki imajo v Jugoslaviji veliko zagovornikov.

Upoštevati je treba tudi mnenje tistih ekonomistov, ki pravijo, naj ima Jugoslavija tako gospodarsko politiko, ki razvitih ne bo vlekla nazaj, pa tudi da nerazvitim ne bo vsiljevala predlogov in zahtev razvitih. Bratstvo in enotnost je treba doseči skozi tržno gospodarstvo. Konkurenca je motor napredka, kar pa je možno le v tržnem gospodarstvu.

Tuja posojila in odlaganje odplačevanja posojil je treba pametno izkoristiti. Če bomo zamudili še to možnost za razvoj, bo za nas prava katastrofa.

Gostja se je zavzela tudi, da bi ustavna dopolnila — pa tudi v bodoče vse spremembe ustave — sprejemali le z referendumom.

J. P.

• Predstavnik ZZB NOV Nace Karničnik je vprašal, če bo vsa razprava okoli ustavnih dopolnil zagotovila razvoj republiki in Jugoslaviji. Še leta 1965 smo bili po narodnem dohodku na prebivalca pred Japonsko in blizu Avstrije in Italije, danes pa že močno zaostajamo za njimi. Zavzel se je za sproščanje tržnih zakonitosti in za to, da bi vsak narod samostojno odločal o dohodku, ki ga ustvarja, kar bo samo po sebi razreševalo mnoga ali celo vsa nasprotja med narodi, pa tudi druga. Gostja je dejala, da se s povedanim strinja.

DANES OTVORITEV V NAMI

KOČEVJE — Danes, 2. junija, bodo v kočevski Nami odprli novi športni oddelek in preurejene prostore v pritličju. Delo in oprema sta jih veljala okoli 160 milijonov dinarjev. Novi športni oddelek so uredili na nekdanji terasi. Na njem je precej večja izbira, kot je bila na dosedanjem. Hkrati bodo danes v pritličju odprli razširjene prostore samopostrežnice, kjer bodo poleg živil prodajali zdaj še plastiko, čistilna sredstva in suho robo. Tudi na ostalih oddelkih bodo povečali ponudbo. Po zgledu nekaterih ljubljanskih trgovin pa bodo v pritličju odprli tako imenovani »pult posebne prodaje«, kjer bodo prodajali razno blago po ugodnih cenah.

Kadrovske novosti

Pobuda za spremembo pri volitvah sodnikov

KOČEVJE — Na zadnjih sejah zborov občinske skupščine Kočevje so razrešili dolžnosti delegata in vodje skupine delegatov v zboru občin SR Slovenije dosedanjega predsednika občinske skupščine Staneta Letonjo in na njegovo mesto imenovali novega predsednika občinske skupščine Alojza Eržena.

Razrešili so tudi štiri delegate v zboru združenega dela SRS in na njihova mesta imenovali Milana Mlakarja (Elektro), Miloša Senčurja (SOZD GK), Bojana Pakiža (LIK) in Andreja Cilenška. Imenovali so 11-članski upravni odbor sklada stavbnih zemljišč, za njegovega predsednika pa Antona Tomšiča (Hydrovod).

Za načelnika Uprave za notranje zadeve Ljubljana-okolica so ponovno imenovali Franca Skinerja.

Izvolili so tudi 9 sodnikov Temeljnega sodišča Ljubljana in imenovali tri namestnike javnega tožilca Temeljnega javnega tožilstva Ljubljana — vendar nobenega za enoti v Kočevju. Delegti so ob slednji izvolitvi in imenovanju poudarili, da je tako potrjevanje sodnikov in tožilcev nesmiselno, saj nobenega izmed predlaganih ne poznajo in tudi noben ne bo opravljal svoje dolžnosti v enoti v Kočevju. Menili so, naj bi postopek pri volitvah in imenovanjih sodnikov in tožilcev poenostavili tako, da bi o njih glasovali le v občinah, za območje katerih bodo delali.

Na Mirni ne pozabljajo na vasi

Še dobro leto do izteka drugega krajevnega samoprispevka in večina nalog že uresničena — 3. samoprispevek predvsem za vzdrževanje objektov?

MIRNA — »Letos po malem že zaokrožujemo program drugega samoprispevka, saj smo večino nalog iz sprejetega programa za 5-letno obdobje uresničili že leto poprej. Računamo pa, da bomo zanesljivo spravili pod streho vse, za kar smo se odločili na referendumu do 1. julija prihodnje leto, ko se krajevni samoprispevek izteče,« je povedal predsednik skupščine krajevne skupnosti Mirna Stane Pančur.

»Še več — na zborih občanov, ki so se zvrstili v prvi polovici aprila na Brezovici, v Cirniku, Stanu, Selu, Ševnici, Volčjih Njivah in v Zabrdju, so ljudje zvečine menili, da smo v preteklem obdobju naredili velik korak naprej, zlasti pri razvoju telefonije in posodobitvi cestnega omrežja v naši krajevni skupnosti. Hkrati so opozorili, kaj bi v njihovih krajih še morali postoriti, da bi uspel še tretji samoprispevek, o katerem naj bi se na referendumu opredeljevali že letos decembra ali januarja prihodnje leto. Predvsem bomo morali tudi v prihodnje posvetiti pozornost izboljšanju cestnih povezav. Že zdaj bomo za vzdrževanje namenili več denarja, kot smo sprva načrtovali, ker bomo zbrali tudi nekaj več sredstev,« je dejal Pančur.

Svet krajevne skupnosti Mirna, ki ga nadvse uspešno vodi Maks Kurent, je upošteval željo krajanov Mirne, da bi z anketo zbrali predloge in pobude za sestavo programa, ki bi ga financirali iz tretjega samoprispevka. Zlasti Mirenčani se očitno zavedajo, da brez vzdrževanja javne razsvetljave, krajevnih cest, mrliške vežice, zelenic in drugih javnih površin naselje ne bi imelo več tako urejene podobe. Tudi s sedanjo marsikdo še ni zadovoljen; prav tako bi bil potreben še prenekateri dinar za dokončanje javne razsvetljave na Rojah 2 in 3, za plačilo tokovine, za ureditev pločnikov v naselju, za izgradnjo peš poti preko reke Mirne in za kanalizacijo. Mirenčani že tudi razmišljajo o kabelski televiziji, za količkaj resen začetek priprav pa bodo morali pridobiti zadostno število interesentov in ustrezne načrte. Skratka, v bolj gosto naseljenem središču krajevne skupnosti imajo svoje načrte in potrebe, ki pa so jih doslej zmeraj dobro usklajevali s precej slabše razvitim podeželjem. Upajo, da bodo ljudje tudi tokrat našli skupni jezik, saj jim solidarnost nikoli ni bila zgolj prazna beseda.

P. P.

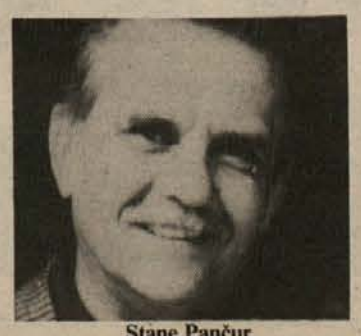

Stane Pančur

• V slabih štirih letih so v mirenski krajevni skupnosti porabili več kot 181 milijonov dinarjev, zbranih s krajevnim samoprispevkom. Največ denarja je šlo za javno razsvetljavo, vaške vodovode, telefonijo, mrliško vežico, dotacije in prispevke društvom, za gasilske in druge domove, veliko pa tudi za vzdrževanje objektov v upravljanju KS: za Mirno, za priključek ceste Migolica—Cirnik—Selska gora, za Volčje Njive in Glinek, za Stan in Debenc, za Škrjanče, Gorenjo vas itd.

ŽIVA UČNA URA ZGODOVINE — Sedem tednov bivanja na Jelovki, gozdnem predelu med Gabrovko, Mirno in Šentrupertom, v trikotu naselij Žaloka—Pečice—Zabukovje, je 265 bork in borcev Zapadnodolenjskega odreda izpolnilo s številnimi vojaškimi, diverzantskimi in propagandnimi akcijami. V spomin na ta tabor od 2. novembra do 22. decembra 1942 in da bi obujali revolucionarne tradicije NOB, jih prenašali na mlade osnovnih šol Zapadnodolenjskega odreda Mirna, dr. Pavla Lunačka Šentrupert in Alojz Hostnika-Jova Gabrovka, je odbor skupnosti borcev ZDO in 9. SNOUB-Kočevske leta 1980 obnovil ta tabor do popolne uporabnosti. Prejšji teden je bila Jelovka prizorišče žive učne ure za 139 učencev OŠ Mirne, Šentruperta in Mokronoga, ki so jih sprejeli v mladinsko organizacijo. Prišla je tudi delegacija Gabrovke, bivši komandant Kočevske brigade Alojz Bele-Tičko pa se je za sodelovanje v kulturnem sporedu zahvalil tudi vojakom iz Mokronoga. Na sliki: med sprejemom mladih v ZSMS. (Foto: P. Perc)

Kdo bo prej zatrl koprive?

V brežiški občini uvajajo priznanje z vrtnico, grajo s koprivo — Jeseni bodo v Posavju na voljo novi turistični prospekti

BREŽICE — Zagnanost za privlačnejšo podobo mesta in občine, ki se je pred leti vtisnila v spomin mnogih obiskovalcev razstave cvetja in sadja, že nekaj let usiha. Izvzete so nekatere vasi, v Brežicah pa polepšava s prenovo oživljenih hiš.

Poslovni utrip mestnega središča ne odkriva očesu nič novega, nobenih specializiranih trgovinic ali delavnic, zato pa toliko več tovornjakov, ki neprestano nekaj nalagajo in razkladajo. Pri občinski turistični zvezi s tem niso zadovoljni in bi radi popestrili vsaj turistično ponudbo. Zato so v aprilu skupaj s Posavskim muzejem začeli ozaveščati ljudi z razstavo spominkov oziroma predmetov, ki bi jih lahko izdelovali in ponujali kot spominke, ob njih pa prodajali še vse drugo blago. Na pogovor s strokovnjakom etnologom so povabili gostince, trgovce, učitelje likovnega in tehničnega pouka na šolah, pa tudi mentorje turističnega podmladka.

V občini društva ta čas tekmujejo za najlepši kraj. Trije najbolje ocenjeni kraji bodo dobili priznanja in denarne nagrade, prvi pa se bo s tem uvrstil v republiško konkurenco. Novost, ki jo je občinska zveza vpeljala letos, je tekmovanje za urejenost šol, ki ga bodo razširili še na izložbe, na trgovske in gostinske lokale, bolnišnico, zdravstveni dom, železniško in avtobusno postajo, banke in bencinske črpalke ter na vse druge javne zgradbe z okolico. Namesto turističnega nageljna in bodeče neže bodo v Brežicah podeljevali vrtnico in koprivo.

Jeseni bo nared tudi posavski turistični prospekt, za katerega so 18. maja v Sevnici skupaj pregledali besedilo in slikovno gradivo. Oblikovalec bo pripravil osnutek do konca junija, sredi septembra pa naj bi bil že natisnjen. Brežičani bodo prispevali zanj 46 odst., Krčani 36., Sevničani 15 in posavska zbornica 3 odst. Medobčinska gospodarska zbornica je razen tega odštela zanj še 3 milijone dinarjev.

Tajnik zveze Vili Pavlič je povedal, da so se za samostojno publikacijo Posavja odločili zaradi nestrokovnega pristopa pri snovanju skupnega prospekta za obe regiji. Brežičani so aprila lani dali v imenu Posavja na ta račun že 500 tisočakov predujma, nakar so se stvari tako vlekle, da so se premislili in se v Posavju dogovorili za samostojno izdajo prospekta.

Tudi nove razglednice o Brežicah in okoliških krajih nameravajo tiskati, saj že leta ni nobene izbire in s temi, ki so zdaj naprodaj, se ne morejo pohvaliti. Za kraji bodo prihodnjič na vrsti kulturne znamenitosti, da bo ponudba pestrejša in da turisti pri iskanju motivov ne bodo v zadregi.

J. TEPPEY

ZAPOSTAVLJENO ZDRAVJE ŠOLARJEV

BIZELJSKO — Občinsko pionirsko konferenco so delegati odredov osnovnih šol v brežiški občini minuli teden posvetili zdravju šolarjev. Zbrali so se na Bizeljskem in brez prizanašanja spregovorili o odnosu do zdravja pri sebi in pri odraslih. Izrekli so nič koliko očitkov in se spotaknili nad umazanim okoljem v občini, nad nezdravo prehrano v sodobnih družinah, nad neprimernimi stoli v šoli ter nad predolgim sedenjem učencev pred televizijskimi sprejemniki, ki jim krati spanje in gibanje v naravi. Zato popustljivost staršev ni vedno primerna. Pionirji so predlagali, naj na vseh šolah vpeljejo pri urah pouka minuto za zdravje. Opozorili so tudi na to, da interesne dejavnosti podaljšujejo šolski delavnik in da jih nekatere od njih prikrajšajo za sprostitev na svežem zraku.

OD 1. JUNIJA VIŠJE STANARINE

SEVNICA — Ker je odlok o določitvi najvišjih cen, ki ga je sprejel republiški izvršni svet, prenehal veljati 15. maja letos, je bilo predlagano, da na osnovi zakona o družbeni kontroli cen v občinah sprejmejo odredbe o določitvi najvišjih cen iz občinske pristojnosti. Z odredbo naj bi zagotovili nadzor nad približno 20 odstotki cen iz občinske pristojnosti, in sicer osnovne komunalne storitve, stanarine ter mestni in primestni promet. Osnovne komunalne storitve naj bi se od 1. junija povečale do 35 odst., toda samo v tistih občinah, kjer letos cen še niso povečevali oz. je bilo zvišanje manjše. Ker so v sevniški občini že s 1. aprilom povečali cene osnovnim komunalnim storitvam za 30 odst., IS SO Sevnica ne predlaga povišanja teh cen. Zato pa je z omenjeno oredredbo dovolil, da se lahko v občini s 1. junijem zvišajo stanarine do 35 odstotkov, tak zahtevek za zvišanje pa je dala tudi stanovanjska skupnost.

ZMAGOVALKE — Ženska gasilska ekipa civilne zaščite iz brežiške tovarne pohištva se je na nedeljskem občinskem tekmovanju uvrstila na prvo mesto. Med moškimi gasilskimi ekipami je zmagala ekipa iz tozda za popravljanje voz v Dobovi. (Foto: J. Teppey)

»Uspeha smo veseli prav vsi krajani!«

Predsednik KS Loka F. Hočevar o novem samoprispevku

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU — »Izida referenduma za naš krajevni samoprispevek smo resnično lahko veseli vsi v vodstvu krajevne skupnosti, kot tudi krajani sami, saj bomo le na ta način lahko zgradili oziroma obnovili veliko vodovodov, kanalizacije in krajevnih cest, prizidek šole v Loki, ki bo namenjen za otroški vrtec, igrišče in gasilski dom v Loki. Zgradili pa bomo tudi mrliško vežico v Šentjurju na Polju in z boljšo opremljenostjo gasilcev še povečali protipožarno varnost v naših krajih,« je povedal predsednik skupščine krajevne skupnosti Loka, Franc Hočevar.

»Rezultat referenduma 22. maja, ko se je za uvedbo samoprispevka odločilo 63,7 odstotka volilnih upravičencev, glasovalo pa jih je kar 94,9 odstotka, nas niti ni tako zelo presenetil, kajti na akcijo smo se morali v teh kriznih časih, ko marsikje referendumi propadajo (o čemer imamo izkušnje tako v sevniški kot tudi v krški občini), še bolj temeljito pripraviti. Očitno smo na zborih krajanov prisluhnili pobudam ljudi, ki so se naposled lahko prepričali, da smo denar prejšnjega samoprispevka smotrno porabili in nismo ostali le pri obljubah. Nekoliko pa smo presenečeni, da so se dobro odzvali tudi lastniki vikendov in podobnih objektov ter nepremičnin, ki sicer nimajo stalnega bivališča na območju naše KS.

Franc Hočevar: »Krajanom, ki so na referendumu podprli skupna hotenja in načrte za hitrejši načrt, iskrena hvala!«

Vsi se očitno dobro zavedamo, da brez novega samoprispevka skoraj ne bi bilo dovolj denarja niti za primerno vzdrževanje že zgrajenih komunalnih objektov, pa tudi tega, da bo tudi za uresničitev vseh nalog zastavljenega programa v naslednjih petih letih treba še veliko udarniško delati in prispevati marsikateri dinar iz svojega žepa. Pričakujemo tudi prispevke in pomoč občinske skupnosti za ceste, izobraževalne skupnosti, otroškega varstva, telesnokulturne skupnosti, gasilske zveze in društev, GG Brežice, Trubarjevega doma Loka in M-Kmetijskega kombinata. Slednjih še zlasti pri posodobitvi cest.« je rekel Hočevar.

P. P.

Čakajo na izpraznitev delovnih mest

Celo obrtniki zaradi krize že ukinjajo delovna mesta

BREŽICE — Zaposlovanje v občini stagnira, če odmislimo nekoliko živahnejši maj, s katerim se odpira sezonsko delo v Termah, na Agrarii in v Opekarni. To opaža svetovalka zaposlitev za Brežice Jožica Fuks. Trenutno je najteže zagotoviti stalno delo prodajalcem in medicinskim sestram.

Delovne organizacije nasploh navajajo v svojih potrebah zelo malo novih delovnih mest, načrtujejo pa predvsem nadomestno zaposlovanje po odhodu delavcev v pokoj in zaposlovanje za določen čas. Teh potreb je polovico in tudi pripravnikov nameravajo zaposliti za stalno samo 50 odst. Zaradi tega se v skupnosti za zaposlovanje povečuje število denarnih pomoči in nadomestil, ki nezaposlenim pripadajo po zakonu. Prejšnja leta so jih izplačevali od 30 do 40, letos že 72. Pričakujejo, da se bodo še pomnožile, ker bo zaradi gospodarskih težav ostalo brez kruha tudi nekaj delavcev, ki so že v rednem delovnem razmerju.

Kristina Fuks: »V brežiški občini je zelo malo možnosti za zaposlovanje.«

Svetovalka Fuksova je omenila, da spričo ekonomske krize nekateri obrtniki že zmanjšujejo obseg dejavnosti in ukinjajo delovna mesta. Jeseni bo pritisk na zaposlovanje še večji zaradi novega priliva mladih iz šol. Trenutno je v Brežicah prijavljenih 326 iskalcev zaposlitve, od tega 185 žensk in 141 moških. Mladih do 26. leta starosti je nekaj manj kot polovico. Največ je nekvalificiranih (140), s poklicno šolo jih je 107, s srednjo šolo 72, z višjo štirje in z visoko trije. Na seznamih se nekatera imena dolgo ponavljajo. To so težje zaposljivi ljudje, ki jih je v brežiški občini okoli 50.

J. T.

V IMV KONKURENČNI ZARADI KAKOVOSTI

BREŽICE — V Tovarni prikolic IMV se prilagajajo tujemu tržišču z uvajanjem novih tipov počitniških prikolic in z različnimi izboljšavami. V letu kakovosti se bodo še bolj potrudili, da bodo pošiljali na trg brezhibne izdelke. Samo to jim omogoča, obstoj sredi močne konkurence širom po Evropi. Brežiška temeljna organizacija napravi letno okoli 3.000 prikolic. Fizični obseg proizvodnje povečuje, vendar se kljub temu ne more izogniti finančnim zagatam. Izvoz ne da zaželenih rezultatov, je pa edini izhod in edino zagotovilo za obstoj.

JEDRO BREŽIC IN MOKRICE — KULTURNA SPOMENIKA

BREŽICE — Za eno prihodnjih sej občinske skupščine pripravljajo predpisa, s katerima bodo zavarovali staro podobo in skladno z njo razvijali funkcijo mestnega jedra Brežic in območja Mokric.

O VPLIVIH JEDRSKE BREZ PRESENEČENJ

BREŽICE — Radiološka služba JE Krško in zunanje pooblaščene organizacije, ki nadzorujejo vplive na okolje in prebivalstvo, so za minulo leto sporočile občini, da so bile vse obremenitve pod upravno dopuščenimi mejnimi vrednostmi. Kritična skupina prebivalstva je po oceni strokovnjakov prejela 0,5 odst. radioaktivne doze več, kot je dobi človek v normalno obremenjenem okolju od naravnih in umetnih virov.

KRVODAJALSKA AKCIJA V KRŠKI OBČINI

KRŠKO — Prihodnji teden bo v krški občini potekala krvodajalska akcija. Začela se bo v torek, 7. junija, v osnovni šoli Leskovec, naslednji dan (8. junija) bo v TCP Djuro Salaj Krško, v četrtek (9. junija) v osnovni šoli na Senovem in v petek (10. junija) v zdravstvenem domu Kostanjevica. Občinska organizacija Rdečega križa prosi delovne ljudi in občane, da se udeležijo te humanitarne akcije.

Od nedelje nov prometni režim v Krškem

KRŠKO — Z obnovo starega mestnega jedra v Krškem bodo nadaljevali vsaj še eno leto in to seveda pomeni, da bo promet v tem delu mesta še naprej nekoliko moten. Zato je komite za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora naročil pri Savaprojektu študijo o bodoči, a začasni, prometni ureditvi, ki bo veljala vse do preklica.

Zaradi obnovitvenih del bo poslej uveden enosmeren promet v Bohoričevi ulici od Hočevarjevega trga do Šoferske ulice pa po Šoferski ulici od uprave za družbene prihodke do Ceste krških žrtev. Na odseku Ceste krških žrtev od bencinske črpalke dalje do priključka na Dalmatinovo ulico bo območje za pešce in torej tam ne bo dovoljen promet z motornimi vozili. Nov prometni režim v starem mestnem jedru Krškega bo začel veljati v nedeljo, 5. junija. Voznike prosijo za razumevnaje.

Mladi dobro poznajo JE Krško

Na prvem kvizu »Živimo z jedrsko elektrarno« je sodelovalo 20 ekip

KRŠKO — Jedrska elektrarna Krško je skupaj z občinsko konferenco ZSMS Krško organizirala kviz »Živimo z jedrsko elektrarno«, katerega namen je bil, da se tako mladi kot ostali prebivalci krške občine seznanijo s tem energetskim objektom.

Zamisel se je pretekli petek v celoti potrdila, saj so učenci iz osnovnih šol in osnovnih mladinskih organizacij na kvizu pokazali veliko znanja, večinoma mlada publika pa je v veliki dvorani Delavskega kulturnega doma Edvarda Kardelja lahko spremljala tudi zabavni del sporeda. To je bila hkrati tudi osrednja prireditev ob dnevu mladosti v krški občini.

Na kvizu, kjer so seveda odgovarjali predvsem na vprašanja o jedrski elektrarni in nasploh o energiji, je sodelovalo 12 ekip iz osnovnih šol in 8 ekip osnovnih mladinskih organizacij. Njihovo znanje je ocenjevala posebna strokovna komisija pod vodstvom priznanega strokovnjaka inž. Staneta Rožmana in JE Krško.

Tekmovalci so odgovarjali tudi na najtežja vprašanja, njihovo znanje pa je bilo tako izenačeno, da so bila potrebna dodatna vprašanja, pa še potem so si morali najboljši deliti najvišja mesta.

Med osnovnimi šolami je zasedla prvo mesto osnovna šola Krško, drugo mesto pa sta si delili osnovni šoli Leskovec in Senovo. Med ekipami osnovnih mladinskih organizacij sta se najbolje odrezali ekipi srednje šole Krško in Rožno — Presladol, tretje mesto pa so osvojili mladi iz gasilskega društva Mali Kamen. Najboljši so za nagrado dobili gledališko in filmsko predstavo, vsi pa so dobili tudi spominska darila in knjižne nagrade.

V kulturnem delu programa je sodelovalo več skupin in posameznikov. Nastopil so pevec Davor Božič iz Ljubljane, ansambel Krč iz Podbočja, plesna skupina Luna in plesni par iz plesne skupine Urška, nastopil pa je tudi Drago Pirman s humorističnim tekstom.

Na kvizu je spregovorila Ida Novak-Jerele, predsednica občinske konference ZSMS Krško, ki je dejala, da so kviz organizirali predvsem zaradi tega, ker so se večkrat pojavljala mnenja, da so mladi vse premalo seznanjeni z JE Krško. Znanje pa je temelj za demokratičen dialog, je dejala, tudi o JE Krško.

J. S.

PESTER MESEC MLADOSTI

SEVNICA — Mesec mladosti je v sevniški občini minil v znamenju številnih kulturnih, zabavnih in športnih prireditev. Športne igre v košarki so pritegnile 14, v malem nogometu pa kar 16 ekip. Kot je povedal sekretar OK ZSM Stojan Anzeljc, pa je bilo med mladimi izjemno zanimanje za celotedenski videoprogram, ki ga je v sindikalni dvorani predvajala nova sevniška videoteka Mamut.

POKAZALI SO ODLIČNO ZNANJE — Na kvizu »Živimo z jedrsko elektrarno« so mladi pokazali veliko znanja in tudi pripravljenosti, da si pridobijo nova. (Foto: J. Simčič)

Le trije socialno ogroženi?

Predsedstvi o socialnem položaju delavcev Tovarne konstrukcij

SEVNICA — Predsedstvi občinskega komiteja ZK in občinskega sindikalnega sveta sta prejšnji teden razpravljali o socialnem položaju delavcev STT Tovarne konstrukcij. Vse kaže, da v matični delovni organizaciji v Trbovljah rešujejo predvsem svojo kožo, zato bodo v občini morali napeti vse sile, da bi poiskali sanatorja za Tovarno konstrukcij, oz. prezaposlili kovinarje, ki jim grozi, da bodo ostali brez dela. Sindikat je preko Centra za socialno delo dobil podatke o socialnem položaju 36 delavcev Tovarne konstrukcij, ki bodo vsaj do 30. junija na prisilnem (začasnem) dopustu; po teh podatkih so le trije delavci socialno ogroženi. Zlasti sindikat opozarja, da je treba budno spremljati tudi položaj temeljne organizacije Betona, ki bi morala v drugem polletju pridobiti več dela, če se ne želi znajti v podobnih težavah kot kovinarji. Dela primanjkuje tudi v Inpletu.

Novo v Brežicah

POŽREŠNE MELIORACIJE — Ljudje od Cundrovca do Brezine in Globokega so se šele naknadno zavedeli, da jelše ob potokih niso bile tako brez vrednosti, kot so jih prepričevali. Na kmetijah so se pozimi greli z njimi in jih uporabljali tudi kot les za poslopja. Zdaj so ostali brez poceni drv, saj so tista iz gozdov dražja in jih nima vsak.

NA ŠENTVID BODO TEKALI — Motel Čatež, Zveza za telesno kulturo, Planinsko društvo in Občinska turistična zveza Brežice so si podali roke. Na račun vračila turistične takse, ki se ji odpoveduje motel, bodo naredili trim stezo od Čateža do Šentvida. Brežičani bodo potem lahko tekali na Šentivd skozi vse leto, ne le prvega maja. To bo dobra reklama za vzdržljivost in za hujšanje, ali pa za malico na motelu.

KO BI JIH LAHKO POSNEMALI — Tako razmišljajo v kolektivih, kjer jim nasveti požarne inšpekcije ne pridejo do živega in se ob letu nič ne spremeni, zato bi jim prišlo zelo prav, da bi s kakršnimkoli izgovorom inšpektorju prepovedali vstop, kot so lani naredili v obratu Tozda Kamnik v Skopicah. Sicer pa zaradi kadrovskih zadreg ne pridejo vsako leto vsi na vrsto za pregled. Škoda, saj se dogajajo čudne reči, kot na primer v Iskrinem obratu na Bizeljskem, kjer imajo kotlarno kar v proizvodni hali in kjer zaposleni nič ne vedo o požarnih nevarnostih in gašenju.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 21. do 28. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Zvonka Žniderič iz Dobove — Marka, Donka Andonova — Saša, Justina Šepetavc z Bizeljskega — Janeza, Anica Blaževič iz Gaberja — Uroša, Vida Grmšek iz Malega Kamna — Mojco, Vera Kovačič iz Brezovice — Aleksandra, Mirjana Bencalič iz Brezovice — Miljenka. Čestitamo!

Krške novice

NI ZMANJKALO KAMNOV — Prvotni program proslav krškega občinskega praznika je bil zastavljen precej realsocialistično, kajti v načrtu je bilo, da bi postavili nekaj temeljnih kamnov, za bodoči zdravstveni dom in za dom starejših občanov. Navsezadnje je zmagala kruta samoupravljalska realnost in so vsi kamni padli v vodo, kajti v občini sedaj ni nikogar, ki bi lahko rekel, da so sposobni zgraditi vse te objekte. Čeprav so slovesnosti ob polaganju temeljnih kamnov lahko prav lepe, je le prav, da je zmagal realizem in to našega, krškega kova.

ODPIRAL JE USTA ZA LEP HONORAR — Na kvizu Živimo z jedrsko elektrarno je v zabavnem delu programa pel Davor Božič iz Ljubljane. Baje naj bi bil ta mlečnozobi pevec zelo slaven, zato je bila temu primerna tudi višina honorarja, ki je to pot, menda po znižani tarifi, znašala 300 tisočakov, sicer pa je normalna cena 500 tisoč dinarjev. No, pevec se je res prikazal na odru, vendar je zanj delalo ozvočenje oziroma posnetek ali tako imenovani playback. Navzoči so takoj opazili, da je Božič samo odpiral usta. Seveda so se takoj pojavili zlobni glasovi, češ tudi Samantha Fox je tako delala v Ljubljani, ampak ona je imela vsaj kaj pokazati...

Sevniški paberki

MODRI IN BELI OVRATNIKI — Delavcem Tovarne konstrukcij že tako trda prede, ker v matični delovni organizaciji — Strojni tovarni Trbovlje še komajda rešujejo svojo kožo v najtežji krizi od obstoja te Marinkove tovarne, kot jo tudi imenujejo; zatorej sevniškim kovinarjem, ki so prepuščeni bolj na milost ali nemilost občinskim možem, težko padajo razni očitki, češ da pri njih ni prave discipline, da delavci popivajo in celo kradejo. Ne zanikajo sicer, da bi bili povsem imuni tudi za take pojave, moti pa jih, da letijo glede pijančevanja očitki samo na njihov račun, čeprav se v modrih delovnih oblekah v bifejih in trgovinah med delovnim časom pojavljajo tudi mnogi drugi delavci, monterji raznih podjetij itd. Kaj pa tistih z belimi ovratniki, ki ne nosijo vpadljivih delovnih oblek, nihče ne vidi med službo tam, kjer gotovo nimajo službeno kaj iskati, se sprašujejo sevniški kovinarji in vračajo »žogico« tudi glede očitanih jim domnevnih kraj. Pri njih se je že znašel na disciplinski delavec, če je odnesel rabljeno brusilno ploščo, slišijo pa, da tovarišice in tovariše, ki delajo z družbenim denarjem kot svinja z mehom, kvečjemu premestijo na drugo delovno mesto; po možnosti na boljše.

PRESNETA TELEFONIJA — Krajanom Mirenske doline po malem že prekipeva lagodnost delavcev novomeškega PTT podjetja, ki so zadolženi za telefonijo. Kot je povedal predsednik sveta krajevne skupnosti Šentjanž Janez Šušteršič, zaman prosijo poštarje, da bi jim zaupali vsaj približno številko, koliko bi kmete in druge krajane, ki bi radi dobili telefon, sploh stal telefon. Če bi gospodje iz Novega mesta želeli ustreči moledovanjem krajanov, bi seveda morali za kakšen dan na teren, a tega se začuda (ob priznani gostoljubnosti Dolenjcev) hudo otepajo. Raje kar na »daljinsko presojo« pravijo, da bi priključek stal od 250 do 500 milijonov nedevalviranih S din.

AVTOMAT? — Stanovalci bloka številka 10 v naselju heroja Maroka bi bili zelo veseli, ko bi se odgovorni za vzdrževnaje pri Komunali oz. stanovanjski skupnosti večkrat sam prepričal, da je njihovo stopnišče že vse predolgo v temi. Kaj slaba tolažba za stanovalce in tiste, ki naj bi v popolni temi našli pot do njih, je izgovor, da nihče ne prijavlja pomanjkljivosti. V tem konkretnem primeru se stvar vleče že predolgo, navsezadnje bodo pa bodo krivdo prevalili na stopniščni avtomat.

Kiparji v Kostanjevici

Na 28. Formi vivi od 16. julija do 3. septembra bo ustvarjalo skulpture šest udeležencev

KOSTANJEVICA — Del velike galerije Forme vive na prostem, ki se razprostira okoli kostanjeviškega gradu, se bo to poletje spet spremenil v kiparsko delovišče. Letos so namreč »dolenjske Benetke« na vrsti, da izvedejo tradicionalni mednarodni simpozij kiparjev, to je tistih umetnikov, ki ustvarjajo v lesu. To bo že 28. simpozij, tovrstna mednarodna ustvarjalna srečanja pa so se začela v začetku šestdesetih let prav v Kostanjevici in temu kraju so se kasneje pridružili Portorož (Forma viva v kamnu), Ravne na Koroškem (v železu) in Maribor (v betonu).

Mednarodni simpozij kiparjev Forma viva v Kostanjevici se bo začel v soboto, 16. julija. Na njem bodo v lesu (hrastove hlode bodo pripeljali iz Krakovskega gozda) ustvarjali: Peruško Bogdanić (Jugoslavija), Carol Lavoie (Kanada), Maeda Tadakazu (Japonska), Frederick Buche (Irska), Dinu Campeanu (Romunija) in Ulrike Birkhoff (Nemčija). Žirija pod vodstvom umetnostnega kritika prof. Staneta Bernika je udeležence izbrala izmed več kot petdesetih prijavljenih kiparjev iz vsega sveta. Veliko število prijavljenih kandidatov dokazuje, da je Kostanjevica še

Detajl skulpture, ki jo je na Formi vivi v Kostanjevici pred dvema letoma ustvaril akademski kipar Ivan Lesiak iz Zagreba.

vedno veliko ime v likovnem svetu.

Kiparji bodo na 28. simpoziju ustvarjali dober mesec in pol. Prireditev bo slovesno zaključena v soboto, 3. septembra, ob 17. uri s podelitvijo priznanj udeležencem in z nastopom pevskega zbora Glasbene matice iz Ljubljane.

Najboljši dobe zlatnike

Zlatarna Celje bo z zlatniki in srebrniki nagradila najuspešnejše tekmovalce za Cankarjevo priznanje

CELJE — Drugo dejanje letošnjega, že trinajstega republiškega tekmovanja v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje, ki ga je nedavno izvedlo tukajšnje Slavistično društvo, bo v petek, 10. junija, v Zlatarni Celje. Objavili bodo rezultate, razglasili najboljše in podelili priznanja. Zmagovalci bodo poleg pisnih priznanj dobili tudi zlatnike in srebrnike, darilo Zlatarne kot [illegible] in sicer vred[illegible] [illegible] [illegible] [

pisma in odmevi

ADLEŠIČANI V STARI LJUBLJANI

LJUBLJANA — Krajevna skupnost Stara Ljubljana, ki je pobratena s KS Adlešiči v Beli krajini, je 27. maja povabila v goste 47-člansko delegacijo iz Adlešičev in KS Prilišče — Vukova gorica. Ljubljančani so pripravili zanj poseben program: sprejem na Levstikovem trgu, malica v bistroju Rotovž, ogled in sprejem v mestni hiši, kjer jih je pozdravila tudi predsednica mestne skupščine Nuša Kerševan. Iz magistrata so šli na ogled razstave Centralna tehnika KPS v Muzeju revolucije na Mestnem trgu in atriju zadruge Feniks. Od tu so se odpeljali na ljubljanski grad, si ogledali nove preurejene poročne prostore in s terase Ljubljano. Nato so se odpeljali še na Urh in si ogledali spominske prostore v cerkvici in okolici. Vsi so bili enotnega mnenja, da si takih srečanj še želijo, saj tako utrjujejo bratske vezi, ki so jih skovali pred 14 leti.

J. R.

ANSAMBEL TONETA KLEPCA BO NASTOPIL

Belokranjci se pripravljamo na živahnejšo poletno turistično sezono. V juliju letos je najavljen prihod Toneta Klepca z njegovim ansamblom iz Amerike. Z njim bo pripotovalo mnogo slovenskih izseljencev, predvsem Dolenjcev. Tone Klepec je po rodu iz Metlike. Z družino živi v Girardu. Poleg poklicnega dela se ukvarja z glasbo. Že dolga leta uspešno vodi svoj ansambel, ki je še posebej priljubljen med slovenskimi izseljenci v ameriški državi Ohio.

J. ROŽMAN

Hvala za kri

Rušt in Koželj že 50-krat darovala kri

KOČEVJE — Občinska organizacija RK Kočevje zaradi pomanjkanja denarja že od leta 1984 krvodajalcem ni podeljevala priznanj. Zamujeno bodo nadoknadili jutri, 3. junija, ko bodo podelili plakete krvodajalcem, ki so doslej 50- oz. 25-krat darovali kri.

Za 50-krat darovano kri bosta prejela priznanje Mirko Rušt iz Mestnega loga in Mohor Koželj iz Rudarskega naselja.

Plakete za 25-krat darovano kri bodo prejeli: Stane Perko, Mirko Struna, Slavko Klepac, Jože Kozole, Anton Rožman, Vojko Puc, Tone Kravanja, Albert Goljevšček, Ivan Zadravec, Rudi Kastelic, Anton Kordiš, Darko Bižal, Marjan Žagar (vsi iz ITAS); Mirko Krizmanič, Oskar Dodič, Andrej Hočevar (vsi SOZD GK); Nežka Klepac, Bogdan Žnidaršič, Vera Makoter (vsi Tekstilana); Dragica Legvart, Jože Novak (oba Dom starejših občanov); Peter Pantar, Jože Trontelj, Stojan Kogoj (vsi Elektro); Slavko Brunec, Ivan Nimac (oba PTT); Milan Cilenšek, Andrej Kordiš, Ludvik Jakša (vsi LIK); Boris Kaps, Jože Nagu, Boris Ličen, Franc Skender, Miroslav Verderber, Drago Košorog (vsi Snežnik); Izidor Goljevšček, Marjan Mišič (oba Oprema); Edvard Plešnar (CPS); Andrej Hočevar (Cestno podjetje); Olga Kotar, Jože Rogan, Marija Adlešič, Stane Rukše (vsi upokojenci); Franc Kralj (sodišče); Dušan Strumbelj, Darinka Meh (oba SDK); Viljem Novak (SŠTUD); Bogo Leskovšek, Friderik Majcen, Stane Kordiš (vsi Avto); Marija Seuček, Vilma Hiti (obe Melamin); Stanka Krizmanič, Katarina Hrovat (obe Trikon); Miha Majerle (občinska skupščina); Vida Troha (RSNZ); Jože Oven, Marko Tekavec, Milan Kovačič (vsi INKOP); Majda Gril (Pekarna); Slavko Kordiš, Marjan Grabrijan (oba Kovinar); Milan Vertelj (DINOS) in Marija Tomazin (Varnost).

Za koga jutranja telovadba?

Ob radijski vadbi

»V soboto marsikdo poleži, vendar vas vabimo k jutranji telovadbi,« je govoril radijski napovedovalec v soboto, 21. maja. Stanujem ob glavni cesti in dobro vem, kdaj vozijo avtobusi delavce na delo v tovarne in kdaj domov, pa me zanima, komu je namenjena ta telovadba ob 5.50 zjutraj. Tistim, ki so delali v nočni izmeni, ali tistim, ki se preoblačijo v delovne obleke ali so celo že za stroji? Rudarji smo v delovnih oblekah že ob 5.30, ob 5.50 pa že na razpolago nadzornikom, ki nas razporejajo po delovnih mestih. Imamo čelade, baterije pa še kakšno orodje v roki. Tako opremljeni seveda ne moremo telovaditi, vsaj tako ne, kot narekujeta tovariša Stane Urek in telovadec Tomaž. Njuna telovadba morda pride prav uslužbencem, ki začnejo delati ob 7. ali 8. uri, vendar ti najbrž v času telovadbe še krepko spijo. Prav bi bilo, da bi se omenjena telovadca povezala s podjetji, ki imajo že vpeljano telovadbo. Tako npr. Labodov tozd Libna Krško, telovadbo ob 11. in 19. uri vsak dan. Vaje so primerne okolju, brez ležanja na tleh in brisače pod telesom ali v rokah. S športom se ukvarjam že od mladih let, pa mi vseeno radijska telovadba ne gre prav v račun.

A. Š.
Leskovec

IZ KS OSILNICA

TESNO S HRVATI — Lani so na proslavi ob prazniku KS Osilnica sodelovali prvič tudi šolarji iz Čabra. Letos jih je prišlo že več, v prihodnje pa nameravajo Osilničanje in Čabranci sodelovanje še okrepiti.

KMETIJSKI SEJEM — Od 21. do 28. maja je bil v Tršču sejem kmetijske mehanizacije. Na njem so razstavljali in prodajali. Seveda je bil obisk dober tako s slovenske kot hrvaške strani Čabranke in Kolpe.

GRADNJA SE JE ZAČELA — V Osilnici se je začela gradnja druge faze obrata LIV. Svečana otvoritev novih prostorov je predvidena za prihodnji praznik KS Osilnica.

SRČKOV PLES — Pred kratkim je aktiv za družbeni položaj žena in družine iz Čabra organiziral veliko zabavo s srčkovim plesom in tombolo. Seveda so povabili tudi Osilničane, saj oboji, Slovenci in Hrvatje, na tem območju že desetletja zelo tesno sodelujejo.

Še: Stran s kostanji in z ljudmi

Odgovor na pismo Boruta Simiča, objavljeno pod tem naslovom 19. maja

Pustimo to, da, po pisanju sodeč, Borut Simič premalo pozna predpise o urejanju prostora, organiziranost urbanističnega načrtovanja in pristojnosti institucij, pripombe imamo predvsem k nekaterim njegovim neutemeljenim trditvam o nestrokovnosti sprejetih urbanističnih rešitev. Nikakor se ni mogoče strinjati zlasti s Simičevo ugotovitvijo da odgovorni pripombe javnega n[illegible] ja ciničn[illegible] drugačna. Obravnava in sprejem planskih dokumentov ter prostorskih izvedbenih aktov poteka po demokratični poti. Znano je, da morajo vsi postopki skozi dve fazi (osnutek in predlog), skozi obvezno javno obravnavo. Občinski izvršni svet mora do vsake pripombe iz javne obravnave zavzeti svoje stališče in v primeru, da je to odklonilno, ga mora tudi obrazložiti. Žal ugotavljamo, da se te demokratične oblike izražanja mnenj še najmanj poslužujejo strokovnjaki, ko pa gre za samo izvedbo, izražajo dvome o strokovnosti sprejetih odločitev. Zadnje čase je bilo stroki posebej omogočeno, da pred načrtovanimi velikimi posegi v prostor že v začetni fazi prispeva svojo strokovnost, vendar tudi v teh primerih odziva ni bilo.

Kritik zanemarja, da je znotraj območja, ki ga pokrivajo urbanistične zasnove Novega mesta, sprejetih in je še vedno veljavnih več zazidalnih načrtov. Mednje spadata tudi zazidalna načrta širšega območja Novega trga in zdravstvenega centra. Zazidalni načrt širšega območja Novega trga je bil izdelan in sprejet na podlagi rezultatov javnega natečaja. Vsi osnovni elementi (prometna ureditev z mostom, funkcionalne povezave itd.) so bili v oba zazidalna načrta prevzeti iz takrat veljavnega urbanističnega načrta Novega mesta oziroma sedaj veljavnih urbanističnih zasnov mesta.

Če je bil zazidalni načrt širšega območja Novega trga izdelan na podlagi javnega natečaja po najuspešnejšem predlogu, kako je potem mogoče razumeti piščevo trditev, da bo, kot pravi, »Novi trg postal prostor tehnične ekshibicije, da bo mestna podoba izgubila značaj in svojo tradicionalno sliko, z izgradnjo mostu pa bo izveden tako grob poseg v prostor, da bo razvrednoteno še tisto, kar je na tem mestu še kaj vrednega.«

Kot povsem drugačnot rditev zato citiramo obrazložitev, ki jo je podal takratni pristojni ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo v soglasju k zazidalnemu načrtu. Ta med drugim pravi: »Območje Novega trga je po predloženi zasnovi organizirano kot novo mestno središče, city v malem, v katerem se združujejo obstoječe nepovezane in na novo načrtovane stavbe v trden sklop **sodobno zasnovanega mestnega centra.** Celota ima osrednje prostorsko jedro v trgu, ki ga objemajo kraki predvidenega trgovskega in poslovnega poslopja namesto stare pošte oziroma nekdanjega kapucinskega samostana. Ta osrednji prostorski motiv pomeni razširjeno in dopolnjeno note[illegible] tudi bistvena lastnost obravnavane projektne zasnove v razmerju do historičnega tkiva in prostorskih lastnosti celotnega predela. Zaradi prilagajanja in podrejanja ovrednotenim kvalitetam po eni strani, po drugi pa z dopolnitvami, povezavami in formalnimi povezavami nekvalitetnega tkiva, **predlagana ureditev nikjer ne povzroča konfliktov z obstoječim, temveč harmonično veže v dano strukturo, kar je sicer redka lastnost tovrstnega načrtovanja pri nas...«**

Ali ob taki strokovni utemeljitvi res zasluži načrtovani poseg na Novem trgu z novim mostom oceno nestrokovne presoje? Ena od kvalitet izdelanega načrta, nadalje ugotavlja prej navedena spomeniška služba v svojem soglasju in obrazložitvi k zazidalnemu načrtu, je tudi ohranitev kostanjevega drevoreda ob obstoječih komunikacijah, kar pa ne pomeni, da se ne sme nobeno drevo odstraniti. Ob rekonstruiranih komunikacijah je potrebno ponovno vzpostaviti funkcijo prejšnjega drevoreda, odstranjena drevesa pa nadomestiti.

Razvojna strategija Novega mesta bo s poudarkom na urbanističnem urejanju še letos ponovno preverjena in izvedena v okviru sprememb in dopolnitve planskih dokumentov občine in s tem urbanističnih zasnov Novega mesta. Vse pripombe, mnenja in stališča, dana v času javnih razprav ob spremembi planskih dokumentov oziroma kasneje na prostorsko izvedbene akte bodo strokovno preučene. Utemeljene pripombe bodo vključene v predloge, zavrjene pa obrazložene. Na ta način bo vsem občanom, posebno pa še strokovnjakom, ponovno dana možnost, da svoja razmišljanja in predloge posredu[illegible] pravočasno, in ne šele tedaj, ko gre [illegible]

Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje Novo mesto
Komite za urbanizem in varstvo okolja občine Novo mesto

Jedki pogovori o Novem trgu

Javna predstavitev zazidalnega načrta za Novi trg

NOVO MESTO — Pred dnevi sta novomeški Pionir in Zavod za družbeno planiranje javno predstavila zazidalni načrt za novomeški Novi trg. Javna razgrnitev je izzvenela bolj kot informacija, čeprav v razpravi, v katero je vstopala le peščica obiskovalcev Metropolove sejne sobe, ni manjkalo vročih nastopov. Dodati velja, da sedanja zasnova ureditve Novega trga ni doživela množične podpore.

Na eni strani ji jo je odrekel razpravljalec z Drske, ko se je vprašal, kaj je z njihovo pobudo, da bi za Novi trg predvideno veletrgovino premaknili na Drsko. Povedal je, da na to pobudo niso dobili odgovora, obenem pa je zaostril vprašanje, kaj bo potegnila za seboj (začasna) selitev avtobusne postaje. Če drugega ne, bo povzročila gnečo na Partizanski cesti, saj naj bi verjetno vozili avtobusi tam, ker novega mostu še ne bo. Ob tem so zoper trgovino na Novem trgu v razpravi nanizali tudi ocene, da bi bila gradnja podzemnih garaž za potrebe trgovine predraga. Predvideno je namreč, naj bi v podzemnih garažah uredili 344 parkirišč, s tem da cena posameznega presega 7,2 milijona din.

Za trgovske oči tudi na omenjeni predstavitvi Drska ni bila zanimiva, saj je predstavnik Emone—Dolenjke, ki bi lahko bila morebitni kupec trgovine na Novem trgu, zagovarjal nakupovalni center na Novem trgu. Vendar z gradnjo med drugim niso soglašali udeleženci, ki so s strokovne plati opozorili na konec zelenih površin, do katerega bi nujno privedla ureditev Novega trga po sedanji zamisli, še zlasti pa gradnja mostu.

Po svoje je zgovorna tudi ocena, da so o pozidavi Novega trga v mestu že odločili na širok, demokratičen, javen in strokoven način, in to ob projektu leta 1976 in pozneje o zazidalnem načrtu. Še zlasti, ker je to sporočilo izzvenelo kot kesanje strokovnjaka, češ da je le-ta nekoč moral popustiti politični oblasti in je dopustil gradnjo trgovine na Novem trgu. Ob tem pa so bila še mnenja, da bo blagovnica pospravila iz mestnega središča toliko sporno železnino in podobne artikle, da bo kos potrebam najmanj 15 let in da bo z ustvarjenim prometom odtehtala gradnjo podzemnih garaž. K temu so nekateri omenili nasprotovanje mestnih krajevnih skupnosti, drugi pa podatek, da Novomeščani zdaj kupujejo drugje.

M. LUZAR

Pogrebi so metliška sramota

Pripombe na račun razpadajoče metliške mrliške vežice in zanikrne pogrebne svečanosti — Zastava le ob smrti borcev, gasilcev ali funkcionarjev

Skoraj nikjer po Sloveniji nimajo tako malomarnega odnosa do pokojnikov kot pri nas. Deset let je že v uporabi mrliška vežica, vendar še zdaj nima uporabnega dovoljenja. Bolje bi bilo, če bi jo podrli in zgradili novo, saj take, kakršna je sedaj, ne bo nihče prevzel ali ji izdal uporabno dovoljenje.

Komisije ugotavljajo vedno iste pomanjkljivosti. Doslej ni bilo v vežico vloženega niti dinarja razen za opremo, ki je še vedno pomanjkljiva. Elektrika je napeljana zunaj zidu, v vtičnicah ni električnega toka, uničeni bojlerji in pomivalna korita razpadajo, stranišče je pred tremi leti uničil mraz in ni več uporabno. Tri leta tudi ne teče voda in zdravnik-patalog, ki je tu opravil nekaj obdukcij, je vsakič spraševal, kdaj bo voda. Ljudje na visokih položajih samo obljubljajo. Toda ali ni nobenega sram, da se tako norčujejo iz dragega, a razpadajočega objekta? Zbudite se že enkrat!

Ali se ne bi dalo urediti oder za pokojne tako, da vidiš pokojnika takoj ob vstopu v prostor, ne pa da ga iščeš za vrati? Predvsem naj bi bil prostor uporabnejši, saj pogrebci zdaj pokojnika težko spravijo na oder in še težje iz vežice, ker ni prostora za obračanje. Omenim naj razsvetljavo. V prvi vežici že dve leti ni žarnice v lestencu, naročilnice za popravilo elektrike, tako kot vode, pa ni mogoče dobiti. Tudi pred vežicama sveti, na skoraj uničenih drogovih, le nekaj luči. Razsvetljave še ni na starem, kaj šele na novem delu pokopališča. Novi del pokopališča se hitro polni, razen tega bi bilo treba urediti nanj prehod. Med pomanjkljivostmi je tudi stara mrliška vežica, ki je že vrsto let odklenjena in odprta za vsakogar, ki kaj potrebuje, zato je v njej vse manj orodja. Od obljubljenih vrat s ključavnico ni še nič.

Ali ni nikjer niti dinarja, da bi že enkrat odpravili te pomanjkljiviosti in pospremili človeka na zadnji poti, kot se spodobi!?

Zdajšnje pogrebne svečanosti namreč še zdaleč niso po odloku. Zastavo nosijo samo ob smrti borca, gasilca ali funkcionarja, čeprav pripada vsakomur. Kdor hodi na pogrebe, se lahko prepriča, da so velika sramota za Metliko. Bili so primeri, ko so pokojnika spuščali v jamo le trije; kaj bo, če bosta ostala le dva, saj ni stalnih pogrebcev! Ne vem, kdo bo to uredil, vendar gre za velik problem. Treba ga je rešiti takoj in ne čakati, da bo umrl kakšen »višji«. Navsezadnje bi morali biti vsaj vsi mrtvi enaki in predvsem spoštljivo pokopani!

ZVONKO PUGELJ

Ne stradamo, odpustite nam to

Pripombe na sestavek iz Nedeljskega o kmetih — Polkmetje koristijo ne le sebi, ampak tudi družbi — Zakaj neveste bežijo od kmetov?!

Kot stalni naročnik Dolenjskega lista berem tudi Nedeljskega in tam sem prebral zanimiv sestavek z naslovom Zapostavljanje kmetov — ali res? V njem J. K. iz Novega mesta sprašuje, če 3 do 5 hektarjev velika kmetija res ne bi mogla preživljati vsaj enega ali dveh družinskih članov. Pravi, da bi bila manjša brezposelnost, če ne bi bilo zaposlenih toliko kmečkih ljudi, polkmetov.

Pred več desetletji so take kmetije res preživljale tudi več članov družine, toda J. K. ne pove, kako so jih preživljale. Ne pove, kako slabo so bile te družine oblečene, da so hodile bose od spomladi do pozne jeseni, da so se hranile dan na dan z zeljem in žganci ter s krompirjem. Sleherno jajce smo prodali, da smo kupili sol in milo. Zato takšno življenje lahko mirne duše imenujem stradanje. Po vojni so ponekod začeli ustanavljati obdelovalne zadruge in vemo, da niso niti najmanj pripomogle k napredku kmetijstva. Kmetijske zadruge in razna družbena posestva niso nikoli uspešno gospodarila. Ko so se mali kmetje, med katere štejem tudi tiste s 5 ha obdelovalne zemlje, zaposlili, so dosegli dvoje. Sebi so dvignili standard, to pa je tudi v korist družbi: dobro obelajo zemljo in prodajo presežke. J. K. vidi, da imajo kmetje traktorje, celo po več. Toda traktor le lajša delo in ne prinaša dodatnega zaslužka. Vedno je bil traktor drag, če si ga moral plačati takoj v celoti. Res so dajali kredite, ob katerih se je dalo ob inflaciji vsoto lažje plačati. Toda kredite so dajali tudi za avtomobile, in te so kupovali tudi taki, ki nimajo zemlje. Tudi marsikatera sodobna hiša ali celo počitniška hišica je bila zgrajena s krediti, ki so jih najemali nekmetje in jih pozneje plačali in tako obogateli. Kmetje si danes ne najemajo kreditov, saj ne zmorejo tako visokih obresti.

J. K. trdi, da kmetje preprodajajo gradbeni material, ki so ga kupili brez prometnega davka. Mislim, da to ni res, vsaj pri nas še nisem sliša! za tak primer. Gradbeni material brez prometnega davka dobi kmet le za gradnjo gospodarskega poslopja, nujnega za proizvodnjo. Nadalje je resnica taka, da kmetje trdo delajo v službi in doma. Mnogi ljudje, ki nimajo zemlje, po »šihtu« ribarijo, se ukvarjajo s športom ali se kako drugače zabavajo, medtem ko si tega ne more privoščiti, kdor ima zemljo. Toda nekateri vidijo le to, da so tisti z zemljo dobro preskrblejni z živili in da zelo dobro živijo. Če je to res, zakaj je kmečki poklic tako neprivlačen?! Bral sem, da se je neka Slovenka javila na ženitni oglas v Zahodno Nemčijo, vendar je tam odklonila ženina, tudi zato, ker je smrdel po kravah. Zakaj tudi naši kmečki fantje tako težko dobijo nevesto, ki bi šla na kmetijo? Poznam dekle, ki je odklonilo srednjo kmetijsko šolo le iz strahu, da bi moralo v počitnicah na praksi v družbenem hlevu molsti krave.

Za mladino je kmečki poklic odvraten. Ostareli kmetje pa so zapostavljeni pri pokojninah. So tudi primeri, da mora družba plačevati za kmečkega oskrbovanca v domu ostarelih. Kaže pa, da se še vedno najdejo ljudje, ki kmetu zavidajo pošteno in s trdim delom pridobljeno premoženje in celo — sodobno prehrano.

S. KRALJ
Dobliče

PREDSEDNIK POTRDIL ZLATOPOROČENCA — Minulo soboto si je v poročni dvorani otoškega gradu obljubilo zvestobo 15 poročnih parov iz vse Dolenjske. Najslavnejša je bila prva poroka, ko je poročni obred vodil predsednik novomeške občinske skupščine Franc Šali, poročenca pa sta bila Ana in Ignac Dravinec iz Šegove ulice v Novem mestu, ki sta prvič stala pred matičarjem že 1938. leta na Suhorju. Oba sta aktivno sodelovala v zadnji vojni, Ignacij pa je bil tudi odposlanec kočevskega zbora. V družini se jima je rodilo pet otrok, danes pa sta vesela skupaj z desetimi vnučki in 3 pravnuki. (Foto: J. P.)

MLADI DOPISNIK

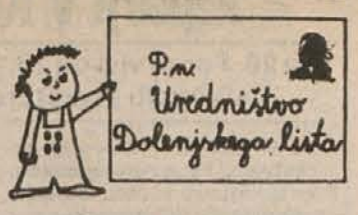

MORNARICA NA BISTRICI — Šolarji iz Sodražice so te dni že začeli vaditi splavarjenje po Bistrici. Rekreacijske vaje sodijo v okvir priprav na preživljanje poletnih počitnic in letnih dopustov. Šolarje bodo kmalu posnemali tudi odrasli. Letošnje cene za letovanje na morju so namreč tako zasoljene, da so taki ukrepi, ki potekajo v okviru akcije »Stabilizacija nas ne sme presenetiti,« nujno potrebni. (Foto: Glavonjić)

TEKMOVANJI IN SPREJEM

Na srečanju pionirjev zgodovinarjev v Laškem so učenci naše šole dobili zlato značko za nalogo Družbeni sloji med obema vojnama. Razen tega smo sodelovali na republiškem srečanju mladih tehnikov v Domžalah. Na Prevolah pa smo bili sedmošolci sprejeti v mladinsko organizacijo. Ob tej priložnosti smo si ogledali Iskro.

IRENA STRUNA
POLONCA MRVAR
ANDREJ BAVDEK
OŠ Žužemberk

KEMIKI

Na področno tekmovanje iz kemije smo se dobro pripravili in smo bili potem kar zadovoljni z rezultati. Najboljši od naših so bili Milanka Glavan in Andrej Bavdek z 2. mestoma, Mitja Baša s 3. mestom, Polona Mrvar in Andrej Glavič s 4. mestom in Uroš Bradač s 5. Vsi smo dobili spominska darila pokroviteljev, prvih pet pa je prejelo poleg diplome še posebno darilo.

ANDREJ BAVDEK
OŠ Žužemberk

BORUT PEČAR ME JE NARISAL

Ko smo imeli na šoli podelitev bralnih značk, nas je obiskal pisatelj in risar Borut Pečar. Odgovarjal je na naša vprašanja in risal. Za portretiranje si je izbral mene. Narisal me je zelo hitro in lepo. Narisal je tudi ravnatelja. Svojo sliko sem naslednji dan dobila za domov. Bila sem je zelo vesela.

ANDREJA JERNEJČIČ
OŠ Baza 20
Dolenjske Toplice

- *Nihče ne zna tako sovražiti kot bratje in sorodniki.*

TACIT

- *Telesna bolezen preizkuša duševno zdravje.*

Angleški pregovor

- *Bolezni duha so nevarnejše od bolezni telesa.*

CICERO

SREČANJE STAROSTNIKOV — Krajevna organizacija RK krajevne skupnosti Stranska vas je ob zaključku akcije »Solidarnost v dejanjih« pripravila srečanje starostnikov, ki se ga je udeležilo več kot štirideset krajanov. Za njih so pripravili zakusko in kulturni program, v katerem so sodelovali moški pevski zbor Ruperč vrh, pionirji osnovne šole in mladinska dramska ter plesna skupina. Za ples je igral ansambel iz Podljubna. Ob tej priliki sta predsednik sveta KS Alojz Muhič in predsednica KO RK Zalka Kkman tudi obdarovala najstarejša občana v krajevni skupnosti, 89-letno Marijo Šoštaršič iz G. Lakovnic in 90-letnega Alojza Kovačiča iz Birčne vasi. (Foto: T. Jakše)

Borci 43 let po končani vojni

Spremenjen družbeni dogovor in ustrezen občinski odlok o priznavalninah dajeta udeležencem NOV od marca lani možnost, da tisti, ki do sedaj niso uveljavili priznanja svojega dela za NOB, to store sedaj. V črnomaljski občini, ki je tako kot vsa Bela krajina znana po svojem ogromnem prispevku in pomenu za NOB, pa je ta nov družbeni dogovor povzročil precej negodovanja, in to zlasti med borci in mladino. Najstarejši in najmlajši del prebivalstva, ki še posebej v zadnjem času o marsikaterem perečem vprašanju naše družbene stvarnosti hitro najde stične točke in skupni jezik, menita, da za to 43 let po končani vojni ni potrebe. Še posebej, ker naj bi te nove zahtevke reševali na podlagi izjav prič, ki pa so, kot je ugotovilo predsedstvo črnomaljske borčevske organizacije, v večini primerov pretirane in nerealne, prilagojene pač tako, da bi zadostile kriterijem za priznanje dela za NOB.

Maja letos je priznavalnino prejelo 711 borcev oziroma njihovih družinskih članov. Najnižja priznavalnina znaša 6.324, najvišja pa 168.759 dinarjev, povprečna priznavalnina torej znaša 55.702 dinarjev na mesec. Lani je šlo za priznavalnine in druge pomoči borcem v črnomaljski občini dobrih 400 milijonov dinarjev, letos pa naj bi bil ta znesek za 80 odst. večji, dobrih 720 milijonov din.

• Pri reševanju novih zahtevkov za priznavalnine je imelo predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Črnomelj nemalo težav in sitnosti. Do sedaj so prejeli 172 novih zahtevkov za izdajo potrdila o udeležbi v NOV oziroma za dodelitev priznavalnine, od tega 156 iz domače občine. Do sedaj so rešili 168 zahtevkov, od tega polovico pozitivno, polovico pa so jih zavrnili kot neutemeljene. Ugotovili so, da večina zahtevkov ni bila v skladu z družbenim dogovorom, saj v večini primerov priče niso bili aktivisti NOV, precej pa je tudi takih zahtevkov, ko so imeli prosilci možnost uveljaviti posebno dobo po prejšnjih predpisih, a tega niso naredili.

Na sklep predsedstva oziroma komisije za priznavalnine je do sedaj prišlo 51 pritožb, vendar so po ponovnem preverjanju svoje mnenje spremenili le v dveh primerih.

Največ zahtevkov je z območja Adlešičev, kar 66 od skupaj 172, sledi območje Vinice z 20 zahtevki. Zato so pred reševanjem zahtevkov sklicali razširjeno sejo odbora krajevnega Združenja borcev NOV Adlešiči. Na tej seji so skušali dobiti mnenje krajevnega odbora za vsakega prosilca posebej, vendar je prevladalo mnenje, da se vsem prizna delo za NOB ne glede na to, ali bodo potem upravičeni do priznavalnine ali ne. Očitno je bilo, da se na tej seji ni hotel nihče nikomur zameriti, čeprav je bilo v več primerih očitno, da prosilci za NOB niso delali toliko, da bi se jim to priznalo s potrdilom in nato z dodelitvijo priznavalnine. Zato se je predsedstvo občinske borčevske organizacije odločilo, da ne bo zahtevalo pisnih mnenj krajevnih borčevskih združenj, ker da bi bilo povsod tako kot v Adlešičih. Zato so zahtevke obravnavali brez mnenj krajevnih združenj in se držali kriterijev, ki vseskozi veljajo. Od 84 ugodno rešenih zahtevkov so 58 prosilcem priznali sodelovanje v NOV, 26 pa organizirano delo oziroma udeležbo v NOV, po starem dvojno dobo. Kot zanimivost še to, da so zahtevek poslali tudi trije, rojeni leta 1935, ki so bili torej na začetku vojne stari 6, na koncu pa 10 let.

A. BARTELJ

Tretjič so zavrnili odloka 985

Pravijo, da gre v tretje rado. Ta rek je na zadnji seji sevniške občinske skupščine pokazal tudi, da izjeme sicer potrjujejo pravila, življenje pa navkljub vsemu dostikrat (k sreči in hvala bogu!) le steče mimo ustaljenih in še pogosteje mimo papirnatih norm. Kako sila dolgočasno bi bilo, ko bi nam življenje predpisovali zgolj neki uradniki, bodisi v Beogradu, Ljubljani ali v Sevnici, se morda marsikdo še niti ne zaveda. Se pa tudi delegati sevniške občinske skupščine vsaj včasih prebudijo iz vdanosti v usodo, češ da so le del glasovalnega stroja, drobcen kolešček letega, ki da tako ne more kaj dosti vplivati na spreminjanje razmer. Zato so skupščine, še posebej interesnih skupnosti, dolgočasna telovadba zehajočih delegatov, ki pa v resnici nemalokrat nimajo veliko drugih možnosti, kot da požegnajo tisto, kar so zanje pripravile nadvse strokovne službe, ali pa iz protesta zoper takšno nemoč enostavno ne pridejo na take delegatske seanse.

In če se povrnemo k zadnjemu zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine v Sevnici, povejmo, da je že tretjič padel predlog odlokov o organiziranju opazovanja in obveščanja na območju občine Sevnica, v izrednih razmerah, neposredni vojni nevarnosti in vojni. Popularno poimenujmo ta odloka glede na predvideno dejavnost in telefonsko številko, ki je pomembna zanjo, kar 985!

Za hip se zadržimo pri nekaj utrinkih iz razprave o odlokih 985, ki so jih kot strogo zaupno gradivo dobili v roke samo predsedniki oz. vodje delegacij, delegati pa povzetke na pol treh straneh Delegat Jutranjke Jože Dernač je povedal, da so proti sprejetju takega odloka, v današnjem času pa ni sprejemljiv niti zaradi dodatne obremenitve niti zato, ker se predlagatelj (občinski izvršni svet) ni potrudil, da bi pripravil jasen razrez, čisti račun, koliko denarja bi šlo za te namene. Da je združeno delo že dovolj obremenjeno, je prišel glas tudi iz Lisce. Predsednica IS SO je pojasnila, da je predvideno, da bi denar (za letos okrog 7,3 milijona dinarjev) tako primaknili iz republiškega proračuna.

• Dejala je še, da so že lani dvignili dovolj prahu, ko so zavrnili sprejetje odloka, zdaj pa so jim dokazali, da je že cela Jugoslavija (in seveda tudi sosednje občine) šla na tak informacijski sistem. Predsedstvo OK ZK je podprlo sprejetje odlokov, zahtevalo pa je, naj delegati v republiški skupščini sprožijo vprašanje, kakšna je učinkovitost dosedanjega dela centrov za obveščanje. Psihozi, da je Sevnica edina med slovenskimi občinami, ki še nima tega centra, je podlegalo tudi predsedstvo občinskega sindikalnega sveta.

In naposled, ko je predsednik družbenopolitičnega zbora Ladislav Močivnik (sam sicer meni, da ni novih bistvenih argumentov za tak center, jasno pa mu je, da Sevnica ne more biti nekaj posebnega), pozval delegate družbenopolitičnega zbora k opredeljevanju, se je že zalomilo. Od 21 delegatov jih je bilo 10 za in eden (mladinski) proti. Odloka sta padla tudi v zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti, kjer pa je pri preštevanju glasov zaradi nekaterih delegatov, ki so zapustili sejo, in tistih, ki enostavno sploh niso dvignili roke, prišlo do zapleta. Županja Breda Mijovič je terjala več resnosti pri takem opravilu, rekla pa je, da četrtič o teh odlokih ne bodo več razpravljali.

Vsekakor bo res, da z glavo skoz zid ne gre riniti. Sevniški politiki si bodo z omenjenim glasovanjem o odlokih 985 verjetno nabrali precej kazenskih točk na republiki. Nekateri so neposredno po neugodnem (le zanje?) glasovanju glasno razmišljali celo o odstopu. Nobena juha se ne poje tako vroča, kot je skuhana.

P. PERC

Novo mesto: letos 1000 brezposelnih?

Ob koncu marca je bilo pri novomeški občinski skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 376 iskalcev zaposlitve, kar je 51 več kot ob koncu lanskega decembra. Pred leti bi tolikšno povečanje rezervne armade delovne sile skorajda nikogar ne zaskrbelo, zdaj pa ob tem podatku nekateri bijejo plat zvona. Ne toliko zaradi številke same, kot zaradi porasta brezposelnosti, kakršnega tako zvečano število ljudi brez dela obeta. Začetek leta namreč strokovni krogi obravnavajo kot »mrtvo sezono«. Zato ta trenutek bolj ali manj ugibajo, kaj bo prinesel začetek letošnjih počitnic. Poznavalci razmer to vedo in pred načrtovalce družbenega razvoja prihajajo s podatkom, da bi skupno število brezposelnih letos utegnilo doseč številko tisoč.

Čeprav ocena morda ne drži, je jasno eno: nekoliko pozno, toda na moč odločno, če ne kar zanosno, priseganje na tržno gospodarstvo bo uveljavilo tržne zakonitosti ne le v prodaji avtomobilov, marmelade, hlač ipd., ampak tudi v prodaji delovne sile. S tem v naši družbi seveda najbolj hladno računajo ekonomisti. Dr. Branko Horvat uvršča med pogoje uspešnosti delovnega kolektiva samostojnost ozda pri zaposlovanju in odpuščanju z dela, pri čemer meni, da so potrebni trgi blaga, denarja in delovne sile, ker brez trga ni samoupravljanja, brez samoupravljanja pa ni socializma. Podobno so prepričani v organizacijah združenega dela. Eden novomeških direktorjev je pred časom pri pojasnjevanju vzrokov za izgubo njegovega kolektiva med zunanjimi razlogi zanjo navedel, da je delovna sila konstanta, zaradi česar se ni mogoče prilagajati.

Čeravno mogoče tudi zaradi te konstante postaja jugoslovansko gospodarstvo tujek v sodobnem svetu, najbrž drži v veliki meri, da naš politični sistem še ni zaprl vprašanj o trgu delovne sile. Bodi o tem dovolj le eno vprašanje, ki je še kako povezano tudi z domačimi logi. Kam z ljudmi, za katere ne bo (več) dela v organizacijah združenega dela?

• Nismo pripravljeni, kako naj bi to reševali, zato lahko pridemo v veliko krizo, je pred kratkim izjavil nekdo iz vodstva medobčinskega sindikalnega sveta in zdi se, da je dobro povzel trenutne razmere v občini, kar zadeva pripravo novih delovnih mest. Po podatkih strokovne službe za zaposlovanje združeno delo ne kaže zanimanja in potreb po zaposlovanju. Ali se bo potemtakem razcvetelo drobno gospodarstvo?

Znani so moralni in zakonski zadržki, zaradi katerih se vsaj pred leti ne bi moglo, vendar jih je danes občutno manj. Pri vsej zadevi okrog zaposlovanja je razveseljivo, da se tudi v vrstah občinskih čelnih mož navdušujejo nad takimi programi za zaposlitve, ki bodo visoko produktivni, družbeno koristni in usmerjeni v dejavnosti, s katerimi bi občina lahko izrabila svoje prednosti. Take zamisli so kajpak vredne več od tistih, ki nekako megleno obetajo odpiranje »javnih del«, saj bi res lahko napovedovale skorajšnji razmah drobnega gospodarstva. Če že ne bo malih novomeških računalniških podjetij po ljubljnskem vzorcu, bi lahko bile npr. delavnice za tekstilne utenzilije. In podobno, kakor bi kazale potrebe, kolikor ima kdo, morda gospodarska zbornica, pregled nad stanjem. Oba omenjena primera bi bila boljša od tretjega: občan brez zaposlitve in zanj socialna podpora iz kdove kakšnega sklada ali v najslabšem primeru enolončnica v kakem arestu.

M. LUZAR

Danes kmeta, jutri ...?

Kmetje so morali v naši težki zgodovini pretrpeti marsikatero krivico, veliko tudi v povojnem obdobju, ko jih je družbeni razvoj tako rekoč pustil ob strani. Biti kmet je postalo sinonim za biti zaostal in reakcionaren. Biti kmet je dolgo pomenilo biti brez socialnih pravic, brez štipendij za šolanje kmečke mladine, biti vedno zadnji na socialni lestvici in biti zadnji med tistimi, katerih beseda je nekaj veljala. Biti kmet je končno pomenilo, da so lahko s tvojim premoženjem, s plodno zemljo, ravnali drugi kakor svinje z mehom, si jo prilaščali, pozidavali, rezultate njegovega dela pa so ocenjevlai tako, kakor je ustrezalo dnevnim potrebam.

Vendar je zgodovina kmeta tudi marsikaj naučila. Predvsem tega, da je zemlja, na kateri živi in dela, trajna vrednota. Zato je potrpel in čakal, čeprav se je medtem mnogo delazmožne kmečke krvi prelilo v tovarne in urade, polja pa so ostajala v pušči. Le počasi je pronicalo spoznanje, da tako ni moč naprej. Kmet je le dobil nekaj socialnih ugodnosti. Sedaj pa je ustanovitev Slovenske kmečke zveze vlila nekaj samozavesti tudi tistim, ki še vztrajajo na zemlji in hočejo dokazati, da je prav ona tisto bogastvo, na katerega družba lahko vedno računa. Seveda le tako, da bo sad kmečkega dela prav tako cenjen kot delo delavca v proizvodnji.

• Samozavest, ki se vrača v kmečki življenj, neizbežno postavlja v ospredje tudi odnos do lovstva, ali bolje rečeno, to, ali bo kmet lahko še trpel, da nekdo samovoljno razpolaga z njegovim delom in trudom in ga sam ocenjuje, kakor se mu zdi. Sedaj je namreč tako, da škodo, povzročeno po divjadi, ocenjujejo lovci sami in tudi določajo višino odškodnine. Z drugimi besedami: »Kadija te tuži, kadija te sudi.«

To je premeten način. Najprej mora kmet sam poiskati prave ljudi med lovci, ki bodo prišli na ogled, potem se vse skupaj zavleče, predno sploh kdo pride, in ko pride, škoda na prvi pogled ni več tako očitna. Ko po dolgem čakanju odškodnina le pride, je glede na inflacijo vse skupaj vredno piškavega oreha. Ni čudno, da se kmetje počutijo ogoljufane, ponižane v svojem človeškem dostojanstvu, saj gre velik del njegovega truda po vodi, zadnje čase pa tudi močno ogrožene, saj je divjadi vse več, stroški s pridelovanjem hrane pa so zaradi visokih cen gnojil, škropiv in semen izredno veliki. Zaradi takega načina določanja odškodnine, zavlačevanja in ponižujočega odnosa ostane marsikatera škoda na poljščinah tudi neprijavljena, saj se zdi kmetom za malo, da bi se z bikom bodli, ko iz vsega skupaj tako ali tako ni skoraj nič, potov in izgubljenega časa pa je preveč. Zatekajo se, kot v starih časih, k lastnim stražam, neprespanim nočem na poljih, gnev pa raste in se včasih obrača tudi proti tistim, ki niso pri tem nič krivi.

Zlasti v Suhi krajini gozd že močno prodira preko neobdelanih polj in travnikov in se zajeda v vasi. Z gozdom prodira divjad in ogroža tudi tiste kmete, ki so trmasto vztrajali na svoji zemlji. »Polja so postala lovski hlev,« pravijo kmetje. In če je tako, naj bi po njihovo lovci sami pazili na svojo živino, tako kot morajo kmetje na svojo , da ne povzroči drugim škode. Vsaka pravica ima pač svoje obveznosti. Razen če seveda tuja lastnina in tuja pravica nič ne velja. Če je tako, bodo iz Suhe krajine kmalu izrinili kmeta. Le kaj bo za njim še ostalo?

T. JAKŠE

Krško: preveč prahu, smradu in hrupa

Že pred šestimi leti so se v krški občini na pobudo delegatov lotili nalog s področja varovanja okolja. Tedaj je posebna komisija pripravila analizo stanja, hkrati pa so sprejeli tudi naloge in določili izvajalce nalog. Od tedaj je po Savi preteklo že veliko vode in zato je spet napočil čas, da se v občini ugotovi, kaj je bilo na tem področju opravljenega. Izvršni svet občine Krško je ponovno imenoval komisijo za pripravo poročila o stanju ekološke ogroženosti v občini. Še prej so bila o teh problemih zastavljena vprašanja delegatov na sejah skupščine. Zahteve so dosegle vrh lani, ko so v Krškem obravnavali poročilo o delovanju Jedrske elektrarne in ko je bilo očitno, da JE Krško ni edini industrijski objekt v občini, ki ogroža okolje.

Predsednik komisije je Peter Žigante dipl. biolog, ki ima v izvršnem svetu na skrbi prostorsko problematiko, v Savaprojektu pa vodi sektor za urbanizem. Obe njegovi dejavnosti se z ekološko problematiko vsaj stikata, če že ne čisto pokrivata. Žigante je povedal, da so lani ponovno poslali vabilo delovnim organizacijam in ustanovam, da pripravijo poročilo o delu, opravljenem v preteklih šestih letih. Večina je poročila poslala do roka, komisija pa ni dobila nobenega odziva iz zdravstvenega doma Krško in samoupravne komunalne interesne skupnosti. Zaskrbljuje zlasti odsotnost prvega, kajti tako delegati kot občani menijo, da je krški zdravstveni dom kot osrednja občinska zdravstvena ustanova vendarle poklican, da proučuje in spremlja delovanje okolja na zdravje ljudi. Poročila, ki so jih pripravile ostale organizacije, tudi niso vsa zgled velike skrbi za okolje, saj so nekatera več kot skopa, še manj zadovoljni pa so lahko v komisiji, ker se je ponovno izkazalo, da so nekateri zelo malo naredili za boljše okolje. Največ so vsekakor naredili v TCP Djuro Salaj, kjer so se dela lotili odgovorno in strokovno, a v poročilu navajajo, da reševanja ekološke problematike še niso zaključili.

Poročila so poslali: TCP Djuro Salaj, Rudnik rjavega premoga Senovo, IGM Sava Krško, medobčinski inšpektorat, Mercator Agrokombinat Krško-tozd Poljedelstvo mesto in samoupravna komunalna skupnost. V poročilu, ki je bilo pripravljeno kot gradivo za sejo komisije, so povzeli glavne ugotovitve. Predvsem se v TCP Djuro Salaj ne strinjajo z mnenjem, da se je smrad v Krškem po letu 1984 povečal. Meritve Zavoda za varstvo pri delu so pokazale, da je onesnaženje, ki ga povzroča tovarna, v okvirih dopustnih količin. Vendar pa je tovarna leta 1985 izdelala sanacijski program v proizvodnji celuloze, ki se je osredotočil predvsem na pline. Tu so dosegli uspehe, vendar tega programa še niso izvedli v celoti. Prizadevajo si zlasti, da bi zmanjšali pošiljanje plinov v ozračje. Opravljene meritve so pokazale, da uhaja v ozračje vsak dan 1240 kilogramov žveplovega dioksida, na leto pa 397 ton. V načrtu imajo še dodatne ukrepe za izboljšanje okolja. Lahno hlapne organske substance v ozračju, ki povzročajo specifičen vonj, bodo v skladu z dodatnim sanacijskim programom vodili v lužni kotel in bodo tam organske substance zgorele, kot stranski produkt tega postopka pa bo nastal ogljikov dioksid. Tak postopek sežiganja uporabljajo v najbolj razvitih državah in tovarnah, kjer izdelujejo celulozo po magnefitnem postopku. Še pomembnejši je razvojni program energetike, v katerem načrtujejo, da bodo lubje, ki so ga doslej vozili na deponijo, v zadnjem času pa ga izvažajo v Avstrijo, sežigali doma in s tem zmanjšali količine premoga ter seveda žveplovega dioksida za 490 ton ali za 139 odst. Ta podatek velja za energetiko. Količina žvepla v zraku se bo zmanjšala, ko bodo z izrabo lubja za energetske namene omogočili tudi daljinsko ogrevanje dela Krškega. Znano je namreč, da tudi v Krškem individualna kurišča povzročajo največje onesnaženje. V tozdu proizvodnja papirja so zmanjšali za polovico tudi onesnaževanje vode. Že tri leta pa izvajajo tudi sanacijski program za zmanjšanje hrupa. Tu gre zlasti za nameščanje dušilcev hrupa, zvočne izolacije ipd. Lani so vgradili v tovarni tudi nov sistem za vplinjanje klora, načrtujejo pa beljenje celuloze s kisikom in zamenjavo belilnega postopka, ki naj bi bila končana v začetku devetdesetih let. To bo zmanjšalo količine klorligninov v reki Savi. Lani so postavili ekološki monitor za sprejem podatkov iz meteorološkega stolpiča JE Krško, letos pa bodo skupaj z JE postavili še avtomatično meteorološko ekološko postajo, kjer bodo poleg meteoroloških ter instrumentov za merjenje radiacije postavili tudi senzorja za klor in žveplov dioksid. To je samo del poročila TCP Djuro Salaj, za katero Žigante meni, da v celoti ustreza opravljenemu delu, hkrati pa veliko obetajo tudi vsi načrti.

Precej slabše so se pri pripravi poročila odrezali ostali. Pravzaprav je treba reči drugače: vsi ostali so naredili zelo malo, zlasti pa ne toliko, kot so si zadali leta 1982. Rudnik rjavega premoga na Senovem se pripravlja na čiščenje tehnoloških vod že od leta 1980. Prav tako malo so naredili v IGM Sava, kjer sanacija gramoznic poteka zelo počasi. Še bolj porazno je stanje na Agrokombinatovi prašičji farmi v Pristavi. Iz prašičje farme so poslali dopis, da separirajo gnojevko, vsi pa vedo, da separator ne dela dobro. Poleg tega so navedli, da imajo v načrtu staranje gnojevke, da bi s tem zmanjšali smrad. »To pa je bila zahteva lokacijske dokumentacije in tega ne morejo zdaj načrtovati,« pravi Žigante in dodaja, da so razmere na farmi več kot kritične. V načrtu imajo tudi vgraditev aeratorja, ta pa bi moral biti vgrajen že pred začetkom obratovanja. K temu je treba dodati, da farma še vedno nima uporabnega dovoljenja, in vprašanje je, v kateri družbi bi bili do take farme toliko časa tolerantni?

»Kaj naj rečem na doslej dosežene rezultate glede varovanja okolja v Krški občini? Predvsem, da so se za to zavzeli delegati, izvršni svet, vgradili smo ekološke zahteve že v fazi izdelave prostorskega in družbenega plana. Vendar ga v praksi ne izvajamo in se sproti prilagajamo finančnim zmožnostim. Sploh pa je največja težava, ker nimamo nobenih meril, do kod lahko sploh gremo. Tudi jaz živim v tej družbi in ne bi rad, recimo, spravil farme na kolena, a vprašanje je, čemu popuščamo, koliko nas to stane,« se spraašuje Žigante.

Sicer pa je v delovnem gradivu za sestanek komisije navedenih še več podatkov, iz katerih je vidno, da sta v občini ogrožen zrak, voda, da je preveč hrupa itd. Po podatkih Hidrometeorološkega zavoda Slovenije namreč sodi Krško v III. območje onesnaženosti, kar pomeni, da koncentracija občasno presega dovoljene meje. Med površinskimi vodotoki je seveda najbolj onesnažena Sava, ki pa taka že priteče, ogrožena je podtalnica, ki je največji vir pitne vode v občini in eden izmed največjih v Sloveniji. Skratka, okolje je v krški občini močno ogroženo in utegne biti še bolj, toda sanacija poteka prepočasi. O vseh teh vprašanjih bo razpravljala tudi komisija za ekologijo, kot bi ji lahko na kratko rekli, izvršni svet, ki bo poročilo obravnaval, in pa delegati vseh treh zborov skupščine, ki bodo ocenili dosedanjo skrb za okolje in ukrepe, s katerimi naj bi ga izboljšali. Delegati bodo imeli pri tem zagotovo tudi podporo vseh družbenopolitičnih organizacij, ki se strinjajo, da je treba življenje v krški občini spraviti na višjo raven tudi z delom na tem področju.

J. SIMČIČ

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal: Milan Markelj

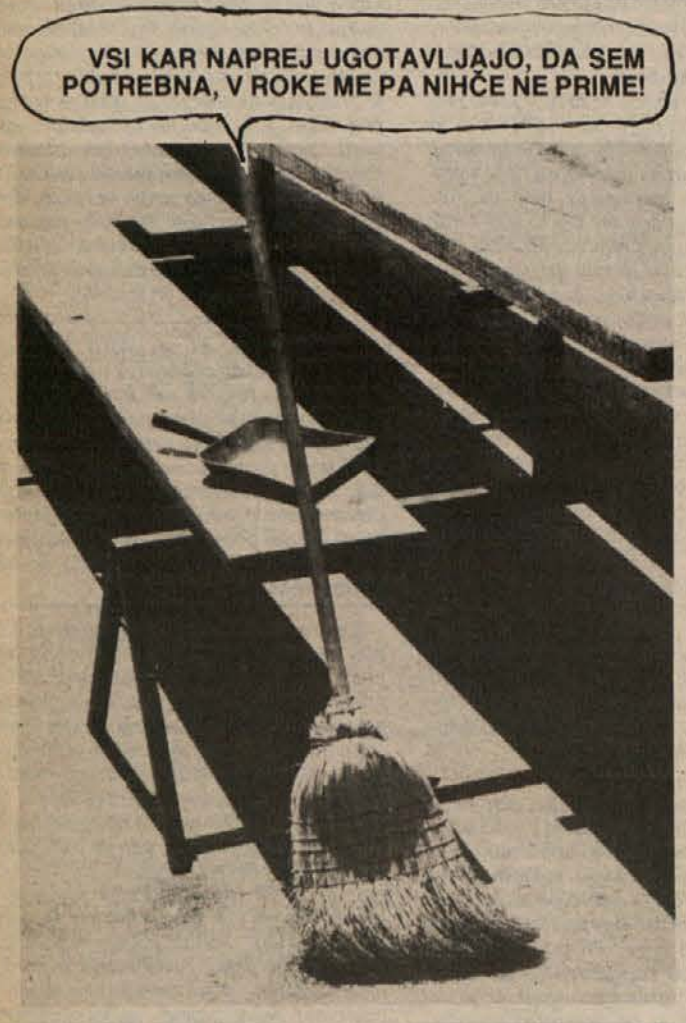

DOLENJSKI LIST PRED 20 leti

Namesto bencina voda

Iz Siska so pripeljali vodo na bencinsko črpalko v Trebnjem — Po potrošnji mesa smo pred Albanijo — Nekulturno

DVANAJST JEZNIH mož je v soboto nenadoma obstalo na cesti. Avtomobili enostavno niso hoteli vleči. Služba Pomoč in informacije je imela ta dan obilo dela. Ko so mehaniki ugotovili vzrok, sprva na trebanjski bencinski črpalki niso hoteli nič slišati o tem, da je kriv bencin. Zvečer je prišla komisija Petrola in se lahko prepričala, da je cisterna iz rafinerije Sisak namesto super bencina pripeljala 9000 litrov vode, ki so jo zlili v zakopano cisterno na bencinski črpalki. Zakaj je bila v cisterni voda, je uvedena preiskava. Sumijo, da je bila to sabotaža, katere posledice so bile hitro odkrite, saj je znano, da še nimamo motorjev, ki bi jih poganjala voda.

ZALOGE SENOVSKEGA premoga se bližajo koncu, še vedno pa ni odgovora na vprašanje: kje bo okoli 1000 rudniških delavcev našlo kruh in zaposlitev, ko bo rudnik izčrpan. Solidarnosti, ki bi morala biti glavni dejavnik pri iskanju rešitev za Senovo, čisto preprosto ni. Prosili so za pomoč, pa so jih povsod zavračali z ugotovitvijo, da je nedopustno prelivati iz občine v občino težko ustvarjeni kapital.

IZVRŠNI KOMITE CK ZKS se je odločno zavzel za preprečevanje vzrokov, ki omogočajo posameznikom, da neupravičeno bogatijo, torej ne s svojim delom. To pa seveda nikakor ni naperjeno zoper one, ki si izboljšujejo zaslužek res s svojim delom ter v redu plačujejo davke, kar velja tudi za zasebne obrtnike in kmete.

Z DEVETIMI kilogrami potrošnje mesa na prebivalca smo v Jugoslaviji na 24. mestu v razvitejšem delu sveta — za Jugoslavijo je po mednarodni statistiki na 25. mestu Albanija.

KULTURNI SPOMENIK ni prostor za parkiranje mopedov in naslanjanje koles, pa vendar sta Trdinovo in Kettejevo doprsje na novomeškem Glavnem trgu nenehno obdani z malomarno prislonjenimi kolesi in mopedi. Morda bi lastnike mopedov in koles kazni poučile, kaj je primerno.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 30. maja 1968)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Belokranjci gredo na Dunaj

V svetovni zgodovini redek jubilej — Ni bil izpuščaj, kot je menilo preprosto ljudstvo, marveč bolezen miliarija — Zaradi nesrečne ljubezni spil lizol

(N a š c e s a r) praznuje letos v celi svetovni zgodovini redek jubilej, jubilej 60 letnega vladanja. Z njim praznujejo to redko slavnost tudi vsi narodi obširnega cesarstva. V proslavo jubileja samega vrši se na Dunaju dne 12. t.m. sijajen cesarski slavnostni sprevod, katerega se udeleži tudi naša vojvodina Kranjska. V slavnostnem sprevodu bodo tudi Belokranjci. Ne bodo zbujali pozornost samo na Dunaju, temveč brez dvoma tudi, kadar bodo šli skozi Ljubljano. Belokranjska noša je z umetniškega stališča nekaj posebnega. Belo barvo splošne obleke kontrastira jako prijetno in naravnost umetniško živa barva okraskov in dekoracij.

(V ž e v m e s e c u) aprilu pojavila se je bolezen miliarija v občini Mirna peč, in sicer pri štirih ženskah. Obolela je najprej 49 let stara žena, katero je ta bolezen že od leta 1905 redno napadala vsako leto ter jo vsakikrat položila v postelj za več mesecev. Ko je žena ležala že kake 4 tedne, ni nihče slutil, da bi utegnilo biti kaj nevarnega, kajti ljudstvo je smatralo to bolezen za navaden izpuščaj. Poklicani zdravnik iz Trebnjega konstatiral je v tem primeru — miliarijo. Bolezen se je razširila. Skupaj je obolelo v osmih vaseh 18 oseb, izmed teh jih je umrlo 5.

(1 7. m a j n i k a) spil je v Ljubljani okoli 8. ure zvečer v vodmatski kavarni 26 let stari brivski pomočnik Štefan Fer precejšnjo količino lizola zaradi nesrečne ljubezni ter ob 11. uri vsled zastrupljenja v bolnišnici umrl.

(V i z s t o č n i) Afriki je nastala vsled slabe letine lakota, na kateri je umrlo že na tisoče ljudi.

(K e r s o r a z m e r e) na svetovnem denarnem trgu zopet normalne postale, je tudi povod za zvišanje obrestne mere, določene v seji upravnega odbora Mestne hranilnice v Novem mestu, prenehal. Upravni odbor je v svoji seji dne 20. maja določil zopet prvotno obrestno mero.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. junija 1908)

PO SVETU OKOLI

PRESENEČENJA SE po svetu kar vrstijo. A tokrat pustimo vojaške udare in presenečenja te vrste in si raje poglejmo, kaj je presenetilo nekaj poslancev spodnjega doma britanskega parlamenta. Poslanec Goeffrey Dickens se je po naporni razpravi hotel nekoliko osvežiti v poslanski kopalnici, vendar so mu to onemogočali nenavadni zvoki, ki so prihajali iz ene od kabin s tušem. Poklical je še nekaj kolegov in skupno so ugotovili, da je v kopalni kabini poslanec nasprotne stranke, vendar ne sam, pač pa v družbi neke neznane lady. Zvočni predstavi so prav tako presenečeni prisluhnili še drugi večerni razpravljalci.

HUDO NEPRIJETNO presenečenje — in prav je tako, kot boste videli v nadaljevanju — je dočakalo divje lovce na slonovino v Tanzaniji. Tamkajšnja policija je ob raciji v narodnem parku v neki vsi zaplenila 182 oklov. Koliko slonov so nepridipravi pobili, zna tudi brez računalnika izračunati vsak, kdor ve, da ima slon samo dva okla in da ju ne pušča okoli kot jelen rogove. Ubijalce kopenskih velikanov, ki jih je vse manj, so zalotili pri samem delu, ko so še krvave okle vlačili v nesojeno skrivališče. Kazni so hude, saj v črni Afriki lahko nekaznovano streljajo le kozle. Kot tudi pri nas.

PRESENEČENA DA JE kaj sta bila kolumbijska državljana, ki sta priletela v Italijo na izlet. Cariniki so ju nekoliko bolj podrobno pregledali, ker se v Italiji grdo otepajo z mamili, moža pa sta se jim zdela sumljiva. In res. Zdravnik je ugotovil, da imata možakarja v črevesju polno plastičnih jajc. Ker je bilo očitno, da ne spadata v nobeno znano vrsto ne kolumbijske in ne evropske perjadi, sta morala počakati v priporu, dokler nista znesla jajc. In kakopak, v njih je bil skrit kokain. »Kaj takega pa še ne!« sta vzkliknila, ko so jima povedali žalostno novico. Zares nista imela namena, da bi se v Italiji zadržala tako dolgo, kot se bosta sedaj.

DO PRAVEGA PRESENEČENJA v italijanskih šolah pa le ni prišlo. Znana pornografska video in filmska zvezda, v javnosti in parlamentu, kamor ji je uspelo priti, poznana pod umetniškim imenom Chicholina, je namreč predlagala, naj bi v šolah verouk zamenjali s poukom spolne vzgoje, da bi učenci spoznavali lepoto ljubezni in življenja. Iz vsega tega ni bilo nič. Tudi nekatere kokoši pojejo prezgodaj.

NADVSE ŽALOSTNO presenečenje pa je pripravil lovski pes svojemu gospodarju Miguelu Urbinu iz Hondurasa. Zares nenavadna časopisna vest pravi, da sta se pes in gospodar vrnila z lova in Miguel je položil puško na tla. Za njim je iz avta skočil še pes — naravnost na puško, ki se je sprožila in ubila nesrečnega Miguela. Kaj sta imela pes in gospodar na lovu hudega med seboj, ne bo nihče nikoli zvedel, zanesljivo pa je, da ne gre za specialno vojno.

Kar je popolno, ne šteje let; minljivosti je zapisano tisto, iz česar se pesem rodi, v minljivost je ujeta stiska, ki žene k robu obupa, vdana sta ji upanje in strah, katerima za življenje ob sadovih spoznanja daš slovo, mineta zanos in navdušenje, sprhni človek, a pesem ostaja.

T. PAVČEK

Pamet v živalskih glavah?

V nasprotju s tisočletnim prepričanjem sodobna znanost odkriva zrna pameti pri živalih — Šimpanzi, ki se pogovarjajo — Pernati Einstein

Misel, da so živali zgolj bitja nagona in da ne premorejo trohice pameti, se vleče tisočletja skozi človekova razmišljanja o drugih živih bitjih. Še vso prvo polovico tega stoletja so znanstveniki imeli to misel za povsem nesporno. Nato je prišel temeljit preobrat in v zadnjih desetletjih se znanost srečuje s številnimi izsledki mnogih raziskav, ki namigujejo, da so tudi živali sposobne misliti in da luč razuma ni prihranjena le kroni stvarstva — človeku.

Primerjalni psihologi so dokazali, da so nekatere opice sposobne razumeti simbolna znamenja in jih tudi uporabljati. Drugi znanstveni raziskovalci so podobne sposobnosti odkrili pri morskih sesalcih, kot so delfini in morski levi. Še več, raziskovalci so odkrili, da po vsej verjetnosti nimajo zrna razuma le primati in sesalci, marveč, da so tudi drobni ptičji možgani sposobni marsičesa presenetljivega. In tudi to, da znajo živali marsikaj takega, česar jih niso naučili ljudje, pa kaže določene stopnje mentalnih sposobnosti.

Odkritja seveda zastavljajo vprašanje o človekovem položaju v svetu. Tisočletja že človek verjame, da je edino bitje, ki je sposobno mišljenja. Že to, da je pod težo lastnih znanstvenih odkritij moral priznati, da ima živalske prednike in da ga še vedno ogromno stvari veže na živalstvo, je bilo dovolj hudo. Raziskave pa kažejo, da je tudi naš razum, na katerega smo ljudje tako ponosni in se v njegovem imenu čutimo nedosežno visoko nad vsem stvarstvom, prav tako le plod razvoja in na nek način skupen vsem višje razvitim živim bitjem.

Za ljubitelje živali in varstvenike narave je v teh odkritjih globoko moralno sporočilo. Znanstveniki pa vidijo v njih možnost, da globlje spoznajo nas same in svet. Z odkrivanjem in spoznavanjem mišljenjskih procesov drugih bitij se nam naše lastno kaže v drugačni luči, razodeva se nam, koliko smo in koliko nismo drugačni od drugih bitij. V nekem smislu spoznavamo, kdo smo.

Malokatera žival tako vznemirja človeka kot šimpanz. Njegove roke, oči, obnašanje, vse to daje slutiti, kar potrjuje genska analiza, da so »skoraj« že ljudje, da so nekakšni neodrasli ljudje na razvojni stopnji nekajletnih otrok. Edina stvar, ki jih zares loči od otrok, je jezik. V začetku tega stoletja so nekateri pionirji tovrstnega raziskovanja poskušali naučiti šimpanze govoriti, vendar brez uspeha. V šestdesetih letih pa so raziskovalci odkrili drug način preskušanja »govornih« zmožnosti šimpanzov. Ugotovili so, da se odlično izkažejo, če namesto govorjenih besed uporabijo za medsebojno sporazumevanje znamenja in simbole.

Pred 17 leti sta zakonca Gardner naučila simpanzovko Washoe uporabljati 150 znamenj z rokami kot nekakšen preprost jezik. Psihologu Davidu Premacku je uspelo podobno, le da je šimpanzovko Saro naučil uporabljati na ploščice narisane simbole. Opica je sčasoma lahko tvorila preproste stavke. Šimpanz Lana pa se je za pogovor naučil uporabljati računalnikovo tipkovnico, ki je imela namesto črk geometrijske simbole in leksigrame.

V vseh teh in drugih podobnih poskusih so se šimpanzi naučili povezovati znamenja z določenimi predmeti. Naučili so se tudi povezovati posamezne znake v smiselne nize. To so bili vsekakor presenetljivi uspehi, vendar pa tudi znak za natančnejšo analizo doseženih rezultatov. Preverjanja so pokazala, da se šimpanzi sicer res naučijo povezovati znake in konkretne predmete, ni pa bilo dokazov, da si za znaki in simboli lahko predstavljajo pojme oziroma idejo predmeta.

Za nekaj časa so poskusi zastali, dokler nista zakonca Rumbaugh s poskusi s šimpanzoma Shermanom in Austinom dokazala, da opice ne

Kaj se skriva za tem pogledom? Iskra razuma? (Foto: MiM)

samo da zares razumejo znake same po sebi, marveč da jih tudi uporabljajo za medsebojno občevanje.

Simbolično mišljenje pa ni lastno samo človeku in njemu najbližjim primatom. Havajski strokovnjak Lou Herman je naučil delfine, da so razumeli govorico kretenj, in to ne samo posamičnih, marveč tudi povezanih v preproste stavke. Ron Schusterman pa ta čas v Kaliforniji dosega enake uspehe pri delu z morskimi levi, katerih možgani so slabše razviti kot delfinovi.

Harvardskega psihologa Richarda Herrnsteina je čudilo, da so pri teh poskusih dominirale opice in morski sesalci. Ali je kaj sposobnosti tvorjenja mentalnih kategorij tudi pri drugih, razvojno nižje uvrščenih živalih, je šel pogledat k pticam, in sicer h golobom. Izkazalo se je, da so golobi pravi mojstri v »učenju na pamet«. Zlahka so si zapomnili vsebino do 300 različnih slik. Še več, pokazalo se je, da tudi razumejo, kar so si zapomnili, saj so lahko razvrščali slike po njihovih pomenih. V laboratorijskih poskusih, pri katerih so golobi udarili s kljunom po gumbu ter dobili za pravilen odgovor nagrado, so se naučili prepoznavati stvari, ki spadajo skupaj. Tako so uspešno uvrščali med drevesa slike najrazličnejših dreves od bora do kostanja, k ljudem pa so zelo uspešno uvrščali fotografije ljudi ne glede na njihovo raso, starost in spol. Naj je slišati še tako nenavadno, a kot isto skupino so prepoznali fotografije morja in vodnih kapljic.

Gotovo pa med pticami ni glavice, ki bi se lahko kosala s pernatim Einsteinom, papagajem Alexom. Raziskovalka Irene Pepperberg ga je naučila prepoznavati tako abstraktne kategorije, kot so barve, oblike in števila. Alex prepoznava sedem barv, pet različnih oblik in količine do šest. Če mu raziskovalka pokaže, denimo, nekaj lesenih trikotnikov različnih barv in ga vpraša, kaj je različnega, bo Alex v razločni angleščini odgovoril: »Barva.« Na vprašanje, kaj je skupnega, pa se bo odgovor glasil: »Oblika.«

Raziskave v naravi pa so pokazale, da kažejo živali znamenja določenih mentalnih sposobnosti tudi zunaj človekovega okolja. Raziskovalci so ugotovili, da kričanje afriških opic ni le odraz razburjenja ali zadovoljstva. Opice znajo s posebnimi kriki opozoriti druge na nevarnosti okoli njih. Robert Seyfarth in Dorothy Cheney sta identificirala tri povsem določene krike, ki jih opice uporabljajo, kadar hočejo druge opozoriti, da je v bližini kača, orel ali leopard. Na znak za leoparda so opice zbežale v vrhove dreves, na znak za orla pa so se spustile na tla. Podobnih odkritij in raziskav je še precej.

Naša mišljenja o živalih bo torej treba spremeniti.

MiM (Vir: Time)

Kdor pozna modernega, na sanjah osirotelega človeka, se mora čuditi, da ni še več morfinistov in kokainistov.

S. GRUM

Iz grobov kopljejo resnico

Skupina Argentincev raziskuje grobove žrtev režima

Čeprav bi mnogi Argentinci raje pozabili na neprijetne in mračne dogodke nedavne preteklosti, so med njimi tudi taki, ki jo želijo na vsak način ohraniti za potomstvo, da bi pač zgodovina še ostala učiteljica. In s tem namenom se nočejo sprijazniti z molkom, ki vlada okoli usode 9000 pogrešanih Argentincev. Upravičeno se domneva, da naj bi jih toliko skrivnostno izginilo v času vojaške vladavine v sedemdesetih letih. Žrtve so pokopavali v neoznačenih grobovih na odmaknjenih delih pokopališč, jih sežigali in pepel raztrosili ali pa trupla zmetali v Plato.

Posebna skupina EAAF (Argentinska skupina za sodnomedicinsko antropologijo), v kateri so študentje medicine in antropologije, že od leta 1984, ko je bila ustanovljena, odpira neznane grobove na tistih delih pokopališč, kjer je režim zakopaval svoje žrtve. Vsak grob odprejo z največjo pazljivostjo, posmrtne ostanke neznanih žrtev pa skušajo kar natančneje pregledati, da bi ugotovili, ali je bil pokojni umorjen in na kakšen način. Kovinski delci povedo, da so pokojnika ustrelili, zdrobljena lobanja, da je umrl od udarcev, in podobno. Skušajo tudi ugotavljati njegovo istovetnost, kar pa je večinoma nemogoče. Krvniki so uspešno zabrisali sledove. Za odkop in pregled enega groba dela skupina šestih cel dan.

Dosedanje zbiranje tovrstnih podatkov je pomagalo pri obsodbi treh vojaških starešin. Žal poslej najbrž ne bo novih obsodb za storjene zločine, ker je lani Argentina sprejela zakon, ki oprošča storilce krvavih dejanj med tako imenovano umazano vojno.

A to mladih raziskovalcev ne odvrača od njihovega početja. »Kot generacija smo s tem prizadeti vsi,« pravi študent antropologije Dario Olmo.

Tv na strehi sveta

Srečanje na vrhu Everesta neposredno po televiziji

V Neaplu so dogodek slavili kot največji dosežek v planinstvu sploh. Ta mesec sta se namreč na Everest povzpeli hkrati dve odpravi, v katerih so bili japonski, kitajski in nepalski plezalci, in se po uspešno preplezani severni in južni poti srečali na vrhu najvišje gore sveta. To je bilo prvo takšno srečanje v zgodovini planinstva. Prvikrat pa se je tudi zgodilo, da so bile na vrhu Everesta tudi televizijske kamere, ki so prizore srečanja ponesle v svet in v domove milijonov gledalcev.

Odpravo, ki je bila z 200 himalajci največja, kar jih je kdaj koli osvajalo kak himalajski osemtisočak, sta denarno podprla japonska televizija in največji japonski dnevnik Yomiuri Shimbun. Stala pa je v našem denarju blizu 20 milijard.

Podvig so zasnovali v počastitev prvega vzpona na Everest pred 35 leti, pripravljali pa so ga več kot leto dni. Med drugim so morali postaviti betonski podstavek za pettonsko parabolično anteno 1000 metrov pod vrhom Everesta in izdelati posebne televizijske kamere, dovolj lahke, a trpežne za izjemne razmere, ki vladajo na 8000 metrih nadmorske višine. Eden od himalajcev je imel kamero montirano kar na čeladi. Seveda je bila to posebna kamera z vgrajeno vrhunsko elektronsko opremo.

Tako podvig ni bil največji samo v planinskem smislu, marveč tudi v tehnološkem.

Nova upanja

Prvi mladič kalifornijskega kondorja v ujetništvu

V Parku za divjad v San Diegu so nedolgo tega imeli vesel in vznemirljiv dogodek. Po skoraj tridnevnem tolkljanju znotraj lupine se je iz uspešno zdrobljenega jajca izmotal Molloko, ptič golič kalifornijskega kondorja. Takoj so ga dali v inkubator, kjer zdaj preživlja v popolni varnosti prve tedne svojega življenja.

Dogodek je edinstven po tem, ker je to prvi kondorjev mladič, ki se je spočel in izvalil v ujetništvu. Kaj to pomeni, dobro vedo naravovarstveniki, ki se že nekaj let trudijo, da bi kalifornijskega kondorja rešili izumrtja.

Ptica je na samem robu obstanka. Kot je znano, živi v prostosti samo 27 kalifornijskih kondorjev. Neogibno bi izginili s tega sveta, če bi se zanje ne zavzeli ljubitelji narave. Še predno je glas o ogroženosti ptice, ki je simbol Združenih držav Amerike, segel dovolj široko, je kalifornijski kondor prilezel na rob propada. Zadnja gnezda, kjer naj bi se zvalili kondorjevi potomci, so skrbno nadzorovali, da ne bi propadla. Pokazalo pa se je, da je gnezd izjemno malo in da je čuvanje nemogoče, saj kondorji gnezdijo na težko dostopnih krajih. Za nameček pa v prostosti živeči kalifornijski kondorji ne kažejo nobenega navdušenja, da bi nadaljevali svoj rod.

Tako je valjenje kondorjev v ujetništvu skorajda edina možnost, da bodo ptice preživele in jih bodo zanamci lahko videli v živo vsaj v živalskih vrtovih in ne samo na slikah in filmih.

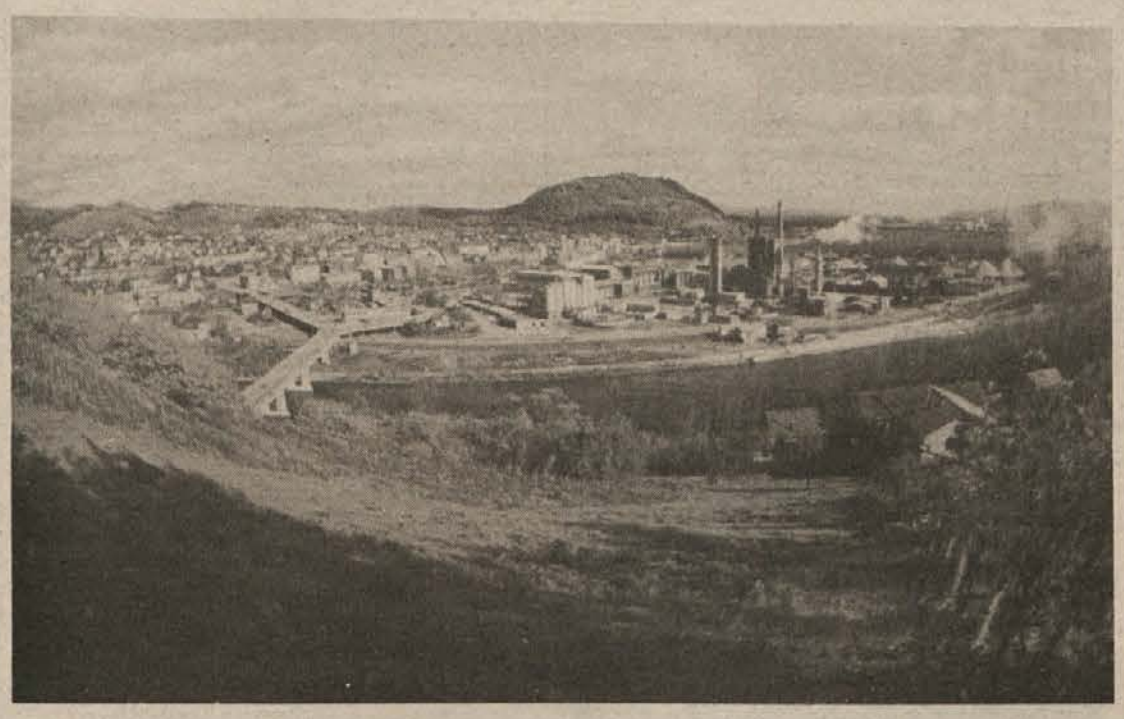

Optimizma nam nikoli ne zmanjka

Najbolje bi bilo, če bi letošnje uvodno razmišljanje ob prazniku občine Krško nadaljeval tam, kjer sem ga lani, ob isti priložnosti končal. Prizadevanj za hitrejši razvoj in boljše življenje v kaki občini ne moremo več meriti v okviru krajših časovnih razmikov, marveč morajo biti stalnica v našem delu. Menim, da nam je, to stalnico uspelo obdržati tudi v obdobju zadnjega leta, v obdobju med lanskim in letošnjim praznikom. Prav zato lahko rečem, da bomo praznik občine Krško lahko znova praznovali svečano in hkrati sedanjemu družbenemu

Zoran Šoln

trenutku primerno. To pomeni, da se bomo z vsem spoštovanjem poklonili bogatim zgodovinskim izročilom vse od kmečkih puntov, NOB in revolucije naprej ter drugim tradicijam, iz katerih lahko danes črpamo moči in povzemamo izkušnje za prebroditev nakopičenih težav, da bi laže delali za naš boljši jutri. Seveda se bomo v teh dnevih s posebnim spoštovanjem spomnili dogodkov, ki jim posvečamo naš praznik. Cena za to, kar imamo danes, je bila velika: prva krška oborožena skupina, ki jo je okupator po izdajstvu zajel in 30. 6. 1941 v gozdu Dobrava pri Brežicah ustrelil, kot prvo tako skupino na slovenskih tleh; izgon našega življa, ki so se ga nemški okupatorji lotili že maja leta 1941 in katerega cilj je bil uničiti slovenstvo; oboroženi odpor, ki kljub temu ni ugasnil in se je postopno samo še razplamteval, z vsemi svojimi žrtvami. Tudi ali predvsem zato je potrebno v današnjih izredno težkih družbenoekonomskih razmerah strniti svoje sile ter odločno z ramo ob rami stopiti v novo bitko, v bitko za premagovanje nakopičenih težav in pogumnejši korak v boljšo prihodnost.

Kljub težkim gospodarskim in družbenim razmeram, menim, da na sedanjost gledamo vendarle preveč belo, prav tako pa tudi na prihodnost. V vseh sedanjih dogajanjih vendarle ne manjka dobrega, ne manjka osnov za korak naprej, zato moramo pri vsem tem izluščiti tisto, kar nam zagotavlja nadaljnji razvoj. Zadnji čas je, da se zazremo vse, da ocenimo lastna ravnanja in na tej podlagi z optimizmom krenemo v čase, ki so pred nami. To je bilo vodilo tudi v letu med dvema praznikoma. Potrditev tega so dosežki, ki smo jih navkljub vsem težavam dosegli. Teh ni tako malo, lahko bi rekel, da so na gospodarskem področju celo nadpovprečni. Naj to ne izzveni kot samohvala, saj moramo ugotoviti, da je krška občina, v pogojih, kakršni so, svoj gospodarski položaj celo nekoliko izboljšala, če ga primerjamo z drugimi slovenskimi občinami. Ob tem se zavedamo, da nam to vsem skupaj in slehernemu delovnemu človeku ter občanu nalaga še večje obveznosti in odgovornosti, da razvoj vsaj obdržimo in s tem zagotovimo osnovo za stabilnejše gospodarstvo, za še boljši življenjski standard in vendarle hitrejši razvoj.

Zavedamo se, da stopamo v čas, ki bo za vse še trši, a ne odstopamo od naše skupne namere, da bistveno spremenimo gospodarsko moč in s tem zagotovimo občanom boljši življenjski standard. Za to smo se opredelili tudi v srednjeročnih in dolgoročnih načrtih naše družbenopolitične skupnosti, pa tudi v resoluciji o družbenoekonomskem razvoju za to leto. Te cilje, ki smo jih sprejeli v sistemu delegatskega odločanja, lahko delimo na tiste, ki predstavljajo interes občine in hkrati širše slovenske in jugoslovanske skupnosti, in tiste, ki pomenijo izključno naloge za boljši položaj gospodarstva in izboljšanje življenjskih pogojev v občini sami. Oboji so med seboj neločljivo soodvisni, zato je naša naloga, da jih povežemo v celoto. Pri tem mislim na kapitalne naložbe, ki jih Slovenija in Jugoslavija vlagata v izboljšanje cestne infrastrukture, v boljšo oskrbo z električno energijo z gradnjo hidroelektrarn na Savi, na gradnjo hitrejših železniškotransportnih povezav in na prepotrebno plinifikacijo, ki bo zagotovila ceneno energijo tudi naši energije lačni tehnologiji in hkrati odpravila še nerešene ekološke probleme. Vsemu temu se moramo odzvati tudi v krški občini, naši programi morajo biti taki, da se bodo z naštetimi projekti povezovali in prispevali h kakovosti gospodarjenja in družbenega standarda delovnih ljudi in občanov.

In tu so še naloge, ki so predvsem naše, opredeljene v občinskih razvojnih načrtih in potrjene v naši delegatski skupščini. Nekaj med njimi smo jih že uresničili, veliko jih je še pred nami. Tudi tem je osnovno vodilo ustvariti pogoje za boljše gospodarjenje, predvsem pa za večjo reproduktivno in akumulativno moč gospodarstva kot temelj za njegov razvoj in zagotavljanje boljših pogojev delovanja družbenih dejavnosti.

Naše organizacije združenega dela so se že lotile velikih sprememb z načrtovanjem novih tehnoloških postopkov, z inovacijami in racionalizacijami; trudijo se za izboljšanje ekologije, uresničujejo nove proizvodne povezave, pri čemer segajo prek občinskih in republiških mej. Čeprav ni edini primer, naj ob tem posebej izpostavim TCP Djuro Salaj ter njeno povezavo s tovarno papirja v Titovem Drvarju. Gospodarski razvoj nasploh hkrati povezujemo tudi z urejanjem prostora zanj. Dokončno nam je uspelo opredeliti tako »industrijsko« kot »obrtno« cono. Obe že dobivata zaključeno podobo in kot celota zagotavlja boljše pogoje za delo kakor tudi možnosti svojega razvoja.

Žal zahtevajo sedanje razmere od družbenih dejavnosti, ki so nedvomno dejavnosti posebnega pomena, iz dneva v dan večje omejitve. Manj jih bomo občutili le, če se bo naše gospodarstvo še naprej razvijalo, ob spoznanju, da eno ne more brez drugega in da obeh področij nikakor ne smemo ločevati, marveč jih moramo povezovati v celoto. To pomeni, da mora združeno delo ob svojih težavah še naprej prispevati za razvoj zdravstva, izobraževanja, kulture, telesne kulture... V načrtih imamo gradnjo novega zdravstvenega doma z domom za starejše občane in lekarno. Končujemo gradnjo novih prostorov za občinsko matično knjižnico, v teku je nekaj naložb na področju izobraževanja in še bi lahko naštevali. Zadovoljni smo, da bomo lahko ob letošnjem občinskem prazniku slovesno odprli prenovljeni del starega Krškega, novo mestno četrt z novimi vsebinami, ki bodo nedvomno prispevale k živahnejšemu utripu v občinskem središču. Veliko takih novosti je tudi v skoraj vseh krajevnih skupnostih. Posodobili smo cestne povezave, razvoj telefonije se ni zaustavil, veliko je novega pri izboljšanju vodovodnega omrežja, pred zaključkom je obsežna akcija, ki bo nekaterim predelom naše občine omogočila sprejem televizijskih programov po kabelski poti. Za vse to je veliko prispevalo združeno delo, še posebej pa moramo poudariti razumevanje in zavzetost občanov, brez katerih omenjeni programi ne bi bili tako hitro uresničeni. Večini akcij se odzovejo bodisi z lastnim denarnim prispevkom, fizičnim delom ali z drugimi oblikami sodelovanja.

Naši cilji niso majhni, nepoznavalcem razmer našega združenega dela in zavesti občanov se morda zdijo nerealni. Naj ob tem še enkrat poudarim, da pri nas ne želimo tarnati, ampak poskušamo optimistično gledati v prihodnost, saj bo samo naša, naših otrok, naših zanamcev. Njihova prihodnost je stvar današnjega časa, stvar naše odgovornosti. Tudi zaradi tega moramo biti optimisti, moramo dobro gospodariti. Prepričan sem, da je resnično tako. Zato vsi skupaj z optimizmom zrimo v prihodnost.

Ob občinskem prazniku želim delovnim ljudem in občanom krške občine še veliko uspehov in zadovoljstva.

Predsednik
skupščine občine Krško
ZORAN ŠOLN

PROGRAM PRIREDITEV:

SOBOTA, 4. 6.	SENOVO:
	Slavnostni koncert ob 60-letnici Delavskega orkestra Svoboda Senovo
19.00	Dom XIV. divizije
NEDELJA, 5. 6.	ZALOKE:
	Otvoritev lovske koče
11.00	ob 40-letnici LD Raka
	KRŠKO:
	Mednarodna speedway dirka za Zlati znak občine Krško
15.00	Stadion Matije Gubca
TOREK, 7. 6.	KRŠKO:
13.00	Otvoritev poslopja UNZ Krško in OŠTO Krško
	SLAVNOSTNA SEJA ZBOROV SO KRŠKO TER VODSTEV OBČINSKIH DPO s podelitvijo občinskih odličij in priznanj
18.00	Velika dvorana SO Krško
19.00	OTVORITEV KAREJA DALMATINOVA ULICA
20.00	Slavnostni koncert ob otvoritvi prenovljenih prostorov Glasbene šole Krško

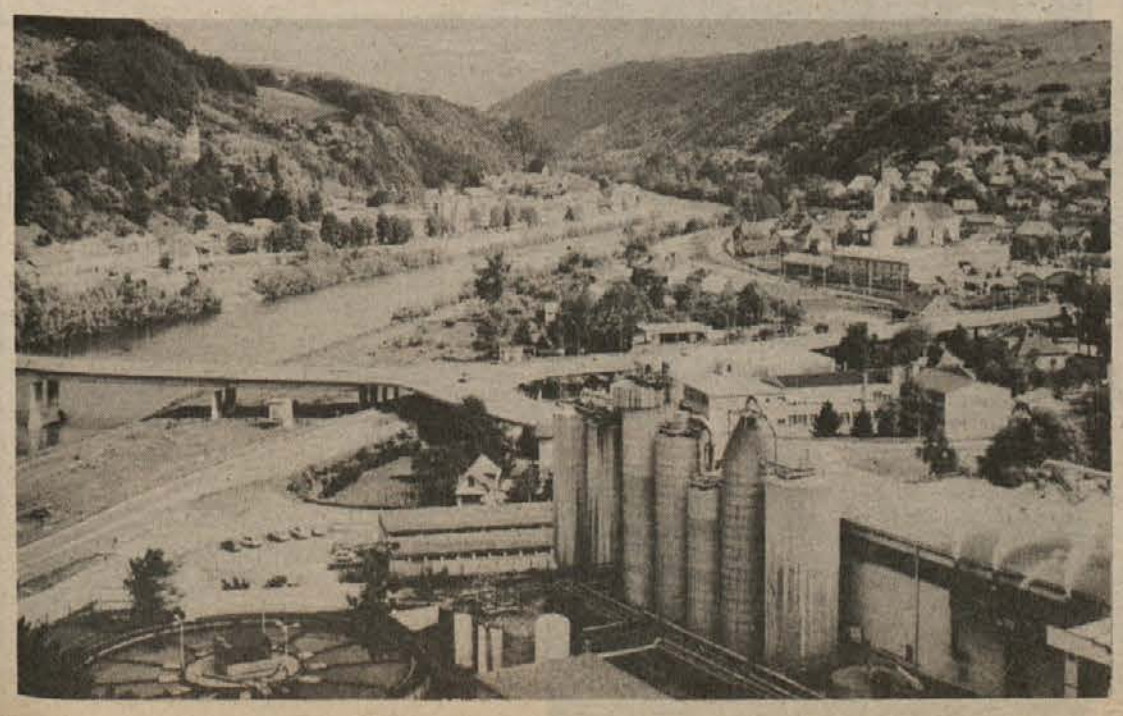

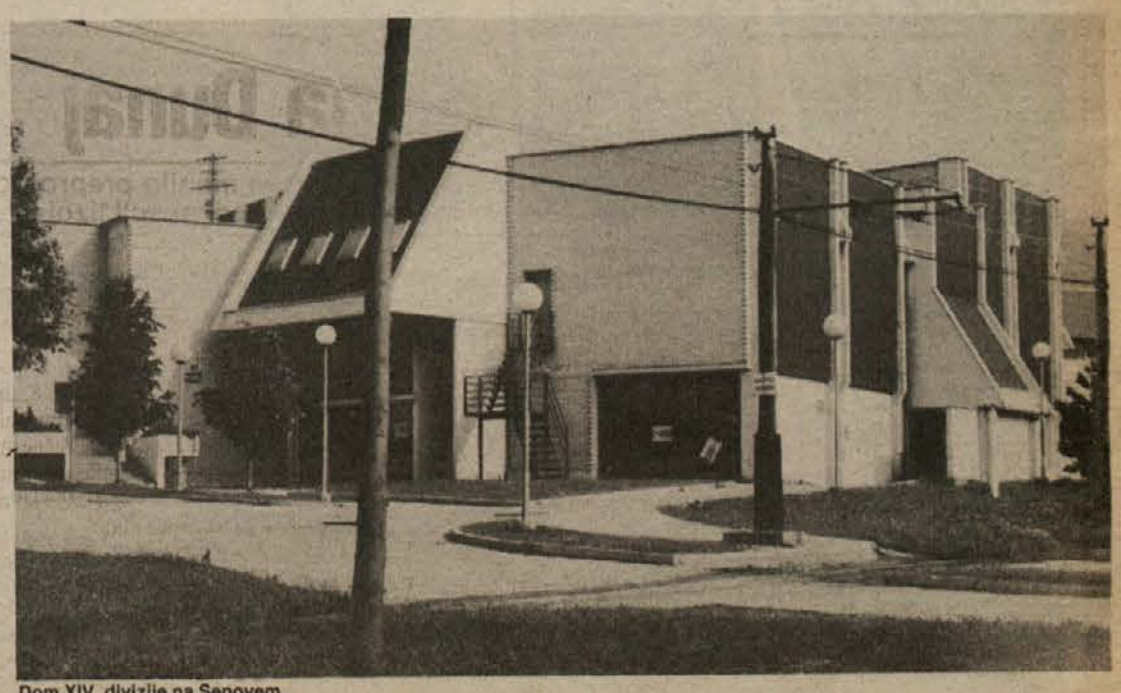

Dom XIV. divizije na Senovem

Tovarna celuloze in papirja Krško

Tovarna celuloze in papirja Krško

Videm

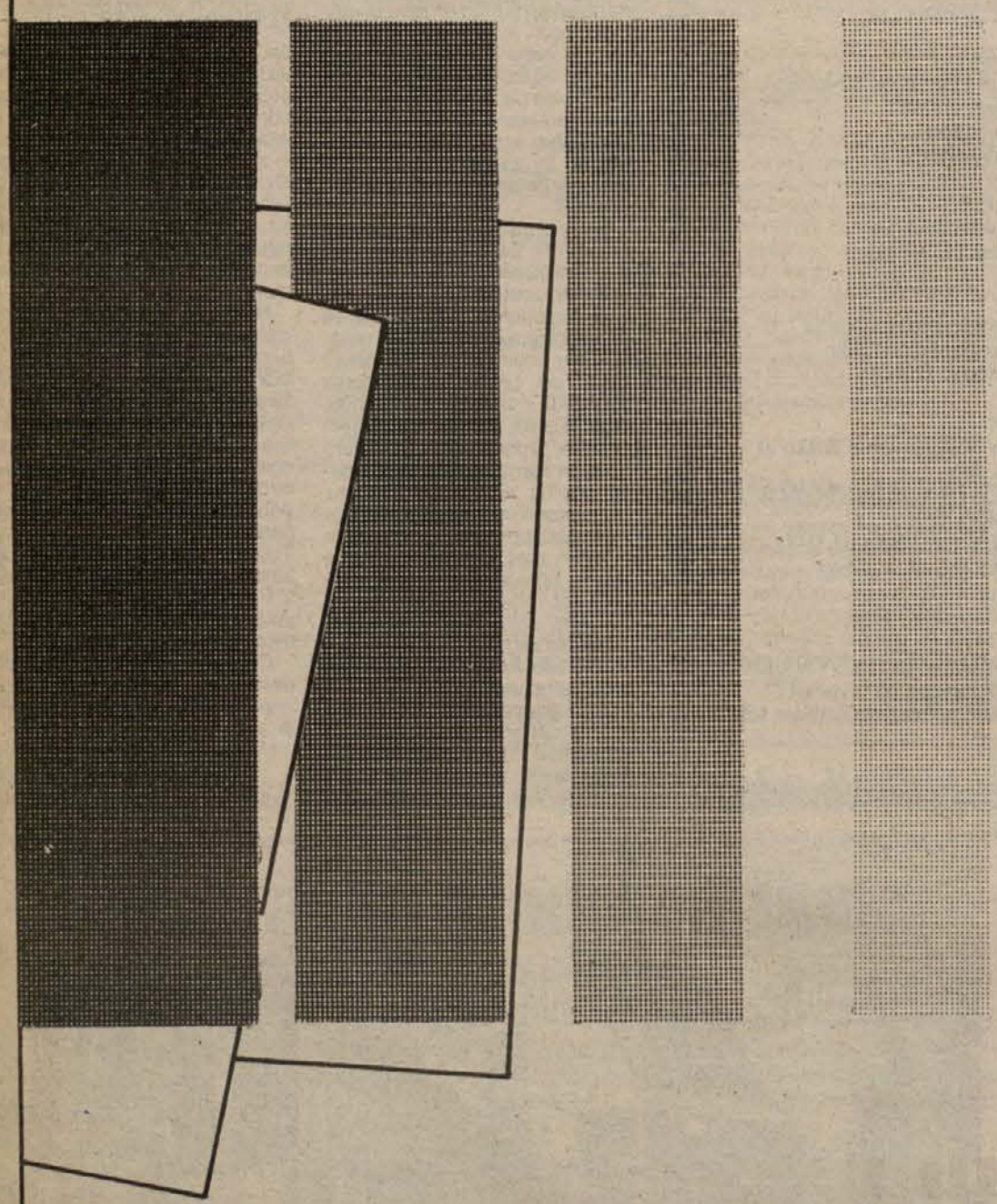

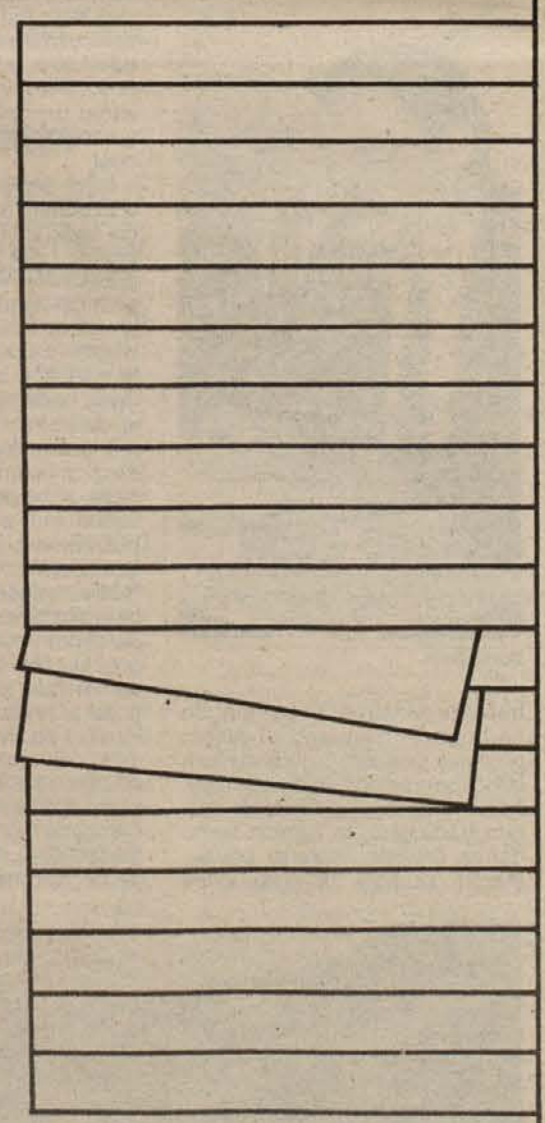

Videm

Videm

Videm

Videm

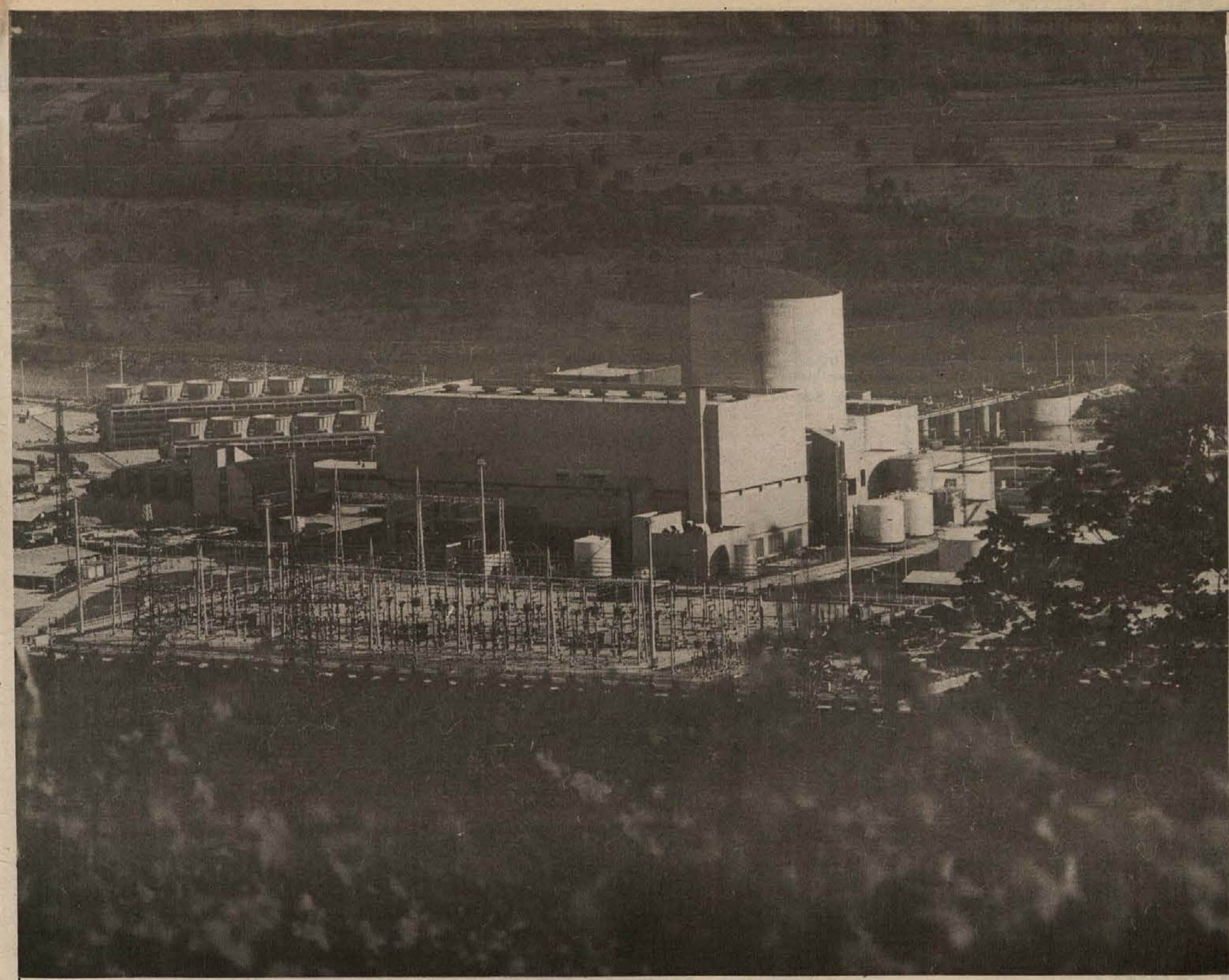

nuklearna elektrarna krško
NEK

KRŠKO

PRVA JEDRSKA ELEKTRARNA V JUGOSLAVIJI

OB PRAZNIKU ČESTITAMO VSEM PREBIVALCEM OBČINE

Iskra

ISKRA ELEMENTI —
TOZD INDUSTRIJSKA ELEKTRONIKA
KOSTANJEVICA NA KRKI

čestita za praznik Občine Krško

Proizvodni program:
- **elektronske regulacije ohmskih in induktivnih bremen**
- **izdelki iz področja telefonskih in telegrafskih sistemov**
- **izdelki iz področja računalništva**
- **elektronska vezja po naročilu**

Mercator Agrokombinat

PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE,
68270 Krško, Cesta krških žrtev 52

TOZD Sadjarstvo Krško, — TOK Kmetijstvo, trgovina, storitve Krško, — TOZD Vinogradništvo-kleti Kostanjevica, — TOZD Poljedelstvo-mesto Kostanjevica, — DS Skupne službe Krško

Naš nakupovalni center je vedno dobro obiskan

OB PRAZNIKU OBČINE ČESTITAMO!

novoles

TOZD »SIGMAT« Brestanica • TOZD »LIPA« Kostanjevica • TOZD »BOR« Krško

ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE

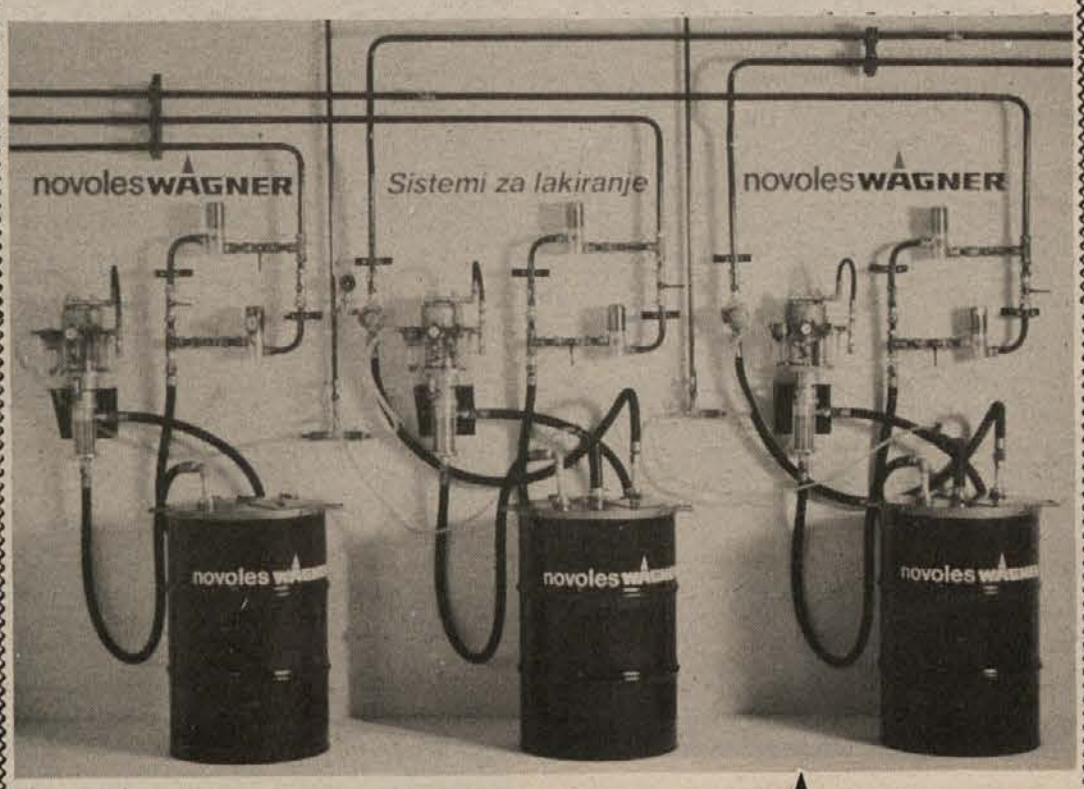

Sistemi za lakiranje novoleswagner

SE PRIPOROČAMO!

Zavaruje Vaše premoženje za:

— požar
— strojelom
— vlom
— steklo
— stanovanjske premičnine
— gradbeno dejavnost
— montažo
— šomaž — obratovalni zastoj
— splošno odgovornost
— prireditve, proti atmosferskim padavinam
— prevozniško odgovornost
— živino, proti poginu in zasilnemu zakolu
— posevke, proti toči in pozebi
— avtokasko
— avtoodgovornost in AO plus
— nezgode
— življenje

zavarovalna skupnost triglav ljubljana

Posavska območna skupnost Krško
Trg Matije Gubca 3

Občanom in zavarovancem iskrene čestitke ob prazniku Občine Krško.

„KOVINARSKA“

TOVARNA INDUSTRIJSKE OPREME IN KONSTRUKCIJ, n. sol. o KRŠKO

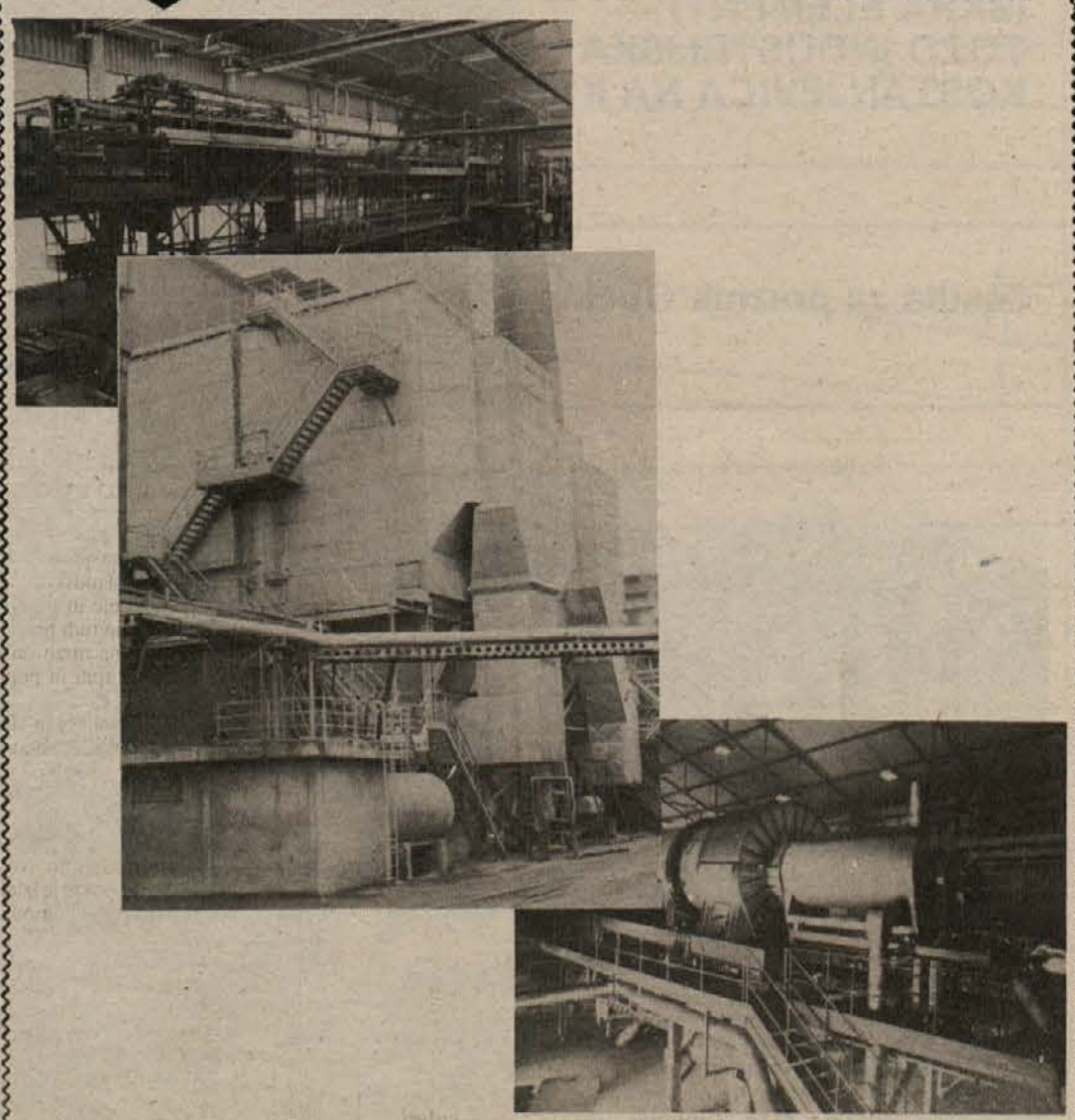

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE!

NAGRADA V STRAŽO

Žreb je izmed reševalcev naše predzadnje križanke izbral JANIJA VOVKA iz Straže pri Novem mestu ter mu za nagrado dodelil knjigo uveljavljenega jugoslovanskega pisatelja Petra Šarića Jutri pride gospodar. Gre za roman iz zgodovine črnogorskega naroda, ki pa ima zelo sodobno sporočilo, saj opominja na kvarnost oblasti. Prijetno branje!

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 13. junija na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 21.

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 19

Pravilna rešitev predzadnje križanke je, brana v vodoravnih vrsticah, takšna: STO, AGENS, POK, BIVAK, OKRAS, ATA, TAUNUS, AL, MITTERAND, OKAN, DAR, ŠVARA, OL, BILO, IRKA, VSIP, OAS, PAT, ŽETJE, SPA, OTITIS, ANATOM, NAVADA, KAMORA.

MISLI

Gospodarska organizacija ima med vrsto ciljev, ki jim vsem priznavamo legitimnost, tudi funkcijo ohranjanja in utrjevanja narodne samobitnosti.

F. BUČAR

Človek ni nikoli to, kar misli, da je.

M. KUNDERA

NAGRADNA KRIŽANKA 21

DL — KONFLIKT — BARVITOST — KDOR DELA V ILEGALI — TROPSKI VETER — SESTAVIL J. UDIR — SKALA — IND. MESTO POD URALOM — VRSTA VRBE — VPIJAT

RUDNIŠKA POSODA ZA PREMOG — PLUTOVINA

OBRAZEC/ KEM. SIMBOL ZA KALIJ — DRŽAVNA BLAGAJNA/ IZJEMNOST

AJD/ POPRAVLJALEC STROJEV — NEOKUSEN OKRASNI IZDELEK/ METODA

KEM. SIMBOL ZA TANTAL/ VESELJAČENJE

DL — PLOŠČA — KOTAČ — RIM. URADNIK/ VRSTA PAPIRJA — ŠUŠMAR/ VRSTA PERESA

ZDROBLJENA SNOV — DRODJE PRI TRENJU LANU/ SUKANEC — JEZERO V SOVJ. OSREDJ. AZIJI — ŽENIN OČE

RADIONAVIGACIJSKI POSTOPEK — SAMSKI STAN/ NARODNOOSVOBODILNA VOJSKA

VRSTA AMINO KISLIN (V BELJAKOVINAH) — POGORJE V DALMACIJI/KEM. SIMBOL ZA RENIJ

OZEMLJE — NASELJE

RIŽEVO ŽGANJE — TELOVADNI ELEMENT — ŽENSKI GLAS

Jeklena črpalka v srcu

Revolucionarna naprava, ki pomaga srcu, da se zdravi in okrepi s počitkom — Uspel poskus

Zdravniki so že dolgo vedeli, da bi se srce samo ozdravilo poškodb, ki jih dobi pri srčnem napadu ali pri težkem kirurškem posegu, če bi lahko vsaj nekaj časa počivalo. Celi dve desetletji so medicinski raziskovalci preskušali, kako bi izdelali srčno črpalko, ki bi za nekaj časa prevzela del naporov srca. Doslej so izumili kar nekaj naprav, vendar so bile vse preveč nerodne in ne najbolj primerne za praktično uporabo, saj so zahtevale odpiranje srca, kar je sploh tvegan kirurški poseg. Pred kratkim pa so v teksaškem Inštitutu za srce predstavili javnosti popolnoma novo napravo, ki naj bi uresničila dolgoletna prizadevanja raziskovalcev.

Gre za drobno črpalko, ki zmore opraviti pretežni del tega, kar v človekovem organizmu opravlja srce. In kar je najpomembnejše, je razmeroma poceni in vstaviti jo je mogoče v 20 minutah brez večjih kirurških posegov. Sestoji se iz 18 cm dolge cevi, ki ima na koncu podolgovat propeler. Cev s črpalko vstavijo skozi arterijo v levi srčni prekat, potem priključijo kabel, ki vodi do propelerja, na miniaturni motorček zunaj telesa in napravica začne delovati. S 25.000 obrati na minuto zagotavlja stalen in zadosten pretok krvi iz prekata v aorto in naprej po ožilju.

Črpalkico so že preskusili na hudem srčnem bolniku, ki je bil tako rekoč na smrtni postelji po opravljeni presaditvi srca. Bolnik si je hitro opomogel in se vidno popravljal iz dneva v dan in kmalu se je presajeno srce toliko okrepilo, ker je lahko počivalo zaradi delovanja črpalkice, da je začelo zadostno utripati povsem z lastno močjo. Drug bolnik, ki so mu tudi poskušali rešiti življenje z novo napravo, je umrl, vendar smrt ni bila povezana z delovanjem črpalkice.

Napravo bodo preskušali še na drugih klinikah, saj je sicer stroga ameriška ustanova FDA dala dovoljenje za njeno uporabo na bolnikih.

Prvi sumi, da bo črpalkica poškodovala krvničke in da človekov organizem ne bo prenesel neutripajočega pretoka krvi, so se izkazali kot neutemeljeni. Vendar je treba črpalkico vseeno še temeljito preskusiti.

»Če bodo poskusi pokazali, da črpalkica zares ustrezno deluje, potem bo to prineslo veliko dobrega številnim srčnim bolnikom,« pravi direktor Mednarodnega inštituta za srce Allan Lansing. Med drugim bodo črpalko lahko uporabljali za takojšnjo pomoč žrtvam srčne kapi.

Napravo, ki torej veliko obeta, je izumil 39-letni kalifornijski zdravnik Richard Wampler. Zamisel zanjo pa je dobil, ko je pred leti obiskal Egipt in tam videl, kako črpajo vodo iz globokih vodnjakov.

MiM
(Vir: Time)

S soncem tope kovine

Preprost, a učinkovit izum češkoslovaških tehnikov — Velikanske »tekoče« leče

Tudi stare iznajdbe niso kar tako za v koš. Le uporabiti jih je treba na nov način, bi lahko zapisali na rob početju treh češkoslovaških tehnikov, Vladimirja Lejčka, Jaroslava Šneka in Milana Sibe, ki so na severu Češkoslovaške postavili napravo, s katero lahko uparjajo vodo, topijo kovine, ogrevajo zrak in podobno.

Gre za velike zbiralne leče, skozi katere se usmerja in zgošča sončna energija ter tako dobijo visoke temperature. To sicer res ni nič novega, po svetu je patentiranih veliko podobnih izumov, ki temelje na zbiranju sončnih žarkov skozi leče. Toda češkoslovaškim tehnikom je patentni urad v Pragi vseeno priznal njihovo napravo za samostojen izum. Od podobnih naprav se razlikuje po večji učinkovitosti, saj je z njo mogoče doseči višje temperature kot v drugih podobnih napravah, hkrati pa je postopek pridobivanja potrebnih leč bistveno cenejši.

Tehniki so kot osnovo vzeli zamisel, ki jo bralci Vernovih knjig gotovo poznajo. V romanu Skrivnostni otok pisatelj piše, kako je inženirju, ki ga je nesreča z balonom prisilila, da je s svojimi sopotniki pristal na samotnem otoku, brez najnujnejših potrebščin uspelo zakuriti ogenj. Vzel je steklena pokrovčka ur in vmes nalil vodo, pa je dobil dovolj močno lečo, da je vžgala ogenj.

Lejček, Šnek in Siba so uporabili podoben »vernovski« način, le da s sodobnimi snovmi. Njihove leče imajo po meter in več v premeru, narejene pa so iz umetnih snovi in iz tekočine. Če bi izdelovali tako velike leče iz stekla, bi bila zadeva neprimerno dražja in povrhu še tehnološko precej bolj zahtevna.

Namesto stekla so izumitelji uporabili poceni umetno snov, polimetilmetakrilat, ki ima izjemno gladko površino in je odporen na vremenske vplive. V prostor med obema plastičnima deloma pa so vlili mešanico vode, alkohola in glicerina. Tako so dobili veliko in močno zbiralno lečo. Vendar so zamisel razvili še naprej. Združili so tri take velikanske leče in jih postavili eno za drugo. Tako je nastala naprava, ki omogoča učinkovito zbiranje sončnih žarkov.

Prvi poskusi so pokazali nekaj presenetljivega. Temperature v gorišču so se le malo razlikovale čez dan, ne glede na to, ali je bilo vreme sončno ali oblačno.

Zbrano sončno energijo so preskusili za ogrevanje cilindrov vode in so tako pridobili paro, za ogrevanje cilindrov z zrakom, pokazalo pa se je tudi, da je mogoče napravo uporabiti za taljenje nekaterih kovin. Kako bodo napravo uporabili, je odvisno od nadaljnjih zamisli, a že sedaj je zanjo precejšnje zanimanje.

Grafologov ni moč preslepiti

Bodo grafologi zaprli pot samodržcem? Pisava razodeva tudi lastnosti ljudi na ključnih položajih — Čedalje bolj znanstven pristop

»Avtomobil je kot tvoj rokopis!« Tako pravi ameriška reklama za BMW in hoče s tem prepričati kupce, da si svojo osebno karakteristiko lahko obesijo na veliki zvon že s tem, da pokažejo, s kakšnim avtomobilom se vozijo. Reklamno geslo pa že samo po sebi pove tudi nekaj drugega, namreč, kakšen velik pomen pripisujejo ponekod v svetu osebnemu rokopisnemu stilu, iz katerega posebej za to specializirani strokovnjaki poskušajo razbrati osebne karakteristike pisca, njegove navade in razvade. Grafologi, kakor pravimo tem strokovnjakom, bi zgoraj omenjenemu geslu sveda nasprotovali, saj človek avtomobil, vsaj v tistih družbah, kjer si lahko to privošči, po mili volji menja, nikakor pa ne more zamenjati svojega rokopisa, pa naj si še tako prizadeva. Pisan mu je tako rekoč na kožo. Pravzaprav, pravijo, se ne bi smel imenovati rokopis, ampak bi bilo pravilneje rečeno možganopis, saj se rokopis oblikuje že v možganih in je roka zanj le mehanično pomagalo. Ugotovili so namreč, da rokopis pri osebah, katerim sta bili amputirani obe roki in so se navadili pisati z nogo, kaže enake karakteristike kot rokopis, ki so ga pisali z roko, ko so jo še imeli. Rokopis je nekaj najbolj osebnega, kar človek ima, zato je podpis že nekaj stoletij pravno obvezujoč, kriminalisti pa rokopis upoštevajo kot dokazni material.

Rokopis razodeva pozitivne in negativne lastnosti. Tisti, ki pozna delo grafologov, bi seveda rad prilagodil svoj stil tistim karakteristikam, ki razodevajo pozitivne človekove lastnosti. Je pač tako, da se človek na zunaj rad pokaže v najlepši luči. Vendar je to skoraj nemogoče, kajti tudi tak prilagojen rokopisni stil bi iz vseh podrobnosti, po katerih grafologi ocenjujejo lastnosti, teh pa je najmanj štirideset, pokazal vsaj eno negativno karakteristiko: neiskrenost.

Ko grafolog ocenjuje rokopis, izhaja iz primerjave najbolj opaznih značilnosti, kot so: velikost, način povezovanja črk, pritisk pisala, na katero stran so nagnjene črke, če je stil hiter ali počasen, širok ali ozek, ritmičen ali raztrgan itd. To so samo osnove, ki nastopajo v različnih kombinacijah in jih je treba zato med seboj primerjati in ocenjevati. Šolanje grafologov so ponekod vzeli zelo resno, na primer v Nemčiji, kjer je organizirano v sklopu univerzitetnih psiholoških inštitutov. Take študije pa poznajo tudi v ZDA in v Franciji, čeprav zlasti za Francoze trdijo, da se še vedno preveč opirajo na študij posameznih črk, namesto na analizo celotnega vtisa pisave. Za grafologe, kot smo jih poznali do zdaj, je bil značilen tak neznanstven pristop. Poklicno šolanje grafologov traja štiri leta, njihove diplome pa priznava Evropsko združenje za psihologijo pisave.

Grafologi se v razvitem svetu vse pogosteje pojavljajo kot strokovni sodelavci pri zaposlovanju ljudi na ključne položaje v industriji, bančništvu in obrambi, saj rokopis razodeva lastnosti, ki jih človek v normalnem življenju rad prikriva. Vendar pa grafologovo mnenje ne more biti odločilno, vedno se pojavlja v kombinaciji z drugimi testi, testirana oseba pa mora biti pred preizkusom s tem tudi seznanjena. Tudi psihologi se često obračajo na grafologe, da jim pomagajo razvozlati zapleten psihološki primer, veda pa je uporabna tudi v medicini, zlasti pri terapevtih in analitikih, seveda če se pacient poprej strinja s tako metodo.

Že skoraj klasičen dokaz, kako velik vpliv imajo na pisavo človekovo notranje doživljanje, osebni karakter in psihična stabilnost, je primerjava podpisov treh evropskih samodržcev: Napoleona, Hitlerja in Mussolinija. Napoleonov podpis se je po porazu iz vodoravnega skoraj povsem spremenil v padajočega, Hilterjev je leta 1945 postal že čisto majhen, Mussolinijev pa je od leta 1924, ko je prihajal na oblast, do leta 1934, ko je bil na višku moči, iz poševnega zrasel v pokončnega in postal skoraj trikrat večji.

T. J.
(Vir: Ill. vetenskap)

Ženske in alkohol

Hitreje jih zasvoji in hitreje pokonča

Že dlje časa se ve, da se ženske drugače kot moški odzivajo na uživanje alkoholnih pijač. Da so za vplive alkohola bolj dovzetne, pa je potrdila najnovejša študija, ki so jo opravili zdravniki bolnišnice za duševne bolnike v Amityvilleu.

Ugotovili so, da se ženske v povprečju prej opijejo z alkoholom kot moški in da se v skladu s tem pri njih prej pojavijo zdravstvene težave, za katere je krivec prekomerno uživanje alkohola. Pogosto ženske, ki pijejo, tudi prej umrejo zaradi posledic pitja.

Zakaj tako?

Zdravniki menijo, da je razlog temu dejstvo, da je v ženskem telesu manj tekočin in več maščob kot v telesu moškega. Zaradi takšne sestave ženski organizem težje razkraja alkohol. Poleg tega po mnenju strokovnjakov poteka presnova v ženskem telesu počasneje kot v moškem, kar tudi vpliva na učinke alkohola na zdravstveno stanje ženske.

Zanimiva so odkritja, da se pri ženskah kaže spremenljiva toleranca na alkohol, ta spremenljivost pa je povezana z menstruacijskim ciklom.

svet v številkah 9

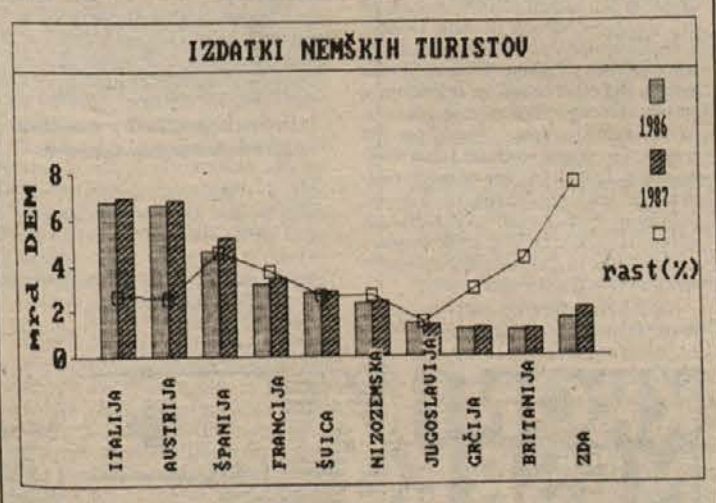

Grafikon kaže primerjave, koliko denarja so zahodnonemški turisti pustili v nekaterih turističnih državah. Podatke je zbrala Zvezna banka ZR Nemčije. Višina stolpcev predstavlja potrošene milijarde mark v posameznih turističnih državah, medtem ko linija prikazuje sorazmerni porast potrošnje v primerjavi z letom 1986. Kot je videti, je od vseh edino naša država iztržila manj kot leto poprej, največji porast pa so zabeležili v ZDA. Zanimivo je seveda tudi videti, kakšna ogromna sredstva se s turizmom izlivajo iz ZR Nemčije in kako malo si od tega znajo priboriti naši turistični delavci, čeprav vedo, kako zelo pomemben del našega turizma so nemški turisti.

Zmaga piva

Islandci si po 73 letih lahko omočijo grlo s pivom

Na Islandiji, deželi ledu in ognja, se končuje nekajdesetletna prohibicija. Po 73 letih, odkar je islandski parlament prepovedal točenje in prodajo vseh alkoholnih pijač in tudi piva, se prastara pijača vrača na mrzli otok. Islandci bodo lahko kupili in popili svoj kozarec piva.

Prohibicija za žgane pijače in vino je bila ukinjena že leta 1932, nikakor pa se v parlamentu niso hoteli odreči prepovedi na pivo. Zagovorniki nadaljnje prohibicije trdijo, da je pivo posebno vražja pijača, ki bi sprožila val alkoholizma med mladimi. No, z nedavnim glasovanjem, ki se je izteklo 13 proti 8, je pivo dobilo domovinsko pravico tudi na Islandiji. Marca prihodnjega leta si bodo vsi, ki so že dopolnili 18 let, lahko kupili pivo.

Od leta 1979 so sicer imeli pravico kupiti 36 steklenic ali pločevink piva, vendar le v letališki brezcarinski prodajalni. Poznavalci »duty free shoppinga« pravijo, da je na Islandu edina brezcarinska prodajalna, kjer so glavni kupci domačini in ne potniki, ki iz dežele odhajajo, kot je to sicer v navadi po drugih letališčih. Najbrž ste uganili, česa se največ proda. Piva, seveda.

Mercator Agrokombinat

PROIZVODNJA TRGOVINA IN STORITVE, n. sub. o.

Mercator—Agrokombinat Krško
TOZD Poljedelstvo—meso
Kostanjevica in delovna skupnost skupnih služb M-AK Krško

na podlagi sklepov komisij za delovna razmerja

objavlja
naslednja prosta dela in naloge:

1. **osemenjevalec**
2. **snažilka — perica**
3. **operater na knjižnem stroju — 2 izvajalca nalog**
4. **pripravnik — ekonomski tehnik**

Pod točko 1 in 2 se delovno razmerje združuje za nedoločen čas v DE farma prašičev v Pristavi.
Pod točko 3 in 4 se združuje delovno razmerje za potrebe skupnih služb v Krškem. Z enim delavcem za dela operaterja bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, z enim izvajalcem pa za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu). S pripravnikom bo sklenjeno delovno razmerje za določen čas 6 mesecev. Za vsa prosta dela in naloge razen pod točko 4 je določeno 3-mesečno poskusno delo.

Pogoji:
1. srednja izobrazba veterinarske ali ustrezne smeri in 1 leto delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah,
2. končana osnovna šola in opravljen tečaj iz higienskega minimuma,
3. srednja izobrazba ekonomske smeri in 1 leto ustreznih delovnih izkušenj,
4. zaključena V. stopnja usmerjenega izobraževanja ekonomske usmeritve.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo na naslov: Mercator—Agrokombinat Krško, Krško, Cesta krških žrtev 52, v kadrovsko službo, in sicer v 8 dneh po dnevu objave.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po zaključenem roku za oddajo prijav.

Crispy bogastvo celega zrnja

Crispy izdelki so povsem naravna zdrava hrana, ki vam jo ponujamo pod zaščitnim znakom NATURA.

Vsi Žitovi proizvodi, ki nosijo zaščitni znak NATURA, so zanesljivo čisti plodovi narave, bogati na balastnih snoveh, vitaminih in mineralih.

Ker narava nudi najboljše, je nesmisel kaj dodajati ali odvzemati. Torej je v Crispy izdelkih prisotno bogastvo celega zrnja.

Naučite se začeti dan s Crispy izdelki, kateri z mlekom ali jogurtom energetsko povsem zadovoljujejo potrebam organizma tako za umske kot fizične delavce.

Tako kot se spreminja vse na svetu, se spreminjajo tudi prehrambene navade. Tisti, ki bodo prej dojeli, da je Crispy zdrava hrana novega stoletja, bodo zagotovo prej izbojevali zmage nad boleznimi današnjega časa.

Crispy izdelki niso namenjeni le zajtrkom, malicam in lahkim večerjam. Lahko jih dodajamo tudi glavnim obrokom ali pa jih grizljamo kar tako, ker so dobri.

Izpraznjenih škatel ne zavrzite! V lističu, priloženem vsaki škatli, je nasvet, kako jih lahko koristno uporabite.

ŽITO Ljubljana, TOZD Mlini

POTA IN STRANPOTA §

dežurni poročajo

NA ŽELEZNIŠKO POSTAJI OB KATRCO — Neznan storilec je 25. maja izpred železniške postaje v Novem mestu ukradel katrco, last 34-letnega Jožeta Matešiča s Preloke. Matešič je s tatvino ob najmanj 7 milijonov dinarjev, za katere se z miličniki trudi, da bi jih kar se da hitro dobil nazaj. Zaenkrat jim storilcev še ni uspelo izslediti.

Pobegnila iz hotela in vlomila

Mišo Sofronić in Djemail Rašid prišla v Novo mesto z nečistimi nameni

NOVO MESTO — Danes 26-letni Mišo Sofronić iz Kumanova in 33-letni Djemail Rašid iz okolice Skopja sta pred leti prišla v Novo mesto z nečistimi nameni. Početje, ki sta si ga privoščila 3. in 4. novembra 1984, pa ni ostalo skrito, roka pravice ju je kaznovala te dni, ko sta sedela na zatožni klopi novomeškega temeljnega sodišča.

Sofronić, ki je sedaj na prestajanju kazni v KPD Dob, in Rašid, ki prestaja zaporno kazen v makedonskem KPD Idrizovo, sta tistega 3. novembra stopila v novomeški hotel Kandija in tam pri receptorki Nadi Čadonić najela sobo za dva dni. Možakarja sta dajala videz uglednih in poštenih gostov, zato ni receptorka niti za hip podvomila o njuni iskrenosti, tudi takrat ne, ko sta se po dveh dneh pojavila na recepciji in zaprosila za osebni izkaznici, češ da morata dvigniti nekaj denarja. Čadonićeva jima je dokumente izročila, od tistega trenutka pa se je za gostoma izgubila vsaka sled. Hotelu sta ostala dolžna nekaj tisočakov, ki jih bosta morala povrniti po prestani kazni.

Po odhodu iz Kandije sta se Sofronić in Rašid res odpravila po denar, a ne v banko, pač pa v stanovanje Pavla Arabadžije na Partizanski cesti. S komolcem je Rašid razbil šipo na oknu pri vratih, sprostil zapah, nakar sta stanovanje dodobra premetala. Iz njega sta odnesla radiokasetofon, tri kasete, žepni tranzistor, moško in žensko ročno uro, otroški hranilnik z nekaj gotovine in moške žametne hlače. Z ukradenimi stvarmi sta se nato odpravila v Ljubljano, kjer jih je Rašid na tržnici prodal, od izkupička pa dva tisočaka izročil Sofroniću. Slednji je na obravnavi pred dnevi vsa dejanja odkritostrčno in skesano priznal, kar mu je sodišče pri izreku kazni štelo v olajševalno okoliščino, oba pa je najbolj bremenilo to, ker sta specialna povratnika, saj sta bila za podobna kazniva dejanja že večkrat obsojena. Sodišče je Miša Sofronića skupaj s pravnomočno kaznijo 5 let in 6 mesecev zapora, ki mu jo je pred časom izreklo temeljno sodišče v Kopru, obsodilo na enotno kazen 6 let in 7 mesecev zapora, medtem ko je bil Djemail Rašid za našteti kaznivi dejanji obsojen na 1 leto in 4 mesece zapora. Oba morata oškodovancem tudi povrniti škodo. Sodba še ni pravnomočna.

B. B.

S TOVORNJAKOM NAD MILIČNIKA

DRNOVO — 26. maja ob 10.20 sta miličnika PM Krško nadzorovala promet na lokalni cesti na Drnovem, ko jima je nasproti z očitno preveliko hitrostjo — tahograf je kasneje pokazal kar 95 kilometrov na uro — pripeljal tovornjak. Hotela sta ga ustaviti, a se voznik ni zmenil za njuna opozorila, pač pa z nezmanjšano hitrostjo zapeljal proti miličnikoma. Slednja sta zadnji hip odskočila, kasneje pa je bilo ugotovljeno, da je bil predrzni voznik 34-letni Vinko Škofljanec iz Bregov pri Krškem. Vozil je brez vozniškega dovoljenja in je že star znanec miličnikov.

KOLONE VOZIL IN TOVORNJAKOV SKOZI TREBNJE — Zapora dela magistralne ceste pri Ponikvah in z njo povezani obvoz skozi Trebnje in Dolenjo Nemško vas sta povzročila veliko vroče krvi in negodovanja. Nič čudnega, kajti do zapore je prišlo prav v času, ko bo promet na magistralni cesti zaradi bližajočih se kolon turistov najgostejši. Svoj del krivde za kasnejšo zaporo in kasnejši začetek obnovitvenih del na mostu v Ponikvah nosijo tudi trebanjski občinski možje. (Foto: B. B.)

Zapora na pragu sezone

Od minule srede pa do konca julija obvoz skozi Trebnje — Zakaj smo čakali pričetek sezone?

TREBNJE — Minulo sredo dopoldne, na pragu turistične sezone, je dolenjska magistrala pri Trebnjem voznikom zaprla vrata. Vzrok: dotrajan in za vožnjo nevaren most pri Ponikvah, ki so ga delavci Gradisa še istega dne pričeli razkopavati in popravljati. Če bo vreme ugodno in dela potekala po predvidevanjih, kar pa je v naših razmerah skoroda nemogoče verjeti, bodo dela končana v petinštiridesetih dneh, najverjetnejša pa je ocena, da bo dolenjska vnovič odprta za promet nekje konec julija.

Promet, katerega gostote v teh dneh verjetno ni potrebno posebej poudarjati, je tako stekel po obvoznici, ki pelje skozi Dolenjo Nemško vas in Trebnje. Samo po sebi se ob tem zastavlja vprašanje, zakaj obnova mostu prav sedaj, na pragu turistične sezone. Da je most nevaren za nadaljnjo uporabo,

• Po obvoznici skozi Trebnje se tako dan za dnem valijo kolone vozil in tovornjakov, zato je docela nerazumljiva odločitev republiškega komiteja za promet in zveze, ki je v petek zvečer za del taiste obvoznice izdal odločbo o popolni zapori zaradi rekreativne tekaške prireditve. Verjetno je odveč dodati, koliko zastojev, nerganj voznikov in dela miličnikov je prinesla takšna odločitev. Še posebej, ker so imeli organizatorji v rezervi še eno progo.

se je vedelo vsaj že nekaj mesecev, čemu torej niso takoj ukrepali? Odgovorov je več, najtehnejšega najdemo v mlahavem in nedoslednem ravnanju odgovornih trebanjskih občinskih mož, ki se nikakor niso mogli dovolj hitro dogovoriti, kje in kako bo potekal obvoz. Mnenj je bilo več, vsak je zagovarjal svoje stališče, bili so celo pred tem, da prično graditi povsem novo obvoznico — ta bi, le mimogrede, veljala domala toliko kot celotna dela pri popravilu mostu — vendar je načrte baje preprečil občan, ki ni hotel odstopiti svojega zemljišča. Takšna in podobna preprečevanja so seveda jemala dragocen čas, in to je eden največjih krivcev, da se je zapora dolenjske magistrale zavlekla na pričetek glavne turistične sezone.

Kakšne so prve izkušnje novega prometnega režima? Dejstvo je, da je obvoz za naše razmere dobro urejen in označen, prav tako pa ostaja dejstvo, da bi lahko Trebanjci na račun tega obvoza zase iztržili še kakšno pridobitev več. Resda so dobili kar precej metrov novih pločnikov ob obvoznici, res pa je tudi, da bo novi prometni režim skoroda zanesljivo uničil trebanjski nadvoz čez avtocesto in železniško progo. Novemu prometnemu režimu na rob pa velja zapisati še nekaj: že prvi dan je pokazal, da se Trebanjci ne morejo navaditi na nove označbe in spremenjene prednostne ceste, saj je že kmalu po odprtju obvoza prvikrat počilo. Previdnost torej ni odveč, še posebej pa naj to velja za osebje in učence osnovne šole v Dolenji Nemški vasi, ki je čez noč postala sosed eni najprometnejših in najbolj krvavih cest v Evropi.

B. BUDJA

Voznik mrtev, žena in otroka ranjena

Tragična prometna nezgoda v četrtek pri Lešnici

LEŠNICA — Neprevidnost voznika tovornjaka je bila kriva tragične prometne nesreče, do katere je prišlo v četrtek, 26. maja, ob 15.45 pri Lešnici na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom.

46-letni Marinko Božič, začasno na delu v ZRN, se je tega popoldne peljal z osebnim avtom, v katerem so bili še njegova žena in otroka, proti Zagrebu. V Lešnici, koder poteka promet enosmerno, je vozilo ustavil, nato pa pot nadaljeval v manjši koloni vozil. Nenadoma mu je v levem in nepreglednem ovinku po levi strani ceste pripeljal nasproti s tovornjakom 26-letni Zoran Milišević iz Gornjega Dušnika. Prišlo je do silovitega čelnega trčenja, v katerem je bil Božič na mestu mrtev, njegovo ženo Ano in otroka Maria in Andreja pa so ranjene odpeljali v novomeško bolnišnico. Materialne škode je bilo za 25 milijonov dinarjev.

Z nožem nad sojetnika

Poskus uboja v KPD Dob — Vinko N. že izven smrtne nevarnosti — Metod T. se je maščeval

DOB — Po Dolenjskem so se pričele prejšnji teden plesti srhljive zgodbe o dogajanju v kazensko-poboljševalnem domu Dob pri Mirni, kjer da se je za visokimi zidovi zgodil strašen zločin. Informacije z Doba so bile očitno skope in pomanjkljive, zato je na pomoč pač priskočila ljudska domišljija. In kaj se je prejšnji teden v resnici dogajalo za zidovi zaporov na Dobu?

23. maja okoli 15. ure je tamkajšnji paznik postrojil skupno kaznjencev za popoldanski sprehod. V skupini sta bila tudi Vinko N. iz Ljubljane in slovenski javnosti dokaj dobro poznani Metod T., ki na Domu prestaja 20-letno kazen za več ubojev, ki jih je zakrivil na svoji domačiji na Gorenjskem. Le malokdo ali celo nihče pa ni vedel, da se Vinko in Metod ne marata, njun spor sega še v leto 1985, ko je bil Vinko N. prav tako na prestajanju kazni na Dobu in si takrat nakopal maščevanje Metoda T. Slednji je to izkoristil prav minuli teden, ko je vnovič zagledal Vinka, ki je prišel na novo prestajanje kazni. Vinko je stal v skupini kaznjencev za že omenjeni popoldanski sprehod, paznik pa se je odpravil še po Metoda T. Slednji je v sobi skril v žep nož in tako oborožen mirno stopil za paznikom. Ko je v vrsti zagledal Vinka N., ga je nenadoma napadel in štirikrat zabodel z možen. Takoj zatem je Metod stopil do paznika, mu mirno izročil nož in se predal. Poškodovanega Vinka N. so nemudoma prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer so mu po daljši operaciji rešili življenje, tako da je ta čas že izven smrtne nevarnosti.

In kaj sedaj čaka Metoda T.? Verjetno nekaj dni samice, sodišče mu kakšne nove zaporne kazni ne bo moglo izreči, kajti Metod T. je že tako bil obsojen na najvišjo možno zaporno kazen dvajsetih let zapora...

B. B.

MOTORIST OBLEŽAL MRTEV

DRUŽINSKA VAS — V četrtek, 26. maja, se je ob 22.05 43-letni Alojzij Miklavčič s Hriba peljal z osebnim avtomobilom iz Drage proti Otočcu. Med vožnjo je v Družinski vasi sekal levi ovinek, takrat pa sta mu nasproti pripeljala na kolesih z motorji brez luči 36-letni Ljubo Novak in 24-letni Branko Brajdič iz Dobruške vasi. Novak je v ovinku trčil v prednjo levo stran avtomobila, nakar ga je vrglo na pokrov motorja in nato še na travnik, kjer je zaradi hudih poškodb obležal martev. V njegovo kolo z motorjem se je zatem zaletel še Brajdič, ki je prav tako padel in se poškodoval. Materialne škode je bilo za 1,200.000 din.

varujmo naše okolje pred požari

VOZNIK IN SOPOTNIK HUDO RANJENA

BREŽICE — 21-letni Srečko Umek z Zdol pri Krškem se je 23. maja ob 15.28 peljal z osebnim avtom po lokalni cesti z Malega vrha proti regionalni cesti Brežice—Krško. Ko je pripeljal do križišča, je tam stal tovornjak, ki ga je upravljal Stanislav Preskar iz Brežic. Umek je z nezmanjšano hitrostjo tovornjak obvozil in zapeljal na regionalno cesto, takrat pa je po njej s tovornjakom pripeljal 41-letni Josip Filković iz Kraljevca. Čeprav sta se oba skušala izogniti trčenju, je le prišlo do nesreče. Umek je pri tem dobil hude poškodbe, enako njegov sopotnik Daniel Pleterski z Zdol. Oba so prepeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico, materialne škode pa je za milijon dinarjev.

Naročnino dajala v svoj žep

Vložena obtožnica zoper Natašo Murn, bivšo blagajničarko Dolenjskega informativnega centra — Slaba kontrola — Ukradene devize prodajala sodelavcem

NOVO MESTO — Temeljni javni tožilec iz Novega mesta je pred dnevi vložil na sodišču obtožnico zoper 42-letno Natašo Murn, bivšo blagajničarko Dolenjskega informativnega centra, ki naj bi si po ugotovitvah končane preiskave v času od 1. januarja do 4. avgusta 1986 prisvojila večje vsote dinarjev in deviz. Nepravilnosti pri njenem delu je odkril bolj ali manj naključen pregled blagajne, hitro zatem pa se je klobčič pričel odmotavati.

Tako naj bi Murnova, ki je bila najprej zaposlena v naročniškem oddelku Dolenjskega lista, nato kot blagajničarka in naposled še kot glavna blagajničarka v DSSS, po navedbah obtožnice v omenjenem času od prejetih plačil naročnin za Dolenjski list in od prejetih plačil za oglase in osmrtnice spravila v žep najmanj 116.726 din, 3.911 zahodnonemških mark, 250 švedskih kron, 90 švicarskih frankov, 150 francoskih frankov, 15 nizozemskih guldnov, 35 avstralskih in 192 ameriških dolarjev ter 135 kanadskih dolarjev. Kot glavna blagajničarka bi morala Murnova ta denar položiti na bančni račun Dolenjskega lista, česar pa večkrat ni storila in je pač postopoma jemala navedene znske. Po takratnem tečaju gre za natanko 932.906 din protipravno pridobljene premoženjske koristi, če pa devizne vrednosti preselimo v današnje razmere, pridemo do zneska, ki krepko presega 5 milijonov dinarjev.

V obtožnici stoji med drugim tudi, da nad delom Murnove v podjetju ni bilo nikakršne kontrole, kar je ona s pridom izkoristila. To je v preiskavi tudi sama povedala in priznala, da kot blagajničarka ni delala v redu, da je denar jemala v času, ko so doma gradili hišo, nekoliko previsok se ji zdi le izračunan znesek končne protipravno pridobljene premoženjske koristi. Zanimivo pri tem je, da je Murnova nekaj deviz, ki si jih je prisvajala, prodala celo svojim sodelavcem. Sicer pa bo še kaj več moč zapisati po glavni obravnavi, na kateri se bo Murnova zagovarjala zaradi kaznivega dejanja poneverbe, kajti za grabež, kot je bilo prvotno okvalificirano njeno početje, določa zakon najmanj 5 milijonov protipravno pridobljene premoženjske koristi. Pri Murnovi pa gre, kot smo že zapisali, za dobrih 932 tisočakov, kajti na sodišču veljajo devizni tečaji, kot so bili v času storitve kaznivega dejanja.

Strela netila požare

Med četrtkovim neurjem zgorela dva kozolca in gospodarsko poslopje

ŠTREKLJEVEC, PRAPROČE, VINJA VAS — Neurje, ki je minuli četrtek divjalo po Dolenjskem in Beli krajini, je povzročilo precej škode, nekajkrat pa so morali posredovati tudi gasilci zaradi požarov, ki jih je zanetila strela.

Tako sta bila okoli poldneva kar dva požara. Strela je med neurjem udarila v gospodarsko poslopje 40-letnega Antona Novaka s Štrekljevca. Gospodarsko poslopje, ki je stalo na Osolniku, je povsem zgorelo, v njem pa še razno kmečko orodje, okoli 1.000 kilogramov sena, poldrugi kubik desk in še nekaj drobnarij, tako da je skupne škode za okoli 10 milijonov dinarjev. Z ognjem so opravili gasilci s Štrekljevca, Gradnika in iz semiške Iskre. V približno istem času pa je strela udarila tudi v kozolec 57-letnega Jožeta Gerbca iz Praproč. Ta je požar opazil dokaj hitro in izpod kozolca ob pomoči sosedov rešil traktor s priklopnikom in samonakladalno prikolico. Škoda pa je bila vendarle precejšnja, saj je ogenj uničil ostrešje kozolca, 2.000 kilogramov sena, obžganih pa je še dva kubika plohov, tako da jo ocenjujejo na okoli 10 milijonov. Da ni še večja, gre zasluga tudi hitremu posredovanju gasilcev iz Žužemberka, z Rebri in iz žužemberške Iskre.

Do tretjega požara tega dne, ki ga je zakrivila strela, je prišlo v popoldanskem času v Vinji vasi. Zagorel je kozolec 45-letnega Jožeta Gazvode, ogenj pa je uničil del ostrešja in nekaj sena, tako da je po prvih ocenah škode za milijon dinarjev. Požar so pogasili novomeški poklicni gasilci in prostovoljni gasilci iz Podgrada.

NEURJA ŽE STRAŠIJO — Prejšnji četrtek smo bili na Dolenjskem že priča pravim poletnim nevihtam. Ob 12.30 je v hudem nalivu z grmenjem treščilo v kozolec v Praprečah pri Žužemberku, ki je takoj zagorel kot bakla. Domačini so pravočasno rešili izpod kozolca traktor in priključke, ostrešje kozolca pa niti gasilci iz Žužemberka, Rebri in Gor. Križa niso mogli rešiti, čeprav so bili na kraju nesreče že prej kot v petnajstih minutah.

PO NESREČI ŠE OKRADEN

BREŽICE — 26. maja ob 10.25 je zahodnonemški državljan Christoph Birth s svojim tovornjakom v križišču Titove ceste in Ulica 21. maja nepreviden zavijal na levo proti Bizeljskemu, pri tem pa izsilil prednost voznika osebnega avtomobila, 26-letnega Marjanu Cvetkoviću iz Mihajlovca pri Dobovi. Prišlo je do trčenja, v katerem se je Cvetković hudo ranil, materialne škode pa je bilo za 8 milijonov. Da je nesreča še večja, je tisto noč nekdo vlomil v picerijo, katere lastnik je prav Cvetković, in iz nje odnesel glasbeni stolp, vreden 2 milijona dinarjev.

IZ JARKA ŠE V TELEFONSKI DROG

BREZINA — 35-letni Iztok Terček iz Ljubljane se je 26. maja okoli 17.30 peljal z osebnim avtomobilom iz Brežic proti Dečnemu selu. V Brezini ga je zaradi prevelike hitrosti v levem ostrem ovinku pričelo zanašati. Zdrknil je na desno bankino, nekaj časa vozil po njej, nato zapeljal v jarek in po kakih štirinajstih metrih treščil v drog telefonske napeljave ter ga prelomil. Terček je hudim poškodbam podlegel na mestu nesreče, materialne škode pa je za 4 milijone dinarjev.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Nekdo je v noči na 26. maj vlomil v poslovalnico mariborske očesne optike na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu in odnesel več očal. Zase jih skoraj zagotovo ne potrebuje, kajti sodeč po opravljenem vlomu, ima dokaj ostro oko.

• Novomeški Romi so si prejšnji teden privoščili novo pogruntavščino. V eni novomeških trgovin so namreč povsem legalno kupili vrečo pralnega praška in ga, nekoliko manj legalno, nato razdelili v jogurtove kozarčke. Z njimi so se že čez kakšno uro pojavili na novomeški tržnici in radovednim kupcem ponujali čudodelno sredstvo za odstranjevanje vseh vrst mastnih in še kakšnih madežev z oblačil po reklamni ceni vsega nekaj tisočakov. Prodaja je izvrstno cvetela, dokler se za čudodelno sredstvo ni pozanimala tudi oseba v modri uniformi. Slednja za tolikokrat poudarjeno svobodo tržnega obnašanja ni pokazala prav nikakršnega razumevanja.

• Zatišje kokošjih in podobnih drobnomesnatih tatvin so nekateri že komentirali z morebitnim novim običajem v obliki romskega mesnega posta. A so očitno v zmoti. Dokaz temu je prišel z Velikega Slatnika, kjer je v noči na 26. maj iz kokošnjaka 58-letne Ane Brulc izginilo 9 debelušastih prebivalk.

Društev veliko, denarja malo

V črnomaljski občini je 38 gasilskih društev z več kot 3.000 člani — Novo sodobno kombinirano gasilsko vozilo z visokotlačno črpalko

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini je gasilstvo dejavnost, brez katere bi življenje v marsikaterem kraju tako rekoč zamrlo. Zlasti v manjših krajih so gasilska društva sploh edina društva in vsa dejavnost poteka v njihovem okviru. V občini deluje 36 teritorialnih in dve industrijski gasilski društvi, ki imajo skupaj več kot 3000 članov, poleg teh pa še 500 do 600 pionirjev, sem pa so šteti samo tisti, ki sodelujejo na tekmovanjih mladih gasilcev.

Že več kot deset let je predsednik črnomaljske gasilske zveze Ivan Štrekelj, ki je za svoje predano in uspešno delo na tem področju dobil tudi letošnje občinsko priznanje OF. »Delo v gasilstvu je v naši občini lepo in hvaležno, ker so ljudje voljni delati,« pravi Štrekelj. »Gasilska društva združujejo vse ljudi ne glede na starost, izobrazbo, socialni ali drug položaj. Gasilec je lahko vsak, kdor je pošten in voljan delati.« Črnomaljska občina je razdeljena na več gasilskih sektorjev, to so Črnomelj, Semič, Adlešiči, Dragatuš, Vinica in Stari trg, znotraj teh sektorjev pa deluje po več gasilskih društev, v krajevni skupnosti Vinica pet, v KS Semič pa celo deset.

»Problem je seveda denar, društev je veliko, velike so tudi potrebe, denarja od sisa za požarno varnost pa malo. Društva si večino denarja za svoje delo zaslužijo sama, največ s prirejanjem veselic. Seveda denarja najbolj primanjkuje za gradnjo in opremo, ki je v glavnem stara in iztrošena, nova pa je izredno draga.« Največ s svojim denarjem in delom so gasilci v črnomaljski občini zgradili številne domove, marsikaterega sedaj že obnavljajo in širijo, seveda pa so vsi ti domovi večnamenski in služijo tako rekoč za vse potrebe krajev, v katerih stojijo in kjer so največkrat gasilci tudi glavna pogonska sila.

Največje in najbolj opremljeno je gasilsko društvo v Črnomlju, po zaslugi Iskre, je dokaj dobro opremljeno tudi semiško društvo. Letos je črnomaljsko društvo dobilo novo kombinirano gasilsko vozilo z visokotlačno črpalko, ki je stalo več kot znaša celoletni proračun sisa za požarno varnost. »Tako lani za ostala društva ni ostalo skoraj nič denarja, seveda pa je to sodobno vozilo pomembno za izboljšanje požarne varnosti v celi občini. Večino denarja je prispeval sis za požarno varnost, nekaj so dale delovne organizacije in civilna zaščita, računamo pa tudi na denar iz preventivnih sredstev zavarovalnice. Vozilo je primerno tudi za intervencije v prometnih in drugih nerečah, vendar za to še ni opremljeno.«

Ivan Štrekelj: »Zlasti v manjših krajih so gasilci glavna pogonska sila.«

A. B.

KRONIKA NESREČ

NAJPREJ V AVTOMOBIL, NATO ŠE V PEŠAKINJO — 61-letni Ivan Ahačič iz Ljubljane se je 28. maja ob 15.30 peljal z osebnim avtomobilom iz Črnomlja proti Stražnjemu vrhu. V vasi Svibnik ga je v desnem in delno nepreglednem ovinku zaradi prevelike hitrosti zaneslo, tako da je trčil v nasproti vozeči avtomobil 17-letnega Petra Schweigerja iz Črnomlja. Po trčenju je Ahačiča odbilo še v desno, kjer je trčil v pešakinjo, 57-letno Angelo Dobinšek iz Črnomlja. Dolinškova se je v nezgodi hudo poškodovala, tako da so jo odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

BARVA IZGINILA

SENOVO — V delavnici Metalne na Senovem so 21. maja ugotovili, da jim je nekdo ukradel 50-kilogramsko pločevinko s temeljno barvo porocink. Metalna je z dejanjem oškodovana za okoli 500 tisočakov.

Zlati znak za ogrevanje

V nedeljo ob 15. uri speedway za Zlati znak občine Krško — Uvod v avgustovski finale

KRŠKO — Letošnja sezona speedwaya v Krškem bo zares pestra in kvalitetna kot še nikoli doslej. Že to nedeljo, 5. junija, se bo ob 15. uri pričela na Stadionu Matije Gubca velika mednarodna dirka v počastitev krškega občinskega praznika za tradicionalno lovoriko Zlati znak občine. Po besedah Eda Komočarja je za prireditev precejšnje zanimanje, gledalcem se bodo predstavili tekmovalci iz šestih držav, po trije iz ČSSR in Madžarske, po eden iz Avstrije in Italije, dva iz Zahodne Nemčije in šest iz Jugoslavije.

»Letošnja dirka je že osma za Zlati znak občine Krško in hkrati 94. prireditev na Stadionu Matije Gubca v doslej 31-letni zgodovini krškega speedwaya,« pravi neutrudni Edo Komočar, predsednik krškega AMD. »Od vseh teh dirk jih je bilo po naši statistiki kar 40 odstotkov z mednarodno udeležbo, višek vsega pa je bil finale svetovnega prvenstva parov leta 1980. Dovolj kvalitetna bo tudi nedeljska prireditev. Omenim naj le enega tekmovalca, Zoltana Hajduja, ki je doslej enkrat že osvojil Zlati znak, prava škoda pa, da zraven ne bo ta čas najboljšega Jugoslovana Zvoneta Pavlica, ki brani barve našega kluba. Pavlic se je namreč na dirki za osmimo finala svetovnega prvenstva pred dnevi v Ljubljani dokaj nenadejano uvrstil v četrtfinale in bo tako prav to nedeljo nastopil v Sovjetski zvezi. Po štirih letih je tako Jugoslavija vnovič dobila četrtfinalista svetovnega prvenstva in ponosni smo, da je to član našega AMD.«

Edo Komočar: »Na nedeljski mednarodni dirki za Zlati znak občine Krško se bo prvič na tekmovalni progi hkrati pomerilo po šest speedwayistov.«

Sicer pa o nedeljski prireditvi ne kaže več izgubljati besed, dodajmo le še, da je njen pokrovitelj SO Krško. Ta dirka pa bo le uvod, bolje rečeno priprava, na doslej največjo speedway prireditev, ki je kdajkoli bila v Jugoslaviji. Gre namreč za finale evropskega pokala, ki ga je FIM, mednarodna motociklistična organizacija, zaupala prav Krčanom. Več o tej prireditvi v eni naslednjih številk, tokrat le nekaj najosnovnejših podatkov.

»Gre za resnično vrhunski športni dogodek, saj se bodo 14. avgusta v Krškem pomerili lanskoletni državni prvaki šestnajstih evropskih držav, FIM pa se je odločila, da bo smel v Krškem nastopiti tudi prvak ZDA, tako da lahko brez pretiravanja rečem, da bo tega dne na našem stdionu finale najboljših speedwayistov sveta, saj bosta manjkala le prvaka Avstralije in Nove Zelandije. Takšnega spektakla v Jugoslaviji doslej še ni bilo, torej je razumljivo, da se na dogodek že nekaj časa skrbno pripravljamo. Naše društvo je v te namene obnovilo tudi del tekmovalne steze in ograjo, največja novost pa bo vsekakor širša proga, na kateri se bo poslej lahko hkrati pomerilo po šest tekmovalcev, kar bo seveda dodatni mik za gledalce. S to novostjo bomo pričeli že na nedeljski dirki za Zlati znak občine Krško.«

B. B.

Okrog 600 tekačev v Trebnjem

7. tek mladosti od Šentlovrenca do Trebnjega z mednarodno udeležbo

TREBNJE — Občinska konferenca ZSM in ZTKO Trebnje sta prejšnji petek ob sodelovanju generalnega pokrovitelja, gospodarstva občine Trebnje, uspešno spravila pod streho že 7. tek mladosti od Šentlovrenca do Trebnjega. Predsednik častnega odbora prireditve generalmajor Ferdo Šetrajčič je med okrog 600 tekmovalci posebej pozdravil paraplegike iz Avstrije, Madžarske in Jugoslavije, za katere je bila trebanjska prireditev dobra preizkušnja pred olimpiado v Seulu.

Rezultati: paraplegiki (moški) na 2 km: 1. Franc (Kamnik), 2. Ahlin (Šentrupert), 3. Okoren (Trebnje), 4. Pucarič (Pula), 5. Smuk (Trebnje) itd.; ženske — 1. Petrak (Kranj), 2. Lapornik, 3. Balajc (obe Ljubljana), 4. Povodnik, 5. Radej (obe Sevnica); paraplegiki (moški) 7,5 km: 1. Lenz (Avstrija), 2. Kreighofer (Avstrija), 3. Urbancsok (Madžarska), 4. Gabršek in 5. Koren (oba Jugoslavija); ženske: 1. Hegedus (Madžarska).

Tek deklic (500 m) — letnik 77/78: 1. Pirc, 2. Pavlin, 3. Uhan (vse Trebnje); letnik 79/80: 1. Vrhovec, 2. Bec, 3. Logar (vse Trebnje); letnik 81/82: 1. Žganjar, 2. Osolnik, 3. Jelenc (vse Trebnje); dečki — letnik 77/78: 1. Zakrajšek, 2. Zakšek, 3. Kocijan (vsi Trebnje); letnik 79/80 — 1. Selak, 2. Marinčič, 3. Gričar; letnik 81/82: 1. Skerbiš, 2. Perc, 3. Okoren.

Tek na 10 km (moški): 1. Imperl (KŠD Log, Sevnica) 31,18, 2. Djurišič (Radovljica) 31,29, 3. Kreže (Rudar Trbovlje) 33,20; ženske (10 km): 1. Antonin (Kamnik) 39,06, 2. J. Grlica (Mirna peč) 39,42, 3. S. Grlica (Mirna peč) 41,10.

Mali maraton (21 km) moški: 1. Rogelj (Ljubljana) 1,13.59, 2. Bukovec 1,15.41 in 3. Škedelj 1,16.22 (oba Novo mesto); ženske: 1. Ternovšek (Idrija) 1,27.01, 2. Vencelj (Ivančna Gorica) 1, 43,37, 3. Peče (Kamnik) 1,48,22.

Predsednik organizacijskega odbora Teka mladosti Bruno Gričar nam je po koncu prireditve povedal: »Zahvalil bi se vsem tekmovalcem, predsedniku častnega odbora Ferdu Šetrajčiču in predsedniku občine Trebnje Nacetu Dežmanu za vsestransko sodelovanje in pomoč. Posebej gre zahvala, da je letošnja prireditev vzorno uspela, Marku Kapusu, ki je držal v rokah vse niti. Moram pa biti tudi kritičen do vseh tistih, ki v Trebnjem še preveč stojijo ob strani, kot da to ne bi bila trebanjska prireditev. Tako kot so nam priskočili na pomoč gasilci in Boban Pivašević, ob Jožetu Venclju začetnik in pobudnik tega teka, bi vsaj približno lahko storili, denimo, tudi gostinski in turistični delavci. Ti so doslej vse premalo izkoristili to množično prireditev, da bi segel dober glas o Trebnjem še kam dlje.«

P. P.

Bruno Gričar, predsednik organizacijskega odbora Teka mladosti.

Zmagoslavje mladih krkašev v Nemčiji

Na dirki v Karlsbergu zmagal Roman Judež, Zaletel tretji

KARLSBERG — V nedeljo zjutraj se je iz zahodnonemškega Karlsberga vrnila skupina kolesarjev novomeške Krke, ki je dan poprej sodelovala na veliki mednarodni dirki starejših mladincev. Novomeščani so v konkurenci blizu 100 kolesarjev iz kar trinajstih ekip dosegli imeniten uspeh.

105 kilometrov dolgo progo, ki je bila speljana med Zahodno Nemčijo in Francijo, je najhitreje prevozil Roman Judež, njegov uspeh pa je imenitno s tretjim mestom dopolnil Zaletel. Nemara bi bilo zmagoslavje Novomeščanov še večje, če se ne bi že kmalu po startu med padcem poškodoval Milan Eržen, tako da so dirko končali le trije krkaši, ob Judežu in Zaletelju še Pečnik, ki je skozi cilj privozil v glavnini kolesarjev. Dodajmo ob tem še, da je Roman Judež osvojil tudi zmago v točkovanju letečih ciljev, medtem ko je v ekipnem seštevku Krka zasedla tretje mesto. Mlade novomeške kolesarje je na dirki vodil trener Janez Jagodic.

ODLOČILEN PORAZ SEVNIČANOV?

SEVNICA — Namiznoteniški igralci Sevnice so v derbiju 1. B slovenske lige prejšnji teden doma bržčas izgubili odločilno srečanje z najresnejšim konkurentom za 1. mesto, s celjskim Igradom 4:5. Sevničani pa so isti dan premagali Tempo iz Titovega Velenja s 5:4 in s tem v 18 tekmah zabeležili 16 zmag in 2 poraza. O prvaku bo slej ko prej odločalo predsedstvo namiznoteniške zveze Slovenije, kajti Sevničani so se pritožili, ker Ingrad v prvi tekmi s Sevničani v Celju ni imel pravilno registriranih vseh igralcev. Povejmo še, da sta bili ti tekmi poslovilni za najzaslužnejša moža za razmah sevniškega namiznega tenisa, za Igorja Svažiča in Andreja Štriclja, ki sta prepustila mesti v ekipi mlajšim obetavnim igralcem, sama pa se bosta še bolj posvetila vadbi podmladka.

ROKAVEC DEVETI V HOLICAH

HOLICE — Na tradicionalnih cestnohitrostnih motociklističnih dirkah v češkoslovaških Holicah je član trebanjskega AMD Branko Rokavec vendarle imel nekaj več sreče. V razredu do 80 ccm je namreč osvojil dobro deveto mesto, medtem ko je bil Domžalčan Pintar sedmi.

Novomeški šahovski klub poslej ŠK Pionir

Pokroviteljstvo nad novomeškimi šahisti prevzel GIP Pionir

NOVO MESTO — Za novomeške šahiste je pred dnevi napočil pomemben in nemara celo prelomen trenutek. Šahovski klub je namreč v aprilu podpisal pogodbo o pokroviteljstvu z delovno organizacijo GIP Pionir, ki se je zavezal klubu nuditi materialno in finančno pomoč za njegovo normalno delovanje. Nedvomno je to velika pridobitev za novomeške šahiste in njihov klub se je ob podpisu pogodbe preimenoval v Šahovski klub GIP Pionir Novo mesto.

Dodajmo, da je delovna organizacija Pionir prevzela tudi pokroviteljstvo nad organizacijo mladinskega šahovskega prvenstva Slovenije, ki bo letos od 5. do 13. julija v Novem mestu.

Vozovnice za Seul v žepu

Uspešen nastop Jožeta Smoleta in Sandija Papeža

NOVO MESTO — Minuli teden sta se po napornih petnajstih etapah in preko 1.500 prekolesarjenih kilometrih z dirke miru med Prago, Varšavo in Berlinom vrnila Jože Smole in Sandi Papež, katerima gredo zasluge, da je jugoslovanska reprezentanca na tej dirki po zagotovilih zveznega trenerja Cvitka Bilića izpolnila normo za nastop na olimpijskih igrah v Seulu.

Najtežjo amatersko kolesarsko preizkušnjo na svetu je Jože Smole v skupnem seštevku končal na odličnem 26. mestu s 7 minutami zaostanka za zmagovalcem Amplerjem iz Vzhodne Nemčije, medtem ko je bil Sandi Papež 32. z 9 minutami zaostanka. Ostala dva člana naše reprezentance, Tahmajster in Brković, sta tekmo končala na repu uvrščenih, njun zaostanek je bil med 25 in 30 minutami. Prav ob upoštevanju tega je končno deveto mesto naše reprezentance lep uspeh, za osmouvrščeno Zahodno Nemčijo so naši zaostali 5 minut. Prav osmo mesto je bilo tisto, ki bi ga naša ekipa za odhod na olimpijske igre v Seul morala doseči, vendar je Cvitko Bilić zagotovil, da so si naši tekmovalci tudi z devetim mestom, ki so ga dosegli vsega štirje kolesarji, saj je Milenković že po prvih etapah odpadel, zagotovili vozovnice za Seul. Edine zasluge za to gredo, kot smo že omenili, Smoletu in Papežu. Slednji pa navzlic temu s svojim nastopom ni bil najbolj zadovoljen. V osmi etapi, ki je tekmovalce peljala iz Žiline v ČSSR v poljske Zakopane je namreč preživljal krizo in precej izgubil, kar se je poznalo tudi v skupnem seštevku. Sicer pa je bila Papeževa najboljša uvrstitev 9. mesto v 13. etapi, s tem dosežkom pa je tudi reprezentanco popeljal z 11. na 9. mesto v skupnem ekipnem seštevku.

• Novomeški kolesarji so se v soboto udeležili mednarodne dirke za veliko nagrado Jugorapida, na kateri je Jože Smole vnovič potrdil odlično formo in zasedel 5. mesto.

Najboljši jugoslovanski kolesarji s Smoletom in Papežem na čelu, ki se jim bosta pridružila še dva najbolje uvrščena iz dirke po Avstriji, ki poteka te dni in na katerih barve naše reprezentance brani tudi Novomeščan Jure Robič, se bodo že to nedeljo in ponedeljek zbrali v Dolenjski Toplicah, kjer se bodo pripravljali za pričetek dirke Po Jugoslaviji. Start te dirke bo 12. junija v Zagrebu, končni cilj preizkušnje pa bo teden dni kasneje.

Jože Smole

B. B.

Uspeh Kastelca in Rozmana

Dober nastop novomeških šahistov na mednarodnem turnirju v Pulju — Rozman mojstrski kandidat

PULJ — Že dolga leta je Pulj znan kot prireditelj vsakoletnega majskega šahovskega festivala, najbolj množične tovrstne prireditve v Jugoslaviji, ki je letos zbrala prek 550 ekip z več kot 4.000 šahisti. Poleg festivala pa je v Pulju potekalo tudi finalno tekmovanje za pokal maršala Tita, kot tudi finalno tekmovanje pionirskih in mladinskih ekip za prvenstvo Jugoslavije.

Letošnji program festivala je bil še posebej bogat in razširjen s prvenstvom Jugoslavije v aktivnem šahu in pa z največjim jugoslovanskim odprtim turnirjem, ki se ga je udeležilo 442 igralcev iz sedemnajstih držav. V taki konkurenci, ki je zbrala med drugim tudi 18 velemojstrov in 33 mednarodnih mojstrov, sta nastopila tudi dva igralca novomeškega ŠK Pionir. Mojstrski kandidat Marjan Kastelic je iz enajstih partij osvojil 7 točk, kar je vsekakor lep dosežek. Povejmo, da je Kastelic igral z dvema mednarodnima mojstroma, z mojstrom Naumkinom iz Sovjetske zveze, s sedmimi mojstrskimi kandidati in prvokategornikom. Glede na to, da je sedaj v Pulju in pred tem še na Bledu igral s kar 11 ratingiranimi igralci, je tudi izpolnil vse zahteve za svoj rating, ta bo okoli 2300 točk. Velik uspeh pa je dosegel tudi prvokategornik Maks Rozman, lanskoletni pionirski prvak Slovenije. Igral je z mednarodnim mojstrom Rukovino, z mojstri Črepanom, Dončenkom (Sovjetska zeza) in Alvirjem, s šestimi mojstrskimi kandidati in prvokategornikom, v taki konkurenci pa mu je uspelo zbrati 6 točk. S petnajstimi leti je tako osvojil naslov mojstrskega kandidata, kar je zagotovo velik uspeh.

ŠŠD OŠ SAVO KLADNIK SEVNICA REPUBLIŠKI ROKOMETNI PRVAK — Na finalnem turnirju najboljših pionirskih rokometnih ekip šolskih športnih društev Slovenije so Sevničani zasluženo postali prvaki. Najprej so premagali Ptujčane (17:16), zatem še Sežano (19:9), v odločilni tekmi pa so prejšnji četrtek v športni dvorani na Kodeljevem po streljanju sedemmetrovk (v rednem delu se je tekma končala 15:15) ugnali še favorizirane Ljubljančane, ki jih je trener Bašić izbral med pionirji vseh ljubljanskih osnovnih šol. Na sliki je zmagovalna ekipa Sevnice (z leve proti desni) — stojijo: Rantah, Hadjiali, Hohkravt, Jug, Dobovšek, Marcola, trener Špan; čepijo: Senica, Cvetanovski, Sečki, Pavkovič, Rak, Bizjak. (Foto: Franc Pavkovič)

ŠE EN USPEH KRANJCA

KAMNIK — Kar 220 kolesarjev iz sedmih klubov se je udeležilo nedeljske tradicionalne, že 7. spominske dirke Slavka Jesenovca v Kamniku, ki je veljala tudi za točkovanje kriterija slovenskih mest. Med pionirji B sta Metličana Štamfelj in Lazukin zasedla 7. oziroma 8. mesto, medtem ko je bil pri pionirjih A njun klubski tovariš Petkovič 17. Nov uspeh je med mlajšimi mladinci zabeležil Krčan Kranjec, ki je vnovič zmagal, četrti je bil Fink (Krka) in 7. Omerzel (Metlika). Pri starejših mladincih je v odsotnosti najboljših Novomeščanov vse boljši Puš (Metlika) zasedel 3. mesto, Novomeščan Ravbar pa je bil pri članih četrti.

DRUŽINA STOKANOVIČ PREMOČNA

NOVO MESTO — Te dni je bila zaključena serija majskih turnirjev na teniških igriščih v Portovaldu, kjer je nastopilo prek 100 igralcev. Med mlajšimi pionirji je v finalu M. Stokanović premagal Sadka s 6:1 in 6:0, medtem ko je pri starejši mladincih v polfinalu najprej Lubej premagal Novaka s 6:0 in 6:3 ter M. Stokanović Zupančiča s 6:3 in 6:2, v finalu pa je bil Stokanović znova uspešen in premagal Lubeja z 1:6, 7:6 in 6:1. Pri mladincih je v polfinalu Bradač ugnal Jakšeta s 6:2 in 6:1, nato pa Sadek Lubeja s 6:0 in 6:2. V finalu je Bradač premagal Sadka s 5:7, 7:6 in 6:3. In še rezultati v članski konkurenci — četrtfinale: Šefman—Lubej 9:7, G. Guštin—S. Guštin w.o., Bradač—Jožef 9:6, Stokanović—Uhl 4:0 (w. o.); polfinale: Šefman—Guštin 7:5, 6:2, Stokanović—Bradač 5:7, 6:2, 6:2, finale: Stokanović—Šefman 7:5, 6:4.

ŠPORTNI KOMENTAR

Suhi športni mesec

ČRNOMELJ — Maja se za vso telesno kulturo v črnomaljski občini ne bo zbralo niti dinarja. Za en mesec je prispevna stopnja za telesnokulturno skupnost ukinjena, ta skupnost pa ima na računu vsega 4 milijone dinarjev in s tem denarjem mora, kakor ve in zna, prebiti do konca junija, ko bo spet začel pritekati denar za njeno dejavnost, in to 0,19 odst. od bruto osebnih dohodkov.

Edina sreča je, da v tej interesni skupnosti ni poklicnih izvajalcev. Kljub temu se seveda enomesečna ukinitev prispevna stopnje z telesno kulturo mora poznati pri tej dejavnosti. V občini je 23 športnih društev in nekatere športne ekipe, ki delujejo v okviru teh društev, še tekmujejo, tako nogometaši, košarkarji in še drugi. Seveda si bodo morali za stroške tekmovanj denar sposoditi na račun prihodnjega priliva. Prav lahko pa denarja na posodo v današnjih časih ni dobiti.

V zadnjih štirih letih se je število športnih društev v črnomaljski občini skoraj podvojilo, nazadnje je bilo ustanovljeno smučarsko društvo Stari trg, predtem pa društvo Rom, kolesarsko društvo, Partizan Dragatuš, Vinica in Adlešiči, iz črnomaljskega Partizana pa se je izločil rokometni klub, ki je sedaj tudi samostojno društvo. V vseh krajevnih središčih razen v Adlešičih imajo tudi športna igrišča, zelo resno pa so se lotili gradnje tudi v Adlešičih in do asfalta naj bi bilo narejeno do 18. julija, ko bodo v tem kraju proslavili 80-letnico delovanja tamburaške skupine. V zadnjem letu in pol so v črnomaljski občini zgradili športna igrišča na Štrekljevcu, v Črešnjevcu in Ziljah, prenovili igrišče v Semiču, pri črnomaljskem stadionu uredili balinišče, uredili smučišče nad Starim trgom in še bi se kaj našlo. In vse to z dokaj skromno pomočjo telesnokulturne skupnosti, saj je denarja za športno dejavnost v tej belokranjski občini že tako bolj malo. Zato se bo enomesečni izpad prispevne stopnje še toliko bolj poznal.

A. B.

KRATKE IZ KOČEVJA IN RIBNICE

• V Ribnici so med tednom gostovali nogometaši drugoligaša Integral Olimpije in odigrali prijateljsko srečanje z domačo enajsterico. Po pričakovanju so zmagali gostje s 7:1 (4:0), častni zadetek za Ribničane pa je dosegel Kozic. Tekmo je pred 200 gledalci sodil Ljubljančan Tauzes.

• V petem kolu občinske lige Ribnice v malem nogometu so bili doseženi naslednji rezultati: Klub Urban—Tuborg 2:7, Ribničan—Divji jezdeci 3:3, Hrast—Sodražica 2:0, Inles—Veterani 2:5, Slemena—Kot 1:6. Po odigranem petem kolu so v vodstvu kar tri ekipe: Gostišče Ribničan, Divji jezdeci in Hrast, ki imajo po 8 točk.

• Ženski kegljaški kočevski klub je pred dnevi pripravil tradicionalni turnir, že 25. po vrsti, na katerem so nastopile vrste iz Krškega, Delnic in Kočevja. Rezultati: 1. Kočevje 2351, 2. Delnice 2186, 3. Krško 2162. Med ekipami veterank je zmagalo Kočevje s 1535 podrtimi keglji, medtem ko so bile Delnice druge (1389).

• Na tradicionalnem turnirju v streljanju z zračno puško, ki je bil v Vidmu-Dobrepolju, je nastopilo 13 ekip z 42 tekmovalci. Rezultati: 1. SD Sonja Vesel (Ivančna gorica) 575, 2. Jože Kovačič (Šentvid) 566, 3. Bukovec (Dobropolje) 553, 4. 29. oktober (Grosuplje) 523. V posamični konkurenci je zmagal Erjavec (Muljava) s 158 krogi, drugi je bil Žnidaršič (Bukovec) 156 in tretji Šeme (Šentvid) 52 četrti Kaplan (Bukovec) 151, itd.

M. G-ć.

TURNIR V PONIKVAH INLESU

PONIKVE — Rokometaši ribniškega Inlesa so zmagovalci tradicionalnega rokometnega turnirja, ki so ga v Ponikvah pripravili ob praznovanju dneva NOB v Dobrepoljski dolini. Rezultati: Inles—Dinos Slovan 22:20 (14:13), DVZ Ponikve. Željezničar 17:15 (6:5); v tekmi za tretje mesto je Dinos Slovan premagal Željezničar z 18:17 (10:10), v finalu pa Inles gladko DVZ Ponikve s 17:10 (7:4). Najboljši igralec turnirja je bil Mate iz Inlesa, vratar pa Sinanović iz Ponikev.

M. G-ć.

MEDVEDOVA PRVA NA REKI

REKA — Šahovsko društvo Liburnija z Reke je konec tedna pripravilo odprto prvenstvo Reke za pionirje in pionirke, katerega so se udeležili tudi mladi šahisti iz Starega trga in krepko zmešali štrene gostiteljem. Pri mlajših pionirkah je zmagala Medvedova, med mlajšimi pionirji je bil Starc drugi, pri starejših pionirkah je Golobarjeva zasedla drugo in Rauhova četrto mesto, medtem ko je bil pri starejših pionirjih Kobe 3. in Horvat 6.

Sezona slabih rezultatov in novih spoznanj

Pravkar minulim rokometnim ligam na rob

Republiških rokometnih lig je konec, ligaškim bojem za točke sledijo analize. Še preden pa bodo te narejene, že lahko zapišemo, da je bila letošnja sezona, vsaj kar zadeva rezultate ribniškega in kočevskega rokometa, precej bolj klavrna od prejšnjih.

Ribničani so bili, kot je verjetno vsakomur znano, lani še republiški prvaki, letos pa so v prvenstvo zakorakali z občutno pomlajeno vrsto. Prav skozi ta podatek je potrebno ocenjevati njihovo doseženo peto mesto, ki je vsekakor lep dosežek. Veliko zaslug za to gre pripisati deležu 39-letnega trenerja in igralca Zdenka Mikulina, čigar izkušnje so odločile prenekatero srečanje. Vedeti je pač treba, da je poprečna starost preostalega dela ribniške ekipe vsega 16 let in na dlani je, da ta vrsta še veliko obeta. Mnogi celo pravijo, da bi se lahko ta generacija igralcev s kakšno okrepitvijo prihodnjo sezono zavihtela kar na sam vrh najboljših slovenskih ekip. Prav bi bilo, da se okrepi in prebudi tudi klubska uprava, da posamezniki v njej spoznajo svoje vloge in da tudi mesto Ribnica uvidi, da gre za njihov klub. Le tako bo lahko Inles povrnil Ribnici ugled enega najmočnejših rokometnih centrov v Sloveniji.

In še skok v Kočevje. Jesenski rezultati kočevskih igralk so bili katastrofalni, izkupiček sta bili vsega dve osvojeni točki. V klubu so vladali slabi in nerazčiščeni odnosi, tako da je ekipa spomladanski del pričakala z novim trenerjem Radom Mesojedcem in povratnico v ekipi Marino Jerič. Tako prenovljena vrsta je spomladi doma izgubila le eno srečanje in to z Mlinotestom, tako da so se dekleta kljub nekaterim čudnim izidom na ostalih terenih rešile izpada in na koncu celo pristale na osmem mestu, kar je vsekakor iznad vseh pričakovanj.

Uspeh gostiteljev na domači progi

BREŽICE — AMD Brežice je pod pokroviteljstvom tukajšnjega Slovina v nedeljo pripravilo dirki za republiško prvenstvo v motokrosu v razredih do 125 in 250 ccm. Okoli 1.500 gledalcev je imelo kaj videti, še posebej pa se je na dobro pripravljeni stezi v Prilipah izkazal Simon Avbelj, ki je tudi zmagal v najtežji kategoriji in tako skupaj s Krištofom in Sloškom odločilno prispeval k moštveni zmagi gostiteljev. Preden pogledamo rezultate, omenimo, da je veliko pozornost vzbudila edina predstavnica ženskega spola v kategoriji do 125 ccm, brežičanka Nada Matič, ki ji je v drugi vožnji celo uspelo osvojiti eno točko.

REZULTATI — do 250 ccm: 1. S. Avbelj (Brežice) 40, 2. Mlinarič (Unior Lenart) 30, 3. Krištof (Brežice) 30 itd; ekipno: 1. AMD Brežice 80, 2. FAM Lukovica 35, 3. Unior Lenart 32. Razred do 125 kubikov: 1. Kampuš (Unior Lenart), 2. Vrenjak (FAM Lukovica), 3. Peršoh (Orehova vas); ekipno: 1. FAM Lukovica 71, 2. Unior Lenart 37, 3. Bled 32.

Po štirih vožnjah vodi v skupni razvrstitvi republiškega prvenstva v kategoriji do 250 ccm Brežičan Simon Avbelj, v kategoriji do 125 ccm pa Vrenjak iz FAM Lukovice.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 3. VI.

9.45 — 11.40 in 16.20 — 00.40 TELETEKST
MOZAIK
10.00 TEDNIK
11.00 MEDNARODNA OBZORJA
16.35 VIDEO STRANI
16.50 MOZAIK, ponovitev TEDNIKA
17.50 GRIZLI ADAMS, 18. del nanizanke
18.15 ZLATO IN SREBRO
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 GOSPA MONSOROJSKA, 6. del francoske nadaljevanke
21.20 PRVI RAJ, 4., zadnji del dokumentarne serije
22.15 DNEVNIK
22.30 PASJI SINOVI, ameriški film
Farmer je bil hollywoodski bogataš, srečen in priljubljen, dokler... Tu se šele začne prava zgodba. Razočarani Farmer hoče na vsak način narediti samomor, slavni filmski kolegi pa mu skušajo z razbrzdano zabavo izbiti te misli iz glave. Film je izvrstna komedija s kopico znanih imen.
00.30 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

14.00 Tenis iz Pariza — 19.00 Video meh — 19.30 Dnevnik — 20.00 Narodna glasba — 20.45 Poročila — 20.50 Dokumentarna oddaja — 21.40 En avtor, en film — 21.55 Kronika s svetovnega festivala animiranega filma — 22.40 Nekaj z Amelijo (ameriški film) — 00.10 Kronika s Sterijinega pozorja

TV ZAGREB

8.25 Poročila — 8.30 Ljubo doma, kdor ga ima — 9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 TV v šoli — 12.30 Poročila — 15.50 Vedno z vami — 17.30 Ljubo doma, kdor ga ima — 18.00 Znanstveni razgovori — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV koledar — 19.30 Dnevnik — 20.00 Nezgodni center (serijski film) — 21.00 Kvizkoteka — 22.20 Kulturni magazin — 23.40 Bis (nočni program) — 01.20 Poročila

SOBOTA, 5. VI.

7.35 — 14.15 in 16.25 — 01.05 TELETEKST
7.50 VIDEO STRANI
8.00 RADOVEDNI TAČEK
8.15 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
8.20 MAKEDONSKE NARODNE PRIPOVEDKE
8.50 ERAZEM IN POTEPUH, ponovitev 5., zadnjega dela
9.20 INDIJANSKE LEGENDE, 8. del kanadske nadaljevanke
9.45 EX LIBRIS: MODA SKOZI ČAS, ponovitev 2. dela
10.45 MPZ ZAGORJE 86
11.15 OMIZJE
12.45 JUBILEJNA TEVETEKA, ponovitev 18. oddaje
14.00 VIDEO STRANI
16.55 UČNA LETA IZUMITELJA POLŽA, slovenski film
18.25 KRATEK FILM
18.45 RISANKA
19.01 KNJIGA
19.30 DNEVNIK
19.59 NAŠ UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 DOLGO VROČE POLETJE, 4., zadnji del nadaljevanke
21.15 KRIŽ KRAŽ
22.35 DNEVNIK
22.50 PLAVALNI MITING
23.20 POŠAST, italijanski film
00.55 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

14.00 Tenis iz Pariza — 19.30 Dnevnik — 20.00 Glasbeni večer — 21,30 Poročila — 21.35 Feljton — 22.05 Športna sobota — 22.35 Balkansko prvenstvo v odbojki

TV ZAGREB

9.00 Zlata ribica (balet) — 9.40 Dinastija — 10.30 Bis (ponovitev) — 13.45 Jugoslavija, dober dan — 14.15 Sedem TV dni — 15.00 8. ofenziva — 15.55 Po Titovih poteh revolucije — 16.55 Narodna glasba — 17.25 Poročila — 17.30 TV koledar — 17.40 Dallas — 18.30 Prisrčno vaši — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Boljše življenje — 21.00 Pripetljaji v hotelu (ameriški film) — 22.45 Dnevnik — 23.00 Nočni program — 01.00 Poročila

NEDELJA, 5. VI.

8.40 — 13.15 in 15.00 — 22.50 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.10 ŽIV ŽAV
10.05 GRIZLI ADAMS, ponovitev 18. dela
10.30 DOLGO VROČE POLETJE, ponovitev zadnjega dela
11.30 ŠALEŠKI FANTJE IN ANSAMBEL MIRA KLINCA
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 VIDEO STRANI
15.15 VIDEO STRANI
15.30 SINOVI IN HČERE STEKLARJA JAKOBA, 9. del nadaljevanke
16.30 PRISLUHNIMO TIŠINI
17.10 ODŠTEVANJE, ameriški film
18.45 RISANKA
19.01 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK
20.05 TRI LAHKOTNE IGRE — REZERVISTI
21.05 ZDRAVO
22.35 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

8.55 Poročila — 9.00 Danes za jutri in igrani film — 12.00 Odbojka — 14.00 Športno zabavno popoldne — 15.15 Tenis iz Pariza — 19.30 Dnevnik — 20.00 Po letu 2000 — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Mali koncert — 21.20 Športni pregled

PONEDELJEK, 6. VI.

9.45 — 12.00 in 17.30 — 01.10 TELETEKST
MOZAIK
10.00 NAŠ UTRIP
10.15 ZRCALO TEDNA
10.30 CHARLOTTIN STIL, francoski film
17.45 VIDEO STRANI
18.00 RADOVEDNI TAČEK
18.15 MAKEDONSKE NARODNE PRIPOVEDKE
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
20.05 TISOČLETNA ČEBELA, 3. del slovaške nadaljevanke
21.00 DINAR
21.45 DNEVNIK
22.00 POLETNA NOČ
VELIKI ROP, 1. del avstralske nadaljevanke
ALO, ALO, humoristična serija
01.00 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.30 Beograjski TV program — 19.30 Dnevnik — 20.00 Argumenti — 20.45 Poročila — 20.50 Mali koncert — 21.10 Narasle vode (nizozemska nadaljevanka) — 22.10 Mejaši — 22.55 Poezija

TOREK, 7. VI.

8.45 — 12.20 in 16.25 — 01.15 TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
12.00 TUJI JEZIKI: ANGLEŠČINA, 44. lekcija
16.40 VIDEO STRANI
16.55 ŠOLSKA TV
17.55 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
18.00 PRVE LJUBEZNI: MOČ LJUBEZNI
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
20.05 OSMI DAN, oddaja o kulturi
20.45 DOKUMENTAREC MESECA: RDEČA VIOLINA
21.45 DNEVNIK
22.05 POLETNA NOČ
VELIKI ROP, 2. del nadaljevanke
ZGODBA O NEPRIČAKOVANEM, 1. del
01.05 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.10 Angleščina, 44. lekcija — 18.30 Mostovi — 19.00 Poje nam Catherine Sauvage — 19.30 Dnevnik — 20.00 Po sledovih Slovencev v svetu — 20.45 Poročila — 20.50 Žrebanje lota — 20.55 Zabavni torek — 22.35 Portreti (oddaja iz kulture)

SREDA, 8. VI.

8.45 — 12.00 in 17.40 — 01.05 TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
17.55 VIDEO STRANI
18.10 ANGLEŠČINA, 44. lekcija
18.30 DEČEK Z ZELENIMI PRSTI, 1. del
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
20.05 FILM TEDNA: SLEPA ULICA, ameriški film
21.40 DNEVNIK
21.55 POLETNA NOČ
VELIKI ROP, 3. del nadaljevnake
GARFIELD, risanka
00.55 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.00 Beograjski TV program — 19.30 Dnevnik — 20.00 Svet na zaslonu — 21.30 Poročila — 21.35 Umetniški večer

ČETRTEK, 9. VI.

8.45 — 12.00 in 17.50 — 01.25 TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ
18.05 VIDEO STRANI
18.20 INDIJANSKE LEGENDE, 9. del kanadske nanizanke
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
20.05 TEDNIK
21.10 IZGUBE, 2. del angleške nadaljevnake
22.00 DNEVNIK
22.15 POLETNA NOČ
VELIKI ROP, 4. del nadaljevanke
KDO BO NOSIL HLAČE, 1. epizoda
01.15 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

19.00 Alpe-Jadran — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kino oko — 20.30 Poročila — 22.35 O sole mio (oddaja iz kulture) — 23.05 Mednarodni atletski miting v Bratislavi

100,6 MHz
studio D
EPP — OGLASI
ČESTITKE
Tel.: 28-160

Spored Studia D

ČETRTEK,
12.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 strokovnjak, 15.30 dogodki in odmevi, 17.00 turistična oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

PETEK
12.00 začetek programa, napoved, pozdrav, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., skriti mikrofon, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica zabavne glasbe, 17.00 mladinska oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

SOBOTA
12.00 začetek programa, napoved, pozdrav izbor pesmi tedna, 12.30 novice, nekoč bilo je tako..., 13.00 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 14.00 nagradni kviz, 15.30 dogodki in odmevi, 15.00 zanimivosti, predstavitev znanih in manj znanih oseb, prireditve, 16.30 modra kronika, 18.00 kronika, biba leze-biba gre, studio—D jutri

NEDELJA
8.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 8.30 kmetijska oddaja, 9.30 kronika, nekoč je bilo tako..., repičeva draga, 10.00 vse manj je dobrih gostiln, 11.00 mali oglasi, 12.30 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 18.00 konec programa

PONEDELJEK
12.00 začetek programa — pesem tedna, 12.30 novice, nekoč, je bilo tako..., 13.00 modra kronika—ponovitev oddaje, 13.30 pogovarjamo se z vami, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica narodno zabavne glasbe, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio D—jutri

TOREK
12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako... iz organizacij združenega dela — mozaična oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 pomagamo vam, 16.30 minute za narodno glasbo, 17.00 odgovarjamo na vaša vprašanja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-bila gre, studio D—jutri

SREDA
12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako... 13.00 vaš in naš studio—D, 13.30 glasbena oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 želje in čestitke naših poslušalcev, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

Radio Sevnica

UKV — 96,8 ali 105,2 MHZ
Redakcija
Čestitke
telefon 81-004
Oglasi
studio 81-315

ČETRTEK, 2. 6.
17.00 — Pozdrav in predstavitev sporeda
Glasbeni uvod za ogrevanje
17.20 — Iz delovnih organizacij
17.50 — Predstavljamo vam ...
18.10 — Izobraževalna oddaja
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Zaključek sporeda

SOBOTA, 4. 6.
17.00 — Pozdrav in predstavitev sporeda
17.05 — 10 ugank iz domače občine
17.35 — Glasbene nagrade za uspešne reševalce
18.00 — Glasbena uganka
18.10 — Ugibanje kraja iz domače občine
18.40 — EPP in obvestila
19.00 — Zaključek sporeda

NEDELJA, 5. 6.
10.30 — Pozdrav in predstavitev sporeda
10.50 — Kmetijska panorama
Nedeljski gost
Oddaja o kulturi
11.40 — Mikrofon na vasi
Dobro je vedeti
12.00 — Aktualno
Minute za prometno varnost
12.15 — Za vsakogar nekaj
13.00 — Nedeljski poročevalec
13.30 — Čestitke in pozdravi naših poslušalcev

SREDA, 8. 6.
17.00 — Pozdrav in predstavitev sporeda
17.05 — Informativna kronika
17.25 — Naši kraji in ljudje
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Zaključek sporeda

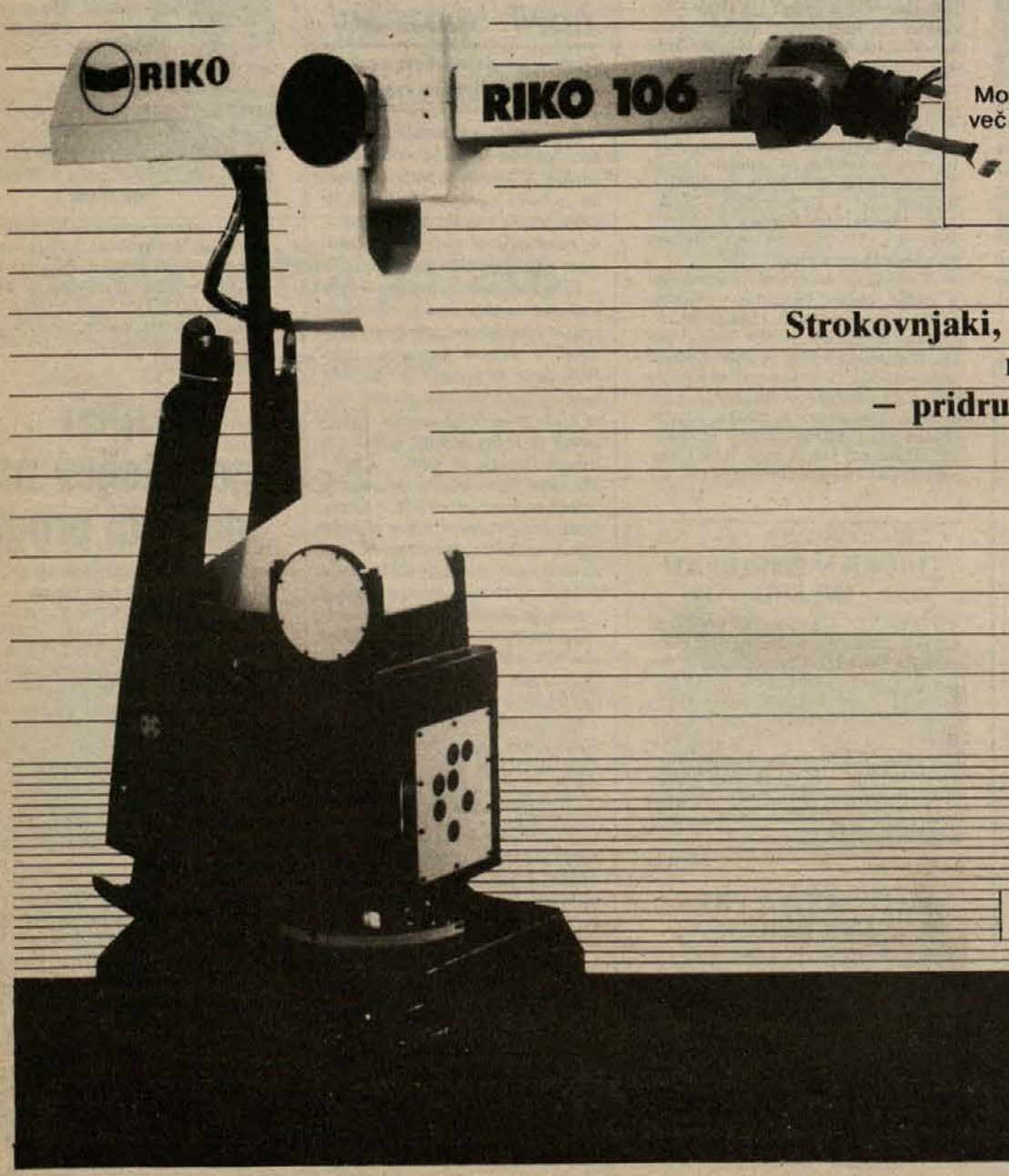

Gotovo ste o nas že slišali. Tudi pot, ki smo si jo začrtali, je znana: nadaljujemo z modernizacijo proizvodnje, razvijamo nove izdelke s poudarkom na robotiki, uvajamo poslovno industrijski računalniški inženiring, osvajamo nova zahtevna tržišča.
Do sedaj smo bili uspešni; dosegali smo cilje, ki smo si jih zastavili. Morda je vzrok to, da smo Ribničani. Toda nismo še zadovoljni in bi radi še več – morda tudi zato, ker smo Ribničani in nas delni uspeh ne zadovoljuje. Za nas je dovolj dobro samo najboljše.
Nočemo samo slediti. Zato pa potrebujemo še več strokovnjakov, ki nam bodo pomagali držati korak s svetom.

Strokovnjaki, ki vas zanima ustvarjalno, samoiniciativno in zanimivo delo na področju računalništva, robotike, trženja – pridružite se nam in bodite soustvarjalci našega uspeha.

RIKO

Vaše ponudbe za sodelovanje pošljite v tajništvo DO RIKO.
RIKO 61310 RIBNICA tel. 061/861-611

igmp
SAVA KRŠKO
n. sol. o.

tozd
IGM

Proizvaja gradbene materiale:
- *prane gramozne frakcije*
- *gramoz od stene*
- *pesek za malto in omete*
- *kamnolomski material od stene*

Proizvodnja predizdelane betonske izdelke:
- *opažno betonske plošče OMNIA za stropove vseh dimenzij in obtežb*
- *opažno betonske plohe OMNIA za ročno montažo stropov*
- *betonske zidake modularnih dimenzij debeline 7, 20, 25 in 30 cm*
- *betonske robnike raznih tipov za cestogradnjo in vrtove*
- *razne tlakovalne plošče, travne plošče za zunanje ureditve*
- *oporne in podporne montažne zidove*
- *elemente za ročno montažo ozelenjenih podpornih zidov*
- *mini farme za govedo in svinje*
- *betonske rešetke za potrebe govedoreje in svinjegojstva*
- *montažne objekte za razne proizvodne dejavnosti, obrt, skladišča, itd.*
- *armiranobetonske montažne mostove in propuste*
- *betonske podstavke »Univerzal« za sanacijo in novogradnjo lesenih daljnovodov*
- *betonske montažne transformatorske postaje za »Rade Končar« in »IMP«*
- *razne izdelke po naročilu*

tozd
SAVAPROJEKT

Izdeluje na področju urbanizma:
- *prostorske dele družbenih planov*
- *prostorske izvedbene akte*
- *lokacijsko dokumentacijo*

Izdeluje na področju projektiranja:
- *vse vrste investicijsko tehnične dokumentacije za gradnjo objektov*
- *tehnično dokumentacijo za strojno opremo*

Vrši inženiring:
- *izdelava investicijske dokumentacije, tehnične dokumentacije, marketing, izgradnja objektov, nadzor pri gradnji objektov*

Sodeluje pri razvoju:
- *raznih proizvodnih programov TOZD z inventivno tehnično dokumentacijo, prototipi, marketingom, kontrolo, spremljanjem obratovanja*
- *raznih tehnoloških linij oz. obratov v TOZD v smislu inženiringa*

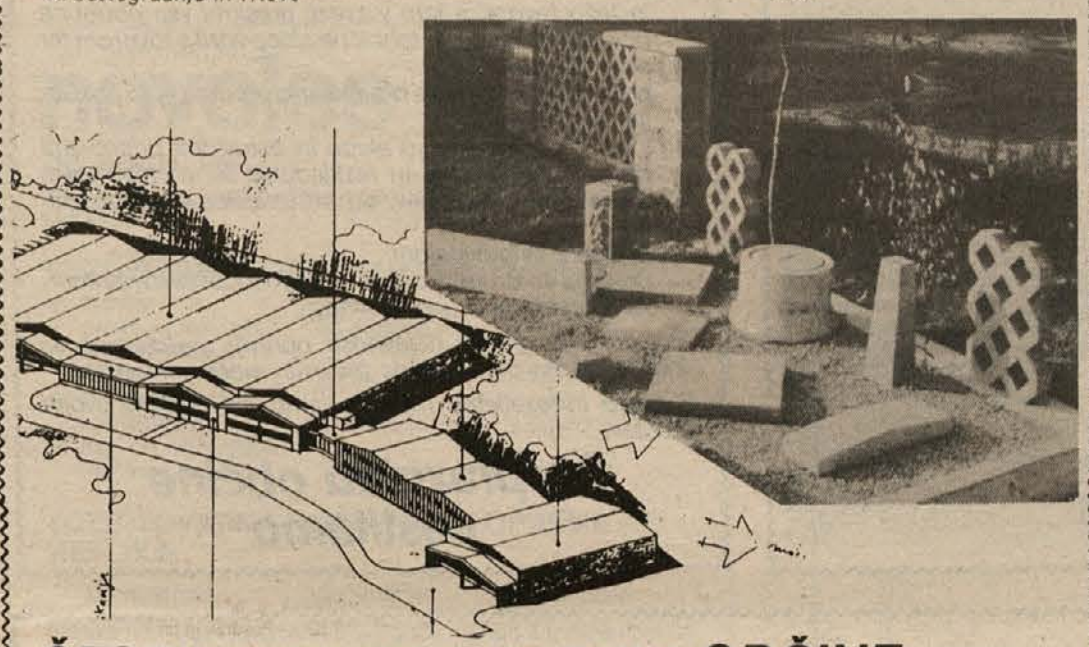

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE

PIONIR
GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

TOZD GRADBENI SEKTOR
KRŠKO Zdolska 27

Obnova mestnega jedra, detajl iz Dalmatinove ulice

ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE KRŠKO

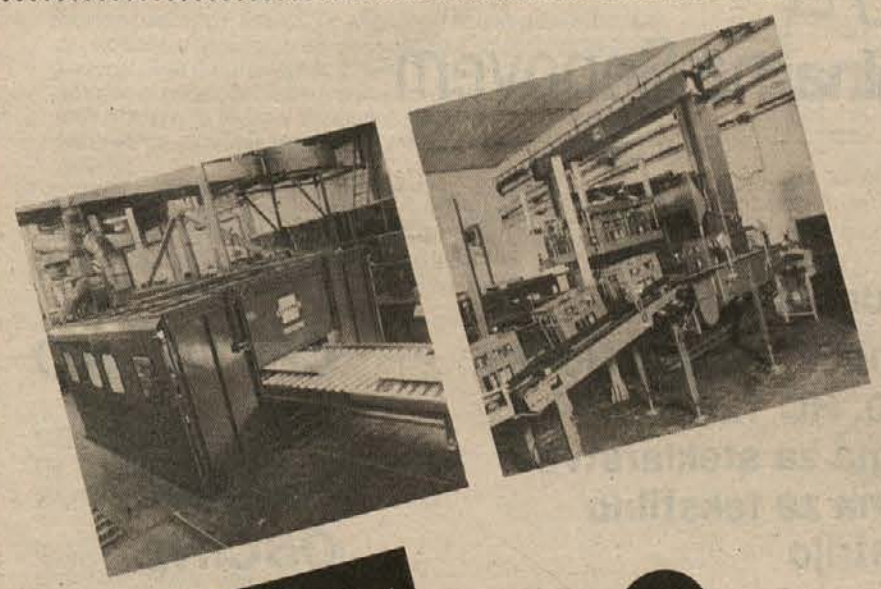

SOP KRŠKO
30 let

ČESTITAMO ZA PRAZNIK

mercator/preskrba krško

trgovsko podjetje na debelo in drobno, 68270 Krško, C. krških žrtev 47, p. o.
telefon: direktor 71-052, centrala 71-185, 71-062, žiro račun pri SDK Krško št. 51600-601-10313, žel. post. Krško — Slovenija, telegram: Preskrba — Krško

Vsem potrošnikom in poslovnim prijateljem čestitamo ob občinskem prazniku

PIONIR
NOVO MESTO
— tozd TOGREL, Leskovec pri Krškem

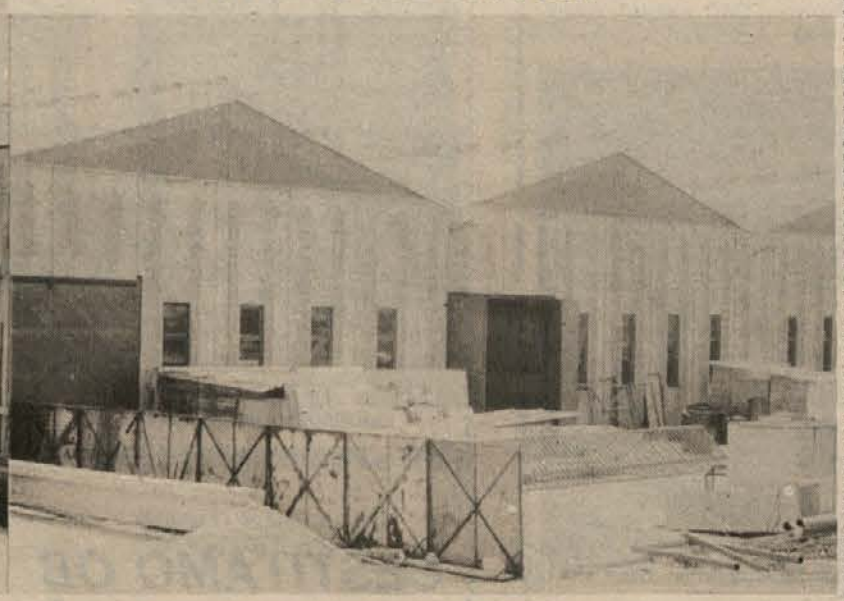

Izvajamo vse vrste visokogradenj in nizkogradenj z zaključnimi deli
Za naročila se priporočamo!

OB PRAZNIKU OBČINE ČESTITAMO OBČANOM

TRANSPORT
KRŠKO

Krško, Cesta krških žrtev 133
Predstavništva: Ljubljana, ulica Stare pravde 10
Zagreb, Jakšičeva 29 a,
Beograd, J. Gagarina 158
TRANSPORT KRŠKO nastopa kot nosilec, organizator in izvajalec vseh transportnih storitev z lastnimi in tujimi prevoznimi sredstvi doma in v tujini.

Zlasti je specializiran:

- *za prevoze vseh vrst kemikalij,*
- *za prevoze tovorov, ki presegajo dovoljene dimenzije in težo tovora, s tem v zvezi: preskrbi vsa potrebna dovoljenja, izdelava tehnične skice vozil s tovorom ter plan prevoza,*
- *preskrbi spremstvo s predpisano opremo in usposobljenimi delavci,*
- *s svojo specializirano ekipo in delovnimi pripravami opravlja nakladanje in razkladanje ter manipulacijo, zlasti transformatorjev, od proizvajalca do uporabnika,*
- *usluge z avtodvigalom*
- *opravlja še druge storitve na željo in zahtevo naročnika s področja svoje dejavnosti.*

Poleg svoje glavne dejavnosti opravlja vzdrževanje in intervencijska popravila na tovornih motornih vozilih.

S svojo tridesetletno tradicijo jamči za kvaliteto svojih storitev.

Ob prazniku občine čestitamo

KOMUNALNO STAVBENO PODJETJE
KOSTAK KRŠKO

Uporabnike oskrbujemo z naslednjimi komunalnimi storitvami:
- *oskrba naselij s pitno vodo*
- *odvajanje odpadnih in padavinskih voda iz naselij*
- *čiščenje javnih površin v naseljih,*
- *zbiranje, odvoz in deponiranje komunalnih odpadkov*
- *pokopališka in pogrebna dejavnost*
- *urejanje in vzdrževanje komunalnih cest in krajevnih poti*
- *upravljanje in vzdrževanje tržnice*

V okviru stranskih dejavnosti opravljamo naslednje gradbene in obrtne storitve:
- *popravilo, adaptacija, rekonstrukcija in gradnja manjših stanovanjskih gospodarskih in drugih stavb*
- *gradnja, rekonstrukcija in popravilo zunanjega vodovoda in kanalizacije*
- *gradnja in rekonstrukcija komunalnih cest in poti*
- *fasaderska, keramičarska, stavbno-kleparska in krovska dela*
- *vodovodne in kanalizacijske instalacije*
- *kemična čistilnica in popravilo čevljev*
- *storitve z gradbeno mehanizacijo*

ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE

metalna na Senovem

Proizvodni program:
- **gradbeni žerjavi Hc 63, HC 80, HC 120**
- **oprema za steklarstvo**
- **oprema ze tekstilno industrijo**

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE

SOZD REK Edvarda Kardelja
DO RRPS
TOZD RUDNIK RJAVEGA PREMOGA
SENOVO

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE

ljubljanska banka

TEMELJNA POSAVSKA BANKA KRŠKO

pravi naslov za denarne zadeve, sodobnost in tradicija poslovnost in zanesljivost — banka, ki zagotavlja varnost in zaupnost

ČESTITAMO OB OBČINSKEM PRAZNIKU

POROČILO

O JAVNEM ŽREBANJU DOBITKOV LOTERIJE 32. POHODA PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE, KI JE BILO DNE 24. MAJA 1988 V LJUBLJANI

Srečke, ki se končujejo na številko	so zadele din	Srečke, ki se končujejo na številko	so zadele din
600	3.000	3404*	5.000
0990	5.000	58754	200.000
5630	4.000	76984	300.000
6980	5.000	1305	5.000
46250	500.000	6145	4.000
56920	1,000.000	9695	10.000
1331	4.000	56	2.000
6861	5.000	3946	5.000
8891	4.000		

		2247	4.000
0022	5.000	46347	5,000.000
593	3.000	968	3.000
7833	4.000	4118	5.000
49823	500.000	8288	5.000
04	2.000	89	2.000
914	3.000	9419	5.000
0814	10.000	72049	2,000.000

Vse dobitke izplačuje Odbor za Pohod po poteh partizanske Ljubljane, Gregorčičeva 15, Ljubljana, vsak dan razen sobote in nedelje, od 8. do 13. ure. Izžrebane srečke lahko pošljete v izplačilo tudi po pošti — priporočeno. Pri dobitkih nad din 10.000 se pri izplačilu odtegne davek na dobitke pri igrah na srečo.
DOBITKE DO VKLJUČNO 10.000 DIN IZPLAČUJEJO TUDI NA VSEH PRODAJNIH MESTIH LOTERIJE SLOVENIJE.
Izplačevanje dobitkov zapade 27. julija 1988.

ODBOR ZA POHOD PO POTEH
PARTIZANSKE LJUBLJANE
KOMISIJA ZA LOTERIJO

novoles

DO NOVOLES

naknadno razpisuje za šolsko leto 1988/89 naslednje kadrovske štipendije:

TOZD SIGMAT BRESTANICA

— orodjar	IV. stopnja	2 štipendiji
— strojni ključavničar	IV. stopnja	2 štipendiji
— inž. strojništva tehnična smer	VI. stopnja	2 štipendiji
— inž. strojništva konstrukter	VI. stopnja	2 štipendiji
— dipl. inž. strojništva tehnična smer	VII. stopnja	2 štipendiji

TOZD TOVARNA KOPALNIŠKE OPREME METLIKA

— strojni tehnik	V. stopnja	1 štipendija

Prijave na razpis kadrovskih štipendij morajo kandidati oddati do 15. 7. 1988 na naslov: »NOVOLES« lesni kombinat Novo mesto-Straža, kadrovsko-socialna služba.

Kandidati morajo vlogi (obr. DZS SPN -1- »Vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic«) priložiti:

— potrdilo o vpisu v šolo,
— overjen prepis oz. fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo višješolske ali visokošolske organizacije združenega dela o opravljenih izpitih,
— potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (izdaja oz. potrjuje ga davčna uprava in matični urad pri skupščini občine),
— potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu: navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, iz obrti in dohodki iz dela v podaljšanem delovnem času ter iz drugih virov. Če so starši upokojenci, priložijo odrezek od pokojnine za december 1987.

SREDNJA ŠOLA TEHNIŠKIH IN ZDRAVSTVENE USMERITVE BORIS KIDRIČ NOVO MESTO

Komisija za delovna razmerja
razpisuje prosta dela in naloge:

a)

— 4 učiteljev matematike — prof. matematike
— 2 učiteljev kemije — prof. kemije ali dipl. ing. kemijske tehnologije
— 2 učiteljev fizike — prof. fizike
— 1 učitelja računalništva — prof. računalništva ali dipl. ing. računalništva
— 3 učiteljev elektro strokovnih predmetov — dipl. ing. strojništva
— 2 učiteljev strojnih strokovnih predmetov — dipl. ing. strojništva
— 2 učiteljev lesarskih strokovnih predmetov — dipl. ing. lesarstva
— 1 učitelja gradbenih strokovnih predmetov — dipl. ing. gradbeništva ali arhitekture
— 1 učitelja praktičnega pouka v kovinarstvu in strojništvu — ing. strojništva

Vsa dela in naloge pod a) razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

b)

— 1 učitelja angleškega jezika — prof. angleškega jezika

Dela in naloge pod b) razpisujemo za določen čas, s polnim delovnim časom — nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.

Prijave z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku roka za zbiranje prijav.

Za učitelja fizike je na razpolago kadrovsko stanovanje.

277/22

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

razpisuje

javno prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. prikolica ADRIA 450, inv. št. SP-6-22, izklicna cena 800.000 din
2. prikolica ADRIA 350, inv. št. SP-6-1746, izklicna cena 1.000.000 din s predšotorom

Javna prodaja navedenih osnovnih sredstev bo v ponedeljek, 6. 6. 1988, ob 8. uri pred samskim domom Pionir, Kurirska pot 22, Novo mesto.

Ogled je možen 1 uro pred prodajo.

Pred prodajo morajo kupci položiti 10-odst. varščino.

Davčne obveznosti poravnava kupec.

Slovenijales
Lesna industrija Kočevje

Delavski svet delovne organizacije
razpisuje
prosta dela in naloge

individualnega poslovodnega organa delovne organizacije (glavnega direktorja)

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakoni, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

— da imajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo organizacijske, tehniške ali ekonomske smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta pri vodilnih delokrogih,
— da imajo ustrezne moralne in politične vrline,
— da imajo pravilen odnos do samoupravne družbene ureditve ter sposobnost za razvijanje socialističnih samopravnih odnosov,
— da izpolnjujejo pogoje 484. člena Zakona o združenem delu.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o šolski izobrazbi in opisom dosedanjega dela v zaprti ovojnici za razpisno komisijo na naslov: Slovenijales, lesna industrija, Kočevje, Novomeška c. 5, v 15 dneh po objavi.

Kandidat bo izbran oziroma imenovan za mandatno dobo 4 leta.

Vse prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 30 dneh po končanem razpisu.

Vse ostale informacije lahko kandidati dobijo v Splošnem sektorju.

novo

Malta, pripravljena s hidravličnim vezivom Maltit®, ki vsebuje aerant, zagotavlja odlično obdelovalnost in oprijemljivost, povečano plastičnost, večjo mehansko odpornost, odpornost ometa proti zmrzovanju in obstojnost barvnih dodatkov.

Informacije in prodaja
Služba prodaje cementa in trgovina na drobno,
Anhovo, tel. (065) 51-030

SALONIT ANHOVO

industrija gradbenega materiala, anhovo

Svet OSNOVNE ŠOLE MIRANA JARCA, ČRNOMELJ

razpisuje prosta dela in naloge

1. ravnatelja šole

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z Zakonom o združenem delu, izpolnjevati še pogoje po Zakonu o osnovni šoli ter imeti najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu.

2. tajnika skupnosti osnovnih šol

Kandidati morajo imeti višjo ali visoko izobrazbo pedagoške, pravne ali ekonomske smeri, 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju podobnih del, organizacijske in strokovne sposobnosti za uresničevanje nalog skupnosti.

Mandat pod 1. in 2. traja 4 leta

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh na naslov: OŠ Mirana Jarca Črnomelj — razpisna komisija.

O izbiri bodo kandidti obveščeni v 30 dneh.

275/22

ljubljanska banka

Temeljna dolenjska banka Novo mesto

n. sub. o.

razpisuje

na podlagi sklepa delavskega sveta delovne skupnosti za štiriletni mandat dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODENJE POSLOVNE ENOTE TREBNJE

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

— da imajo visoko ali višjo izobrazbo ekonomske ali pravne smeri
— da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj, ki dokazujejo potrebne strokovne, organizacijske in druge delovne sposobnosti za opravljanje navedenih delovnih nalog
— da za imenovanje na to funkcijo nimajo zakonskih prepovedi
— da izpolnjujejo pogoje družbenega dogovora o kadrovski politiki

Kandidati morajo poslati svoje ponudbe v 15 dneh po objavi razpisa. Prijavi morajo priložiti življenjepis z opisom dosedanjih zaposlitev ter dokazila o izpolnjevanju objavljenih pogojev.

Prijave naj kandidati pošljejo na naslov:
LJUBLJANSKA BANKA-TEMELJNA DOLENJSKA BANKA NOVO MESTO, 68000 NOVO MESTO, Kettejev drevored 1, z oznako »Za razpis«.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri razpisa obvestili 45 dni po izteku roka za prijavo.

Knjiga, ki jo že imajo Angleži, Američani, Nemci in Švedi, Slovenci pa je v takšnem obsegu še nismo imeli:

UGANKARSKI SLOVAR

Založnik ČGP Delo, TOZD Novi tednik in Radio Celje
Na 302 straneh je zbranih preko 15.000 gesel in pojmov, ki se pojavljajo v križankah in drugih zvrsteh slovenske enigmatike.

Ugankarski slovar je nepogrešljiv pripomoček reševalcev in sestavljalcev križank in drugih ugank.

SLOVAR NE MISLI NAMESTO VAS!
Črko – iztočnico morate najti sami, torej z ugankarskim slovarjem vaš konjiček ne izgubi na športnem duhu.

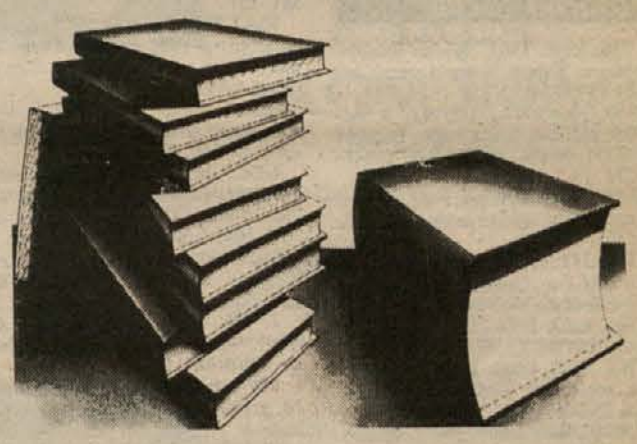

DOSLEJ ZAPLETENO
Enciklopedije
Leksikoni
Slovarji
Atlasi

ODSLEJ ENOSTAVNO
UGANKARSKI SLOVAR
Več knjig v eni!

Ugankarski slovar lahko kupite v vseh bolje založenih knjigarnah ali pa pošljite spodnjo naročilnico na naslov:

ČGP Delo, TOZD Novi tednik in Radio Celje,
Trg V. kongresa 3 A, 63000 Celje

NAROČILNICA **UGANKARSKI SLOVAR: 23.200 din**

Priimek in ime .....

Točen naslov: .....

Številka osebne izkaznice ..... izdane pri SO .....

Podpis:

PRISPEVKI ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OO RK so prispevali: sekcija upokojencev Novoteksa Novo mesto 10.000 din namesto cvetja na grob Milosavi Nedeljković; OO sindikata tozda Tovarna pohištva Novoles Straža 40.000 din namesto cvetja na grob očeta sodelavke Darinke Džankovič; sodelavci Tovarne drobnega pohištva Novoles Straža 233.500 din namesto cvetja na grob očeta sodelavke Darinke Džankovič in 60.000 din od denarja za cvetje na grob očeta sodelavca Janeza Hrovata; konferenca osnovnih organizacij sindikata tozda Biokemija v DO Krka Novo mesto 50.000 din namesto venca pokojnemu očetu Jožice Golež; OO sindikata OŠ Vavta vas 40.000 din namesto cvetja sodelavkinemu očetu Jožetu Turku; Jure in Sine 20.000 namesto cvetja na grob dr. Erne Primožič; interni oddelek Splošne bolnice Novo mesto 43.500 namesto venca na grob dr. Erne Primožič. Doslej so občani prispevali za vakuumsko blazino 15.214.780 din. Vsem darovalcem se OO RK Novo mesto iskreno zahvaljuje.

Slovenija
Moja dežela.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR — KINO — SLUŽBO IŠČE — SLUŽBO DOBI — STANOVANJA — MOTORNA VOZILA — KMETIJSKI STROJI — PRODAM — KUPIM — POSEST — ŽENITNE PONUDBE — RAZNO — OBVESTILA — PREKLICI — ČESTITKE — ZAHVALE

tedenski koledar

Četrtek, 2. junija — Evgenij
Petek, 3. junija — Karel
Sobota, 4. junija — Kristina
Nedelja, 5. junija — Valerija
Ponedeljek, 6. junija — Zdenka
Torek, 7. junija — Robert
Sreda, 8. junija — Medard

LUNINE MENE
7. junija ob 7.21 — zadnji krajec

kino

BREŽICE: 2. 6. (ob 20. uri) ameriška komedija Ferisovi nori dnevi. 3. in 4. (ob 20. uri) ter 5. 6. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Ameriška Ninja III. 6. in 7. 6. (ob 20. uri) ameriški film Maščevanje v ulici brestov. 8. 6. (ob 20. uri) ameriška komedija Profesorji so znoreli.

ČRNOMELJ: 2. 6. (ob 20. uri) ameriška melodrama Dirka za življenje. 5. 6. (ob 18. uri) ameriški avanturistični film Smaragdni gozd. 5. 6. (ob 20. uri) ameriški vojni film Vojakova zgodba. 7. 6. (ob 20. uri) ameriška komedija Lassiter.

MIRNA PEČ: 4. 6. film Ragtime

NOVO MESTO — DOM KULTURE: Od 2. do 5. 6. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Obračun ob 3.15. 6. in 7. 6. (ob 18. in 20. uri) ameriški pustolovski akc. film Pebesneli Max III. 8. in 9. 6. (ob 18. in 20.15) ameriška drama Platoon — vod smrti.

SEVNICA: 2. in 3. 6. ameriška komedija Lepotica v rožnatem. 4. in 5. 6. ameriški avant. film Zaklad carja Salamona.

TREBNJE: 4. in 5. 6. ameriška komedija Tajna oboževalka.

službo dobi

FRIZERSKO POMOČNICO sprejmem takoj. Salon Betka, Šentjernej. (3011-SD-22)

ZA LETNO SEZONO (julij, avgust), zaposlimo dekle ali mlajšo upokojenko za pomoč v kmečkem turizmu. Lidija Blenkuš, Kranjska gora, Gasilska 12, tel. (064) 88-731. (P22-7MO)

TAKOJ zaposlimo delavca na plastiki. Golob, Prvomajska 21, Šentjernej. (3057-SD-22)

DEKLE za delo v kafe baru zaposlim. Tel. (068) 33-044, ali 72-888. (P22-38MO)

VESTNEGA DELAVCA za zaščito vozil sprejmem v službo. Tel. (068) 22-372. (P22-53MO)

službo išče

SPREJMEM kakršnokoli delo na dom. Prednost varjenje CO_2. Naslov v upravi lista. (3064-SI-22)

stanovanja

V KRŠKEM prodam stanovanje. Ogled možen po 19. uri. Stanovanje je večje (110 m²). Tel. 72-091, dopoldne. Jože Sajovec, CKŽ 9, Krško. (pol.-ST-22)

STANOVANJE v Jurki vasi oddam. Anton Mušič, Jurka vas 35, Straža (3049-ST-22)

SOBO s souporabo kopalnice in možnostjo kuhanja iščem v Novem mestu. Pokličite 65-738, po 20. uri. (P22-23MO)

motorna vozila

Z 750, letnik 1982, ugodno prodam. Štemberger, Šegova 3, Novo mesto, tel. 26-824. (3050-MV-22)

Z 750, letnik 1975, registrirano do maja 1989, prodam. Anica Košir, Podgora 48, 68351 Straža, tel. 84-741. (3048-MV-22)

ZASTAVO 750, letnik 1982, registrirano za celo leto, ugodno prodam. Tel. 76-078. (3051-MV-22)

Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Vinko Sajtl, Gor. Gradišče 5, Šentjernej, tel. 42-006. (P22-33MO)

Z 101, letnik 1984 (45000 km), prodam. Tel. 25-531. (3047-MV-22)

GOLF JGD, letnik 1982, dobro ohranjen, prevoženih 35000 km, prodam. Telefon 25-026. (3046-MV-22)

VARTBURG, letnik 1977, ugodno prodam. Informacije na telefon 26-836, od 15. ure dalje. (P22-32MO)

FIČKA, obnovljenega, letnik 1976, prodam zaradi odhoda v JLA. Jože Mavsar, Igelnik 4, Novo mesto. (3042-MV-22)

VESPO 200, prva registracija 1981, dodatna oprema, prodam. Tel. 23-027. (3036-MV-22)

A3ML avtomatik, nov, in ZASTAVO 750 (nove gume, avtoradio), letnik 73, ugodno prodam. Kastelic Marjan, Gabrje 108, p. Brusnice. (P22-61MO)

ZASTAVO 750 LE, letnik 1983, prodam. Pezdir, Nad mlini 41, Novo mesto. Tel. 26-840. (3094-MV-22)

Z 101, letnik 1987, in peč za centralno kurjavo prodam. Tel. 42-234. (3084-MV-22)

126 P, letnik 1984, prodam. Tel. (068) 44-126 popoldne od 16. do 17. ure. (P22-45MO)

Z 128, avgust 1986, in traktor TV 420, november 1985, prodam. Tel. 71-910, dopoldne. (P22-46MO)

ZASTAVO 101 GT 55, leto proizvodnje 1984, prodam. Tel. 62-008 po 15. uri. (P22-47MO)

Z 750, letnik 1976, registrirano do decembra, prodam za 650.000 din, ter rezervne dele, R 4 in Z 750, frajtonarico za 450.000 din. Miro Povše, Vrhek 29, Tržišče. (P22-49MO)

Z 101, letnik 1978, nujno prodam. Tel. (0601) 82-148. (P22-53MO)

VW hrošč, letnik 1965, registriran do 1989, ugodno prodam. Slapšak, Gubčeva 11, Novo mesto, tel. 72-427. (P22-54MO)

ZASTAVO 101, starejši letnik, registrirana do septembra 1987, obnovljena, prodam. Ogled po 12. uri. Stevo Kojič, Mestne njive 7, Novo mesto. (3054-MV-22)

Z 750 in motor 15 SLC ugodno prodam. Kočman, Luterško selo 14, Otočec. (3056-MV-22)

Z 750, letnik 1982, prodam. Avtomobil je zelo dobro ohranjen, prvi lastnik, prevoženih 22.500 km. Janez Ljubi, C. brigad 32, Bršljin, Novo mesto. (3058-MV-22)

126 P, letnik 1982, prodam. Murn, Črmošnjice 41, Stopiče. (3060-MV-22)

WARTBURG CARAVAN, letnik 1981, prodam za 320 SM. Tel. (068) 61-607. (P22-40MO)

126 P, letnik 1979, prodam. Kopar, Kurirska pot 12, Novo mesto. (3083-MV-22)

FIAT 750 lux, letnik 1975, registriran do februarja 1989, prodam. Vinko Rudman, Gabrje 142. Cena po dogovoru. (3063-MV-22)

A3ML, dobro ohranjen vozen dve sezoni, nujno prodam. Boštjan Bavdek, tel. (068) 84-150. (3065-MV-22)

GOLF, letnik 1978, ohranjen, zamrzovalno skrinjo, sedežno garnituro prodam. Tel. 27-434. (3066-MV-22)

Z 101, letnik 1982, december, prevoženih 4600 km, prodam. Tone Tramte, Zloganje 25, 68275 Škocjan. (3069-MV-22)

Z 750, letnik 1984, prodam. Stane Žibert, Cesta otobrskih žrtev 28, Šentjernej. (3079-MV-22)

VW 1200, letnik 1976, registriran do 10. 5. 1989, garažiran, prvi lastnik, gume so nove, prodam. Sin prodaja Z 126 P, letnik 1979, v zelo dobrem stanju, registriran do marca 1989. Viktor Avsenik, drganja sela 39, tel. 84-802. (3076-MV-22)

Z 101 mediteran, letnik 1981, registriran do 15. 4. 1989, prodam. Cena po dogovoru. Tel. 26-551, v soboto popoldne. (3077-MV-22)

Z 101, letnik 1986, prodam. Tel. 21-120. (3090-MV-22)

R 18, letnik 1983, prevoženih 48000 km, prodam. Tel. 24-227. (3089-MV-22)

Z 750 S, letnik 1980, prodam. Jože Vidmar, Dolenja vas 17 a, Otočec, tel. 85-006. (3075-MV-22)

R 4 GTL, star 5 mesecev, in R 4 TL, star 17 mesecev, ugodno prodam. Jože Cvetan, Gor. Kamence 19, Novo mesto, tel. (068) 24-024. (3074-MV-22)

AVTO OPEL KADETT 1,3 S berlina prodam. Slavko Sever, Levstikova 7, Novo mesto, tel. (068) 22-042. (3073-MV-22)

APN 6, še v garanciji, prodam. Tel. 21-710 po 20. uri. (3072-MV-22)

PRODAM LADO za 300 SM in 126 P za 160 SM. Tel. 24-140.

PRODAM ZASTAVO 101 GTL 55, staro 2 leti. Smrekar Gorazd, V Brezov log 59.

TAM 2000, vozen, neregistriran, prodam. Gregorčič, Mokronog, tel. 49-107. (3037-MV-22)

Z 750 L, starejši letnik, prodam. Tel. 25-503, popoldne. (3036-MV-22)

R 4, letnik 1977, registriran do konca leta, prodam. Vida Urbančič, Družinska vas 28, Šmarješke Toplice. (3035-MV-22)

Z 750, december 1977, dobro ohranjeno, prodam. Tel. 76-067. (3027-MV-22)

126 P 650, letnik 1980, prodam .Informacije na tel. 76-009. (3052-MV-22)

GOLF, letnik 1978, prodam. Kink, Stopiče 54, tel. 21-578, dopoldne. (3028-MV-22)

Z 750 LC, letnik 1979, registrirano do maja 1989, prodam. Junc, Dobrava 82, Otočec, popoldne. (3029-MV-22)

Z 101, letnik 1978, prodam. Alojz Lenčič, Loka 9, Šentjernej. (3031-MV-22)

LADO 1200, staro dve leti in pol, prevoženih 13.500 km, prodam. Božnar, Malkovec 20, Tržišče. (3033-MV-22)

126 P, letnik 1977, prodam. Jakše, Draga 10, Šmarješke Toplice. (3034-MV-22)

MINI MORIS 1000, letnik 1976, ugodno prodam. Franci Uršič, Dol. Dobrava 12, Trebnje. (P22-31 MO)

Z 750, letnik 1982, dobro ohranjeno, garažirano in malo voženo, prodam. Tel. (068) 71-165 od 17. do 19. ure. (P22-22 MO)

AUTOMATIK A3N 87-95 SM in A3MS 86-58 SM prodam. Tel. 43-796. (3024-MV-22)

Z 101, letnik 1978, registrirano do 20. 5. 1989, ugodno prodam. Tel. 42-268. Obradovič, Kočarija 15, 68311 Kostanjevica na Krki. (3031-MV-22)

Z 101, letnik 1978, prevoženih 60.000 km, prodam. Ogled možen vsak dan popoldne. Brane Bambič, Majde Šilc 20, Novo mesto, tel. 24-385. (P22-24 MO)

LADO 1300 S, staro dve leti, prodam. Peter Malenšek, Maline 17, Semič, tel. 56-022. (P22-26 MO)

126 P, letnik 1977, delno obnovljen, prodam. Tel. 23-966. (P21-47 MO)

Z 101 GTL, letnik december 1983, prodam. Tel. (068) 62-903. (P22-14 MO)

Z 750 lux, letnik 1978 (izredno ohranjena pločevina), prodam. Informacije in ogled od 14,30 do 16,00, tel. 24-251. Ivančič, Cesta herojev 62, 5. nadstropje, Novo mesto. (P22-12 MO)

ŠKODO SPORT COUPÉ, lado 1200, skupaj ali po delih, prodam. Tel. 65-751. (3012-MV-22)

R 4, starejši letnik ,vozen, prodam. Tel. 56-136. (P22-15 MO)

R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Gantar, Bršljin 10, Novo mesto, tel. 27-978. (P22-19 MO)

VW JETTO, letnik 1982, prodam. Tel. 45-286, popoldne. (P22-26 MO)

R 4, letnik 1974, registriran do maja 1989, ugodno prodam. Tel. 20-438. (3016-MV-22)

Z 101, letnik 1976, registrirano do maja 1989, prodam. Lojze Prah, C. 4. julija 64, Krško. (3017-MV-22)

R 4 TL, letnik 1978, registriran do avgusta, obnovljen, ugodno prodam. Tel. 65-458, popoldne. (3014-MV-22)

Z 750, letnik 1980, nujno prodam. Roman Mihelin, C. 4. julija 62 b, Krško, tel. 74-732. (P22-28 MO)

VESPO 125 prodam. Tel. 84-994. (P22-36 MO)

JUGO 55, letnik 1984, prevoženih 19.000 km, dobro ohranjen, prodam. Tel. 27-806. (3004-MV-22)

R 4, letnik 1974, motor obnovljen 1981, prodam za 150 SM. Franc Čečelič, K Roku 121, Novo mesto. (3003-MV-22)

126 P, letnik 1979, prodam. Janževič, Cesta oktobrskih žrtev 6, Šentjernej. (2992-MV-22)

PRODAM Tomos avtomatik. Tel. 23-856, popoldne. (P22-62-MO)

LADO karavan 1200, prodam. Informacije Bife v športni dvorani. (P22-41-MO)

PRODAM Fiat 750, letnik 1979. Huč Janko, Medvedje selo 4, Trebnje. Tel. (068) 44-577. (3080-MV-22)

ZASTAVO 750, letnik 1981, dobro ohranjeno, prodam za 170 SM. Tel. 23-540 ali 25-627. (2993-MV-22)

MOTORNO KOLO ETZ 250 cm, letnik 1987, 4000 km, prodam. Tel. 69-246. (P22-6MO)

126 P, letnik 1980, in ETZ 250, letnik 1984, prodam. Pavlin, Sela 17, 68351 Straža. (2996-MV-22)

ZASTAVO 750, letnik 1978, karambolirano, prodam. Božič, Leskovec 5, Brusnice. (2999-MV-22)

MOTORNO KOLO MZ ETZ 250, staro eno leto, prodam. Alojz Vovk, Dolenji Leskovec 70, 68280 Brestanica. (P22-9MO)

prodam

MOTORNO ŽAGO Alpine prof. 45 prodam. Strgar, Kostanjevica, tel. 60-315. (2987-PR-22)

PEVSKO OZVOČENJE »Montarbo«, kompletno, prodam. Telefon (066) 76-342. (2988-PR-22)

PRODAM žensko poročno obleko št. 38 do 40 (normalne dolžine), svetlejše barve, skupaj s klobukom — unikat. Berus, Ljubljanska 50, Novo mesto. (P22-33MO)

PRODAM omaro za dnevno sobo in jedilnico, kuhinjske elemente, zavese, luster, kravjo, konjsko in telečjo kožo. Informacije na telefon 25-260. (P22-4MO)

PRODAM 5 m³ polsuhih lepih hrastovih plohov in 2 m³ desk. Tel. (064) 28-733. (P22-10MO)

SENO prodam. Jernej Piletič, Gor. Suhadol 12, Brusnice. (2995-PR-22)

MLIN (valjčni), avtomat pnevmatski, zmogljivost 500 kg/uro, prodam. Tel. (061) 722-470. (P22-8MO)

ČRNO-BELI TV sprejemnik in moško športno kolo prodam. Tel. (068) 23-756, popoldne. (3008-PR-22)

PRODAM Tomos 4 (kratka os). Tel. 26-416.

PRODAM harmoniko Royal-Standard, skoraj novo, 80 basov. Matej Metež, Vel. Nerajec 3, 68343 Dragatuš.

PRODAM motor za BCS, generalno obnovljen, hladilnik in termoakumulacijsko peč. Tel. 45-369. (P22-50MO)

PRODAM vegetacijsko žago v dobrem stanju. Cena po dogovoru. Informacije po telefonu (068) 77-324, v večernih urah. (P22-51MO)

ZELO UGODNO prodam mizarsko kombinirko in brejo kravo s četrtim teletom. Groblje 38, Šentjernej. (3088-PR-22)

PRODAM 450 kom strešne opeke vinkovci. Škof, Drska 47, tel. 23-952, popoldne. (3081-PR-22)

PRODAM avtoradiokasetofon scharp in blaupunkt, malo rabljen, ugodno. Tel. (068) 40-225. (3053-PR-22)

PRODAM kravo, brejo osem mesecev, staro sedem let in telico, staro 14 mesecev. Prečna 29, tel. 24-226. (3055-PR-22)

PRODAM DOBRO ohranjen pralni stroj obodin in malo rabljen šivalni stroj bagat — slavica 777. Tel. 25-231. (3063-PR-22)

UGODNO prodam novo moško kolo maraton in žensko kolo maraton-rabljeno ter štiri gume 145/13. Tel. 27-425. (P22-30MO)

SURF, veplas, fun 375, alraund, nov, primeren za začetnike, prodam. Tel. 21-954. (3068-PR-22)

MLADE PSIČKE — posavske goniče z rodovnikom, prodam. Dare Primc, Dol. Globodol 5, 68216 Mirna peč. (3071-PR-22)

UGODNO PRODAM kombiniran štedilnik ter čiko-italy voziček. Todić Zlatka, Zagrebška 6, tel. 23-964. (P22-40MO)

PRODAM raztegljiv kavč in dva fotelja. Matko, Glavni trg 2. (P22-60MO)

PRODAM Elan 310 s prikolico ali zamenjam za APN 6, star do 6 mesecev. Tel. 20-342. (P22-60MO)

PRODAM šotor-prikolico. Tel. 26-935. (P-22-42-MO)

PO NIZKI CENI prodam novo banjo, vrata, predsobno omarico, avtoradio in poročno obleko. Tel. 27-165. (P22-34MO)

JADRALNO desko Jugo special in kombinirani štedilnik zelo ugodno prodam. Tel. 81-335. (P22-35MO)

SURF Veplas Burja prodam. Dragan, Družinska vas 90, Šmarješke Toplice. (3045-PR-22)

PRODAM kravo s teletom in mešalec tajfun in gumi voz. Marn, Dol. Dobrava 13, Trebnje. (3039-PR-22)

PRALNI STROJ Zanussi (10 let), regal in fotelje prodam. Vidiček, tel. 21-602. (3038-PR-22)

PRODAM kosilnico Alpina, žago Jobu, štanco za žage, junca za vprego, žganje, avto Škoda. KUPIM mešalec — betonski. Jama 39, Dvor. (3032-PR-22)

SURF komplet prodam. Telefon 52-729. (3030-PR-22)

PRODAM vitrino, posteljo z vgrajeno pisalno mizo iz programa »Tom«. Telefon popoldne 33-893. (P22-29MO)

PRODAM prenosni barvni televizor Tensaj, sintisajzer Jamaha PSS 130 in 40 kanalni toki-voki. Tel. 20-408. (3026-PR-22)

TV Iskra Montreal color, letnik 1981, prodam. Marjan Žagar, Birčna vas 55, Novo mesto. (3020-PR-22)

REGAL za dnevno sobo Brest Katarina prodam. Cena po dogovoru. Tel. 24-385. (P22-24MO)

NOV BOJLER za etažno centralno prodam. Krakov, tel. 65-014. (P22-11MO)

PRODAM čebelnjak in 17 rabljenih AŽ panjev na 10 satov in dva 10-satna panja. Janez Kastelic, Prečna 68, tel. 23-784. (P22-13MO)

UGODNO prodam zamrzovalno skrinjo (180 l), hidrofor in novo moško kolo. Tel. 22-520, od 15. ure dalje. (3009-PR-22)

PRIKOLICO za osebni avto prodam. Tel. (068) 82-281. (P22-17MO)

kupim

MOTOR ZA TAUNUS, letnik 1974, kupim. Tel. 47-265. (3002-KU-22)

KUPIM golfa ali R 5, karamboliran, star do dveh let, do ene stare milijarde. Prodam 126 P, letnik 1981. Jože Erpe, Drganja sela 46, 68351 Straža. (3078-KU-22)

KUPIM rabljen jugo, 126 P, 101, R 4, po sistemu »staro za novo«. Tel. 84-455 popoldne, 22-592 dopoldne. (3087-KU-22)

posest

ENOSTANOVANJSKO prosto stoječo hišo v Novem mestu — centralna kurjava, garaža, telefon, večji vrt, odlična lokacija — prodam. Ponudbe na oglasni oddelek Dolenjskega lista pod šifro: »NAD KRKO«. (P22-27MO)

PRODAM travnik. Tel. 23-719.

ZAZIDLJIVO PARCELO med Brežicami in Novim mestom kupim. V poštev pride tudi opuščena kmetija z možnostjo nadomestne gradnje. Tel. 61-216 dopoldne ali po 21. uri. (P22-5MO)

NA Velikem trnu ugodno prodam 40 arov zemljišča s starim hramom. Dostop ugoden, voda in elektrika v bližini. Tel. 28-267. (3061-PO-22)

VRSTNO HIŠO v Novem mestu prodam. Informacije po telefonu (068) 25-779. (P22-44MO)

V Sončniku nad Pleterjami prodamo manjši vinograd z vikendom, opremo in posodo za predelavo grozdja. Tel. 22-842. (3013-PO-22)

MANJŠO STANOVANJSKO HIŠO z 20 ari zemlje, primerno za vikend, opremljeno, prodam v Vinjem vrhu pri Novem mestu. Ogled v soboto in nedeljo. Vinji vrh 14 nad Tomažjo vasjo pri Škocjanu. (P22-16MO)

kmetijski stroji

ŠKROPILNICO za motokultivator IMP 506 (Agrija) prodam. Telefon 52-729. (3030-KS-22)

PRODAM brezhiben žitni kombajn Zmaj 780. Hudina, Senovo, telefon 79-379. (3043-KS-22)

PRODAM dobro ohranjen traktor IMT tip 540, 600 delovnih ur. Informacije po 14. uri na tel. (061) 851-326. (P22-30MO)

KOSO na kardan — priključi se na vsak traktor — žago Stihl, gumi voz (16 col) in moped APN 4 prodam. Conta, Hrastje 16, Šentjernej. (3015-KS-22)

NOVO KIPER PRIKOLICO za traktor Tehnostroj prodam za 10 SM ceneje kot v trgovini. Tel. (068) 49-394. (P22-21MO)

IMT 540 (1600 delovnih ur) in kravo, brejo šest mesecev, ugodno prodam. Gole, Stari trg 42, 68210 Trebnje. (2986-KS-22)

BCS kosilnico, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v upravi lista. (P22-1MO)

PRIKOLICO ZA TRAKTOR, skoraj novo, prodam. Franc Gorenc, Otavnik 6, Tržišče. (2991-KS-22)

FREZO Gorenje in harmoniko (3 t) Melodija prodam. Tel. 40-128. (2994-KS-22)

TRAKTOR DEUTZ (30 KM) v odličnem stanju, s koso, prodam. Tel. 21-204. (3000-KS-22)

TROSILEC hlevskega gnoja SIP 30 in nakladalko za seno SIP 17 prodam. Franc Mlakar, Gor. Dole 1, 68275 Škocjan. (2902-KS-22)

ENOOSNI TRAKTOR special s frezo, nov, prodam. Vaso Nedanovski, Gradac 1. (P22-37MO)

NAKLADALKO 19, novo, prodam. Tel. 76-294. (3062-KS-22)

OBRAČALNIK za BCS prodam. Tel. 86-283. (3059-KS-22)

PRODAM kosilnico Gorenje Muta s priključki, stara 2 leti. Tel. 26-506. (P22-60MO)

razno

V PROMETNI nesreči 27. maja pred Kristanovo 34 v Novem mestu so bila izgubljena otroška očala. Poštenega najditelja prosimo, da nas proti nagradi o najdbi obvesti na tel. 23-850. (P22-38MO)

ODDAM V NAJEM zidan prostor (120 m², višina 2,80 m). V prostoru sta voda in trifazna elektrika, asfalt je do stavbe. Primerno za skladišče ali delavnico. Nahaja se v Križevski vasi, 2 km iz Metlike. Ponudbe na naslov: Zdravko Cajnar, Križevska vas 62, Metlika. (3005-RA-22)

obvestila

AKUMULATORSKA DELAVNICA BLAŽO TASEV obvešča cenjene stranke, da bo delavnica na Partizanski ulici 11 v Novem mestu zaprta v petek in soboto, 10. in 11. junija. Prosimo za razumevanje. (P22-55MO)

LJUBITELJI DOBRE KAPLJICE, gostinci, gasilci, za vaše veselice enkratna priložnost! Vino, belo, zelo kvalitetno, iz Plješivice prodajam po 600 din liter. Večjo količino tudi sam dostavim. Zvonimir TOMAC, D. Reka 5, Jastrebarsko (za vinsko kletjo prva ulica levo). (2841-OB-20)

VIDEO CENTER Dolenjske (VIDEOTEKA) vas obvešča, da smo v tem tednu dodali k že prejšnjim 320 filmom še 50 novih filmov raznih zvrsti. Vabljeni ste, da si filme ogledate, lahko vam jih tudi presnamemo na vaše ali naše kasete z najnovejšo hi-fi-stereo računalniško vodeno video tehniko in grafiko. Se priporočamo! (P22-58MO)

OBVEŠČAMO stranke, da smo pričeli prodajati enoletne rjave kokoši za zakol ali nadaljnjo rejo. Stane Zdravje, Zalog 17, Novo mesto, tel. 24-594. (3022-OB-22)

GOSTILNA Rogelj, Rdeči kal pri Dobrniču, priredi v nedeljo, 5. junija, ob 17. uri vrtno veseličo s srečelovom. Igral bo ansambel HENČEK. Vabljeni! (3019-OB-22)

PO UGODNI CENI POSOJAMO poročne obleke. Zagreb, Vlaška 70, tel. (041) 418-014. (2741-OB-22)

Zahvala

DOM starejših občanov Novo mesto se zahvaljuje tov. Danici Lakner-Modic za podarjenih 100.000 din — namesto venca na grob pokojne inž. Vilme Boh in dr. Erne Primožič. (P22-57MO)

OSMRTNICA

Dne 28. maja 1988 smo se na krškem pokopališču poslovili od našega upokojenca

FRANCA KORITNIKA

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Delavci ŽITA-TOZD IMPERIAL, KRŠKO

V SPOMIN

31. maja je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, stric in stari oče

ALOJZ JURŠIČ

Vel. Cikava 9

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prinašate cvetje in mu prižigate sveče.

Vsi njegovi

Preljuba hči in sestra,
prezgodaj si odšla od nas,
v našem domu je praznina,
v srcih huda bolečina,
ne mine ura, dan, ne noč,
povsod si z nami ti.

V SPOMIN

22. junija bo minilo dve leti, odkar si za vedno odšla od nas

JOŽICA SMREKAR

medicinska sestra
iz Ravnika pri Šentrupertu

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi, ji prinašate cvetje in prižigate sveče, postojite ob njenem grobu in z lepo mislijo počastite spomin nanjo.

Vsi njeni

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.
SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar.
ČASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovo in uredniško politiko. Predsednik: Anton Štefanič.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 600 din, naročnina za 1. polletje 10.000 din; za delovne in družbene organizacije 40.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto.
TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).
OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 9.000 din, na prvi ali zadnji strani 18.000 din; za razpise, licitacije ipd. 10.000 din. Mali oglas do deset besed 6.000 din, vsaka nadaljnja beseda 600 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606 in 24-200, novinarski servis 23-610, ekonomska propaganda, mali oglasi in naročniški oddelek 24-006. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je tiho zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in svak

IVAN PETAN

iz Dečnih sel 22

Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje in vence ter pokojnika spremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo gasilskemu društvu Dečno selo — Glogov brod za vzorno organizacijo pogreba, moškemu pevskemu zboru iz Artič, zdravstvenemu osebju bolnice Brežice, patronažni sestri Tatjani, kolektivoma Tovarna celuloze in papirja Krško in Gosad—Središče ob Dravi, govornikom za poslovilne besede ter gospodu župniku za lepo opravljeni cerkveni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Nežka, sinova Janez in Jože ter hčerki Slavica in Anica z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dobri oče, stari oče, praded, tast in stric

ANTON GERKŠIČ

iz Gornjega Suhorja pri Metliki

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, izrekli sožalje ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo LD Suhor, GD Suhor, OO ZZB Suhor, podjetju Gorjanci Novo mesto, OŠ Milke Šobar-Nataše in gospodu župniku za opravljeni obred. Hvala tudi osebju Doma počitka v Metliki za nego in skrb v času bolezni. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sin Tone, sin Jože, hčerke Micka, Anica, Lojzka, Stanka in Tončka z družinami, brat Franc in sestra Bara z družinama ter ostalo sorodstvo

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, ljuba hčerka, več v našem domu ni. A spomin na tebe vsak dan bolj živi, saj zlatih src, kot si ga imela ti, malo še živi. Zakaj je ravno tebe smrt vzela, saj komaj devetnajst let si imela?

V SPOMIN

naše ljubljene

BRANKE KNEZ

iz Krmelja 23

Bilo je jutro 30. maja 1986, odšla si... Grob tvoj so naša edina srečanja s teboj. Z bolečino v srcu smo ostali čisto sami, mi, ki smo te imeli resnično radi. Hvala vsem, ki je niste pozabili in postojite ob njenem grobu.

V nemi bolečini: mami, oči, tvoj Marjan, stara mama in ostalo sorodstvo

Krmelj, 30. 5. 1988

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je tiho zapustila naša najdražja žena, mama, stara mama, tašča, sestra

MARIJA POPOVIĆ-ŠLIMEROVA

rojena Badovinac,

s Sela pri Jugorju št. 2

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljubeče mame, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste z nami v najtežjih trenutkih sočustvovali, nam izrekli sožalje, nam pomagali, darovali vence in cvetje ter pokojnico tako številno spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala župnikom za lepo opravljeni cerkveni obred, govornikom za ganljive besede pred domačo hišo in pri odprtem grobu. Najlepša hvala organizaciji ZZB in krajevni skupnosti Jugorje, kakor tudi pevskemu zboru in godbi iz Metlike pri pogrebnem obredu. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste našo nikoli »neprežaljeno« mamo pospremili v njen večni dom.

Žalujoči: mož Janko, hčerka Božica, vnuki Mladen in Vedran, zet Dako in brati Pepi, Janko in Stanko z družinami

V SPOMIN

30. maja je minilo 20 let, odkar je umrla naša draga mama in stara mama

ZINKA BUDIČ

gostilničarka s Čateža

Hvala vsem, ki obiskujete njen grob in prižigate svečke.

VSI NJENI

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je nenadoma zapustil dragi mož in ati

MARTIN KORDELC

iz Brestanice

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste bili v težkih trenutkih z nami in nam pomagali, darovali cvetje ter pokojnega v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebna zahvala za nesebično pomoč sosedom, ZD Krško, Novolesu—TOZD Bor Krško, tov. Grabnarju in Smodiču za poslovilne besede, MPZ Brestanica za zapete žalostinke ter g. kaplanu za opravljeni obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: žena Pavla, hčerka Martina in sin Igor z družinama, brat, sestre in ostalo sorodstvo

Kukavica v logu je zapela, pomlad se v zeleno je odela, vse se ponovno je zdramilo, le tebe, dragi Karol, ni zbudilo.

V SPOMIN

na 3. junij, ko bo minilo žalostno leto, odkar ni več med nami našega dragega

KARLA KONCILJA

iz Rumanje vasi 8

Vsem, ki se ga spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate sveče, iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob prerani smrti moža, očeta, starega očeta, brata in strica

FRANCA ŠTERBENCA

šoferja iz Črnomlja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, posebno podjetju Integral za vso pozornost, šoferjem za zadnje spremstvo, govornikom za lepe poslovilne besede, pevcem, godbi, g. kaplanu in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem za podarjene vence in cvetje ter za številna pisna in ustna sožalja.

Vsi njegovi

Črnomelj, Ljubljana

ZAHVALA

V 62. letu nas je nenadoma za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

JURIJ FLEK

iz Tanče gore 16

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v teh težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sosedom, ki so nam v prvih trenutkih priskočili na pomoč. Zahvaljujemo se delovnim organizacijam IMP DO Elektromonter, Dolenjskemu veterinarskemu zavodu, Klavnici Metlika in Beti TOZD Črnomelj. Hvala tudi govornikoma Cestniku in Bečaju za besede slovesa, župniku za opravljeni obred ter pevcem iz Dragatuša za zapete žalostinke. Posebno zahvalo smo dolžni gasilskemu društvu Tanča gora za organizacijo pogreba ter ZZB Dragatuš. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama, stara mama, prababica

MARIJA KOŠMERL

Stopiče 10

Iskreno se zahvaljujemo delavcem za intenzivno terapijo na internem oddelku novomeške bolnišnice za trud med zdravljenjem, vsem sorodnikom in znancem, ki so darovali cvetje in jo pospremili na zadnji poti, ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustil dragi ata, dedek, pradedek in stric

JANEZ PENE

Globočdol 4, Mirna peč

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, posebno Bevčevim za vsestransko pomoč, prijateljem in znancem za izraze sožalja, za darovane vence in cvetje. Posebna zahvala vsem, ki ste dragega očeta spremili na njegovi zadnji poti, ter gospodu župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Na vnebohod se je s petinsedemdesetimi leti preselila k Njemu, v katerega je verovala,

ANGELCA ZALETELJ

Johanova mama

s Sel pri Šumberku 14

Radi bi se zahvalili vsem, ki so ji lajšali bolečine v času krajše bolezni v bolnišnici kakor tudi na domu. Hvala za nesebično pomoč in strežbo Jožici, prijateljici Ani Pekolj, sosedama Mariji Strmec in Pavli Zupančič, družini Markovič iz Novega mesta za vsestransko pomoč ves čas, darovalcem sv. maš in cvetja, cerkvenim pevcem s Sela pri Šumberku in Šentjanža, ŽPS Šentjanž, Jožetu Slapšaku za prisrčen govor ob odprtem grobu pokojne mame, pogrebnikom in zvonarjem. Posebna zahvala šentlovrenškemu župniku g. Vinku za duhovno oskrbo in vestransko prizadevnost, g. dekanu Janezu Petku za pogrebni obred in besede slovesa, dekanu žužemberške dekanije in vsem duhovnikom, ki so za pokojno mamo sodarovali mašo. Vsem še enkrat iskrena zahvala!

Vsi njeni

Preljubi Franci, oči ti, že leti dve te med nami ni. V našem domu je praznina, v srcih naših bolečina. Ne mine ura, dan ne noč, povsod si z nami ti navzoč.

V SPOMIN

Boleč je spomin na 30. maj, ko nam je kruta usoda iztrgala nadvse dobrega moža, očija, brata in strica

FRANCIJA HRIBARJA

iz Družinske vasi 30 a

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje in prižigate svečke na njegovem preranem grobu.

VSI NJEGOVI

Portret tega tedna

JANEZ LEVSTIK

»Najmanj boleče je hvaljenje vsega. Tako je najmanj zamere. Sam pa že od nekdaj ne maram leporečja in lakiranja in se raje držim pregovora, da je boljša prva kot zadnja zamera,« pravi predsednik sevniškega občinskega sindikalnega sveta Janez Levstik, ki je za dolgoletno uspešno družbenopolitično delo prejel letošnji zlati znak zveze sindikatov Slovenije. Levstik se je na tej nehvaležni funkciji znašel ravno v času, ko so se začele stavke tudi v sevniških delovnih kolektivih.

Kakor pravi Janez Levstik, 36-letni tekstilni tehnik, vodja krojilnice v Konfekciji Lisca v Sevnici, ga v politiki, ki ga je pritegnila še kot mladinca, drži želja, da bi postoril, kar je pač v njegovih močeh. Na tej poti je doslej doživel že nemalo razočaranj, a puške ni nikoli vrgel v koruzo. Zaveda se, da živi v času, ko delamo vse kaj drugega, kot bi morali.

»Vse preveč je normativizma, papirnate vojne, samoupravljanje izgublja tla pod nogami, ker delavec nima pravega vpliva. Res pa je, da se v tej poplavi predpisov ne znajde marsikakšen strokovnjak, kaj šele premalo usposobljen delavec. Boli me, ko vidim, kako nemočni smo zoper razraščanje uradništva in tehnobirokracije. V tovarnah, se mi zdi, so tehnični strokovnjaki preveč zapostavljeni, zato se je marsikje zavrl razvoj tehnologije. Zdaj je v modi iskanje ekonomistov, prej so bili bolj popularni pravniki, vse premalo pa je takih, ki so sposobni kaj premakniti,« razmišlja Levstik.

Življenjskih izkušenj ima za svoja leta že kar precej. Rojen v kmečki družini na Lisičjih Jamah, zaselku Mrtovca pri Boštanju, je zgodaj spoznal trdo kmečko delo. Kruha res ni nikoli manjkalo, toda Janeza je v osnovni šoli kar malce bolelo, ko je videl, kako so mestni otroci na boljšem. »Meni ni žal take mladosti. V osnovni šoli nisem smel nikoli v kino, ker mi je mama rekla, da se bom tam naučil same lumparije, doma je pa toliko dela. Oče pa me je najbolj razveselil, kadar je kupil kakšen nov stroj, s katerim je bilo kmetovanje lažje. Imel sem veliko veselje do strojev nasploh, in če bi le bil denar pri hiši, bi se odločil za strojništvo. Tako pa sem pristal v konfekcijski industriji, ker so bile za tekstilce pač na voljo štipendije,« je povedal Janez Levstik, ki je poldrugo leto delal tudi kot vodja proizvodnje v zagonu tvrdke Yuken, ki so jo skušali postaviti na noge Jutranjska, Lisca, Labod in Kenijci, a se tovarna v Thiki pri Nairobiju ni obnesla. Iz Afrike je Levstik prinesel kup spominov in spominkov, niti v daljni deželi pa ni povsem opustil svojega konjička — slikarstva. Ob prijetnem domu na Lisičjih Jamah pa del svojega prostega časa porabi še za čebelarstvo.

PAVEL PERC

Roke, ki oživljajo davnino

V Brežicah se izpopolnjujejo restavratorji iz slovenskih muzejev

BREŽICE — V Posavskem muzeju se jutri, 3. junija, končuje večtedenski tečaj za restavriranje bronastih arheoloških predmetov za restavratorje iz Slovenije. Voditeljica Jarmila Malinsky — Bereis je pojasnila, da so si izbrali Brežice zato, ker ima ta muzej dovolj prostorne delavnice, urejene po istem načinu, kot ga ona pozna iz Mainza.

Strokovno izpopolnjevanje organizira Slovenska akademija znanosti in umetnosti na pobudo arheologa Mitje Guština. Gre predvsem za to, da se restavratorji slovenskih muzejev seznanijo z najsodobnejšimi metodami, ki jih Malinskyjeva presaja na naša tla iz svetovno znanega rimskogermanskega zgodovinskega muzeja v Mainzu v ZRN, v katerem je kot edina Jugoslovanka končala triletno šolanje. Njena velika prednost je, da je po stroki arheologinja. Jugoslavija še nima šole za restavriranje in veliko arheoloških predmetov propada. Tega dela se lotevajo pretežno samouki restavratorji. Predmet lahko pokvarijo ali ga brezhibno obnovijo, zato morajo biti v stalnih stikih z arheologi.

V Brežicah ta čas restavrirajo ilirske lonce, rimske in druge predmete. »Naša metoda je bolj mehanična kot kemijska, je razlagala Jarmila. »Pomagamo si z rentgenskimi slikami, s strojem za peskanje in zobotehničnim brusilnim strojem. Veliko delamo s poliestrskimi in epohitnimi smolami. Če bo še naprej toliko zanimanja, bomo imeli tudi tečaje za keramiko in steklo.«

Bereisova najraje restavrira steklo. To lahko počne doma v sobi in ne potrebuje delavnice. Kovine jo zanimajo zato, ker sproti razkriva, kako so nekoč izdelovali predmete.

Jarmila Malinsky — Bereis je poročena v Mainzu in trenutno dela kot zasebnica. Domov v Zagreb je prišla rodit in bo ostala še nekaj mesecev. Mož je zobozdravnik in je z njo tukaj kot jugoslovanski štipendist.

J. TEPPEY

Jarmila Malinsky — Bereis: »V Brežice smo povabili tudi arheologe, ker morajo biti restavratorji pri svojem delu z njimi v stalnih stikih.«

Poškodovani arheološki predmeti so pod spretnimi rokami restavratorjev spet dobili nekdanjo obliko. (Foto: J. Teppey).

BOBIČ ŠE ČAKA NA AVTO

KOČEVJE — Poročali smo že, da Bogdan Bobič iz Kočevja čaka na vplačani avto jugo 45 že dobrih pet let in tudi, da bo za dan mladosti s posebnim transparentom demonstriral in protestiral zaradi vseh teh zapletov pri nakupu avta pred poslopjem Autohrvatske v Zagrebu. To je res storil, pomagalo pa ni kaj dosti. Zato je šel še v prostore Autahrvatske (seveda brez napisa, ki ga je nosil prej zunaj pred poslopjem), kjer so mu predstavniki podjetja obljubili le, da bo vse urejeno tako, kot bo odločilo vrhovno sodišče. Bobič se je zaradi poprejšnje razsodbe v prid Autohrvatske namreč 19. oktobra lani pritožil na vrhovno sodišče, ki pa zadevo še rešuje.

• *Srečni sužnji so največji sovražniki svobode.*

EBNER-ESCHENBACH

Trije sosedje — ansambel

V Podgradu zaigrali pravkar rojeni Hlevarji

GOR. LAKOVNICE — Na nedavni slovesnosti v Podgradu je obiskovalce zabaval ansambel, ki si šteje nastop na tej podgrajski veselici za prvo javno predstavitev. Bralci so uganili, da so fantje muzikantje iz Gor. Lakovnic poprijeli za instrumente ravnokar. Niti toliko časa niso našli ob izmenskem delu in poslu na domačih podgorskih kmetijah, da bi našli za svoj ansambel ime. Tako so morali ugrizniti na slavju v Podgradu, katero so domačini pod mehovskim hribom priredili v čast sicer močno okleščenemu, toda sila dragocenemu telefonskemu omrežju, v dve kisli jabolki. Prvič s tem, ko so se šli pokazat na oder, drugič pa z izbiranjem imena. Na prostoru v senci pod košato lipo so se z instrumenti v rokah dobro odrezali, pri »krstu« pa so po daljšem pregovarjanju le postavili piko na i in postali Hlevarji.

HLEVARJI — Valentin Šušteršič, Štefan Šurla in Lado Šurla (na fotografiji od leve proti desni) so pred nedavnim nastopom v Podgradu že zabavali goste po okoliških gostilnah, tako da niso povsem neznani, vsaj na tukajšnjem koncu ne.

Hlevarji torej, doma iz Gor. Lakovnic, so trio v sestavi Štefan in Lado Šurla ter Valentin Šušteršič. Resda so začetniki, toda le kot Hlevarji. Štefan si je namreč lani s frajtonarico priigral srebrno plaketo Ljubečne, skupaj s spremljevalcema v ansamblu pa so si gladili glasove v pevskem zboru Ruperč vrh. Spominjajoč se tega zbora, tako tudi kot insturmentalisti spremljajo harmoniko ter bas in solo kitaro. Dva brata in njun sosed iz Lakovnic namreč igrajo na te instrumente, s tem da včasih ponudbo popestrijo še z orglami.

M. LUZAR

»IGRAJ KOLO« SPET V MOKRONOGU

MOKRONOG — KUD Emil Adamič Mokronog ob sodelovanju občinske Zveze kulturnih organizacij Trebnje prireja v soboto, 4. junija, ob 21. uri v Mokronogu tradicionalno folklorno prireditev Igraj kolo. Tokrat bodo nastopile folklorne skupine Karavanke iz Tržišča, DKD Svoboda s Senovega, Semiška ohcet iz Semiča, PD Oton Župančič iz Artič, Oljka iz Šmartnega ob Paki in »Emil Adamič« iz Mokronoga.

NOVOSTI V VIDEO CENTRU DOLENJSKE

NOVO MESTO — Med filmi, ki si jih ljubitelji video kaset v tem tednu najpogosteje izposojajo v video centru, je na prvem mestu Fatal Atraction. Nič manjkrat ne segajo po filmu Wall Strett, dobitniku nagrade Oskar, in akcijskem filmu Air Wolf I. in II. Med novejšimi filmi, ki jih je v tem času mogoče najti na policah video centra Janeza Žlajpaha na Cesti komandanta Staneta so filmi: kriminalka Coats News, komedija Vrzi mamo iz vlaka, akcijski film Super Ninja, drama Tim, film o vietnamski vojni Full Metall Jacket, grozljivka Demoni II in še vrsta drugih. Za najmlajše gledalce v tem tednu priporočajo: Ameriški miš, Miš veliki detektiv, Dalmatiner.

MET KOPJA — Vsem prizadetim niti ni dano, da bi tekmovali s kopjem, zato taki invalidi mečejo kij. Vsi se pač borijo po svojih močeh.

Njihov korak je hkrati tudi naš korak

Mednarodno tekmovanje paraplegikov na Mirni in v Trebnjem

MIRNA — V Sloveniji je 700 paraplegikov in trebanjski organizatorji tradicionalnega teka mladosti od Šentlovrenca do Trebnjega so zadovoljni, ker jim je uspelo na sleherno prireditev pritegniti vsaj 5 odstotkov vse populacije. To je mnogo boljše (kar 50-krat) razmerje, kot je udeležba na najbolj množični tekaški prireditvi v Sloveniji v Radencih. Paraplegiki in tetraplegiki so pokazali visoko telesno kulturo tudi na mednarodnem atletskem mitingu na Mirni, kjer je prejšnji petek to bila hkrati preizkušnja za sodelovanje na paraolimpiadi v Seulu. Z dobro organizacijo so se izkazali mirenski športni delavci in nepogrešljivi Jože Okoren, podpredsednik Zveze paraplegikov Slovenije, ki je hkrati pri tej in jugoslovanski zvezi referent, zadolžen za šport in rekreacijo. Tako ohranjajo paraplegiki zdravje, od družbe pa pričakujejo predvsem, da odstranja arhitektonske ovire, kajti za človeka, ki je privezan na voziček, je že ena stopnica velika ovira.

Rezultati mnogoboja (krogla, kopje ali kij, tek na 60 m, disk): ženske — 1. Bencek, 2. Lapornik (obe LJ), 3. Povodnik (NM); moški 1. skupina A — 1. Fabian (CE), 2. Žlebnik (NM), 3. Plenšek (LJ); 1. skupinca B+C — 1. Teršak (CE), 2. Pibernik (LJ), 3. Udovč (NM); 2. skupina — 1. Hudej (CE), 2. Pucarič (Pula), 3. Ahlin (NM); 3. skupina — 1. Roškar, 2. Planinc (oba LJ), 3. Kotar (CE); 4. skupina — 1. Jernejšek (MB), 2. Bernašek (Daruvar), 3. Palameta (Mostar). V Seul naj bi potovali Draga Lapornikova (tehnične discipline), Ivan Gaberšek iz Maribora (tek na 7,5 km) in Kranjčan Marjan Peternel, ki pa ga ni bilo na Mirni oz. v Trebnjem, kjer so tekmovali še Madžari in Avstrijci.

P. P.

Zanimiv arhivski »drobec«

Odprta stalna razstava arhivskih dokumentov iz zgodovine Novega mesta

NOVO MESTO — Dolenjska metropola je kulturno bogatejša za novo, prostorsko sicer majhno, vsebinsko pa bogato stalno razstavo. V prostorih Zgodovinskega arhiva Ljubljana, Enote za Dolenjsko in Belo krajino v Novem mestu, so v petek, 27. maja, odprli stalno razstavo fotografij izbranih arhivskih dokumentov iz zgodovine Novega mesta, ki bo poslej odprta vsak delavnik od 8. do 12. ure. Razstavo sta strokovno pripravili Zorka Skrabl in Meta Matijevič. Ob otvoritvi te razstave, s katero so počastili 15-letnico delovanja dolenjske enote, je izšel tudi ličen katalog, oboje pa je denarno omogočila novomeška kulturna skupnost.

Na otvoritvi je ravnatelj Zgodovinskega arhiva dr. Jože Žontar orisal, kako se je razvijala arhivska dejavnost za dolenjsko regijo od delovanja dolenjskega in Belokranjskega muzeja do ustanovitve pokrajinske enote leta 1973, kjer poteka urejanje privzetega gradiva, odbiranje in pregled. Hkrati je Žontar opozoril na nerešene prostorske težave, s katerimi se spopada novomeška enota. Zorka Skrabl, ki vodi novomeško enoto, pa je v svojem nagovoru orisala zasnovo razstave in se prav tako dotaknila boleče točke arhivske dejavnosti, katere pomena se še premalo zavedamo. »Čeprav so arhivi za zgodovino naroda najbolj pomembni, je bilo za njihovo zaščito v preteklosti pa tudi v sedanjosti posvečeno premalo pozornosti,« je ugotavljala.

S postavitvijo te razstave arhiv uresničuje eno od svojih osnovnih nalog, ko javnosti odpira pogled v dragoceno gradivo, ki ga hrani, hkrati pa na ta način dviga zavest o pomenu arhivskega gradiva in arhivske dejavnosti. Zaradi prostorske stiske je na razstavi prikazan le drobec tistega, kar arhiv hrani, a že ta drobec je dovolj zgovorna priča o bogastvu ohranjenega arhivskega gradiva. Razstava je po svoji zasnovi privlačna za vsakogar, ki ga zanima zgodovina Novega mesta.

M. MARKELJ

Lep uspeh dolenjskih kovinarjev

Z 21. festivala dela mladih v Mariboru

NOVO MESTO — Minulo sredo so vodstvo in učitelji praktičnih znanj srednje šole tehniške in zdravstvenih usmeritev Boris Kidrič pripravili sprejem za sedem učencev te šole, ki so uspešno branili barve Dolenjske na 21. festivalu dela mladih Jugoslavije, ki je bil letos od 20. do 22. maja v Mariboru. Daleč največji uspeh je dosegel Peter Stare iz Šentruperta, ki je v skupini elektrovarilcev delil prvo mesto med 74 tekmovalci iz vse Jugoslavije. V 44 poklicih je tekmovalo kar 2228 mladih. Novomeščani, ki so branili barve OK ZSMS Novo mesto, so nastopili v šestih poklicih: Zvone Rudman, doma iz Vivodine, je v skupini varilcev CO2 dosegel med 31 tekmovalci 8. mesto, orodjar Dario Novak iz Orehovice je bil 21. med 71 tekmovalci, avtomehanik Marjan Ovniček iz Smolenje vasi je med 72 tekmovalci dosegel 28. mesto, lesar Stane Virant iz Pijavic je bil med 42 tekmovalci 29., kovinostrugar Martin Breznikar iz Šentruperta je pristal med 107 tekmovalci na 52. mestu, strojni ključavničar Martin Kastelic iz Dobrniča pa je dosegel med 98 tekmovalci 61. mesto.

J. P.

PRVAK V VARJENJU — Petru Staretu so na državnem tekmovanju mladih delavcev pripeli žlahtno medaljo.

PADEL KAPITALEN SRNJAK

OSILNICA — Na sam praznik krajevne skupnosti Osilnica, 21. maja, je predsednik skupščine KS Željko Knavs položil na dlako kapitalnega srnjaka, za katerega pravijo lovci, da bo gotovo dobil zlato medaljo. Zanimivo je, da je Željko krenil na jago kar v hrib nad domačo vasjo Ribjek — tam Lovska družina Osilnica dokončuje lovski dom, katerega otvoritev je predvidena za prihodnje leto — kjer si je obetal lep plen. Pa ni bilo nič. S hriba pa je opazil, da je zašel kapitalen srnjak v samo vas Ribjek, takorekoč na dvorišče Željkove domačije. To nepremišljenost je srnjak plačal z življenjem.

J. P.

DELAVCA ZASULO V KANALU

VIHRE — Na delovišču novega naselja Vihre v Mirni peči je 24. maja prišlo do delovne nezgode. Žužemberški Gradbenik je v naselju opravljal dela pri izgradnji kanalizacije, v izkopanem in neustrezno zavarovanem kanalu, globokem 3,5 metra, pa je 48-letni Janez Miklič iz Novega mesta čistil zemljo. Med opravilom se je nenadoma odtrgala plast zemlje in Mikliča zasula do pasu. Nesrečo je opazil tudi delovodja, 32-letni Zdravko Kukavica iz Mirne peči, in skočil v kanal, da bi Mikliča rešil. Nesreča je hotela, da se je takrat utrgal še en plaz zemlje in zasul oba. Ponesrečenca so po požrtvovalni in strokovno vodeni akciji rešili šele novomeški poklicni gasilci, na srečo pa nobeden od njiju ni utrpel hujših poškodb.

• *Velika svoboda je sestavljena iz majhnih svobod.*

SILONE

NISO VEČ V ZATIŠJU — Rok Jerman, Avgust Vrščaj, Romeo Miklič in Slavko Medle — tako so od leve proti desni razvrščeni člani novomeške glasbene skupine Metro, ki so igrali že marsikje po Slovenskem. Bili so dobro sprejeti na tekmovanju slovenskih pop-rock skupin, njihovo uspešnico Pot nazaj pa pogosto vrti novomeški radio. Fantje bodo kmalu posneli še dve skladbi, pred njimi pa je tudi veliko nastopov »v živo«.

DISKOTEKA OTOČEC — TOP LESTVICA DOL. LISTA — DESET NAJBOLJŠIH — studio D

Ta teden je žreb podelil nagrado za sodelovanje pri sestavljanju lestvice ANDREJI NEMANIČ iz Gabrovke. Za nagrado bo prejela gramofonsko ploščo z zabavno glasbo. Nagrado podeljuje Studio D. Na vrhu lestvice je ostal Charles Augins, na drugo mesto pa se je uvrstil Astley, ki je potisnil Belindo Carlisle na tretje mesto, obljublja pa, da bosta ostala »za vedno skupaj«, kot je naslov njegovega hita. Če bo res tako, je seveda odvisno le od vas in od tega, kako boste glasovali. Tokrat sta na lestvici kar dve novosti, na koncu pa objavljamo še predlog novosti prihodnjega tedna:

1. Baby I need your loving — CHARLES AUGINS
2. Together forever — RICK ASTLEY
3. I get weak — BELINDA CARLISLE
4. Get outta my dreams, get into my car — BILLY OCEAN
5. That's the way it is — MEL & KIM
6. Reckless — AFRIKA BAMBAATA & UB 40
7. Tear down these walls — BILLY OCEAN
8. Love is stronger than pride — SADE (novost)
9. Don't turn around — ASWAD (novost)
10. Need you tongiht — INXS

Predlog Studia D za prihodnjo novost:
Who's leaving who — HAZEL DEAN

Predloge za lestvico pošiljajte na naslov: Studio D, pp 103, 68000 Novo mesto. Lestvico lahko poslušate na valovih Studia D in jo preberete vsak četrtek v Dolenjskem listu.

kozerija

IZBOLJŠAL SE JI JE STANDARD

K referentu za dopuste v delovni organizaciji Hitrotkal je prišla neposrednica Ivanka Strojnikova.

— Na dopust bom šla. Mi lahko izpolnite prijavo?

— Kje želite letovati: na Pagu, Krku, Hrvaru ali v Seči pri Portorožu?

— V Seči. Je najbliže pa tudi avtobusne zveze so najboljše.

— Kdaj bi radi letovali?

— V času kolektivnega dopusta TOZD Rdeče nogavice. To pa je julija.

— Boste šli na morje sami?

— Ne, še mož gre zraven. Hčerka tudi.

— Trije torej.

— Trije, ja. Radi bi bili v počitniški hišici.

— Teden dni?

— Če je mogoče, deset dni.

— To vas bo veljalo najmanj 400.000 dinarjev.

— Nič hudega: denar imam. Celo leto sem prodajala jajca. Doma imam preko štirideset kokoši. Prodali pa smo tudi kozo.

— Pa še od plače vam je ostalo vsak mesec kaj.

— Od plače? Če ne bi kopala njiv, hranila kokoši, prašičev, krav in ovc, bi tenko piskali. Plača je bila za najnujnejše: za olje, sladkor, za plačevanje televizijske in radijske naročnine, za kakšen časopis. Saj sami veste, kakšne plače imamo v Hitrotkalu?

— Koliko let že delate v Hitrotkalu?

— Natanko trideset. Julija bo trideset. Kako hitro mineva čas!

— Vam je morje všeč?

— Ne vem. Še nisem bila. Letos grem prvič dopustovat in prvič na morje.

Tovariš Sindikalič je primer delavke Ivanke Strojnik obelodanil na sindikalni konferenci. Podčrtal je, da bo šla Ivanka Strojnik letos prvič na morje po tridesetih letih trdega dela, kar je neizpodbien dokaz, da se ji je občutno izboljšal standard, in potrdilo, da je naša samoupravna socialistična družba ves čas na pravi poti s skrbjo za zdravo izrabo prostega časa delovnih ljudi. Posebno še sindikat.

TONI GAŠPERIČ